

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**98/3 NUMARALI GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLİ
(H.1155/M.1742-1743)
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME**

**Tezi Hazırlayan
Zemzem YÜCETÜRK**

**Tezi Yöneten
Prof. Dr. Ali AKTAN**

**Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Haziran 2009
KAYSERİ**

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**98/3 NUMARALI GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLİ
(H.1155/M.1742-1743)
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME**

**Tezi Hazırlayan
Zemzem YÜCETÜRK**

**Tezi Yöneten
Prof. Dr. Ali AKTAN**

**Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

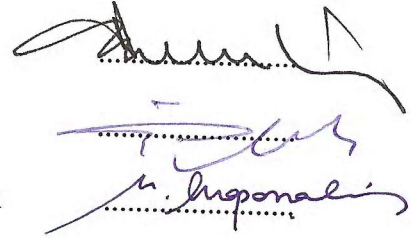
**Haziran 2009
KAYSERİ**

Prof. Dr. Ali AKTAN danışmanlığında Zemzem YÜCETÜRK tarafından hazırlanan “98/3 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı’nda **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

02/07/2009

JÜRİ:

Danışman : Prof. Dr. Ali AKTAN
Üye : Yrd. Doç. Dr. Özen TOK
Üye : Yrd. Doç. Dr. Muhittin Kapanşahin

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu’nun 10.07.2009 tarih ve 20..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

10/07/2009

Prof. Dr. H. Yunus APAYDIN

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Şer'iyeye sicilleri Türk tarih ve kültürü açısından birinci elden kaynaklar arasında yer almaktadır. Şer'iyeye sicilleri sadece şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nin sahip olduğu toprakların tarihine değil aynı zamanda Osmanlı Devleti tarafından fethedilen ve daha sonra bağımsızlıklarını ilan eden devletlerin de hüküm sürdüğü çok geniş toprakların tarihine de ışık tutması bakımından oldukça önem taşımaktadırlar.

Bu çalışmamızın amacı, tarihte ilk kez "gazi" unvanını alan şehrimiz olan Gaziantep'in idari, sosyal, ekonomik, kültürel tarihine katkıda bulunmaktır. Antep'ten başka hiçbir şehrimiz "gazi" unvanını almamıştır. Gaziantep tıpkı diğer şehirlerimizin gösterdiği gibi, Millî mücadelede gösterdiği büyük çaba ve gayretlerinden dolayı bu unvanı hak kazanmıştır.

Çalışmamızda 98/3 numaralı Gaziantep şer'iyeye sicili (H.1155/M.1742-1743)'nin taranskripsiyon ve değerlendirilmesi yapılmış, ek olarak Gaziantep'in günümüze kadarki kültürel ve tarihi gelişimi, şer'iyeye sicillerinin önemi ve içeriği hakkında gerekli bilgi verilmiştir. Yaptığımız bu çalışmayla şehir tarihçiliğine de katkıda bulunduğumuzu düşünüyoruz.

Bu çalışmamda yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Prof.Dr. Ali Aktan'a teşekkürü bir borç bilirim.

Zemzem YÜCETÜRK

**98/3 NUMARALI GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLİ (H.1155/M.1742-1743)
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRME**

Zemzem YÜCETÜRK

ÖZET

Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin askeri, hukuki, iktisadi, dini ve idari müesseseleri gibi birçok alanı hakkında önemli bilgiler içermektedir. Şer'iyye sicilleri XV. asrın ilk yarısından XX. asrın ilk çeyreğine kadarki Türk kültür ve tarihine ışık tutması açısından Osmanlı tarihinin en önemli kaynakları arasındadır. Bu siciller kadıların merkezle yaptığı resmî yazışmaları; ilgili olduğu yerin tarihi, sosyal, kültürel, ekonomik, dinsel, hukuki ve idari gelişmelerini içermesi bakımından önemlidirler. Siciller, ait olduğu yerin eski yerleşim birimlerini, buradaki insanlara verilen lakapları, insanların birbiriyle olan ticari münasebetlerini, sosyal yaşamlarını, ekonomik durumlarını, hukuki münasebetlerini içermektedir ve şer'i mahkemeler hakkında önemli bilgiler vermektedirler. Bu nedenle Osmanlı tarihini açıklığa kavuşturmak için bu belgelerin günümüz Türkçesine çevrilmesi ve dikkatle incelenmesi gerekmektedir.

Tez içerisinde transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılan 98/3 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin mikrofilmleri Ankara'daki Millî Kütüphane'de bulunmaktadır. İçinde 74 tane belge bulunan bu sicil günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Yine tezin sonunda kurum, kuruluş ve yer adlarını kolayca bulmamızı sağlayacak dizin hazırlanmış ve ekler kısmında tezin fotokopi yoluyla çoğaltılmış orijinal metnine yer verilmiştir.

Söz konusu sicil defterinin çevirisi sayesinde Gaziantep'in H.1155/M.1742-1743 tarihi itibarıyla sosyal, siyasi, ekonomik, idari, mali, hukuki vs. durumlara ilişkin somut bilgilerin yanı sıra Osmanlı tarihine ışık tutacak bilgilere de ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şer'iyye Sicili, Osmanlı Devleti, Gaziantep.

**THE TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF GAZİANTEP ŞER'İYYE
SICILS (COURT REGISTERS) NUMBER 98/3 (H.1155/M.1742–1743)**

Zemzem YÜCETÜRK

ABSTRACT

The registers of şer'iyye include important information about Ottoman Empire in lots of fields, such as military, legal, economical, religious and administrative. The registers of şer'iyye are one of the most important resources of Ottoman Empire, in terms of determining Turkish culture and history from middle of 15th century to the first quarter of 20th century. These registers are important with regard to containing official writings between kadi and central management, besides historical, social, cultural, economical, religious, legal and administrative progresses of related places. The registers comprise old accommodation units; nicknames, which are given to that place's people; commercial relationships, social lives, economical conditions and legal relationships between people who live there. In addition, they include important information about sherry court. Therefore, in order to clarify Ottoman history, these documents need to be translated into Turkish and analyzed attentively.

The microfilms of 98th /3 numbered Gaziantep register of Şer'iyye, which are used in this thesis's transcription and assessment, are in Millî Kütüphane in Ankara. In this study 98th document is translated in today's Turkish. Besides, at the end of thesis there is an index that is prepared for finding the names of associations, establishments and places easily, also there is the original text of the thesis.

By the translation of this document, detailed information especially about Gaziantep, generally about Ottoman Empire history in social, political, economical, administrative, financial and legal aspects of Gaziantep in Gregorian calendar in 1155 / in Muslim calendar between 1742 and 1743.

Key Words: Şer'iyye Registers, Ottoman Empire, Gazantep

İÇİNDEKİLER

ONAY	I
ÖNSÖZ	II
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
KISALTMALAR	VIII

GİRİŞ

1.1. İLK ÇAĞDAN GÜNÜMÜZE GAZİANTEP TARİHİ	1
1.2. ARŞİVLER VE ARŞİVLERİN İSLÂM VE DÜNYA TARİHİ BAKIMINDAN ÖNEMİ	8
1.3. ŞER'İYYE SİCİLLERİ	12
1.3.1. Şer'iyye Sicillerinin Tanımı	12
1.3.2. Şer'iyye Sicillerinin İçeriği ve Önemi	13
1.3.3. Şer'iyye Sicilinde Bulunan Belgeler	14
1.3.3.1. Hüccetler	14
1.3.3.2. İ'lâmlar	14
1.3.3.3. Ma'rûzlar	15
1.3.3.4. Müraseleler	15
1.3.3.5. Tezkireler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar	15
1.3.4. Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Mahkemelerde Bulunan Görevliler .	16
1.3.4.1. Şer'iyye Mahkemeleri	16
1.3.4.2. Nizâmiye Mahkemeleri	16
1.3.4.3. Mahkemede Bulunan Görevliler	17
1.3.4.3.1. Nâibler	17
1.3.4.3.2. Kassamlar	17
1.3.4.3.3. Muhzırlar	17
1.3.4.3.4. Çavuşlar	18
1.3.4.3.5. Subaşılar	18
1.3.4.3.6. Mübaşirler	18

1.4. GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLLERİ	18
1.4.1. Gaziantep Şer'iyye Sicilleri Hakkında Bilgiler	18
1.4.2. 98/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili	19
1.4.3. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod	19
1.4.4. Tez İçinde Geçen Belgelerin Tasnifi	20

I. BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ.....	21
---------------------	----

II. BÖLÜM

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU.....	45
---------------------------------	----

III. BÖLÜM

3. BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	209
3.1. AİLE HUKUKU	209
3.1.1. İslâm Hukukunda Evlilik	209
3.1.1.1. Eşlerin Hukuku ve Hakları.....	209
3.1.1.1.1. Mehir	209
3.1.2. Boşanma.....	210
3.1.2.1. Kocanın Boşaması (Talak).....	210
3.1.2.2. Tefrik	211
3.1.2.3. Muhâlaa	211
3.1.2.4. Nafaka.....	211
3.1.2.5. İddet	212
3.2. MİRAS HUKUKU.....	213
3.3. MALİ HUKUK.....	216
3.4. ADLİ HUKUK	218
3.5. BORÇLAR HUKUKU.....	218
3.6. EŞYA HUKUKU	219
3.6.1. Bey' Akdi.....	219
3.6.2. Şirâ.....	219
3.6.3. İcab ve Kabul (Akdin Rükünleri)	219
3.6.4. Hibe Akdi.....	220

3.7. CEZA HUKUKU	221
3.8. HUKUKİ DURUMLAR	222
3.8.1. Şühûd, Udul ve Şühûdü'l-Hâl Kavramları.....	222
3.9. VAKIFLAR	223
3.10. SOSYAL DURUM	223
3.10.1. Kölelik.....	223
3.10.2. Gayrimüslimler İle İlişkiler	224
3.10.2.1. Askeri Bilgiler	225
3.10.3. 98/3 Numaralı Belgede Geçen Unvan ve Lakaplar	226
3.10.3.1. Kişi Lakapları.....	226
3.10.3.2. Aile Lakapları.....	227
3.10.3.3. Unvanlar	227
3.11. ANTEP'İN FİZİKİ YAPISI	229
3.11.1. XVIII. Yüzyıldan Önce Antep'te Yer Adları.....	229
3.11.1.1. Mahalleler	230
3.11.1.2. Köyler	230
3.11.2. 98/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinde Geçen Köy ve Mahalle Adları	234
3.11.2.1. Mahalleler	234
3.11.2.2. Köyler	235
3.11.3. Antep Kalesi	236
3.11.4. Camiler	237
3.11.5. Hanlar	239
SONUÇ.....	240
BİBLİYOGRAFYA	242
DİZİN	247
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

a.g.e. =	Adı geçen eser.
a.g.m. =	Adı geçen makale.
BN =	Belge Numarası.
Bkz =	Bakınız.
C.=	Cilt.
H.=	Hicrî
M.=	Milâdî
s.=	Sayfa
S.=	Sayı
vd=	Ve diğeri.

GİRİŞ

1.1. İLKÇAĞDAN GÜNÜMÜZE GAZİANTEP TARİHİ

Antep şehri, kendi ismiyle anılan ovanın tam ortasında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en büyük il merkezlerinden biri olup, Fırat Nehri'ne karışmakta olan Sacur Çayı'nın yukarı kollarından birini teşkil eden Aynü'l-leben (Alleben) deresinin iki tarafında (daha ziyade sağ tarafında) yer almaktadır. Halep istikametinden itibaren gittikçe yükselen yaylanın (Antep yaylası) merkezi noktasında, deniz seviyesinden yaklaşık olarak 840 m. yükseklikteki engebeli bir arazi üzerinde kurulmuştur. Adı geçen şehrin büyük bir kısmı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batı uç kısmında, küçük bir kısmı ise; Akdeniz Bölgesi'nde yer almakta olup, bu şehir Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin birleşme noktasında, coğrafi vaziyeti itibariyle, bulunduğu bölgede pek ehemmiyetli bir yol rolünü üstlenmiş, eski devirlerden beri büyük bir ticaret merkezi hizmetini görmüştür. Gaziantep'in iktisadi durumuna bakacak olursak; Hitit, Asur ve klasik dönem boyunca Anadolu ve Batı kültürlerini bağlayan ana yol üzerinde yer almış, bu nedenle de önemli bir ticaret konaklama merkezi olmuştur.¹

Şehrin bilinen en eski adı 'Dülük' olarak geçmekte olup, Antep adına ilk döneme ait belli başlı kaynaklarda rastlanmaktadır.² Dülük Antep'in 12 kilometre kuzeyinde Antep ve Maraş yolunun doğusundadır.³ Antep isminin eski Arap coğrafyacıları tarafından zikredilmiş olmasından dolayı ilk sıralarda buranın önemli bir şehir olmadığı ve asıl ehemmiyetin Dülük'e ait olduğu söylenmektedir. Antik dönemde "Dolichenus" olarak geçen Dülük şehri, Antik Kommegena Bölgesi sınırları içerisinde yer almakta olup, Antep'in 12 km. kuzeyinde, Kahramanmaraş yolu üzerinde bulunmaktadır. Bu şehir

¹ İbrahim Altunel; "Gaziantep ve Yöresi Halk kültüründe Mahallî Fıkra Tipleri ve Bu Tiplere Bağlı Fıkra Örnekleri", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.337.

² İsmail Altınöz; "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)", Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan Gaziantep, Gaziantep Üniversitesi Vakfı Kültür Yayınları, Gaziantep 1999, s.95.

³ Mustafa Güzelhan; Ayıntap Tarihinden Notlar, Gaziantep Kültür Derneği Yayınları, Gaziantep 1959, s.7.

Asurlular tarafından Babigu, Bilabhi, Doluk; Yunanlılar ve Romalılar tarafından Dolichenus adıyla anılırken Bizanslılar tarafından ise Tolonbh adıyla zikredilmiştir.

Antep'e Dülük denilirken, Antep adına ilk defa rastlanan haçlı seferlerine ait kroniklerde ise, "Hamptam" kelimesi kullanılmıştır. Antep isminin "Hantab", "Entab", "Hamtab", "Hatab", "Ayıntab" olmak üzere değişik isimlerle anılmasıyla birlikte bu isimlerin Selçuklular ve Osmanlılar döneminde de kullanıldığı bilinmektedir. Bu adın "parlak güneş" ya da "gür güneş" anlamına gelen "Ayıntab" kelimesinden geldiğini söyleyenler olduğu gibi, "Hantab" ile bağlantılı olarak "hükümdara ait toprak" anlamına geldiğini belirtenler de bulunmaktadır.

Antep isminin eskiden "Antep" ve "Entap" şeklinde söylendiği gibi, "Ayıntab" veya "Aynitab" olarak yazıldığı da rivayet edilmektedir.⁴

Osmanlı kaynaklarında "Ayıntab" olarak geçen Gaziantep şehri Hititler tarafından kurulmuştur.⁵ Gaziantep'in tarihi bazı kaynaklarda M.Ö.5600 yıllarına kadar götürülmekte, bu yüzden dünyanın en eski kentlerinden biri sayılmaktadır. Gaziantep tarihi dönemler açısından Kalkolitik, Paleolitik, Neolitik dönemlerden geçen; tunç çağından sonra; bağrında Mezopotamya, Eti, Mitanni, Asur, Med, Pers, İskender, Helen, Selefkos, Roma, Bizans, İslâm Arap ve Türk-İslâm uygarlıklarını barındıran çok köklü ve zengin bir tarihe sahiptir.⁶

Hz. Ömer zamanında İslâm orduları tarafından fethedilen bu şehre çevresindeki pınar ve sulara izafeten "Pınar Şehri" (Parlak Pınar) manasına gelen "Ayıntab" ismi verilmiştir. Şehir Türkler tarafından fethedilince kendi telaffuzlarına uygun olarak "Antep" demişlerdir. Toprakları Eski Babil devletine ait iken, daha sonra Anadolu'da ilk siyasi birliği kuran Hititler bu toprakları ele geçirmişlerdir. Hititlerin son devirlerindeki Hitit Kargamış Krallığı bu bölgede kurulmuştur. Hurriler ve Mısır Firavunları zaman zaman bu bölgeyi ele geçirerek hakimiyetleri altına almışlardır. Daha sonra Asurlular ve onun yerine geçen Babil ve bunu ortadan kaldıran Medler'in istilasına uğramıştır. M.Ö. IV. yüzyıl sonlarında Anadolu ve İran'ı istila eden İskender bu toprakları Makedonya Krallığı topraklarına katmıştır.

⁴ İbrahim Altunel; "Gaziantep ve Yöresi Halk kültüründe Mahallî Fıkra Tipleri ve Bu Tiplere Bağlı Fıkra Örnekleri", s.337.

⁵ Nuri Yavuz; "XVI. Yüzyılda Antep vakıfları" Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan Gaziantep, Gaziantep Üniversitesi Vakfı Kültür Yayınları, Gaziantep 1999. s.165.

⁶ Erdal Ceyhan; Gaziantep Tarihi, Kültür Yayınları 99/2, Gaziantep 1999, s.1.

Adı geçen bölge M.Ö. I. yüzyılda Romalılar'ın eline geçmiş ise de Bizanslılar ile Sasaniler arasında bu bölge için zaman zaman savaşlar olmuştur.

Bu bölge Hz. Ömer devrinde (634-644) İyaz bin Ganem tarafından İslâm topraklarına katılmıştır. Bir ara Bizanslılar bu bölgeyi geri almışlar ise de Abbasiler zamanında Harun Reşid tarafından 782 yılında İslâm topraklarına katılmıştır.

Antep yöresinin Türk idaresine Alparslan ve Melikşah zamanlarında geçtiği tahmin edilmektedir. Bizans'a karşı gazaya memur edilen Emir Gümüştekin ve emrindeki Afşin arasındaki bir ihtilaf Gümüştekin'in öldürülmesi ile sonuçlanınca, Afşin hükümdarın gazabından korkup kaçarak 1066'da Deluk, Ra'ban (Araban) Keşsum kalelerini almış, Gümüştekin de Urfa ve Nizip havalisini almış, 1083'te Çukurova tamamıyla Selçukluların eline geçmiş, 1085'te Kutalmışoğlu Süleyman Şah Antakya Dukalığı'na bağlı Ayıntab, Ra'ban ve başka kaleleri, Telbaşer ve Deluk'u fethetmiştir.⁷

Haçlı orduları Suriye'ye geldiğinde Antep ve çevresi Suriye Selçuklularının idaresi altında idi. Haçlı kuvvetlerinin bu bölgeye yerleşmesiyle Antep, önce 1098 yılında Urfa Haçlı Kontluğu'nu kuran Boudvun'e sonra da Maraş kontluğuna bağlandı.⁸

Türkiye Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan büyük bir orduyla hareket edip Ayıntab'ı muhasara ve surlarını tahrip etti ve ele geçirdi (1157).⁹

Antep 1218 yılında Eyyubi Devleti'nin hâkimiyetine geçmiştir. Bundan sonra bütün yakın doğuyu tehdit eden Moğol tehlikesi 1258 yılında adı geçen bölgeyi tehdit eder hale gelmiştir. 1259 yılında ise Hülagü Han Suriye seferine çıkarak Antep ve çevresini istila edip, buraları Moğol idaresine almıştır.¹⁰

1277 yılında Türk-Memlûk Sultanı Baybars; Halep, Gaziantep ve Göynük üzerinden Elbistan'a gelerek burada İlhanlı ordusunu ağır bir yenilgiye uğratmış ve böylece Antep ve çevresi de Memlûklere bağlanmıştır.¹¹

⁷ Nejat Göyünç; "Gaziantep Tarihi İle İlgili Bazı Notlar", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.45.

⁸ Nuri Yavuz; "XVI. Yüzyılda Antep vakıfları", s.166.

⁹ Osman Turan; Selçuklular Zamanında Türkiye, Ötüken neşriyat, birinci basım, İstanbul 1971, s.225.226.

¹⁰ Nuri Yavuz; "XVI. Yüzyılda Antep vakıfları", s.166.

¹¹ İlyas Gökhan; " Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.59.

Diğer yandan Mısır'a hakim olan Memlûklü Devleti hükümdarı I. Baybars, Moğolları adı geçen bölgeden uzaklaştırmak için 1277 yılında ordusuyla Anadolu'ya gelerek Moğol ordusunu mağlup etmiş ve Kuzey Suriye'yi Moğol baskısından kurtarmıştır.

Bundan sonra Antep ve çevresi Memlûkler ile Dulkadiroğulları arasında bir ihtilaf konusu olmuştur.¹² Oğuzların Bozok kolundan olup başlangıçta Maraş ve Elbistan'da oturan Dulkadiroğulları, 1339'da burada Memlûklere tâbî bir beylik kurmuşlardır.¹³

Dulkadir Beyliği'nin kurucusu olan Karacabey evvelce Orta Asya'dan kalkıp Maraş ve Elbistan bölgesine giden Türkmen aşiretinin reisidir.¹⁴ Karacabey, beyliğinin sınırlarını genişletmek için Memlûklü Devleti'nin içinde bulunduğu bazı anlaşmazlıklardan faydalanarak Antep ve çevresine hakim olmuştur.

Dulkadirliler ile Memlûkler arasında Kuzey Suriye üzerindeki hâkimiyet mücadelesi devam ederken bu sıralarda Timur kendi istila hareketine uygun olarak 1400 senesinde Antep'i zaptetmiştir. Timur'u Suriye seferine teşvik eden Dulkadir Beyi Suli'nin ortadan kaldırılması ile Dulkadiroğulları ile Memlûkler arasında uzun mücadelelere sahne olan Kuzey Halep ve Antep bölgesi yine Memlûklerin hâkimiyeti altına girdi (1398).¹⁵

1418 yılından itibaren kısa bir müddet Karakoyunlu hâkimiyetine giren Antep ve çevresi bu dönemde yoğun bir Bozok yerleşim yeri olur.¹⁶ Gerek Timur'un ve gerekse Karayusuf'un Antep ve çevresine gelişleri devamlı bir hâkimiyet teşebbüsü olmayıp, bir sebebe bağlı olarak geçici birer istila hareketi olmuştur. Dulkadiroğulları'nın ise Halep'in kuzeyini özellikle Antep'i kendi beyliğine katma düşünceleri devam etmekte idi.

Osmanlı Devleti ile Memlûk sultanlığının, Dulkadir Beyliği ve Güneydoğu Anadolu üzerinde devam eden hâkimiyet mücadeleleri ile Osmanlı Devleti'nin genişleme politikası, Mısır'ın Fethini de gerektirdiğinden Memlûklerle savaş kaçınılmaz hale gelmişti.¹⁷ Nitekim Osmanlı ordusu Memlûk topraklarına doğru ilerleyerek Behinsi

¹² Nuri Yavuz; "XVI. Yüzyılda Antep vakıfları", s.166.

¹³ Mustafa Keskin; "Güneydoğu Anadolu'da Türk Devletleri", Erciyes Üniversitesi Türk Millî Bütünlüğü İçinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Sempozyumu, Kayseri 1990, s.122.

¹⁴ Mustafa Güzelhan; Ayıntap Tarihinden Notlar, s.16.

¹⁵ Nuri Yavuz; "XVI. Yüzyılda Antep Vakıfları", s.166.

¹⁶ İsmet Çetin; "Gaziantep Aşıklık geleneği", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.348.

¹⁷ Nuri Yavuz; "XVI. Yüzyılda Antep Vakıfları", s.166.167.

üzerinden gelip Antep yakınlarındaki Merzuban suyu kenarında ordugâh kurduğu sırada Memlûkler'in Antep naibi Yunus Bey Osmanlı hizmetine girdi. Yavuz Sultan Selim 20 Ağustos 1516'da Antep'e gelerek üç gün konakladı. Bu suretle Antep şehri Osmanlı Devleti'ne katılmış oldu. Osmanlı idaresi sırasında Antep'te önemli bir olay meydana gelmedi. Fakat ticari bakımdan olumlu gelişmeler yaşanmış olup 16. ve 17. yüzyıllarda Antep'te sanayi ve ticaret hızla gelişti. Esnaf birlikleri, medreseler, köy, aşiret ve oymak örgütleri çok düzenli çalıştılar. Vakıflar yoluyla birçok medrese, kitaplık, han, hamam, cami, bedesten gibi topluma yararlı tesisler meydana getirildi. Transit ticaret önem kazandı. Esnaf kuruluşlarının çok düzenli çalıştığını ve şehirde yabancı tabiyetli bir tüccarlar grubu faaliyeti ve buna bağlı olarak yabancı konsoloslukların bulunduğunu şer'î mahkeme sicillerinden öğreniyoruz.¹⁸

XVII. yüzyıl ve XVIII. yüzyıllarda Tokat ile birlikte, özellikle Halep ve Antep gibi şehirlerin tekstil merkezlerine dönüştüğü ve bu tekstil merkezlerinin ustalarının hem Avrupa hem de Osmanlı Devleti'nde rağbet gördüğü, bunların Hint kumaşlarını başarılı bir biçimde taklit ettikleri görülmektedir. Hatta Antep ve Halep ürünü olan bu kumaşların çok iyi bir şekilde taklit edilerek, dünya piyasalarıyla rekabet edebilecek düzeye getirildiği görülmektedir.¹⁹ Ayrıca Gaziantep'in tarihi ipek yolunun kavşak noktasında bulunması da Osmanlı dönemindeki önemini artırmaktadır.²⁰

19. yüzyılda Antep'in iktisadi yapısında avâriz ve nüzûl gelirleri de önemli bir yer tutmaktadır. Avarız devletin aniden beliren ve büyük masraflar gerektiren olağanüstü kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için yürürlüğe koyduğu vergilerdir. Askeri ve dini hizmetlerde bulunanlar ile menzilci, derbent teşkilatına giren köylüler, su yolcuları vs. gibi hizmetlerde bulunanlar bu vergilerden muaf tutulmuşlardır. İlk ihdası yıllarında olağanüstü masrafların karşılanması için aynı olarak tarh edilen bu vergiler daha sonra sürekli ödenen nakdi bir vergi haline gelmiştir. Antep'te biri avarız diğeri nüzûl bedeli olmak üzere iki çeşit avarız vergisi vardır. Önceleri birbirlerinden farklı iki ayrı vergi iken sonraları mâl-ı avarız adıyla birbirinden ayrırtedilemez yıllık çift vergiye dönüşmüştür. Yine bölgelerde yapılan masraflar için bölge halkından toplanan salyane ve tevzî gelirleri, gümrük ve şehir içi perakende ticaretten alınan bâc gelirleri, bölgenin

¹⁸ Hale Şıvgın; 19 Yüzyılda Gaziantep, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Ankara 1997, s.17.

¹⁹ İsmail Altınöz; "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI.Yüzyıl)", s.126-127.

²⁰ Muammer Güler; "Gaziantep Muammer Güler'in Konuşması", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s. VIII.

tarımsal potansiyelini ortaya koyan aşâr gelirleri, halktan alınan rüsûmî varidat gelirleri de önemli bir yer tutmaktadır.²¹

Şehir, 1839 Haziranında kısa bir süre için Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa kuvvetleri tarafından işgal edildi.²² I. Dünya Savaşı'ndan sonra İngilizler 17 Aralık 1918 tarihinde Antep'e girdi. 15 Ocak 1919 yılında da Antep İngilizler tarafından resmen işgal edildi.²³ İngilizler yerli Ermenilerin tahrikleri ve teşvikleri ile Türk topluluğuna karşı düşmanca tavır sergilemeye başladılar. Şehir ileri gelenlerini önce Halep'e oradan da Mısır'a sevk etmişlerdir ve bu bölgeyi daha sonra Fransızlara terk etmişlerdir.²⁴

Antep'in 26 Ekim 1919'da İngilizler tarafından boşaltılmasını müteakip 27 Ekim 1919'da Ermeni ve Fransızlardan oluşan birlik 29 Ekim 1919'da Antep'i işgal etmiştir.²⁵ Gerek Fransızlar'ın gerekse onlarla birlikte hareket eden Ermeniler'in baskı ve zulümleri halkın direnişine yol açtı. Antep halkı 1 Nisan 1920'den 7 Şubat 1921'e kadar Fransız kuvvetlerine karşı büyük bir mücadele verdi. Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendi gücüyle işgale on ay dayanan ve düşmana geçit vermeyen Antep'e 6 Şubat 1921'de gazilik unvanı verdi. Böylece şehir Gaziantep adıyla anılmaya başlandı. Fransızlar Ankara Anlaşması'nın ardından 25 Aralık 1921'de şehri boşalttılar ve şehir iki yıl süren işgalden kurtuldu.²⁶

Gaziantep Türk Tarihinde ve Türkiye'de "gazi" unvanını alan ilk ve tek şehrimizdir. Millî mücadelede bütün dünyanın hayranlığını kazanmış şehrimiz 1921 Kanunu ile bu hakkı (unvan) almış, 1928'den bu yana da bu unvanla söylenen şehrimizdir.²⁷

Antep şehrinde Ermenilerle ilişkilere bakacak olursak; Antep ve havalisi milattan önceki zamanlarda İran idaresinde iken, İskenderun Körfezinde Paysal Ayas ile yaptığı büyük savaşlarda Büyük İskender İranlıları mağlup etmiştir. İskender Anadolu'yu zaptettikten sonra daha ileriye yürümüştür. İskender öldükten sonra kurduğu büyük devlet, kumandanları arasında taksîm edilmişti. Bu kumandanların en kuvvetlisi

²¹ Hilmi Bayraktar; "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'in İdari Yapısı ve İktisadi Durumu", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.86-91.

²² Hüseyin Özdeğer; "Gaziantep", Türk Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi XIII, s.467.

²³ Ayhan Öztürk; Millî Mücadele'de Gaziantep, Geçit Yayınları, Kayseri 1994, s.26,29.

²⁴ Abdülhaluk M., Çay; Yaşar Kalafat; Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Kuvay-ı Millîye Hareketleri, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1990, s.65,66.

²⁵ Semih Yalçın; Mustafa Turan; Mustafa Ekincikli ve Diğerleri; Türk İnkılap Tarihi ve Atatürk İlkeleri, Siyasal Kitabevi, Ankara 2003, s.190.

²⁶ Hüseyin Özdeğer; "Gaziantep", s.468.

²⁷ İbrahim Altunel; "Gaziantep ve Yöresi Halk kültüründe Mahallî Fıkra Tipleri ve Bu Tiplere Bağlı Fıkra Örnekleri", s.337.

Selefkos Nikatör, Adana'dan Suriye'ye, Mısır, Diyarbakır, Van, Trabzon, Erzurum civarlarını içine alan bir hükûmet kurmuş ve onun evlatlarına da Antiyoküs denmiştir. O zamanlar Mısır'dan başka Selefkos hâkimiyetindeki bölgelerde birer yarı müstakil Ermeni kralları vardır. Bunların en kuvvetlisi Kilikya krallığıdır. Bu krallar Selefkos hâkimiyetine bağlı idiler.²⁸ Adana ve Antep bölgelerini alarak son Antiyoküsler'den bağımsız bir Kilikya krallığı kuran Dikran Tiğran kendini kral ilan etmiş ve Romalılara hücum etmiştir. Roma generallerinden Lüklüs Fırat nehrini geçmiş, Dikran'ı mağlup ederek tahtını zaptetmiştir. Dolice ve Antep muharebelere sahne olmuştur.

Romalılar Antep, Urfa, Osmaniye, Maraş, Fırat ve Dicle nehirleri arasına "Okranjiye-Fıratıye" adını vererek bir eyalet haline koymuşlardı. Roma Devleti'nin ikiye bölünüşünden sonra buralar Bizanslıların idaresi altında bulunmaktaydı. İslâmiyet'in zuhurundan sonra Arap İslâmlarının ve sonraları Selçuklu Türklerinin idaresine geçmiş, Haçlı savaşlarında Antep, Urfa, Maraş, Adana civarlarında bulunan Ermeniler Franklılarla birleşerek Türklere karşı savaşmışlardır. İşte Türkler ve Ermeniler arasında ilk kin ve düşmanlık bu tarihlerde başlamış bulunmaktadır. Haçlılar savaşında Urfa, Antep çevrelerinde bulunan ve Urfa merkez olmak üzere bir kontluk kuran Frankların prensliğine "Edesa veya Edes Prensligi" denmiştir. Bu prenslik Kudüs'teki krallığa bağlı idi. Urfa, Antep, Maraş'ta bulunan Ermeniler Türklere karşı Franklılarla birliktiler.

Antep ve havalisine yerleşen Türklerin kökü Musul, Sivas ve Konya civarlarından gelmiştir ve böylece Türkler buralara ve Anadolu'nun her tarafına yerleşip hakim olmuşlardır. Bu bölgedeki Ermenilerin Orta Çağdan beri gayeleri bir Ermeni devleti kurmaktı.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Maraş, Antep, Adana bölgelerindeki Ermeniler fırsat buldukça Türkler aleyhine yürümüşler ve zayıf zamanlarını aramışlardır. Ermeniler Balkan savaşlarında ve Birinci Dünya Savaşı sırasında da Türkler aleyhine faaliyetlerde bulunmuşlardır. Nihayet Ankara'da Fransızlarla yapılan anlaşma gereğince Antep Türklere verilmiş, Fransızlar 25 Aralık 1921'de Antep'ten ayrılırlarken Ermenilerin çoğu da onlarla beraber gitmiştir. 1922 yılından beri Antep'te tek bir Ermeni kalmadı, çoğu Suriye cihetine gitti.²⁹

²⁸ Mustafa Güzelhan; Ayıntap Tarihinden Notlar, s.72-74.

1.2. ARŞİVLER VE ARŞİVLERİN İSLÂM VE DÜNYA TARİHİ BAKIMINDAN ÖNEMİ

Arşiv, genel olarak bir devletin, bir şehrin veya bir insanın geçmişine ait belgeler topluluğu diye tarif edilebilir. Aynı zamanda bu belgelerin saklandığı yer anlamına da gelir. Arşiv malzemeleri bir memleketin tapu senedi, bir milletin hatıratı, onu bütün varlığı, hakları ve hususiyetleriyle geçmişinden bugüne ve bugünden yarına bağlayan temel dayanağı ve hazinesidir. Kısaca arşiv yoksa bir millet ve onun hukuki ve siyasi devamı demek olan devlet yok demektir. Çünkü bunların varlığının başka vasıtalarla ispat ve müdafaasına imkan yoktur.³⁰

Bilindiği gibi Araplarda tarihçilik İslâm'la başlamıştır. Cahiliye çağı Arapları "Eyyamü'l-Arap" denilen ve Arap kabilelerinin kendi aralarındaki veya kendi kabileleri ile Arap olmayan kabileler arasında yaptıkları savaşları anlatan hikâye hatta masal benzeri bilgilerin dışında tarihle meşgul olmamışlardı. Bunların büyük bir kısmı da Sasani, Habeş ve Bizans İmparatorluklarına ait hikâye ve masallardan ibaretti. Hatta İslâm öncesi devir literatüründe tarih kelimesi bile bulunmamaktaydı.

Araplar arasında tarihçilik İslâm'ın gelişiyle başladı. Önce Kur'an-ı Kerim'in yazılması ve Kur'an'ın verdiği tarihi bilgilerle başlayan tarihçilik arkasından Hadis-i şeriflerin yazılması ve hadislerdeki tarihi bilgilerle devam etti. Sonra da Hz. Peygamber'in hayatını anlatan "Siyer" ve savaşlarını anlatan "Megazi" kitaplarının yazılmasıyla gelişti.

İslâm tarihinin kaynakları arasında Kur'an ve hadisten sonra vesikaların çok önemli bir yeri bulunduğu şüphesizdir. Bu vesikaların birçoğu iç savaşlarda kaybolmakla beraber yine de elimizde küçümsenemeyecek ölçüde bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti'nde arşivciliğe bakacak olursak; gerek Osmanlı Devleti döneminden günümüze ulaşan ve sadece Osmanlı Arşivi'nde miktarı 150 milyonu bulan belge ve defter serilerinden, gerek belgelerin tanzim ediliş tarzı ve büyük bir hassasiyetle korunmuş olmalarından, gerekse bürokrasinin her kademesindeki yazışmaların mutlaka deftere kaydedilmesiyle ilgili emir ve nizamnâmelerden anlaşılmaktadır ki Osmanlı

³⁰ Mithat Sertoğlu, "Arşivlerimizin Dünü, Bugünü, Yarını", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.47-48.

Devleti kuruluşundan itibaren resmî belgeleri muhafazaya, bugünkü tabirle arşivciliğe büyük önem vermiştir.³¹

Osmanlı arşivlerinin İslâm ve dünya tarihi açısından önemine gelince, bilindiği gibi Osmanlı Devleti XIV. asırdan XX. asrın başına kadar altı yüz küsur yıl yaşamış bir devlettir. Bu devlet İslâm devletleri içinde en uzun ömürlü ve en geniş toprağa sahip olanıdır. Bu devlet Asya, Avrupa ve Afrika'nın önemli bir kısmına yayılmış bir devlettir. Bugün onun mirası üzerinde otuza yakın devlet yaşamaktadır. Bu devletlerin en az beş yüz yıllık tarihlerinin ana kaynakları Osmanlı Devleti arşivlerinde bulunmaktadır. Bugün bu arşivlerin Akdeniz ülkeleri ve Avrupa tarihi içinde birinci derecede önemli arşivler olduğu kabul edilmektedir. Bilhassa sosyal, iktisadi ve demografik araştırmaların önem kazandığı çağımızda bu arşivler oldukça zengin malzemeleri ihtiva etmektedir.

Orta çağlardan beri saray ve devlet kuruluşlarına ait belgeleri özenle ve titizlikle koruyan tek devlet Osmanlı Devleti'dir. Dünyada Türklerden sonra en eski arşive sahip olma özelliğini taşıyan Çinliler bile daha çok saray belgelerine ve yıllık olayları sıralayan kroniklere önem vermişlerdir. Sosyal, politik, ekonomik olayları zaman zaman taşlara bile kazın Orta Asya Türkleri, şüphesiz devlet kurum ve kuruluşlarına ait belgeler düzenlemişlerdir. Ancak Japon Denizi'nden Anadolu'ya ve Avrupa ortalarına kadar uzanan geniş bölgelerde bin yıldır pek çok devlet kurulup yıkıldığından ve bugün o bölgelerde bağımsız bir Türk devleti kalmadığından oradaki belgeler hakkında fazla bilgimiz yoktur. Anadolu Selçuklu Devleti de bir yandan Haçlı ordularının saldırıları, öte yandan Moğol saldırıları ve Beyliklerin sürtüşmeleri yüzünden varlığını sağlıklı ve güvenli bir biçimde sürdüremediğinden, yangınlar, savaşlar ve depremler de bunlara eklendiğinden, onlardan bize vakfiyeler dışında çok az belge kalmıştır.³²

Osmanlı Devleti'nde ise merkez ve taşra teşkilatlarında belge ve defterlerin korunmasına gösterilen hassasiyet ve kayda verilen büyük önem seferler sırasında da kendini göstermektedir. Osmanlı askeri hareketleri sırasında, idarî ve askerî işlerin halli için Divân-ı Hümayûn'a ait çeşitli büroların orduyla birlikte sefere katıldıkları ve bunların, bürokratik işlemleri layıkıyla, şer'î şekilde yerine getirebilmek ve gerektiğinde

³¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, T.C. Başbakanlık Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, İkinci Baskı, İstanbul 2000, s. XXXV.

³² Neşet Çağatay, "Osmanlı Arşivlerine Dış Dünyadaki İlgi", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.173.

müracaat edebilmek için lüzumlu defterlerini beraberlerinde götürdükleri bilinmektedir.³³

Osmanlı Devleti zamanında, hukuk ve ceza alanındaki hak nizâları, reaya ile yönetici ilişkilerinden doğan anlaşmazlıklar, saraydaki görevlilerin gündelik ve aylıkları, binek ve av hayvanlarının bedelleri ve saraydaki yiyeceklerin makbuzları saklanıp korunarak bize kadar gelmiştir.

Eyaletlerdeki ve sancaklardaki kadı mahkemeleri sicilleri, vakıf sicilleri yani vakfiyeler, memleket içindeki görevlilere ve yabancı devletlere yazılan hüküm, emir, ferman ve anlaşmaların hepsi, tımar, zeamet ve hasların kaydedildiği tapu tahrîr defterleri, kanunnâmeler, sarayın günlük işlerinin yazıldığı mühimme defterleri, yeniçeri aylıklarını içeren mevacic defterleri, vergi kayıtları son derece özenle yazılıp saklanmıştır.³⁴

Bugün Ortadoğu'daki Müslüman ülkelerde ve Balkanlarda da bir kısım Osmanlı dönemi vesikaları bulunmakla beraber bunlar, Türkiye'de bulunan asıl kaynaklarla irtibatlandırılmadan o bölgeler üzerinde mükemmel araştırmalar yapmak için yeterli malzemeler değildirler. Bu bakımdan o bölgelerin ve bölgelerdeki devletlerin tarihlerini Osmanlı arşivlerini incelemeden yazabilmek mümkün değildir.

Kaldı ki Osmanlıların batıda Fransa, İtalya, İspanya, Endülüs ve İngiltere'ye kadar; doğuda Hindistan ve Endonezya'ya kadar uzanan münasebetleri incelenmeden Avrupa ve İslâm tarihinin beş asrını tam olarak yazabilmek mümkün olamaz. Osmanlıların çeşitli etnik grupları asırlarca bir arada tutmada gösterdiği başarı ise bugünkü İslâm dünyasının üzerinde ehemmiyetle durması gereken bir konudur.³⁵

Arşiv belgeleri bilhassa kültür tarihi konusunda son derece önemlidir. Sadece Balkan ülkelerinde değil, Anadolu'nun hemen her yerinde tarihî kayıtlardan vaktiyle pek çok cami, medrese, han, hamam, kütüphane, imaret gibi dini kültür eserlerinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Bunların çoğunluğu çeşitli sebeplerle birer ikişer ortadan kalkmış veya kaldırılmıştır. Bununla beraber günümüze intikal edemeyen birçok yapıya ait arşivlerimizde ya bir tamir belgesi ya da bir görevli tayinine ait vesika veya birkaç vakıf

³³ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, T.C. Başbakanlık Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, s.XXXVII.

³⁴ Neşet Çağatay, "Osmanlı Arşivlerine Dış Dünyadaki İlgi", s.174.

³⁵ Cahit Baltacı, İslâm Paleografyası (Diplomatik Arşivcilik), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları nu: 28, s.1-3.

kaydı mevcuttur. Böylelikle eskiden var olup ortadan kalkmış birçok kültür eserine belgeler tanıklık etmektedirler.

Arşiv belgeleri Türkoloji araştırmaları için de zengin dil malzemesi sunarlar. Bu konuda bir iki dikkat çekme teşebbüsünde bulunulmakla beraber, henüz Türkologlarımız bu alana rağbet etmemişlerdir. Halbuki bugün Anadolu'nun bazı yörelerinde kullanıldıkları "Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi"nden öğrenilen bazı deyimlerin eski belgelerde yaşadıkları görülmektedir.³⁶

Osmanlı Devleti'nde devlet işlerine ait vesikaların tamamı, müsveddeler de dahil olmak üzere titizlikle muhafaza edilmiştir. İstanbul'un fethine kadar, Bursa ve Edirne'de arşivler teşekkül etmiştir. Fetihden sonra ilk arşiv Yedikule civarında kurulmuş, Topkapı Sarayı'nın inşasından sonra Divân-ı Hümâyûn'un yanında yer almış ve 16. asırda en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Osmanlı Devleti'nde devlet işlerine ait, miktarı milyonları aşan belgelerin ayrıca At Meydanı'nda Saray-ı Atik denilen mahzende, Bâb-ı Âlî civarındaki Tomruk Dairesi'nde ve muhtelif yerlerde muhafaza edildiği bilinmektedir.

1846'da Sadrazam Mustafa Reşit Paşa'nın emri üzerine, işlemi tamamlanmış evrakın muhafazasını temin maksadıyla "Hazine-i Evrak" kurulmuş, ayrıca halen bir numaralı arşiv deposu olarak kullanılan bir bina yapılmıştır. Bu teşkilata, atfedilen önem sebebiyle "Hazine-i Evrak Nezareti" adı verilmiştir.³⁷

Cumhuriyet döneminde 1935'te bir devlet arşivi kurulması, bina yaptırılması, Avrupa'da arşivci yetiştirilmesi ve arşivlerin düzene sokulması için harekete geçilmiş bu amaçla Macar tarihçisi Türkolog Fekete İstanbul'a getirilmiştir. Bu bilginin önerdiği sisteme göre yapılan Topkapı arşivindeki tasnif çalışmaları 1936-1943 yılları arasında sürdürülmüş, muallim M. Cevdet İnançalp, Musa Bey, Kâmil Kepeci taraflarından yönetilen tasnifler bir hayli belgeyi içine almıştır.

1937'de Başbakanlık müsteşarlığına bağlı olarak "Arşiv Dairesi Müdürlüğü" kurulmuş, 1943 yılında ise bunun yerine 4443 sayılı bir yasa ile "Başbakanlık Arşiv Genel Müdürlüğü" kurulmuşsa da tasnif ve depolama işi istenilen düzeye ulaştırılamamıştır. 1969 yılında TBMM'ye bir "Devlet Arşiv Kanunu Tasarısı" sunulmuşsa da yasalasmamıştır. 20 Mayıs 1974'te ve Aralık 1977'de yine aynı konuda birer tasarı

³⁶ Nejat Göyünç, "Osmanlı Araştırmalarında Arşivlerin Yeri", s.56.

³⁷ Hasan Güzel; "Başbakanlık Müsteşarı Sayın Hasan Güzel'in Konuşması", Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.17-18.

hazırlanarak TBMM komisyonlarında, hatta ayrı ayrı meclis ve senato genel kurul toplantılarında görüşülmüştür. Buna rağmen, bazı önerilerin de metne eklenmesi için geri çekilmesinden sonra yeniden genel kurula gelememiştir.

Arşivlerimizle ilgili olarak bugün Başbakanlığa bağlı iki daire vardır. Biri Ankara’da “Cumhuriyet Arşiv Dairesi Başkanlığı”, öteki İstanbul’da “Osmanlı Arşiv Dairesi”dir.

Arşivlerden Osmanlı Merkez Teşkilatı Arşivi, Topkapı Sarayı Arşivi, İstanbul Belediyesi Arşivi, Şer’iyye Sicilleri Arşivi, Deniz Müzesi Arşivi, Tapu Tahrîr Defterleri Arşivi gibi arşivler İstanbul’da bulunmaktadır. Ayrıca muallim M. Cevdet İnançalp’in İstanbul Belediyesi kitaplığında arşiv malzemeleri bulunmaktadır.

Ankara’dakiler ise Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi, Millî Eğitim Bakanlığı Arşivi, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi, Genel Kurmay Başkanlığı Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi (ATASE), Çankaya Atatürk Arşivi, İçişleri Bakanlığı Arşivi, Dışişleri Bakanlığı Arşivi, Sağlık ve Sosyal Yardım Başkanlığı Arşivi’dir.³⁸ Bunların dışında Anadolu’ya ait şer’iyye sicilleri yaklaşık olarak 7500 defter halindedir (dağınık belgeler hariç). Bunlar önce Ankara Millî Kütüphane’de toplanmış; mikrofilmleri alındıktan sonra, İstanbul’a gönderilmiştir.³⁹

1.3. ŞER’İYYE SİCİLLERİ

1.3.1. Şer’iyye Sicillerinin Tanımı

Selçuklularda, Memlûklülerde ve özellikle Osmanlı Devletinde kadıların verdiği kararlar ve tuttuğu zabıtlar, tarih sırasına göre kadı sicili denen defterlere kaydedilmiştir.⁴⁰ Bu defterlere Şer’iyye sicilleri (Sicillat-ı Şer’iyye), mahkeme defterleri, zabt-ı vak’ayi sicilleri veya sicillat defteri de denmektedir.⁴¹

³⁹ Neşet Çağatay; “Osmanlı Arşivlerine Dış Dünyadaki İlgisi”, s.174-176.

⁴⁰ Halil, Cin; Ahmet Akgündüz; Türk Hukuk Tarihi, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, Cilt 1, İstanbul 1995, s.108.

⁴¹ Ahmet Akgündüz; Şer’iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, C.I, İstanbul 1988, s.17.

1.3.2. Şer'iyye Sicillerinin İçeriği ve Önemi

Tarihî kaynaklarımızın en önemlilerinden birisi de şer'iyye sicilleridir. Bu siciller, kadıların⁴² gittikçe genişleyen selâhiyyet ve hizmet sahalarına göre ehemmiyet kazanmışlardır.⁴³ Bu mahkeme sicilleri tarih sırasına göre tutulan kayıtlardır ve bunlar şöyle sıralanabilir:

-Kadı tarafından verilen hükümler,

-Herhangi bir hadiseyi, bir şehadeti, bir ikrarı, bir hibeyi resmîyete bağlanması istenen bir hususu zaptedenler.

-Devlet merkezinden gelen bütün fermanlar, emirler ve tebliğler kadı tarafından tetkik olup doğru oldukları tespit edildikten sonra hulâsaları deftere yazılanlar.⁴⁴

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında şer'iyye sicillerinin birinci derecede önemli kaynak olduğundan şüphe yoktur. Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmî yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahallî idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihini hakkıyla ortaya koymak mümkün değildir. Sicillerin her konuda tarihe temel kaynak olacağından şüphe bulunmamakla beraber özellikle şu konularda başvurulacak tek kaynaktır: Son zamanlarda ortaya çıkan şehir tarihleri ve yurdun muhtelif bölgelerindeki mahallî hayata ait ilmi araştırmaların birinci derecede kaynağı şer'iyye sicilleridir. Özellikle bir bölgenin tarihi ve iktisadi şahsiyetini ve bütünlüğünü meydana çıkarmak gayesiyle kaleme alınan bu çeşit tarihler, geçmişî bütün canlılıklarıyla yeniden yaratan şer'iyye sicilleri incelenerek ve değerli tarih malzemesi tahlil edilerek senteze gidilmedikçe daima eksik ve kısır kalmaya mahkûmdur. Sadece Türkiye sınırları içinde yer alan toprakların değil, Osmanlı Devleti'nden ayrılan ve bugün sınırlarımız dışında bulunan toprakların da gerçek tarihi bu vesikalar incelendikten sonra yazılabilir. Siciller önemli tarihi olayların, tarihi şahsiyetlerin, mahallî yer adlarının ve önemli tarihi müesseselerin bütün ayrıntılarıyla doğru olarak tespitinde de birinci derecede önem arz etmektedir.

⁴² **Kadı:** Osmanlı Devleti'nde kazai ve adli salahiyeti olan kimse. Bugünkü hakim (yargıç) ve müddeiumumilerin (savcı) vazife ve salahiyetini nefsinde toplar, şer'î ve örfî kanunlara göre hüküm verirdi. Midhat Sertoğlu; Osmanlı Tarih Lügati, II.Baskı, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986, s.166.

⁴³ Cahid Baltacı; Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi, İstanbul 1985, s.127.

⁴⁴ Mehmet Zeki Pakalın; Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1993, s.343.

1.3.3. Şer'iyye Sicilinde Bulunan Belgeler

Şer'iyye sicillerinin kapsadığı belgeleri iki gruba ayırabiliriz:

- 1) Kadıların ifadesiyle kaleme alınan belgeler;
- 2) Dışarıdan geldiği halde sicillere kaydedilen belgeler.⁴⁵

Şer'î mahkemelerde bulunan belgeler şunlardır.

1.3.3.1. Hücetler

Gerek bir hükmü ihtiva etsin ve gerekse akid, ikrar, vâsî tayini gibi hukuki bir hadiseyi tespit gayesiyle olsun kadının huzurunda tanzim olunan vesikaya verilen isimdir.⁴⁶

Şer'iyye mahkemelerinden verilen hücetler talik yazı ile yazılırdı. Bu vesikalarda hakimim imzası vesikanın altında değil üstünde bulunurdu.⁴⁷ Tanzimattan sonra Osmanlı mevzuatında hücet tabiri yerine senet mefhumu da kullanılmıştır.

Şer'iyye sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu hücetler teşkil etmektedir.

1.3.3.2. İ'lâmlar

Şer'iyye sicillerinde bulunan önemli bir belge çeşidi de günümüzdeki mahkeme kararlarına benzeyen i'lâmat-ı şer'iyye yani şer'î ilâmlardır. Şer'î bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgeye i'lâm denmektedir. Her i'lâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lâm belgelerini diğer şer'iyye sicili kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hakimim verdiği kararı ihtiva etmesidir. Hakimim kararını ihtiva eden her belge i'lâmdır. Ancak örfi anlamda altında kadının imza ve mührünü taşıyan her belgeye, hükmü ihtiva etsin etmesin i'lâm denildiğini, bu sebeple Başbakanlık Osmanlı arşivi'ndeki birçok ma'rûzların i'lâm diye kayda geçirildiğini hatırlatmakta fayda vardır.

⁴⁵ Ali Aktan; Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar, Osmanlılar İlim ve Arifan Vakfı Yayınları, İstanbul 1995, s.176.177.

⁴⁶ Midhat Sertoğlu; Osmanlı Tarih Lügatı, s.154 -155.

⁴⁷ M.Zeki Pakalın; Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I, s.865.

1.3.3.3. Ma'rûzlar

Kelime anlamı olarak arz olunmuş, arz olunan, bir şeyin karşısında, tesir altında bulunan gibi anlamlara gelmektedir.⁴⁸ Maruzun asıl manasına bakacak olursak; kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir.⁴⁹

1.3.3.4. Müraseleler

Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve naiplere ve onlar tarafından nahiye naiplerine tayinleriyle salahiyetlerini mübeyyin olarak yazılan resmî emirler hakkında kullanılır bir tabirdir. Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmî kağıtlara da mürasele denilirdi. Mürasele Arapça haberleşmek, mektuplaşmak demektir.⁵⁰

1.3.3.5. Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar

Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan diğer belge çeşitleri de tezkere ve temessüklerdir. Osmanlı diplomatikasında daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmî bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkere denmektedir. Şer'iyye sicillerinde yer alan birinci manadaki tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınır.

Sözlükte bir işe sıkı tutunmak demek olan temessük kelimesinin şer'iyye sicilinde manası şudur. Mirî arazide ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani temessük, tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir. Yetkili makam ve şahıslar, sahib-i arz denilen tımar ve zeâmet sahipleri, vakıf mütevellileri, mültezimler, muhassıllar veya muhâsebe kalemlerinden biri olabilir.

⁴⁸ Ferit Devellioğlu; Osmanlıca Türkçe Lügat, Aydın Kitabevi Yayınları 22. Baskı, Ankara 2005, s.582.

⁴⁹ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.37.

⁵⁰ M.Zeki Pakalın; Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II., M.E.B.Yayınları, İstanbul 1993, s.51.

Şer'iyye sicillerinde bu zikredilenlerin dışında da kayıtlar mevcuttur.⁵¹

1.3.4. Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Mahkemelerde Bulunan Görevliler

Bilindiği gibi Osmanlı Devleti Müslüman bir devlettir ve hukuk sisteminin temelini İslâm hukuku teşkil etmektedir. Bu sebeple bu devletin en önemli yargı organları kadılardır.⁵² Osmanlı Devleti'nde mahkemeler iki kısma ayrılır. Birinci kısım şer'iyye mahkemeleridir ve şer'iyye sicilleri doğrudan doğruya bu çeşit mahkemeleri yakından ilgilendirmektedir. İkinci kısım ise şer'iyye mahkemeleri dışında kalan mahkemelerdir.

1.3.4.1. Şer'iyye Mahkemeleri

Şer'iyye mahkemeleri kadıların şer'î hükümlere göre yargılama yaptıkları mahkemelerdir. Şer'iyye mahkemelerini ifade için mehâkim-i şer'iyye, meclis-i şer', meclis-i şer'î enver veya nebevi gibi tabirler kullanılmaktadır. II. Mahmut döneminde şer'iyye mahkemeleri ve kadılar hakkında önemli değişiklikler yapılmıştır. 1837/1253 yılında İstanbul kadısının makamı Bab-ı Meşihat'taki boş odalara taşınmış ve ilk kez resmî bir mahkeme binasında yargı görevi ifa edilmeye başlanmıştır. Ayrıca 1254/1838'de kadının yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek ve memlekete hakim olan usulsüzlükleri ortadan kaldırmak gayesiyle Tarik-i ilmiye'ye dair Ceza Kanunnâme-i Hümayunu çıkarılmıştır. 1255/1839 tarihli Gülhane Hatt-ı Hümayûn'u ile açılan Tanzimat döneminde söz konusu Hatt-ı Hümayunla özel ve kamu hakları teminat altına alındığı gibi bu teminatın gereği olan hukuki düzenlemeler de yapılmaya başlanmıştır.¹³ Safer 1276/1859 tarihli bütün Mehâkim-i Şer'iyye hakkında Nizamnâme ile şer'iyye mahkemelerinin yetki sınırları belirlenmiştir.

1.3.4.2. Nizâmiye Mahkemeleri

Özellikle Tanzimattan sonra Nizamiye mahkemeleri yargı gücünün kullanılmasında şer'iyye mahkemelerinin ortağıydı.⁵³

⁵¹ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.46-50.

⁵² Ahmet Akgündüz; Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri, C.I, İstanbul 1990, s.224.

⁵³ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s. 76-79.

1.3.4.3. Mahkemelerde Bulunan Görevliler

1.3.4.3.1. Nâibler

Sözlükte vekil demek olan nâib terimi, kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslar manasını ifade eder. Bazen kadılara da naib denir. Çünkü onlar da sultanın vekili olarak yargı görevlerini ifa ederler. Kadılar tayin edildikleri yere bizzat gitmeyerek naib görevlendirebilecekleri gibi, kaza merkezlerine tâbî nahiyelere de naib tayin edebilirler. Nahiyelere tayin edilen naiblere kaza naibleri denir. Ayrıca mevleviyet kadılarının tayin ettiği naiblere mevali naibleri, arpalıklarda sahibi adına yargı görevini yürütenlere de arpalık naibleri adı verilir. Naibler, kadıların kaleme aldığı niyabet müraselesi ile tayin edilirler.

1.3.4.3.2. Kassamlar

Sözlük anlamı taksîm eden demek olan kassam kelimesi hukuki terim olarak, vefat eden şahısların terekelerini taksîm eden şer'î memur anlamına gelir. Osmanlı adliye teşkilatında iki çeşit kassam vardır. Birincisi; askeri sınıfın terekelerini taksîm eden kazasker kassamlarıdır. İkincisi ise; şer'î mahkemelerin bulunduğu yerlerde bulunan beledî kassamlardır. Her kadılıkta hususi kassam defteri vardır ve kassamlar taksîm ettikleri terekelerden resm-i kısmet adıyla bir harç alırlar. Tanzimattan sonra bu müessese kaldırılmış ve sadece İstanbul Kassamlığı görevine devam etmiştir.

1.3.4.3.3. Muhzırlar

Sözlük anlamı huzura giden demek olan muhızır, davacı ve davalıları mahkemeye celbeden ve savcının bazı görevlerini ifa eden bir memurdur. Küçük kaza merkezlerinde hem mahkeme mübaşirliği, hem mahkeme kâtipliği, hem de emniyet görevlisi idi. Bu hizmetleri karşılığında ihzariye denilen ve taraflarca karşılanan bir ücret alırdı. Muhızır sayısı çok olan mahkemelerde bir de muhızırbaşı bulunurdu ve muhızırların tayini bir seneliğine muhızırbaşılar tarafından yapılırdı.

1.3.4.3.4. Çavuşlar

Dergah-ı Âlî çavuşları da denen bu adli memurlar, mahkeme i'lâmlarının icrasını, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesini, icap ederse mahkeme kararıyla borçlunun hapisle tazyikini, hukuken kesinleşen nakdî ve bedenî cezaların infazını, kısaca günümüzdeki icra memurları ve kısmen de savcılarının ve emniyet güçlerinin vazifelerini ifa ederler.

1.3.4.3.5. Subaşılar

Hükûmet merkezindeki çavuş teşkilatının görevlerini, sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşı denen memurlar yürütürdü. Sancaklarda sancak beyinin ücretli adamı ve emniyet amiri, kaza ve daha küçük merkezlerde ise idare amiri olan subaşılardan, şer'iyeye mahkemelerinde de icra ve infaz memuru olarak görev yaptıklarını görüyoruz.

1.3.4.3.6. Mübaşirler

Sözlükte işe başlayan demek olan mübaşirin adli memur olarak iki manası vardır: Birincisi; mahkemelerde celb ve tebliğ işlerinde kullanılan memur anlamıdır ki, muhızır ile eş anlamlıdır. Diğeri ise; Tanzimat'tan önce devletçe gördürülmesi veya soruşturulması lazım gelen bir iş için görevlendirilen memur demektir. Bu görevi karşılığında mübaşiriye denilen bir ücret alır.

Bu sayılanların dışında ayrıca müşavirler, kâtipler, hademeler ve kapıcılar da Osmanlı Adliye teşkilatının önemli elemanları arasında yer alır.⁵⁴

1.4. GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.4.1. Gaziantep Şer'iyeye Sicilleri Hakkında Bilgiler

75 cilt halinde korunan Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicilleri elli bin sayfa tutarındadır. Hicri 936 (milâdî 1529) ile hicrî 1330 (milâdî 1911) tarihlerini taşıyan bu on binlerce belge Osmanlı devrinde yaşayan Gaziantep ve çevresi halkının 388 yıllık tarihini gün ışığına çıkarmaktadır. Gaziantep Şer'iyeye Sicilleri'nden şu âna kadar okunan ve

⁵⁴ Ahmet Akgündüz; Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri, s.232-233.

Gaziantep Müzesi'nde bulunan 174 tane sicil bulunmaktadır.⁵⁵ Ayrıca 108⁵⁶, 21⁵⁷, 17⁵⁸, 113⁵⁹, 120⁶⁰ numaralı Gaziantep Şer'iyye sicilleri de okunmuştur.

Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri adı ile anılan bu belgeler içinde binlerce ferman, buyruldu, tespitler, veraset belgeleri, vakfiyeler, tayinler, mahkeme kararları, narhlar, vergi cetvelleri, istatistikler sözleşmeler yer almaktadır. Osmanlı devrinde yaşayan Arap halkının günlük hayatını, yiyecek ve giyecek fiyatlarını, çarşıları, evleri, camileri, kuruluşları, medreseleri, esnaf teşkilatlarının düzenlerini, mahalleleri ve köyleri, örf ve adetleri, o zamanki hukuk ve tatbikatı, kıtlık, kuraklık ve sağlık durumunu, vakıfları, vergilerini, güvenlik kuvvetlerinin davranışlarını, halkın haksızlıklar karşısında direnişlerini, devletin halkımıza yüklediği ağır vergileri ve külfetleri, harplerin getirdiği ağır hayat şartlarını, hayat görüşlerini, şer'i sicillerde yer alan belgelerden öğrenmek mümkün olmaktadır.⁶¹

1.4.2. 98 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili

Transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılacak olan Gaziantep ile ilgili 98 Numaralı (H.1155/M.1742/1743) sicil 301 sayfa olduğu için ve bir teze fazla geleceği için danışmanımızın onayıyla da dört kişi arasında paylaştırılmıştır. 301 sayfalık hacme sahip olan sicilin 01-80 sayfaları arası Ömer Faruk YILMAZER'e, 81-156 sayfaları arası Sema TANIR'a, 157-230 sayfaları arası bana, 231-301 sayfaları arası da başka birine tez ödevi verilmek için ayrılmıştır. Dört parçaya ayrılıp üçüncü bölüm bana verildiği için şer'iyye sicilinin numarası olan 98'in yanına /3 eklenmiş ve 98/3 olarak adlandırılmıştır.

⁵⁵ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, C.I,s.190-191.

⁵⁶ Fuat Yıldırım; 108 Numaralı Şer'iyye Sicili H. 1164-1165 (M. 1750-1752), Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Danışman: Yrd. Doç. Dr. İbrahim Yılmazçelik, Elazığ 1995.

⁵⁷ Hüsnüye Güner; 21 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili Defteri H. 1059-1060 (M. 1649-1650) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yiğit, Muğla 2006.

⁵⁸ Handan Bozkurt; Gaziantep 17 No'lu Şer'iyye Sicili, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Anabilim Dalı, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Karagöz, Malatya 2002.

⁵⁹ Galip Eken; Gaziantep'in 113 Numaralı Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirme (H. 1168-1169 M. 1755-1756), Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Ankara 1988.

⁶⁰ Zeynel Özlü; Gaziantep'in 120 No'lu Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeniçağ Tarih Bölümü, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nuri Yavuz, Ankara 1999.

⁶¹ Cemil Cahit Güzelbey; Hulûsi Yetkin; Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler, (Cilt: 81-141 milâdî 1729-1825), Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Buroşür Yayınları Sayı: 55, Gaziantep 1970, s.V.

1.4.3. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod

98 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili'nde belge numaraları verilmemiştir. Belge numaraları verilmediği için her sayfayı kendi içinde değerlendirip, sayfada bir tane belge varsa bu belge “Belge No:1” olarak kabul edilmiştir. Eğer sayfada iki tane belge varsa birinci belge “Belge No:1”, ikinci belge “Belge No:2” şeklinde kabul edilmiştir. Dolayısıyla belgelerin değerlendirilmesinde ve özet kısmında bu numaralandırma esas alınmıştır. Transkripsiyonunu yaptığımız bu belge 157. sayfadan başlayıp 230. sayfada son bulmaktadır. 98/3 Numaralı Şer'iyeye Sicili'nde 73 tane belge bulunmaktadır.

Belgenin transkripsiyonu yapılırken silinmiş olan kısımları okuyamadığımızdan bu kısımlar noktalar (...) şeklinde gösterilmiştir. Belgelerin sonuna tarihler hicri olarak yazıldığı için belge özetleri verilirken, bu tarihlerin yanına milâdî tarihe çevirisi de eklenmiştir.

Metinde “ayn” harfi için (') ve uzatmalar için (^) işaretleri kullanılmıştır.

1.4.4. Tez İçindeki Belgelerin Tasnifi

BELGENİN KONUSU	BELGE SAYFA VE NUMARALARI
ALACAK-VERECEK (BORÇ)	s.170-BN:1, s.170-BN:2, s.172-BN:1, s.177-BN:1, s.179-BN:1, s.182-BN:1, s.187-BN:2, s.190-BN:1, s.193-BN:1, s.200-BN:1, s.202-BN:1, s.217-BN:1, s.219-BN:1, s.221-BN:1, s.223-BN:2, s.224-BN:1, s.225-BN:1, s.228-BN:1.
ALIM SATIM	s.169-BN: 1, s.169-BN:2, s.176-BN:1, s.186-BN:1, s.205-BN:1, s.205-BN:2, s.206-BN:1, s.209-BN:1, s.220-BN:1, s.225-BN:2.
BOŞANMA	s.213-BN:1
DARP	s.168-BN:1, s.197-BN:1, s.222-BN:1.
GÖREV BIRAKIMI	s.212-BN:2.
HIRSIZLIK	s.178-BN:1, s.195-BN:2, s.212-BN:1.
MİRAS TAKSİMİ	s.173-BN:1, s.178-BN:2.
MÜLK TESLİMİ	s.190-BN:2.

VASİ TAYİNİ	s.175-BN:2, s.195-BN:1, s.206-BN:2.
VERASET	s.157-BN:1, s.166-BN:1, s.167-BN:1, s.174-BN:1, s.175-BN:1, s.181-BN:1, s.182-BN:2, s.184-BN:1, s.185-BN:1, s.187-BN:1, s.188-BN:1, s.189-BN:1, s.190-BN:2, s.191-BN:1, s.193-BN:2, s.196-BN:1, s.197-BN:2, s.198-BN:1, s.203-BN:1, s.207-BN:1, s.208-BN:1, s.210-BN:1, s.211-BN:1, s.213-BN:2, s.215-BN:1, s.215-BN:2, s.216-BN:1, s.217-BN:2, s.218-BN:1, s.223-BN:1, s.226-BN:1.
VERGİ TAHSİLİ	s.230-BN:2.

I. BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ

Sayfa No: 157

Belge No: 1

Kayser mahallesinde Hacı Kâsım oğlu Hacı İsmail'in mirasının zevcesi Ayşe ile oğlu Mehmed ve kızı Emine'ye ve Hacı İsmail'in öz kardeşi Hacı Kâsım oğlu Hacı Abdullah'ın mirasının zevcesi Zehra'ya, adı geçen Ayşe'ye, kızları Zeyneb, Zemzem ve kardeşi Ümmühani'ye ait olduğuna dair 5 Şa'ban sene 1155/ M.5 Ekim 1742 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 166

Belge No: 1

Çukur mahallesinden Bektaş kızı Fatma'nın verasetinin zevci Mehmed oğlu Osman'a, vefat eden babasına, annesi Mehmed kızı Ayşe'ye, oğulları Mehmed, Recep, Ebubekir'e, kızları Ümmühani ve Ayşe'ye ait olduğuna dair Zilkade ayı sene 1155/ M.Aralık/Ocak 1742/1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 167

Belge No: 1

Çukur mahallesinden Ahmed kızı Fatma'nın mirasının eşi Hasan oğlu Mehmed ile ceddesi Mehmed kızı Elife'ye ve kardeşi Hüseyin'e ait olduğuna dair 4 Zilkade sene 1155/ M.31 Aralık 1742 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 167**Belge No: 2**

Bostancı Mahallesi'nden Osman Bekir oğlu Şaban Beşe'nin mirasının kızları Elif ve Emine'ye ve kardeşinin oğlu Yusuf Beşe oğlu Yusuf'a ait olduğuna dair 12 Zilkade 1155/ M.8 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 168**Belge No: 1**

Şefidin adlı köy ahalisinden Kâsım oğlu Mustafa mecliste Süleyman huzurunda, adı geçen köyde Abdullah oğlu Ömer oğlu Ömer'in kendini tüfenk ile yaraladığını iddia ederek, mahkemede şikayetini bildirmiş ve olayın doğruluğunun şahitler huzurunda mahkemece kesinleştiğine dair 3 Zilkade 1155/ M.30 Aralık 1742 tarihli hüccet.

Sayfa No: 169**Belge No: 1**

Amu mahallesinden Halil oğlu Osman adlı kişi, adı geçen mahallede sâkin Mehmed kızı Şerife Halime'nin vekili olan Halil oğlu es-Seyyid Mehmed huzurunda söz söyleyip adı geçen mahallede bulunan malını, aynı mahallede sâkin Şerife Halime'ye sattığını ve bedelini tamamen aldığını bildirdiğine dair 20 Zilkade sene 1155/ M.16 Ocak 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 169**Belge No: 2**

Kefercebhel adlı köy ahalisinden Habib oğlu Mehmed adlı kişi Kürkçüyan mahallesinden Mehmed oğlu Es-Seyyid Halil huzurunda söz söyleyip kendine ve Ahmed oğlu Kara Abdullah, Süleyman, Hasan, Mehmed ve Ebnâi Pir Veli adlı kişilere ait olan bağ ve zeytin ağaçlarını Es-Seyyid Halil adlı kişiye sattığını ve mal ile 'alâkalarının, kalmadığını bildirdiğine dair 15 Zilkade sene 1155/ M.11 Ocak 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 170**Belge No: 1**

Şehreküstü mahallesinden Arap el-Hac Ali oğlu el-Hac Mustafa'nın veraseti zevcesi Halime ile öz kardeşleri el-Hac Ahmed, el-Hac Mehmed ve kız karındaşları Emine ve Hüsna'ya ait olduğu, daha sonra adı geçen Hüsna ölüp veraseti, oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed'e, kızı Fatma'ya ait olduğu kesinleştikten sonra el-Hac Mehmed'in oğlu el-Hac Mehmed ve el-Hac Ahmed'in oğlu Hasan adlı kişiler mecliste el-Hace Halime'nin vekili olan es-Seyyid Şaban huzurunda söz söyleyip, babalarına bırakılan mirasın bir miktarının el-Hace Halime'nin zimmetinde kaldığını ve bu miktarı el-Hace Halime'den talep ettiklerini söylemişler. El-Hace Halime'nin vekili es-Seyyid Şaban'ın da, el-Hace Halime'nin, adı geçen varislerin mallarını zimmetine geçirdiğini itiraf etmesiyle durum mahkeme tarafından da kesinleşince el-Hace Halime'ye bu miktarı ödemesi için tenbih edildiğine dair 10 Zilkade 1155/ M.6 Ocak 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 170-171**Belge No: 2**

Şehreküstü mahallesinden Arap el-Hac Ali'nin oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın veraseti zevcesi es-Seyyid Mehmed kızı Halime ile öz erkek kardeşleri el-Hac Ahmed, el-Hac Mehmed ve öz kız kardeşleri Emine ve Hüsna'ya ait olduktan sonra adı geçen Hüsna ölüp veraseti, oğulları es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Mehmed ve kızı Fatma'ya ait olduğu mahkemece kesinleştikten sonra, el-Hace Halime mahkemede el-Hac Ahmed'in oğlu Hasan ile el-Hac Mehmed'in oğlu el-Hac Mehmed, es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed huzurunda söz söyleyip; babası Mehmed Efendi öldükten sonra ondan kendine intikal eden mülkünü babalığı Şuayb'in zevci Mustafa'ya verdiğini ve yine kendi öz babası es-Seyyid Mehmed Efendi'den kalan malı eşi el-Hac Mustafa Ağa'nın aldığını ve el-Hac Mustafa Ağa'nın malını el-Hac Mustafa Ağa öldükten sonra el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'in aralarında paylaştıklarını, kendine ait bu malları bu kişilerden talep ettiğini söylemiş. El-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed cevaplarında el-Hace Emine'nin zevci hayattayken babası es-Seyyid Efendi'den kalan malını eşine satıp bedelini tamamen aldığını, babası Şuayb'ten kalan malı ise eşi el-Hac Mustafa'ya hayatta iken bağışladığını ve el-Hac Mustafa'nın da ölümü üzerine bu malların

terekesine geçtiğini ve aralarında paylaştıklarını söylemeleri üzerine el-Hacce Halime'nin de durumun böyle olduğunu itiraf ettiğine dair 20 Zilkade sene 1155/ M.16 Ocak1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 172

Belge No: 1

Şehreküstü mahallesi ahalisinden olup Trabzon'da misafirken vefat eden Arab Hacı'nın oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın veraseti zevcesi es-Seyyid Mehmed Efendi kızı Hacce Halime, öz kardeşleri Hacı Ahmed, el-Hac Mehmed'e, öz kız kardeşleri Hacce Emine ve Hüsna'ya ait olduğu kesinleştikten sonra el-Hac Mustafa Ağa'nın devlet hazinesine borcu tespit edildikten sonra, meclisten bu borcu almak için katip tayin edilmiş ve bu borcu vereselerin aralarında taksîm edip ödediklerine dair 3 Zilkade sene 1155/ M.30 Aralık 1742 tereke kaydı.

Sayfa No: 173

Belge No: 1

Şehreküstü mahallesinden iken vefat eden Abdullah kızı Halime'nin veraseti eşi Mustafa oğlu Mahmud ile büyük oğlu Ebubekir'e ait olduğu kesinleştikten sonra Ebubekir'in mecliste Mustafa oğlu Mehmed huzurunda, annesi Halime öldükten sonra Halime'nin terekesinin paylaştırıldığını ve annesinin terekesinin ileriye bırakılmış borcuyla birlikte otuz kuruşa isabet ettiğini ve bu paranın rub'unun Mehmet'in hissesine düştüğünü ve üç rub'unun ise kendi hissesine düştüğünü, terekenin üç rub' olan 22,5 kuruşunu aldığını ve daha sonra da Halime'nin mirasıyla ilgili umuma mahsus olan davaları temize çıkardığını ve böylece Mehmet'in hissesine düşen malı da bütün davalardan temize çıkardığını bildirdiğine dair 25 Zilkade 1155/ M. 21 Ocak 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 174**Belge No: 1**

Aliyü'n-Neccar mahallesinden es-Seyyid el-Hac Mustafa oğlu es-Seyyid Mehmed'in veraseti zevcesi Ali kızı Rahime ile ve bir kısmının da vakfa ait olduğuna dair 3 Zilkade 1155/ M.30 Aralık 1742 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 175**Belge No: 1**

Tarla-i Atik mahallesinden el-Hac Mehmed oğlu es-Seyyid el-Hac Mustafa'nın veraseti zevcesi Ali kızı Ayşe ile öz oğlu Hüseyin'e ve diğer kızı Hatice'ye ait olduğuna dair 12 Şevval 1155/ M.10 Aralık 1742 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 175**Belge No: 2**

Yahni mahallesinden Abdullah kızı el-Hacce Rukiye'nin varisi olmadığı için verasetinin Beytü'l Mal'a kaldığına ve Boyacı mahallesi sâkinlerinden Molla Hasan oğlu es-Seyyid İmam Hüseyin adlı kişinin, el-Hacce Rukiye'nin ölmeden on beş gün önce kendini varis tayin ettiğini bildirdiğine dair 18 Zilkade 1155/ M.14 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 176-177**Belge No: 1**

Kürkçüyan mahallesinden Molla Veli'nin oğlu el-Hac Abdullah'ın veraseti zevcesi Mehmed kızı Fatıma ile öz oğlu Ebubekir'e büyük kızları Emine ve Hatice ve Sitti ve Ayşe'ye ait olduğuna dair ve bu kişilerin miras kalan mallarını Hüseyin oğlu es-Seyyid Hüseyin'e sattıklarına dair 9 Zilkade sene 1155/ M.5 Ocak 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 177**Belge No: 1**

Yahni mahallesinden Receb Ağa oğlu el-Hac Mustafa mecliste; Şarkıyan mahallesinde sâkin iken fevt olan Mehmed oğlu Mehmed Efendi'nin öz büyük kızı el-Hacce Halime'nin zevci ve vekili olan bu belgenin sahibi el-Hac Hüseyin ile diğer öz büyük kızı Fatma'nın zevci el-Hac Şuayb adlı kişiler huzurunda aleyhlerine dava edip babası Recep Ağa'nın vefatından iki sene önce Küçük Arsa mahallesindeki mülkünü Mustafa adlı kişiye sattığını ve mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi'nin de satılan malın bedeline kefil olduğunu, mezbûr es-Seyyid Mehmed ölünce mezbûr Mustafa'da kalan dört yüz kuruşunu es-Seyyid Mehmed'in terekesine el koyan el-Hac Hüseyin ve el-Hac Şuyib'den talep ettiğini söylemiş, el-Hac Hüseyin ve el-Hac Şuayb de es-Seyyid Hüseyin'in terekesine el koyduklarını inkar etmişler ve meclis el-Hac Mustafa'dan adı geçen Mustafa'ya sattığı mala es-Seyyid Mehmed Efendi'nin kefil olduğuna dair delil talep etmiş, el-Hac Mustafa da delil gösteremeyince davanın aleyhine sonuçlandığına dair. 15 Şevval 1155/ M.13 Aralık 1742 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 178**Belge No : 1**

Mağarabaşı nam mahallede bu belgenin sahibi Ali oğlu Hüseyin adlı kişi mecliste Kürkçüyan mahallesinden Abdullah oğlu Süleyman, Hasan oğlu Yusuf, Satılmış oğlu Mehmed, Ebubekir oğlu Şaban, Ahmed oğlu es-Seyyid Mustafa ve Ahmed oğlu es-Seyyid Ömer adlı kişilerin huzurunda aleyhlerine dava edip; bu belgenin yazılışından üç gün önce adı geçen mahalledeki evinde bulunan mallarını bu kişilerin çaldıklarını söylemiş ve bu malların değerini talep etmiştir. Bu kişiler de suçlarını kabul etmişler ve malların değeri olan parayı vermeleri için meclisin tenbihte bulunduğu dair. 18 Zilkade 1155/ M.14 Ocak 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 178-179**Belge No: 2**

Şehreküstü mahallesinden olup Trabzon şehrinde misafirken ölen Arab el-Hac Ali oğlu el-Hac Mustafa'nın veraseti zevcesi Halime ve öz kardeşleri el-Hac Ahmed, el-Hac

Mehmed'e, öz kız kardeşleri el-Hacce Emine, Hüsna'ya ve Hüsna vefat edip veraseti büyük oğulları es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Mehmed'e ve büyük kızı Fatma'ya ait olduğu kesinleştikten sonra; mezbûre Halime ve vekili Şaban, mezbûr el-Hac Ahmed'in vekili olan oğlu Hasan Çelebi, mezbûre el-Hacce Emine'nin vekili el-Hac Hüseyin, es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed adlı kişiler mecliste, el-Hac Mehmed'in vekili olan oğlu bu belgenin sahibi el-Hac Mehmed huzurunda; el-Hac Mustafa fevt olunca terekesini aralarında paylaştıklarını, ancak miras bırakan el-Hac Mustafa Ağa'nın devlet hazinesine borcunun ortaya çıktığını söylemişler. Bu borcun taksîm olunması için meclisten el-Hac Hasan Efendi'nin tayin edildiğine, varislere bırakılan malın bir kısmının el-Hac Mehmed'in hissesine verildiğine ve diğer varislerin verilen malda 'alâkalarının kalmadığına ve durumun mahkemece doğrulandığına dair 15 Zilkade 1155/ M.11 Ocak 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 179-180

Belge No: 1

Kayser mahallesinde Merkebcî Mescid-i Şerifi'nin imamı Hüseyin Efendi'nin vekili Molla Mehmed, mecliste, Amu mahallesinde iken vefat eden es-Seyyid Mehmed'in öz kardeşi ve terekesine el koyan es-Seyyid Osman'nın huzurunda, adı geçen mahallede bulunan bir taraftan es-Seyyid Mehmed'in menzili, bir taraftan Merkebcî Mescidi ve bir taraftan Hacı Osman mülkü ile çevrili arsanın Merkebcî Mescid-i Şerifi'nin olduğunu, tamirinde, ölümünden bir gün önce es-Seyyid Mehmed'in kendi malının icarını Merkebcî Mescidi'ne bırakılmasını istediğini söylemiş. Es-Seyyid Osman'nın da bu durumu inkar ettiği için Molla Mehmed'in, durumun soruşturulmasını istediğine, meclisin de durumla ilgili şahit istenmesi üzerine, şahitlerin huzurunda es-Seyyid Mehmed'in malının icarının Merkebcî Mescidi'ne ait olduğunun kabul edildiğine dair 10 Zilkade 1155 / M.6 Ocak 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 181**Belge No: 1**

Ehl-i Cefa mahallesinden Ali kızı Hatice'nin veraseti zevci Ahmed oğlu el-Hac Mustafa ile şu anda mecliste bulunmayan Molla Ahmed'e ait olduğuna dair 10 Zilkade 1155./ M.6 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 182**Belge No: 1**

Bosna ahalisinden olup Halep şehrinde misafir olarak bulunan el-Hac Süleyman mecliste Halep ahalisinden Mehmed oğlu İbrahim oğlu Ahmed huzurunda, bundan önce Antep şehrinde vefat eden İbrahim Bölükbaşı'nın Halept'e, ölmeden önce mallarını korumak için kendini vâsî tayin ettiğini, İbrahim Bölükbaşı öldükten sonra ise İbrahim Bölükbaşı'nın vâsîsi olması nedeniyle, İbrahim Bölükbaşı'nın Ahmed'den alacağı olduğunu ve bu miktarı Ahmed'den talep ettiğini söylemiştir. Adı geçen Ahmed'in İbrahim Bölükbaşı'nın el-Hac Süleyman'ı vâsî tayin ettiğini ve borcunu inkar etmesi üzerine meclis, el-Hac Süleyman'dan şahit talep edince şahitlerin huzurunda vâsîlik ve bu borç kesinleşmiş ve Ahmed'in bu borcu ödemesi için meclisin tenbihte bulunduğu dair 25 Zilkade sene 1155 / M. 21 Ocak 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 182**Belge No: 2**

Ehl-i Cefa mahallesinden Mehmed oğlu el-Hac Mustafa'nın verasetinin büyük oğlu Ahmed'e ve büyük kızı Emine'ye ait olduğuna dair 26 Zilkade 1155/ M.22 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 184**Belge No: 1**

Şarkıyan mahallesinden Abdullah oğlu Mustafa'nın verasetinin zevcesi Mehmed kızı Ayşe ile büyük oğulları Mehmed ve Ali'ye ait olduğuna dair 26 Zilkade 1155/ M.22 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 185**Belge No: 1**

Bosna'da Taravinik ahalisinden olup, bundan önce Antap'te misafirken ölen Mustafa oğlu Peşli Ağa Saha İbrahim'in vâsîsi olmadığından, el-Hac Süleyman'nın, mecliste, adı geçen Mustafa oğlu İbrahim'in vâsîsi olduğunu kanıtladıktan sonra, Mustafa oğlu İbrahim'in terekesinin el-Hac Süleyman'a verildiğine dair 27 Zilkade 1155/ M.23 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 186**Belge No: 1**

Antep şehrinde İbni Kör mahallesinde sâkin iken ölen Mehmed Efendi oğlu Ahmed Ağa'nın öz büyük oğulları Üveys Ağa, Ali Ağa ve Osman Ağa mecliste, adı geçen şehirde Aliyü'n-Neccar mahallesinden el-Hac Abdullah huzurunda, adı geçen şehirde Ahmed Ağa'ya ait arsanın kendilerine bırakıldığını ve el-Hac Abdullah'a sattıklarını ve arsada 'alâkalarının kalmadığını bildirdiklerine dair 8 Zilhicce 1155/ M.3 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 187**Belge No: 1**

Şarkıyan mahallesinden Abdi kızı Emine'nin verasetinin, zevci el-Hac Hasan oğlu Mustafa ile oğulları Hasan ve Mehmed'e ve büyük kızları Hatice ve Ayşe'ye ait olduğuna dair 26 Zilkade 1155/ M.22 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 187-188**Belge No: 2**

Antep şehrinde Şehreküstü mahallesinden Katırcı Ali Beşe mecliste, adı geçen mahallede Şehla adlı kadın huzurunda, bu belgenin yazılışından üç ay önce İstanbul'dan gelip Sam-ı Şerif'e giderken kölesi Mehmed'e altınlarını bırakıp eşine vermesi için tenbih ettiğini, kölesi Mehmed'in de altınları kendi zevcesi Hatice'nin boğçasına bıraktığını ve Hatice'nin de bu altınları harcadığını, altınlarının geri verilmesini

istediğini söylemiştir. Şehla ise cevabında, altınların annesi Ayşe'nin mirasından olduğunu, Hatice'nin ise annesi Ayşe'nin kızının kızı olduğunu söylemiş ve altınların kendine ait olduğunu iddia etmiştir. Bunun üzerine meclis tarafından Ali Beşe'den iddiasına uygun delil istendiğine ve meclise gelen şahitlerin huzurunda altınların Ali Beşe'nin olduğunun kanıtlanıp, meclisin bu altınları geri verme konusunda Şehla'ya tenbih verdiğine dair 25 Zilkade sene 1155/ M.21 Ocak 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 188

Belge No: 1

Gircikin köyünden Abdulferrizin oğlu es-Seyyid Ahmed'in verasetinin, öz oğlu Ali'ye münhasıra olduğuna dair 29 Zilkade 1155/ M.25 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 189

Belge No: 1

Gircikin adlı köyden es-Seyyid Arık Mehmed'in verasetinin, zevcesi el-Hac Kaya kızı Hatice ile kızları Fatma, elif ve öz kardeşinin oğlu es-Seyyid Ahmed oğlu es-Seyyid Ali'ye ait olduğuna dair. 29 Zilkade 1155/ M.25 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 190

Belge No:1

Gircikin köyünde vefat eden Aziz oğlu es-Seyyid Mehmed'in verasetinin, zevcesi el-Hac Kaya kızı Hatice ile öz kızları Fatma, Elif ve öz kardeşi es-Seyyid Ahmed'in öz oğlu es-Seyyid Ali'ye ait olduğu kesinleştikten sonra mezbûre Hatice mecliste, es-Seyyid Ali, Fatma, Elif, es-Seyyid Ali'nin ceddeleri olup, terekeye el koyan el-Hac Mustafa kızı Ayşe huzurunda, adı geçen es-Seyyid Mehmed'in zevcesi olduğunu ve üzerinde yetmiş kuruş parası olduğunu, bu parayı es-Seyyid Mehmed'in terekesinden talep ettiğini söylemiştir. Adı geçen Ayşe'nin de bu durumu reddetmesi üzerine Hatice'den şahit istendiğine ve şahitlerin huzurunda Hatice'nin yetmiş kuruşu olduğunun tespit edildiğine ve meclisin bu miktarı ödemesi için Ayşe'ye tenbih ettiğine dair 9 Zilkade 1155/ M.5 Ocak 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 190**Belge No: 2**

Kayser mahallesinden es-Seyyid Yusuf oğlu es-Seyyid Mehmed'in meclise gelip mallarını kendi rızasıyla öz oğulları es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Enbiya'ya teslim ettiğine dair Zilhicce 1155/ M.Ocak/Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 191**Belge No: 1**

Şehreküstü mahallesinden Muharrem'in verasetinin, zevcesi Zemzem ile öz oğlu Mehmed'e, kızları Fatma, Ayşe, Hatice ve Zeyneb'e, küçük kızı Safiye'ye, annesi Fatma'ya ve adı geöen Mehmed de fevt olup verasetinin, annesi Zemzem ile kız kardeşleri adı geöen Fatma, Ayşe, Hatice ve Zeyneb'e ve emmileri Ebubekir, Ömer ve Fazlı'ya ait olduğuna dair 5 Zilhicce 1155/ M.31 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 193**Belge No: 1**

Şehreküstü mahallesinden Mehmed kızı Fatıma mecliste zevci Mehmed oğlu Ali huzurunda, adı geöen mahallede bulunan eşi Ali'ye ait olan bir arazinin yarısını, bu belgenin yazılışından dört sene önce Ali'nin karısı iken, eşi Ali'nin kendine satmasına rağmen halâ vermediğini iddia etmiş. Ali'de bu arsayı sattığını reddedince Fatıma'dan meclis delil istemiş. Fatıma'nın meclise sunduğu şahitlerin huzurunda durum kesinleşince, meclisin arsayı verme konusunda Ali'ye tenbih ettiğine dair 25 Zilkade 1155/ M.21 Ocak 1743 i'lâm.

Sayfa No: 193**Belge No: 2**

Ehl-i Cefa mahallesinden el-Hac İbrahim kızı Emine'nin verasetinin, zevci diğer el-Hac İbrahim ile büyük kızları Hatice, Fatma ve öz kardeşleri Molla Yusuf'a ait olduğuna dair 13 Zilhicce 1155/ M.8 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 195**Belge No: 1**

Taşlaki mahallesinden iken fevt olan es-Seyyid Mehmed'in, öz oğulları es-Seyyid Ali, es-Seyyid Enbiya ve kızı Emine'ye babalarından miras kalan malları korumak için emmileri es-Seyyid Mustafa'nın vâsî tayin edildiğine dair 15 Zilhicce 1155/ M.10 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 195**Belge No: 2**

Antep şehrinde Kızılca Mescid mahallesinden Yusuf oğlu Mehmed mecliste, adı geçen şehirde Şehreküstü mahallesinden Ahmed oğlu Katırcı Ali Beşe huzurunda, kendine ait katırı Ali Beşe'nin çaldığını iddia etmiş, Ali Beşe de katırı Kıbtî mahallesinden Mahmud adlı bir kişiden aldığını iddia edince, meclis Yusuf oğlu Mehmed'den iddiasına uygun delil istemiştir. Mehmed'in şahitleri dinlenip durum kesinleşince, meclisin Ali'ye katırı iade etmesi için tenbih ettiğine dair 15 Zilhicce sene 1155/ M.10 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 196**Belge No: 1**

Amu adlı mahalleden Ahmed Efendi oğlu Molla Mehmed'in verasetinin, zevcesi Mehmed kızı Fatma ile öz oğlu Mehmed'e ait olduğuna dair 8 Zilhicce 1155/ M.3 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 197**Belge No: 1**

Müezzin el-Hac Mehmed ibni el-Hac Osman adlı yaralının mecliste, öz oğlu el-Hac İbrahim'in, aralarında tartışma nedeniyle kendini kurşunla yaraladığını iddia edip, meclise bildirdiğine dair 15 Zilhicce sene 1155/ M.10 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 197**Belge No: 2**

Körkün köyünden el-Hac Ahmed oğlu Köse Yusuf'un verasetinin öz büyük oğulları Hamza, İsmail ve öz büyük kızları Fatma ve Esmâ'ya ait olduğuna dair 13 Zilhicce 1155/ M.8 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 198**Belge No: 1**

Şehreküstü mahallesinden el-Hac Mustafa oğlu Ahmed'in verasetinin, zevcesi Ahmed kızı Salur ve Hüseyin kızı Ayşe Fatıma'ya ve öz oğulları Mehmed, Ebubekir ve kızları Ayşe, Fatıma'ya ve annesi diğer Ayşe Fatıma'ya ait olduğuna dair 5 Zilhicce 1155/ M.31 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 200**Belge No: 1**

Antep şehrinde Şehreküstü mahallesinden, Trabzon'da iken on yedi ay önce vefat eden el-Hac Ali oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın verasetinin, eşi es-Seyyid Mehmed Efendi kızı el-Hac Halime öz kardeşleri el-Hac Ahmet, el-Hac Mehmed'e, öz kız kardeşleri el-Hacce Emine ve Hüsna'ya ait olduğu ve Hüsna'nın ölümü üzerine verasetinin, oğulları es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Mehmed'e ve kızı Fatma'ya ait olduğu kesinleştikten sonra, adı geçen varisler mecliste, el-Hac Mustafa vefat edince adı geçen şehirde naib olan Emrullah Efendi'nin, el-Hac Mustafa Ağa'nın verasetini kendilerine verdiğini ve daha sonra Mustafa Ağa'nın devlet hazinesine ve diğer bazı yerlere borcunun olduğunu bildirmişler ve varislerin bu borcu ödediklerini meclise bildirdiklerine dair 8 Zilhicce sene 1155/ M.3 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 202**Belge No: 1**

Antep şehrinde Şehreküstü mahallesinden iken Trabzon'da vefat eden el-Hac Ali oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın verasetinin, zevcesi es-Seyyid Mehmed Efendi kızı el-Hacce

Halime, öz kardeşleri el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'e ve öz kız kardeşleri el-Hacce Emine ve Hüsna'ya ait olduğu ve Hüsna vefat edince verasetinin, oğulları es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Mehmed ve kızı Fatma'ya ait olduğu kesinleştikten sonra, yine Antep şehrinde Şehreküstü mahallesinden Ahmed Beşe adlı kişinin, bu varislerin huzurunda, el-Hac Mustafa Ağa'nın ölmeden önce ona elli kuruşluk mal sattığını, fakat el-Hac Mustafa Ağa'nın bunu ödemediğini ve bu miktarı adı geçen ölünün terekesinden talep ettiğini söylemiştir ve varislerin de bu borcu reddettiğine, el-Hac Mustafa Ağa'nın öldükten sonra gerek Mal-ı Mîrî'ye gerekse diğer bazı yerlere borcunun ortaya çıktığını, bu borçları ödediklerini ve ellerinde mal kalmadığını söylediklerine ve Ali Beşe'nin davasının meclis tarafından da meşru görülmeyip gereksiz tartışmadan alıkonulduğuna dair 10 Zilhicce sene 1155/ M.5 Şubat 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 203

Belge No: 1

Kızılcamescid mahallesinden Mehmed kızı Zemzem'in verasetinin, kardeşi es-Seyyid Mehmed'e ve Ahmed'e ait olduğuna dair 8 Zilhicce 1155/ M.3 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 205

Belge No: 1

Antep şehrinde Aliyü'n-Neccar mahallesinden iken vefat eden el-Hac İbrahim oğlu el-Hac Mehmed Efendi'nin verasetinin, eşi el-Hac Süleyman kızı Zeynep, oğulları Molla Mehmed, Süleyman, İbrahim, kızları Zehra ve Ümmügülsüm'e ait olduğu kesinleştikten sonra Molla Mehmed mecliste, kendi adına ve bu varislerin vekili olarak adı geçen mahallede Emine adlı kişinin vekili olan Abdullah adlı kişi huzurunda, el-Hac Mehmed Efendi'den kalan malı adı geçen Emine'ye sattıklarını ve bedelini bu kişiden alıp satılan malla alâkalarının kalmadığını bildirdiklerine dair 15 Zilhicce 1155/ M.10 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 205**Belge No: 2**

Antep şehrinde Yahni mahallesinden el-Hac Ahmed oğlu Ahmed adlı kişi mecliste, adı geçen şehirde Kanalcı mahallesinden el-Hac Mahmud oğlu el-Hac Mustafa'nın vekili olan Molla Nureddin adlı kişi huzurunda, adı geçen şehirdeki bağını el-Hac Mustafa Efendi'ye sattığını ve bu bağ ile alâkasının kalmadığını bildirdiğine dair 13 Zilhicce 1155/ M.8 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 206**Belge No: 1**

Antep şehrinde Seng-i Taviil mahallesinde sâkin Mehmed Ağa adlı kişinin mecliste, adı geçen şehirde bulunan es-Seyyid Mehmed Emin Ağa'nın vekili karşısında, bu şehirde bulunan bostanını es-Seyyid Mehmed Ağa'ya sattığını ve bedelini tamamen aldığını ve bu bostanla alâkasının kalmadığını bildirdiğine dair 20 Zilkade sene 1155/ M.16 Ocak 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 206**Belge No: 2**

Antep şehrinde Boyacı mahallesinde sâkin iken kaybolan el-Hac Yusuf'a ölen öz kız kardeşi Hatice'den intikal eden malı korumak için meclisten tayin olunan teyzesi Emhani adlı kadın ölünce, el-Hac Yusuf'un malını korumak için yine meclisten Emhani'nin oğlu el-Hac Ahmed oğlu Mehmed'in tayin edildiğine dair 22 Zilhicce sene 1155. (M.17 Şubat 1743).

Sayfa No: 207**Belge No: 1**

Taşlaki mahallesinden es-Seyyid Yusuf oğlu es-Seyyid Mehmed'in verasetinin, oğulları es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Enbiya'ya ve büyük kızı Safiye'ye ve sağır kızı Emine'ye ait olduğuna dair 9 Zilhicce 1155/ M.4 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 208**Belge No: 1**

Kürkçüyan mahallesinden Ebubekir oğlu Molla Yasin'in verasetinin, zevcesi Havva ve Emine ile öz kardeşinin oğulları Ebubekir ve Ömer'e ait olduğuna dair 18 Zilhicce 1155/ M.13 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 209-210**Belge No: 1**

Antep Şehrinde Tarla-i Atik şehrinde sâkin iken vefat eden Hüseyin kızı Emine'nin kız kardeşi olan Fatma'nın vekili Molla Kâsım mecliste, adı geçen şehirde Şhreküstü mahallesi ahalisinden el-Hac Hüseyin huzurunda, kendini vekil tayin eden Sitti Fatıma'nın mülkünü, adı geçen el-Hac Hüseyin'e sattığını ve bedelini tamamen el-Hac Hüseyin'den aldığını ve bu mülk ile alâkasının kalmadığını bildirdiğine dair 22 Zilhicce 1155/ M.17 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 210**Belge No: 1**

Zerabnu karyesinden Ömer kızı Elife'nin verasetinin, zevci Hüseyin oğlu Ahmed ile babasına ait olduğuna dair 20 Zilhicce 1155/ M.15 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 211**Belge No: 1**

Zerabnu karyesinden el-Hac Mansur oğlu Ömer'in verasetinin, eşi Hüseyin kızı Elife ile büyük kızları Cennet, Hatice ve diğer oğlu Ömer ve diğer kızı Gülbahar'a ait olduğuna dair 20 Zilhicce 1155/ M.15 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 212**Belge No: 1**

Antep şehrinde Kastel nam mahallede sâkin İmam Hüseyin oğlu Hasan Beşe mecliste, adı geçen şehirde Kube mahallesinde sâkin Mustafa oğlu Hüseyin adlı kişi huzurunda, yine aynı şehirde, kendine ait malları Hüseyin'in çaldığını söylemiş, Hüseyin de bu malları Hoş Kadem mahallesinden Mehmed adlı kişiden aldığını söyleyerek bu iddiayı reddetmiştir. Adı geçen Mehmed ise bunları Hüseyin'e satmadığını söylemiş ve meclis de Hasan Beşe'den derilerin kendine ait olduğunu isbat edecek kanıt isteyince, Hasan Beşe'nin gösterdiği şahitlerin, derilerin Hasan Beşe'nin olduğunu ve adı geçen Hüseyin'in ise her zaman hırsızlık ile vasfolunduğunu söylediklerine ve Hüseyi'nin takririne dair 15 Zilhicce 1155/ M.10 Şubat 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 212**Belge No: 2**

Medine-i Ayıntab'da Kadı Kemaleddin ve Boyacı camiinde Müezzin olan Mehmed Hanifi adlı kişinin mecliste, adı geçen şehirde Yahni mahallesinden bu belgenin sahibi el-Hac Mehmed oğlu el-Hac Mustafa adlı kişi huzurunda, müezzinliği adı geçen el-Hac Mustafa'ya bıraktığını bildirdiğine dair 15 Zilhicce 1155/ M.10 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 213**Belge No: 1**

Antep şehrinde Şhreküstü mahallesinden Ahmed kızı Hatice adlı kadın mecliste eşi Mehmed oğlu Halil adlı kişi huzurunda, bu belgenin yazılışından yedi ay önce babalığı Mehmed adlı kişinin, kendisi henüz yetişkin değilken on beş kuruş ödemesi sonraya bırakılan parayla Halil ile evlendirdiğini ve bu nikahın bozulmasını istediğini söylemiş, Hüseyin'in bu durumu reddetmesi üzerine de, Hatice'nin meclise sunduğu şahitlerin dinlenmesiyle de meclisin bu nikahın bozulması ve on beş kuruşun Hatice'ye iade edilmesi için Hüseyin'e tenbih ettiğine dair ayın 26. günü 1155/ M.1742/1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 213**Belge No: 2**

Karasakal mahallesinden el-Hac Hasan Efendi kızı Fatıma Hatun'un verasetinin, zevci el-Hac Cafer oğlu el-Hac Mehmed ile babası el-Hac Hasan Efendi'ye ve annesi el-Hac Osman kızı Ayşe Hatun ve diğer oğlu Cafer'e ait olduğuna dair 5 Şevval 1155/ M.3 Aralık 1742 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 215**Belge No: 1**

Kürkçüyan mahallesinden helak olan Karagöz oğlu Karaoğlan Serkiz'in verasetinin, zevcesi Oraniş kızı Ağya ile öz büyük oğulları Karagöz ve Yakub'a ve öz büyük kızı Altun'a ait olduğuna dair 4 Muharrem sene 1156/ M.28 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 215**Belge No: 2**

Kanalıcı mahallesinden el-Hac Allahverdi kızı Safiye'nin verasetinin, zevci es-Seyyid Hasan oğlu es-Seyyid Mehmed ile öz kardeşinin zevci es-Seyyid Hasan oğlu es-Seyyid Mehmed ile öz kız kardeşleri Bahar'ın büyük oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ali'ye ve büyük kızı Fatma'ya ait olduğuna dair 18 Zilkade 1155/ M.14 Ocak 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 216**Belge No: 1**

Medine-i Anteb Kalesi'nden el-Hac Ömer oğlu Boyacı Mehmed'in veraseti zevcesi İsmail kızı Fatma ve diğer İsmail kızı Fatma ile öz büyük kızları Zeyneb, Ayşe, Hatice'ye öz oğlu Mehmed'in oğulları İsmail, Ömer ve Fatma'ya ait olduğuna dair 3 Muharrem sene 1156/ M.27 Şubat 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 217**Belge No: 1**

Antep şehrinde Kozanlı Mahallesi sâkinlerinden Molla Mehmed kızı Ayşe adlı hatunun vekili Molla Hasan'ın mecliste, Ayşe'nin boşandığı eski eşi İbrahim oğlu İbrahim Halil adlı kişi huzurunda, adı geçen İbrahim'in Ayşe'yi otuz kuruş para ile boşadığını, kendinin de vekilliği nedeniyle bu boşanmayı kabul ettiğini ve adı geçen Ayşe ile İbrahim'in mallarını umuma ait bütün davalardan temize çıkardığını bildirdiğine dair 6 Muharrem 1155/ M.13 Mart 1742 tarihli hüccet.

Sayfa No: 217**Belge No: 2**

Antep şehrinde Zincirli mahallesinde sâkin iken ölen Mustafa oğlu Hüseyin'in verasetinin, eşi Yakup kızı Fatıma ile şu anda mecliste bulunmayan Mustafa'ya ait olduğuna dair 5 Muharrem sene 1156/ M.1 Mart 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 218**Belge No: 1**

Boyacı mahallesinden Molla İbrahim oğlu Molla Mehmed'in veraseti'nin, zevcesi el-Hac Ali kızı Ayşe ile öz oğulları İbrahim, Ali, Ahmed ve öz kızı Emine'ye ait olduğuna dair 8 Muharrem sene 1156/ M.4 Mart 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 219-220**Belge No: 1**

Antep şehrinde Şhreküstü mahallesinden Abdullah oğlu el-Hac Mehmed mecliste, aynı şehirde sâkin iken, Trabzon'da on sekiz ay önce ölen el-Hac Ali oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın öz kardeşleri el-Hac Ahmed ve el-Hac Hacid huzurunda, el-Hac Mustafa Ağa'nın kölesi olduğunu, bu belgenin yazılışından on sekiz sene önce el-Hac Mustafa Ağa'nın kendini azad ettiğini ve kendine iki yüz kuruş ve yine seksen kuruşluk raht bıraktığını, bu malları el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'den talep ettiğini söylemiştir. el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'in de bu durumu reddetmeleri üzerine el-Hac

Mehmed'den iddiasına uygun delil istendiğine, onun da yeterli delil bulamadığına ve davanın aleyhine sonuçlandığına dair 5 Muharrem 1156/ M.1 Mart 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 220-221

Belge No: 1

Antep şehrinde Şhreküstü mahallesinden iken ölen el-Hac Ali oğlu Hüsna'nın verasetnin, büyük oğulları es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Mehmed'e, ve kızı Fatma'ya ait olduğu kesinleştikten sonra es-Seyyid Mustafa; es-Seyyid Mehmed ve Fatma'nın malına vekil olarak mecliste Kayser mahallesinde Fatma ve oğlu Hasan Efendi'nin vekili olan Mehmed Ağa huzurunda, adı geçen şehirde Sam karyesindeki bağın, ölen annesinin öz kardeşi el-Hac Mustafa Ağa'nın mülkü olduğunu, annesi Hüsna hayatta iken kendi hissesine verildiğini ve o öldükten sonra kendilerine kalmış olduğunu ve bu malı Fatıma Hatun ve Hasan Efendi'ye sattıklarını ve bu malla alâkalarının kalmadığını bildirdiklerine dair 7 Muharrem 1156/ M.3 Mart 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 221-222

Belge No: 1

Antep şehrinde Görenez köy sâkinlerinden Mehmed oğlu el-Hac Ömer adlı kişi mecliste, aynı şehirde Kürkçüyan mahallesinde sâkin iken ölen Ebubekir oğlu Molla Yasin'in öz kardeşinin oğlu olup Abdullah oğlu Ebubekir adlı kişi huzurunda, adı geçen köyde bulunan bağını, bu belgenin yazılışından sekiz sene önce Molla Yasin'e sattığını ve elli beş kuruş aldıktan sonra bağın yarısı kendinin, yarısının ise Molla Yasin'in olmak üzere aralarında paylaştıklarını, Molla Yasin'in ise daha sonra malın tamamını alıp öldükten sonra, bağın Ebubekir'in hissesine geçtiğini, kendi mülkü olan bağın yarısını talep ettiğini söylemiştir. Ebubekir cevabında Molla Yasin hayatta iken, el-Hac Ömer'in bağın tamamını Molla Yasin'e elli beş kuruşa sattığını ve bağ ile alâkasının kalmadığını iddia etmiş, Ebubekir'in meclise sunduğu şahitlerle de durum kesinleşince, davanın el-Hac Ömer aleyhine sonuçlandığına dair 8 Muharrem sene 1156/ M.4 Mart 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 222**Belge No:1**

Antep şehrinde yaralı olarak bulunan Mehmed Beşe adlı kişi mecliste, Aliyü'n-Neccar mahallesi ahalisinden Hamid oğlu olarak adlandırılan Mehmed Beşe tarafından yaraladığını söylemiş. Yaralı Mehmed Beşe'nin iddiasının, meclisten keşf için gönderilen Molla Ebubekir'in araştırmalarıyla da kesinleştiğine dair 29 Zilhicce 1155/ M. 24 Şubat 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 223**Belge No: 1**

Tahti karyesinden Mustafa'nın verasetinin, zevcesi Elife ile öz büyük oğulları Şeyhi ve Ali'ye ait olduğuna dair 3 Zilhicce 1156/ M.18 Ocak 1744 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 223**Belge No: 2**

Şehreküstü mahallesinden Mahmud kızı Fatma mecliste zevci bu belgenin sahibi Mustafa oğlu Ali huzurunda; adı geçen Ali'nin eşi olup aralarında anlaşmazlık nedeniyle kendini on beş kuruş para vererek boşadığını ve kendinin de bu boşanmayı kabul ettiğini, adı geçen Ali'nin ve kendinin mallarını bütün davalardan temize çıkardığını bildirdiğine dair 12 Muharrem 1156/ M.8 Mart 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 224**Belge No: 1**

Antap şehrinde Akyol mahallesinde sâkin Halil Beşe adlı kişinin mecliste, aynı şehirde Bostancı mahallesinden el-Hac Hasan Efendi huzurunda, Antep şehrinde bulunan bağını el-Hac Hasan Efendi'ye sattığını ve bedelini tamamen aldığını ve bağ ile alâkasının kalmadığını söyledikten sonra Halil Beşe'nin annesi Ümmühani adlı kadın, Halil Beşe'nin oğulları Mehmed, Ali, Mustafa, Ebubekir, Ahmed adlı kişiler ve yine Halil Beşe'nin eşi Hatice'nin vekili Molla Mehmed'in, bağın Hatice'nin eşi Halil Beşe'nin

mülkü olduğunu ve bu mal ile alâkalarının kalmadığını bildirdiklerine dair 10 Muharrem 1156/ M.6 Mart 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 225

Belge No: 1

Antep şehrinde Hızırçavuş mahallesinden iken vefat eden Attar el-Hac Süleyman'ın varisleri Ebubekir, Mustafa, Mehmed adlı kişiler mecliste, Cevizlice mahallesinden Mehmed adlı kişi huzurunda, adı geçen şehirde Küllü karyesinde bulunan bağın el-Hac İsmail'in mülkü olup kendilerine miras kalmış iken adı geçen Mehmed'in on iki seneden beri bağı zabt ettiğini söylemişler. Mehmed cevabında el-Hac İsmail'in sağ iken bağı kendine sattığını söylemiş ve el-Hac İsmail'in şahitleriyle de durumun kesinleştiğine dair 18 Muharrem 1156/ M.14 Mart 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 225-226

Belge No: 2

Antep şehrinde Şhreküstü mahallesinden es-Seyyid Mehmed Efendi mecliste, eşi Fatma Hatun'un vekili kardeşi Fazlı Çelebi huzurunda, adı geçen mahallede bulunan malını on sene önce eşi Fatıma'ya sattığını ve artık bu mal ile alâkasının kalmadığını bildirdiğine dair 20 Muharrem 1156/ M.16 Mart 1743 tarihli hüccet.

Sayfa No: 226

Belge No: 1

Amu mahallesinden Süleyman'ın verasetinin, zevcesi Emine ile öz oğlu Mustafa ve öz diğer oğlu Mustafa ve öz diğer kızı Askalan'a ait olduğuna dair 15 Muharrem sene 1156/ M.11 Mart 1743 tarihli tereke kaydı.

Sayfa No: 228-229

Belge No: 1

Antep şehrinde Tarla-i Cedid mahallesinden Mustafa mecliste, aynı şehirde Hayik Müslüman mahallesinde sâkin diğer Mustafa huzurunda, bu belgenin yazılışından dört

sene önce diğer Mustafa ve kardeşi Ömer'e malını sattığını ve Ömer'in bu satışlara kefil olduğunu ve bu kişilerden malın bedelini talep ettiğini söylemiştir. Diğer Mustafa cevabında bu durumu reddedince adı geçen Mustafa'dan meclis şahit istemiş ve Mustafa'nın sunduğu şahitlerle de durum kesinleşip diğer Mustafa'ya, Mustafa'nın parasını vermesi konusunda meclisin tenbihte bulunduğuna dair 18 Muharrem 1156/ M.14 Mart 1743 tarihli i'lâm.

Sayfa No: 230

Belge No: 2

1156 senesinde Antep şehrinde, Müslüman olmayıp esnaflık yapan Ermeni, Acem halkına, ödemekle yükümlü oldukları borę senetlerinin, Kâsım adlı kişi tarafından gönderildiğine ve bu borcu ödemelerinin gerekli olduğunun bildirildiğine dair Muharrem 1156/ M.şubat/Mart 1743 tarihli hüküm.

II. BÖLÜM

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU

Sayfa No: 157

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kayser mahallesinde sâkin iken beş sene mukaddem vefat eden Muhsin-zâde demekle ma'ruf el-Hac İsmail İbni el-Hac Kâsım'ın veraseti zevce-i menkuhe-i metrûkesi Ayşe binti Mehmed ile sulbi oğlu Mehmed'e ve sulbiye sağîre kızı Emine'ye münhasıra olduktan sonra mezbûr el-Hac İsmail'in li-ebeveyn karındaşı el-Hac Abdullah İbn el-Hac Kâsım dahi fevt olup veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Zehra binti diğêr Hacı İsmail ile mezbûre Ayşe'ye ve sulbiye kebîre kızı Zeyneb'e ve sağîre kızı Zemzem'e ve li-eb ve üm karındaşı Ümmühani'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffeyân-i mezbûrân el-Hac İsmail ve el-Hac Abdullah li-ebeveyn karındaşlar olub bil-cümle emlâk ve akar ve zimem-i nâsta olan alacaklar ve mahalle-i mezbûrede olan menzil ve derûn-i menzilde olan tecemmülât-i haneleri ve her birinin yedlerinde olan emvâlin cümlesi müteveffeyân-i mezbûrların beynlerinde müş'â' ve müşterek mülkleri olduğunu mahalle-i mezbûre ahalisi canib-i şer'e ihbar etmeleriyle müteveffeyân-i mezbûrânın vereseleri ve sığar-i mezbûrûnun 'alel-iştirak vâsîleri olan mezbûre Ayşe ile mahalle-i mezbûre sükkânından Osman Çelebi İbn İsmail Çelebi ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le müteveffeyân-i mezbûrânın terekeleri bi'l-cümle tahrîr ve takvîm olunduktan sonra merkûm el-Hac İsmail'in ve terekeden hisse-i şer'iyyesi mârrü'z-zikr veresesine ve mezbûr el-Hac Abdullah'ın tereke-i debba' hisse-i şer'iyyesi mârrü'z-zikr veresesine tevzî ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hamse min şa'ban el-mu'azzam li-sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf min hicret-i men lehü'l-izz ve ş-şeref.

Mushaf-ı şerif hediyesi kuruş 5

- Hâriciye ve dâhiliye menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 1000
- Oruc Bey pazarında dükkanın yarım rub' hisse kuruş 40
- Kasab dükkanı kuruş 75
- Köşker dükkanı nısf hisse der-mahal-i Pazar-ı Köşker kuruş 40
- Yine Köşker pazarında Mehmed Ağa'dan alınan iki sülüs hisse dükkan kuruş 80
- Tütüncü dükkanın rub' hissesi kuruş 10
- Fatlacı Hacı Hüseyin baba dükkanı kuruş 100
- Emir Resul sâkin olduğu dükkan kuruş 40
- Hacı Ömer Ağa'dan alınan hırdavat bostanı kuruş 300
- Molla Emir oğlundan alınan hırdavat bostanı kuruş 300
- Meydan başında 3 rub' hırdavat bostanı kuruş 220
- Meydan başında bağ 400 adet kuruş 120
- Atabek'de bağ kuruş 40
- Kızılhisar'da bostan yeri kuruş 150
- Karye-i mezbûrede dutluk kuruş 42
- Karye-i mezbûrede Emir Yusuf tarlası kuruş 75
- Hacı oğlu tarlası kuruş 75
- Boz Oğlan tarlası kuruş 75
- Karye-i mezbûrede Höyük kurbünde armutluk kuruş 50
- Molla Abdurrahman'dan alınan tarla kuruş 60
- Muhan-zâde ile müşterek tarla kuruş 20
- Üç ceviz şeceri der-karye-i mezbûr kuruş 15
- Karye-i Seylan'da Hamzaoğlu tarlası kuruş 30

(s. 158)

Karye-i mezbûrede cami önünde tarla kuruş 20

Karye-i Babilge bahçe yeri kuruş 75

Teftekin'de vaki Es Seyyid Mehmed Efendi'den iştirâ olunan hırdavat bostan kuruş 620

Kamla bostanı kuruş 400

Halid Çelebi'den alınan hırdavat bostanı kuruş 300

Köşker pazarında dükkan-ı Köşker kuruş 115

Kendirci pazarında dükkan kuruş 100

Karye-i Kelpin'de bağ 1000 adet kuruş 100

Karye-i Kızılhisar'da tarla kuruş 360

Hacı Arap oğlundan alınan tarla kuruş 75

Karye-i Sam'da tarla 4 kıt'a arsa kuruş 180

Karye-i Hacer'de ayakçıdan alınan tarla 5 kıt'a kuruş 100

Seylan'da tarla 4 kıt'a kuruş 100

Karye-i Görenez'de bağ 2 kıt'a kuruş 50

Abraham Şeh'de incirlik kuruş 40

Tel Sevat'da tarla kuruş 100

Karye-i Bey'de tarla kuruş 12

Nikaz'da narlık kuruş 40

Helvacı pazarında helvacı dükkanı ve tafar dükkanı kuruş 70

Tefkin'de vaki değirmende bir günlük hisse kuruş 80

Saray altında değirmenden rub hisse kuruş 100

Nakib-zâde Seyyid İbrahim Çelebi'de kuruş 200

Bağ Hacı Halidoğlu Mehmed'de kuruş 15

Der-zimmet-i Karpuz oğlu kuruş 35

Der-zimmet-i Bayraktar oğlu kuruş 50

Der-zimmet-i Abdüsselam kuruş 50

Der-zimmet-i Epüş kuruş 27

- Der-zimmet-i Kara Osman kuruş 140
- Der-zimmet-i es-Seyyid Mustafa sermaye-i buğday kuruş 170,5
- Der-zimmet-i Muhsin-zâde Molla Mehmed kuruş 100
- Der-zimmet-i def'a mezbûrda Seyyid İbrahim yediyle kuruş 150
- Der-zimmet-i Hacı İshak oğlu Mehmed kuruş 44
- Der-zimmet-i Hava Höyükli Hüseyin'de kuruş 13
- Der-zimmet-i Cayman oğlu Yusuf kuruş 23
- Der-zimmet-i Zanlı kuruş 1
- Der-zimmet-i al Boyacı kuruş 2
- Der-zimmet-i Kazak Burcu oğlu kuruş 2
- Der-zimmet-i Akbıyık oğlu kuruş 10
- Der-zimmet-i Hararlı Ebubekir kuruş 6
- Der-zimmet-i Barak Oğlu Osman kuruş 9
- Der-zimmet-i Ağrıcalı Haf oğlu kuruş 14
- Der-zimmet-i Mıstık kuruş 13
- Der-zimmet-i Kızılhisar'da kasab kuruş 50
- Der-zimmet-i Tenikbağ Musa'da kuruş 113
- Mezbûrda Bedirhınta kile kuruş 15
- Arpakile kuruş 12
- Der-zimmet-i es-Seyyid Hasan kuruş 2,5
- Der-zimmet-i Seyyid Mustafa baki kuruş 8
- Der-zimmet-i Hava Höyükli oğlu Mehmed kuruş 34
- Der-zimmet-i Bayadoğlu Mehmed kuruş 100
- Der-zimmet-i Abacı Mehmed kuruş 10
- Der-zimmet-i Abacı Ahmed kuruş 30
- Def'a mezbûrda kuruş 10

Kaya Ali'de kuruş 130

Der-zimmet-i Çavuş oğlu Mehmed kuruş 20

(s. 159)

Der-zimmet-i karye-i Kızılhisarlı Karaoğlan kuruş 18

Der-zimmet-i Kestek İbrahim kuruş 10

Der-zimmet-i Sarı Mustafa kuruş 10

Der-zimmet-i İlbeğli Maksut'ta kuruş 44

Mezbûr Maksut'da bedel-i mahsûle verilen kuruş 14

Der-zimmet-i Molla Ebubekir kuruş 8

Der-zimmet-i İlbeğli Molla Ebubekir Oğlunda kuruş 31

Der-zimmet-i Süleyman Bulduk kuruş 7

Der-zimmet-i Kızılhisarlı Hacı Ömer Oğlu kuruş 13

Der-zimmet-i Kalya Oğlu Aşır kuruş 8

Ulumağsaralı Hacıbey kuruş 25

Der-zimmet-i Kara Musa kuruş 2

Der-zimmet-i Hasan Oğlu Mustafa kuruş 20

Der-zimmet-i Kara Musa karındaşı kuruş 10

Der-zimmet-i Hacı Zemzem oğlu kuruş 10

Der-zimmet-i Sofu Oğlu Hüseyin kuruş 4

Der-zimmet-i Uruşlu Kalender Oğlu Osman kuruş 26

Der-zimmet-i Etem Oğlu Hasan kuruş 20

Der-zimmet-i Numan Oğlu Mustafa kuruş 60

Der-zimmet-i Uruşlu Sarı Mustafa kuruş 22

Der-zimmet-i Sağır Oğlu Ali kuruş 52

Der-zimmet-i Uruşlu Emirza Ali kuruş 3

- Der-zimmet-i Arabanlı Ahmed kuruş 4,5
- Der-zimmet-i Avcı Oğlu Mehmed kuruş 3
- Der-zimmet-i Hacerli Yakub Karındaşı kuruş 20
- Der-zimmet-i eskici kuruş 44
- Der-zimmet-i Ulumağsaralı Gümran Oğlu kuruş 36
- Der-zimmet-i Arkıklı K r Hüseyin kuruş 40
- Der-zimmet-i K r Ali kuruş 15
- Der-zimmet-i Osman Oğlu kuruş 47
- Der-zimmet-i Debbağ Turab Oğlu Hacı Mehmed kuruş 300
- Der-zimmet-i  eh Ali Oğlu Ahmed kuruş 34
- Der-zimmet-i Debbağ Sakalsız Ahmed kuruş 10
- Der-zimmet-i Debbağ Hacı Mehmed kuruş 20
- Der-zimmet-i Telsekerli Kara Mustafa kuruş 53
- Der-zimmet-i Boyacı Mehmed kuruş 5 def'a mezb rda kuruş 3
- Der-zimmet-i Elbeğli Veli kuruş 30
- Der-zimmet-i  orekçi Oğlu Mehmed Ali kuruş 20
- Der-zimmet-i Arkıklı Hacı İshak Oğlu Mehmed kuruş 92
- Der-zimmet-i ve bağı Sakalsız karındaşı kuruş 145
- Def'a mezb rda kuruş 75
- Der-zimmet-i Telsekerli Ali kuruş 118
- Der-zimmet-i ve bağ Molla Veli kuruş 6
- Der-zimmet-i Rum Kaleli Asur oğlu 1000 kuruş
- Der-zimmet-i zimmi k rekçi Hanun kuruş 10
- Der-zimmet-i ve bağ Yanık Oğlu Hacı Ahmed kuruş 30
- Der-zimmet-i Sarı Bekir Şakirdi Kara Mehmed kuruş 50
- Der-zimmet-i zimmi Beda Oğlu kuruş 50

Der-zimmet-i Hıyamlı Abdullah Beşe kuruş 40

Der-zimmet-i Samlı Çelebi Baş Oğlu kuruş 35

(s. 160)

Der-zimmet-i Aklaya Oğlu Ebubekir kuruş 100

Der-zimmet-i Kabakulakoğlu kuruş 15

Der-zimmet-i İlbeklü Hacı Oğlu Mehmed kuruş 14

Der-zimmet-i İlbeklü Hacı oğlu Ömer kuruş 230

Der-zimmet-i Kabakulakoğlu Mehmed kuruş 20

Der-zimmet-i Alkayaoğlu Ebubekir kuruş 30

Der-zimmet-i İlbeğli Oğlu Molla Bekir Oğlu Molla Mustafa kuruş 350

Der-zimmet-i Telsuvalı Karabıyıkolu Mustafa kuruş 240

Der-zimmet-i Uruşlu Molla Mustafa kuruş 5

Der-zimmet-i Kefercebeli Kör Osman kuruş 30

Der-zimmet-i Kefercebeli dul Mehmed kuruş 41

Der-zimmet-i Kefercebeli Palaz Oğlu Mehmed kuruş 8

Der-zimmet-i Kefercebeli Köy ortasında kuruş 260

Der-zimmet-i Kefercebeli Molla Hasan Oğlu kuruş 33

Der-zimmet-i karye-i Sam'ın köy ortasında kuruş 300

Der-zimmet-i Samlı Kayuk oğulları kuruş 100

Der-zimmet-i Zokralı Ahmed ve Mahmud kuruş 33

Der-zimmet-i Telsekerli Oğlu kuruş 1

Der-zimmet-i Telsekerli köy ortasında kuruş 50

Der-zimmet-i Ağcahöyükli Hacı Osman ve Kara Osman kuruş 2

Der-zimmet-i İlbeğli Mahlumanlı...hınta kili 30 kuruş 105

Mezbûrda kıt'a 3 kuruş 3

Der-zimmet-i Sağır Oğlu Hüseyn mezra tadab 30 kil kuruş 70

Mezbûrda kıt'a 5 kuruş 3

Der-zimmet-i Hakkı Oğlu Molla Bekir oğlu Mustafa mezra Bağdat kili 22 kuruş 70

Der-zimmet-i İlbeğlü Kara Osman bedir hınta kili 6 kuruş 21

Der-zimmet-i Uzun Ali Oğlu Bekir hınta bedir kili kuruş 17,5

Der-zimmet-i Zevkır Karyesinde kapı içinde buğday kili 100 kuruş 350

Karye-i mezbûrda sağır kili 60 kuruş 120

Def'a sağır kili 48 kuruş 96

Alabaş karyesinde kapıda hınta kili 80 kuruş 280

Menzilde mevcut hınta kili 600 kuruş 2500

Der-zimmet-i karye-i Kızılhisar'da köy ortasında kuruş 640

Der-zimmet-i Eşkıoğlu Ebubekir kuruş 50

Der-zimmet-i tahta Kılıç oğlu kuruş 140

Der-zimmet-i Hacı Oğlu kuruş 30

Der-zimmet-i Kara Kapulu Molla Mustafa kuruş 100

Der-zimmet-i def'a....kuruş 250

Der-zimmet-i Muhsin-zâde Hacı İbrahim Efendi kuruş 90

Der-zimmet-i Attar-zâde Abdullah Çelebi kuruş 100

(s. 161)

Der-zimmet-i Sandı-zâde Ebubekir kuruş 30

Der-zimmet-i Süleyman kuruş 110

Der-zimmet-i Kuyumcu Ali kuruş 100

Der-zimmet-i Hazaf Emir Ali kuruş 350

Der-zimmet-i Hazaf el-Hac Abdalbaki kuruş 100

Der-zimmet-i Veli Fakı kuruş 60

- Der-zimmet-i Rüsvan Mehmed kuruş 150
- Der-zimmet-i Molla Ali ve Molla Mehmed kuruş 75
- Der-zimmet-i Hacı Hazıroğlu Mehmed Ağa kuruş 75
- Der-zimmet-i Muhsin-zâde Osman kuruş 50
- Der-zimmet-i Bostancı-zâde Mehmed Ağa kuruş 17
- Der-zimmet-i Karye-i Hacer köy ortasında kuruş 250
- Der-zimmet-i Rum Kaleli Hacı Ali kuruş 1
- Der-zimmet-i zimmi Girgür Tersiz kuruş 50
- Der-zimmet-i Ömer Beşe kuruş 170
- Der-zimmet-i Hayık Baba imamı kuruş 50
- Der-zimmet-i Sulu Ecir Seydi Ahmed kuruş 200
- Der-zimmet-i Bayramoğlu Mustafa kuruş 250
- Der-zimmet-i Hacı Şuayb kuruş 30
- Der-zimmet-i Bostancı Oğlu es-Seyyid Halil kuruş 180
- Vilayette kuruş 600
- Der-zimmet-i Ferişişoğlu Hacı Kâsım kuruş 100
- Der-zimmet-i Keçeci zimmi kuruş 250
- Der-zimmet-i Ata Oğlu kuruş 30
- Der-zimmet-i Hacı Hazır Oğlu Mehmed Ağa kuruş 100
- Der-zimmet-i Kürt Hacı Yusuf kuruş 300
- Der-zimmet-i Musullu-zâde kuruş 15
- Der-zimmet-i Ulumak köy ortasında kuruş 180
- Der-zimmet-i Deveci Hacı Kâsım kuruş 22
- Der-zimmet-i Kurt oğlu Ömer Ağa kuruş 125
- Der-zimmet-i Nakib-zâde es-Seyyid el-Hac İsmail Ağa kuruş 500
- Der-zimmet-i Muhsin-zâde Abdullah Çelebi kuruş 100

- Der-zimmet-i Ali kuruş 10
- Bostancı Mahallesinde kuruş 30
- Der-zimmet-i Helvacı Mehmed kuruş 120
- Der-zimmet-i Sekizkir kuruş 60
- Der-zimmet-i Rüsvan kuruş 24
- Der-zimmet-i Karzılıganoğlu Osman kuruş 20
- Der-zimmet-i Karagözoğlu Ali kuruş 61
- Der-zimmet-i İlbeğli Ahmed kuruş 47
- Der-zimmet-i Hacı oğlu kuruş 6
- Der-zimmet-i Hacı Yumurta karındaşı Mustafa kuruş 50
- Der-zimmet-i... Molla Halil kuruş 30
- Der-zimmet-i Zevkırılı Deli Ahmed karındaşı kuruş 10
- Def'a mezbûrda kuruş 15

(s. 162)

- Der-zimmet-i Samlı Hamidoğlu kuruş 97,5
- Der-zimmet-i Samlı Aklaya Oğlu kuruş 11
- Der-zimmet-i Samlı Abdullah kuruş 22
- Der-zimmet-i Samlı Aklaya Oğlu kuruş 36,5
- Der-zimmet-i Samlı Köse Mehmed kuruş 4
- Der-zimmet-i Çürük Hacı Mehmed kuruş 30
- Der-zimmet-i Sam Ağası Mehmed Ağa kuruş 15
- Der-zimmet-i Kara Osman kuruş 67,5
- Der-zimmet-i Samlı Kunduz el-Hac Ali kuruş 5
- Der-zimmet-i Aşıkoğlu Osman
- Der-zimmet-i Sarı Baş Oğlu Mustafa kuruş 35

- Der-zimmet-i Nikeci Ali kuruş 33
- Der-zimmet-i Delikli Bey Oğlu Mehmed kuruş 9
- Der-zimmet-i Emir Mehmed Harca kuruş 5
- Der-zimmet-i Kara Höyükli Bekir kuruş 7,5
- Der-zimmet-i Karye-i Kelpin'de köy ortasında kuruş 300
- Der-zimmet-i Sekizli Mustafa kuruş 40
- Der-zimmet-i Sekizli Kara Ali oğlu Yusuf kuruş 117
- Der-zimmet-i Veli Mustafa kuruş 1
- Der-zimmet-i Cin Ali kuruş 115
- Der-zimmet-i İlyasoğlu köhkesi kuruş 40
- Der-zimmet-i Bostancı Yonca İsmail kuruş 38
- Der-zimmet-i Karakara Oğlu kuruş 16
- Der-zimmet-i Kızılhisarlı Hacı Mustafa kuruş 46
- Der-zimmet-i Kızılhisarlı İsmail kuruş 12
- Yine mezbûr ile karındaşı kuruş 12
- Der-zimmet-i Molla Ali Efendi kuruş 21,5
- Der-zimmet-i Kızılhisarlı Mustafa kuruş 16
- Der-zimmet-i Boyrazoğlu kuruş 6
- Der-zimmet-i el-Hac... kuruş 4
- Der-zimmet-i Hacı Mehmed kuruş 3
- Der-zimmet-i Kızılhisarlı Boyrazoğlu kuruş 6
- Der-zimmet-i Bostancı Yonca İsmail kuruş 31
- Der-zimmet-i Mustafa kuruş 3
- Der-zimmet-i Ali min Oğlu kuruş 20
- Der-zimmet-i Arzılhoğlu kuruş 12
- Der-zimmet-i Emir Zekeriyaoğlu kuruş 36

- Der-zimmet-i Anavay oğlu kuruş 30
- Der-zimmet-i Bostancı Kâsımoğlu kuruş 100
- Der-zimmet-i Bostancı Zolak oğlu kuruş 6 sümün 4
- Der-zimmet-i Simavin köy ortasında kuruş 50
- Der-zimmet-i Komşu Oğlu Mehmed kuruş 3,5
- Der-zimmet-i Hararlı Kara Ahmed kuruş 2
- Der-zimmet-i Ulaşlı Şa'ban kuruş 9
- Der-zimmet-i Hamdioğlu İsmail kuruş 13
- Der-zimmet-i Hüseyin kuruş 4
- Der-zimmet-i İsmail kuruş 3

(s. 163)

- Zıbun kuruş 5
- Der-zimmet-i Azab Ali kuruş 2
- Der-zimmet-i zimmi Girgür kuruş 2,5
- Der-zimmet-i Hüseyin kuruş 3
- Der-zimmet-i Derviş oğlu kuruş 19
- Der-zimmet-i Mustafa 2 buçuk kuruş
- Der-zimmet-i zimmi Keşiş Oğlu kuruş 10
- Der-zimmet-i Bayadoğlu Mehmed kuruş 114,5
- Der-dest Uruşlu kuruş 3
- Der-zimmet-i Şebibli kuruş 11
- Der-zimmet-i Kör Hasan kuruş 3
- Der-zimmet-i Ahmed kuruş 2
- Der-zimmet-i Akif kuruş 2
- Der-zimmet-i Hacı Urşarlı kuruş 6

- Der-zimmet-i Arzı Hatun kuruş 13
- Der-zimmet-i Barak Molla Hamdi kuruş 6
- Der-zimmet-i Hancı Oğlu Sanık kuruş 2
- Der-zimmet-i İlbeğli Mustafa kuruş 5
- Der-zimmet-i Kavgacı Akaroğlu Mustafa kuruş 22
- Der-zimmet-i Arabanlı Ömeroğlu kuruş 3
- Der-zimmet-i Hacı Yusuf oğlu kuruş 8
- Der-zimmet-i KÖr Ahmed kuruş 15
- Der-zimmet-i Boyacı Mehmed kuruş 2,5
- Der-zimmet-i Hasan Dede kuruş 2
- Der-zimmet-i Karacalı Dede kuruş 11
- Der-zimmet-i İlbeğli Hacı Mehmed kuruş 13
- Der-dest Kürt Kaya kuruş 36
- Der-zimmet-i Kara Hüseyin Oğlu Mustafa kuruş 35
- Derviş Bal Mehmed kuruş 10
- Derviş Sinanlı Cuma'nın Oğlu kuruş 50
- Bargir 1 ve katır 1 kuruş 40
- Hacı Ömer Oğlu Ömer'de nısf kısrak kuruş 50
- Kara Osman'da nısf kısrak kuruş 20
- Kısrak 1 kuruş 60
- Arıkovanı 25 kuruş 30
- Sahan ma lengeri 95 kuruş 30
- Derviş Kara Osman kuruş 140
- Döşek 4 kuruş 8
- Yorgan 7 kuruş 14
- Kilim 2 kuruş 5

Kilim 1 kuruş 2
Kase tabak kuruş 10
Orta halı kuruş 10
Def'a halı kuruş 3
Yan kilim kuruş 3
Merteb 3 kuruş 2
Seccade 1 kuruş 3
Çit makad 3 kuruş 3
Kuşaklar rehn kuruş 6,5
Teke masere kuzganı kuruş 15
Kuzu kuzganı kuruş 12
Teşt 1 kuruş 5
Teşt 1 kuruş 5
Def'a teşt 1 kuruş 5
Sini 2 kuruş 10
Sağır sini 1 kuruş 3
Kuzu kuzganı kuruş 10
Tabe 1 kuruş 1
Leğen ıbrık kuruş 3
Ibrık kuruş 1
Tencere 6 kuruş 15
Satır 2 kuruş 5
Saplı tas kuruş 0,5
Leğence 1 kuruş 2
Süzek ve kepçe kuruş 1,5

(s. 164)

Lengeri 4 kuruş 3

Kapaklı sahan 12 kuruş 25

Sahan 2 tas 2 kuruş 1

Don kazanı 3 kuruş 10

Don kazanı kuruş 10

Sade kuruş 1

Pekmez 4 tulum kuruş 15

Terazi kuruş 1

Zahire beyt kuruş 50

Kilim 2 kuruş 4

Def'a kilim 5 kuruş 10

Seccade 1 kuruş 1

Ayaklı sahan 2 kuruş 10

Sağır satır kuruş 1

Kahka ıbrığı kuruş 1

Sahan 4 kuruş 2

İznic kase ve tabak ve fincan kuruş 2

Yorgan kuruş 5

Döşek 5 kuruş 5

Kilim 3 kuruş 10

Merteb 3 kuruş 6

Yastık 5 kuruş 5

Yeşil çuhaya kaplı kürek kuruş 15

Nakabdan gürgi 1 kuruş 10

Yeşil karaca çuha 1 kuruş 10

Yeşil köhne niş 1 kuruş 5

Beyaz beden çuha 1 kuruş 5

Çeşşir kuruş 2

Gömlek 2 kuruş 2

Don 2 kuruş 1

Sarık1 kavuk 1 kuruş 5

Kuşak 1 kuruş 2

Seccade 2 kuruş 4

Kilim 2 kuruş 1

Merteb 3 kuruş 6

Yastık kuruş 5

Münkış kilim 3 kuruş 5

Tencere 3 kuruş 6

Kuzu kuzganı kuruş 10

Sini 1 kuruş 2

Padiye 2 kuruş 10

Teşt 1 kuruş 5

Ibrık 2 kuruş 3

Güğüüm 1 kuruş 3

Köylü ıbrığı 1 kuruş 1

Sağır satır kuruş 1

Bal yağı kuruş 10

Kızıl üzüm 1 kantar kuruş 11

Saman kuruş 15

Hırdavat menzil kuruş 10

Nakd kuruş 12,5

Boğçaların ve bağların kabaları kuruş 22

Müteveffa-yı mezbûrun dükkanında olan eşyasıdır zikr olunur

Halep abası 5 kuruş 6

Çuha aba kuruş 6

Çuha vazo 0,5 kuruş 1,5

Musul çarığı kuruş 8

Musul zili 8 kuruş 8

Haleb alacası 1,5 top kuruş 3,5

Parça bez kuruş 3

Yemeni 3 top kuruş 10

Sekeri alacası kuruş 4

Şerbetye ve tallı çarçalar kuruş 16

Musul sarığı 16 kuruş 18

Mavi ve beyaz bez kuruş 7

Bez beyaz 3 kuruş 5

Musul sarığı 11 kuruş 10

İki takım sepet kuruş 1,5

Çit top 12 kuruş 11

Maraş seyisi kuruş 4

Veraî kuruş 12

Musul sarığı 12 kuruş 11

‘Ayıntab bezi 14 kuruş 10

Engüri kuşağı 3 kuruş 5,5

(s. 165)

Bez kıt'a 3 kuruş 3

Keten 7 kıt'a kuruş 40

Çit top 5 kuruş 6

Beyaz bez 3 kuruş 6

Keten kıt'a 4 kuruş 20

Aba 6 kuruş 6

Keten kıt'a 4 kuruş 30

Keten kıt'a 5 kuruş 20

Def'a keten kıt'a 5 kuruş 20

Keten kıt'a 5 kuruş 30

Bez kıt'a 2 kuruş 2

Kilim 8 kuruş 24

Teşt...kuruş 1

Sahan 60 lengeri 30 kuruş 50

Kilim 10 kuruş 51

Cem'an Yekûn Kuruş 23930

Minhe'l-ihracât

Resm-i kısmet adi kuruş 390

Seyid Mustafa'ya vâsiyet kuruş 20

Katibler kuruş 15

Çukadara kuruş 15

Huddamiye kuruş 12

İki Muhzırbaşıya kuruş 11

Çukadar Ebubekir'e kuruş 11

Kethüdaya kuruş 15

Muhzıra kuruş 2

Vâsî ve nafaka ve nezaret hüccedleri kalemiyesi kuruş 3

Tahrîr günü taamiye kuruş 6

Cem'an Yekûn kuruş 500

Sahhü'l-Bâkî

Li't-taksîm beyne'l-müteveffeyn el-mezkûreteyn kuruş 24430

Hisse müteveffa-yı evvel el-Hac İsmail verese-i atiyelerine taksîm olunur kuruş 12215

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayşe binti Mehmed kuruş 1527

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed kuruş 7124

Hisse-i binti mezbûre Emine kuruş 3562

Hisse Müteveffa-yı sani el-Hac Abdullah kuruş 12215

Minhe'l-İhrâcât

İskat-ı Salât ve Kefareten Yemin ve Taamiye ve Meunet-i Helva ba vâsîyet deyn-i müsbet kuruş 150

Müteveffa-yı mezbûrun utekasından acemiyetü'l asıl Hatice'ye vâsîyet kuruş 150

Deyn-i müsbet derviş kuruş 5

Deyn-i müsbet Kilisli Cuma Bey 1 rub' kuruş 107

Deyn-i müsbet zimmi Acemiyü'l asıl kuruş 5

Deyn-i müsbet Hülümanlı Süleyman kuruş 69

Yine müteveffeyân-i mezbûrun utekasından Acemiyetü'l-asl Abdi Ahmed'e bir re's kırsağın vâsîyet etmekle mezbûra dahi vâsîyete olan kırsağın kıymeti kuruş 61

Deyn-i müsbet dahi Zarek Oğlu kuruş 4

Deyn-i müsbet Manuk oğlu kuruş 2

Cem'an Yekûn kuruş 552

Yalnız beş yüz elli iki kuruştur

(s. 166)

Sahhü'l-Baki Li't-taksîm beyne'l-verese el-Hac Abdullah kuruş 11663

Hisse-i zevce-i mezbûre Zehra kuruş 729

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayşe kuruş 729

Hisse-i bintü'l-mezbûre Zeyneb kuruş 3888

Hisse-i bintü'l-mezbûre Meryem kuruş 3888

Hisse-i uhtü'l-mezbûre Ümmühani kuruş 2429

Sayfa No: 166

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Çukur nam mahallede sâkine iken bundan akdem fevt olan Fatıma binti Bektaş'ın veraseti zevci Osman bin Mehmed ile babası merkûm ve validesi Ayşe binti Mehmed'e ve sadri sağır oğulları Mehmed ve Receb ve Ebubekir'e ve sağîre kızları Ümmühani ve Ayşe'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi min zilkade sene 1155.

Söğüdüce'de bağ kuruş 10

Menzil yerinden hisse kuruş 5

Mihr-i müeccel der zimmet-i zevci mezbûr kuruş 100

Eski kazan 1 kuruş 2

Alaca zıbun 1 kuruş 1

Don kuruş 0,5

Mor sarılı zıbun 1 kuruş 4

Mor mavi kaftan 1 kuruş 2

Kuşak 1 kuruş 20

Don 1 kuruş 7
 Sepet 1 kuruş 0,5
 Yemeni 4 kuruş 1
 Kalpak 1 kuruş 0,5
 Mavi kaftan 1 kuruş 2
 Köhne boğça 2 kuruş 0,5
 Çarşaf ve meşefe 1 kuruş 0,5
 Döşek 3 kuruş 3
 Yorgan 3 kuruş 3
 Hamam leğeni kıymeti kuruş 3
 Güğüm 1 kuruş 1 rub' 1
 Don kazanı 1 kuruş 3
 Sahan 10 kuruş 2
 Yün esvabı kuruş 2
 Yastık 4 kuruş 1
Cem'an Yekûn kuruş 13

Minhe'l-İhrâcât

İskat-ı Salât ve kefarete kuruş 7
 Resm-i kısmet 36 para kuruş 3
 Tabeşir kuruş 1
 Çukadar kuruş 1
 Muhzıra 1 rub' 1
Cem'an Yekûn kuruş 156

Sahhü'l-Baki Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 143

Hisse-i zevc-i mezbûr 3 rub kuruş 35
 Hisse-i eb'ü'l-mezbûr 10 sümün kuruş 23
 Hisse-i üm'ü'l-mezbûre 3 sümün kuruş 23
 Hisse-i ibnü'l-mezbûr kuruş 34
 Hisse-i ibnü'l-mezbûr kuruş 107
 Hisse-i ibnü'l-mezbûr kuruş 107
 Hisse-i bintü'l-mezbûre kuruş 57,5
 Hisse-i bintü'l-mezbûre akçe 57 kuruş 7
 Kebîr halı kuruş 2

Sayfa No: 167

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Çukur mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat eden Fatıma binti Ahmed'in veraseti zevci el-Hac Mehmed ibn el-Hac Hasan ile ceddesi Elife binti el-Hac Mehmed'e ve li-eb er karındaşı es-Seyyid Hüseyin'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fil yevmi'l-rabi min zilkadeti's-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Kumaş yüzlü döşek 2 kuruş 5
 Çit yüzlü yorgan kuruş 12
 Tekleme yastık 9 kuruş 5
 Yün yasdık 1 rub' 3
 Yüz yastık 7 kuruş 2
 Şerbetiye 5 ve yemeni 1 kuruş 0,5
 Diz kuruş 1
 Menşefe 2 tüylü kuruş 10
 Kolan sim kuşak kuruş 3

Siyah işleme makrame kuruş 1
İşleme mum safrası kuruş 0,5
Diz makrumesi 4 kuruş 1,5
Çit ve işleme boğça kuruş 1
El işleme boğça kuruş 1
Boğça kuruş 0,5
Mebrum gömlek rub'3
Bahçeli maa bağ kuruş 6
Sağir yastık kuruş 0,5
Alaca boğça kuruş 0,5
Keten ve mebrum gömlek 2 kuruş 2,5
Keten gömlek rub'1
Alaca boğça kuruş 0,5
Alaca don rub' 1
Yemeni 4 ve şerbetiye kuruş 1,5
Mebrum gömlek kuruş 1
Keten işleme gömlek kuruş 1
Atlaz alaca entari kuruş 3
Kapama kuruş 3
İşleme keten gömlek kuruş 1
İşleme diz donu kuruş 2
Sim hırdavat kuruş 1
Sepet kuruş 0,5
Ayna kuruş 1,5
Pul sac rub' 1
Burun küpesi kuruş 7

Sağır tencere kuruş 0,5

Nalın kuruş 0,5

Sağır işleme kese rub'1

Çıkrık rub' 1

Çizme kuruş 0,5

Kehruba kuruş 0,5

Mahalle-i mezbûrede menzilden hissesi kuruş 10

Mihr-i müeccel der zimmet-i zevc-i mezbûr el-Hac Mehmed kuruş 20

Cem'an Yekûn Kuruş 93

Minhe'l-Ihrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 8

İskat-ı Salât kuruş 4,5

Resm-i kısmet kuruş 2 rub'1

Katibeye kuruş 1

Çukadara kuruş 1

Muhzıra rub'1

Cem'an Yekûn Kuruş 17

Sahhü'l-Baki Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 76

Hisse-i zevci mezbûr el-Hac Mehmed kuruş 38

Hisse-i zevce-i mezbûre Elif'e rub'12 para 2

Hisse-i Ehu'l-Mezbûr es-Seyyid Hüseyin kuruş 25 sülüs 1

Sayfa No: 167**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Bostancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Şa'ban Beşe ibn Osman Bekir'in veraseti sulbiye kebîre kızları Elif'e ve Emine'ye ve karındaşı oğlu Yusuf Beşe ibn Yusuf'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrun terekisi ma'rifet-i şerle tahrîr ve tavsîm ve beyne'l-verese taksîm olursa taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fil-yevmi's-sânî aşer min zilkade 1155.

(s. 168)

Der-zimmet-i Bostancı Mehmed Ali Oğlu Mehmed kuruş 30

Der-zimmet-i Kasabçı Edevir zimmi kuruş 20

Der-zimmet-i zimmi Tavıt kuruş 20

Der-zimmet-i karındaşı zimmi Artin kuruş 20

Der-zimmet-i Boyacı Ahmed kuruş 10

Der-zimmet-i Pacı Halil kuruş 15

Der-zimmet-i Dolapçı Abdullah kuruş 115

Der-zimmet-i Küçük Beşe kuruş 5

Der-zimmet-i Kasab el-Hac Ali Oğlu kuruş 20

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 20

Teşt 1 kuruş 3

Don kazanı kuruş 3

Sahan 5 kuruş 2,5

Fener kuruş 0,5

Su tası kuruş 0,5

Ibrık kuruş 1

Leğençe kuruş 1

Kürek ve çağşir kuruş 3

Müsta'mel kapama 2 kuruş 2,5

Don ve gömlek ve zıbun kuruş 2,5

Yorgan 4 kuruş 5

Döşek 3 kuruş 4

Yastık 2 kuruş 1

Müsta'mel kilim 3 kuruş 4

Sanduka 4 kuruş 2

Bulgur ve döğme kuruş 11

Harabe bağ der-mahalle-i Emir Dede kuruş 3

Cüz şeceri der-karye-i Beylerbeyi'nde hisse kuruş 3

Nakd kuruş 10

Hırdavat menzil kuruş 2

Cem'an Yekûn kuruş 240

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ma'a kabir kuruş 5,5

İskat-ı Salât kuruş 3

Kefareten yemin kuruş 3

Resm-i kısmet kuruş 6

Katibe kuruş 1,5

Çukadara kuruş 1,5

Muhzıra kuruş 0,5

Cem'an Yekûn kuruş 21

Sahhü'l-Baki

Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 219

Hisse-i bintü'l-mezbûre Elife kuruş 73

Hisse-i bintü'l-mezbûre Emine kuruş 73

Hisse-i ibn ahü'l-mezbûr Yusuf kuruş 73

Sayfa No: 168

Belge No: 1

Husus-ı âti'l-beyanın mahallinde keşf ve tahrîr-i iltimas olunmağın savb-i şer'den Mevlana Abdullah Efendi ta'yin ve irsal olunup ol dahi halen Medine-i 'Ayıntab voyvodası fahrü'l-emasil ve'l-akran el-Hac Mehmed Ağa tarafından Mehmed ile Medine-i mezbûra tâbî Şefidin nam karye ahalisinden iken vech-i âtî üzere mecrûh olan Akvalı Mustafa ibn Kâsım'ın karye-i mezbûrede üzerine varıp zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi Süleyman mahzarlarında akd-i meclis-i şer'i-âîl eyledikde mecrûh mezbûr Mustafa meclis-i makûd-i mezkûrda takrir-i kelim ta'bir-i ani'l-meram edüp tarih-i kitabdan bir gün mukaddem vakt-i duhada karye-i mezbûrede sâkin Acem oğlu Ömer ibni Abdullah nam kimesne kespere tabir olunur kurşun dolu tüfenk ile amden işbu küreğim üzerinde ve belimde iki mevziimden darb ve cerh etmekle ba'de'l-nazar keşf ve tahrîr olunmak matlubumdur dedikde mecrûh-ı mezbûrun âzâsı keşf ve ilka-i nazar olundukta mevaz-i mezbûrlarda fi'l-hakika kespere cerhi olduğu ba'de'l-muayene ve'l-müşahede husus-ı mezbûru Mevlana-yı mezbûr mahallinde keşf ve tahrîr ve ba'dehu ma'an ba's olunan sipahi Mehmed ibni Ahmed ve Ali bin Ömer ile huzur-u şer'e gelip alâ-vukuihî tasdik ve takrir etmekle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 3 min zilkade 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Sarı Ali Tâbî-i Dizdar Ağa

Abdusselam ibn Mehmed Saraç

Cerrah Osman ibnü'l Hac Mustafa

İbrahim Efendi

Sayfa No: 169

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Amu mahallesinde sâkin Osman bin Halil nam kimesne meclis-i şer-i hatir-i lazımmü't-tevkirde mahalle-i mezbûrede sâkine Şerife Halime binti Mehmed

nam hatun tarafından zikr-i âtî ikrarı tasdika vekil-i şer'îsi olan işbu rafiü'l-kitab es-Seyyid el-Hac Mehmed bin Halil nam kimesne mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip mahalle-i mezbûrede vaki bir taraftan es-Seyyid el-Hac Mehmed ve bir taraftan deveci Mehmed ve bir taraftan demirci Mehmed mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud bir fevkani beyt ve bir ahır müstemil menzil yedimde mülk-i müşteram olmakla tarafeynden icab ve kabulü hâvî ve şurut-ı müfsideden ari bi cümleti't-tevabi've'l-levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafık bey-i' bat-ı sahih-i şer'î ile müvekkile-i merkûme Şerife Halime'ye elli kuruş bey' ve teslim ve temlik ol dahi iştırâ ve kabul ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr elli kuruşu ve merkûme Şerife Halime'nin yedinden bi't-tamam ve'l-kemal ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdud mezkûr-ı menzil-i merkûme Şerife Halime'nin mülk-i müşterası ve hak-ı sarfıdır benim asla ve kat'a alâka ve medhalim kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtarı mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l- yevmi'l-işrîn min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Halac Halil bin Mehmed an mahalle-i mezbûr

Yakub ibn Ahmed Seng-i Nakkaş'tan

El- Hac Mehmed ibn el-Hac Hamid Arab el-Hac Ali oğlu

Uncu Mehmed ibn an mahalle-i Nakkaş

Mustafa Efendi ibn Molla Haydar

Sayfa No: 169

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Kefercebhel nam karye ahalisinden Habib oğlu Mehmed nam kimesne kendi nefisinden asaleten ve karındaşı oğlu Kara Abdullah ibn Ahmed ve Süleyman ve Hasan ve Mehmed Ebnâ-i Pir Veli nam kimesneler taraflarından zikr-i âtî

bey-i' ikrara vekil müsecceli olan mezbûr Mehmed meclis-i şer-i hazır-ı lazımu't-tevkiirde Medine-i mezbûrede Kürkçüyan mahallesi ahalisinden Bostancı oğlu denilmekle ma'ruf işbu râfiü'l-kitab es-Seyyid Halil ibn Hacı Mehmed mahzarında asaleten ve vekaleten ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip karye-i mezbûrede vaki bir taraftan Tos Ahmed ve bir taraftan Veli ve bir taraftan Kara Osman oğlu mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud dört yüz otuz teğek bağ ve yine karye-i mezbûrede mezarlık kurbünde vaki elli beş dip kayimü'l-usul zeytin eşcarlarının sülüs hisse-i şayiasına benim mülküm olub ve sülûsan hissesi dahi mezbûrun Kara Abdullah ve Hasan ve Süleyman ve Mehmed'in müşterek mülkleri olmakla tarafeynden icab ve kabulü hâvî ve şurut-ı müfsideden ârî bi cümleti't-tevabi ve'l-levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafik işbu mezbûr es-Seyyid Halil'e bağ-ı mezbûru elli beş kuruşa ve zeytin eşcarlarını dahi doksan beş kuruşa cem'an yüz elli kuruşa asaleten ve vekaleten bey' ve teslim ve temlik ol dahi işтира ve kabul temellük ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz elli kuruşu mezbûr es-Seyyid Halil'in yedinden her birimiz alâ kadri'l hisas ahz ve kabz eyledik fi ma ba'd mahdud mezkûr bağ ile zeytin eşcarları mezbûr es-Seyyid Halil'in mülk-i müşterası ve hak-ı sarfıdır bizim asla ve kat'a 'alâka ve medhalimiz kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtarı mutasarrıf olsun dedikde gıbbet tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Attar şeyhi Molla Osman

Es-Seyyid el-Hac Mehmed Emir Zekeriya Oğlu

Mehmed Ali bin Mahmud

El-Hac Hüseyin ibn el-Hac Yusuf

Mustafa bin Mehmed

Osman bin Mehmed

Sayfa No: 170**Belge No: 1**

Fil asıl Medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü nam mahalle ahalisinden olup bundan akdem mahmiye-i Trabzon'da misafiren sâkin iken fevt olan el-Hac Mustafa Ağa ibn Arab el-Hac Ali'nin veraseti zevcesi el-Hac Halime binti es-Seyyid Mehmed Efendi ile li-ebeveyn er karındaşları el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'e ve li-ebeveyn kız karındaşları el-Hacce Emine ve Hüsna'ya münhasıra ba'dehu mezbûre Hüsna fevt olup veraseti sadri kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed'e ve sadriye kebîre kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûr el-Hac Mehmed'in sulbi oğlu el-Hac Mehmed ve mezbûr el-Hac Ahmed'in ve sulbi oğlu Hasan nam kimesneler meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifde mezbûre el-Hacce Halime'nin tarafından zikr-i âtî davada redd-i cevaba vekil-i müsecceli olan es-Seyyid Şa'ban ibn es-Seyyid Şa'ban nam kimesne mahzarında her biri üzerine dava ve takrir-i kalam edip mezbûr el-Hac Mustafa Ağa mahmiye-i mezbûrede gümrükçü olup fevt oldukta her birimiz babalarımız tarafından vekaleten mahmiye-i mezbûreye varıp gümrüğü mezbûrun tahsili ahz ve kabz etmeye vekil olmuştuk. Zikr olunan gümrüğün mal-ı mîrîsinden bin üç yüz kuruş noksan hasıl olup meblağ-ı mezbûru taraf-ı mîrîden siz vekilsiniz deyü bizden talep ve yedimizden mîrî için deyn temessükü ahz olunup biz dahi medine-yi mezbûreye gelip mal-ı mîrînin noksanı olan bin üç yüz kuruşu mârrü'z-zikr verese-i mezbûrundan talep eylediğimizde mezbûrun el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed ve el-Hac Emine ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed ol miktar mal-ı mîrî merkûm el-Hac Mustafa Ağa'nın zimmetinde kaldığını ikrar ve hisselerine göre edaya razıları olup lâkin müvekkile-i müteveffanın terekesinden me'huz olan akaratından hisse-i şer'iyyesine göre edadan imtina etmekle mal-ı mîrî olan bin üç yüz kuruştan müvekkile-i mezbûreye isabet eden üç yüz yirmi beş kuruş ile verese-i merkûmundan mukaddema emlâk ve akarı beynlerinde taksîm eylediklerinde müvekkile-i merkûme dokuz yüz yetmiş iki kuruş hisse-i şer'iyyesinden ziyade olup o vechile müvekkile-i mezbûre el-Hacce Halime'nin zimmetinde bin üç yüz kuruş olmakla talep ederiz sual olunsun dedikde gıbbe's-sual vekil-i merkûm es-Seyyid Şaban cevabında fi'l-hakika müvekkile-i mezbûreye üç yüz yirmi beş kuruş eyledi ve müteveffa-yı mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'nın emlâk ve akarından müvekkile-i mezbûre dahi hissesinden ziyade dokuz yüz yetmiş iki kuruşluk emlâk ve akar ziyade ahz ve

kabz eyledi deyü ikrar ve itiraf etmekle ‘ala mucip ikrara meblağ-ı mezbûr bin üç yüz kuruşun üç yüz yirmi beş kuruşunu taraf-ı mîrîden matlub olan meblağ ve dokuz yüz yetmiş iki kuruşunu verese-i merkûmuna edaya vekil-i merkûme tenbih bir leh mâ vak’a bi’t-taleb ketb olundu.

Fi’l- yevmi’l-aşer min zilkadeti’ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Kethüda-zâde Mehmed Ağa

Biraderi Abdurrahman Ağa

Muhsin-zâde Osman Ağa

Çerkes-zâde Molla Mehmed

Hacı Ganim

Mehmed Ali bin Mehmed

Sayfa No: 170-171

Belge No: 2

Medine-i ‘Ayıntab’da Şhreküstü nam mahallede sâkin olup bundan akdem mahmiye-i Trabzon’da bi’l-misafire sâkin iken fevt olan el-Hac Mustafa Ağa ibn Arab el-Hac Ali’nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi el-Hacce Halime binti es-Seyyid Mehmed Efendi ile li-ebeveyn er karındaşları el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed ve li-ebeveyn kız karındaşları el-Hacce Emine ve Hüsna’ya münhasıra ba’dehu mezbûre Hüsna fevt olup veraseti sadri kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed’e ve sadriye kebîre kızı Fatıma’ya münhasıra olduğu şer’an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûre el-Hac Halime meclis-i şer-i şerif-i lazımu’t-teşrifte ashab-ı hazel kitab mezbûr el-Hac Ahmed’in sulbi oğlu ve tarafından zikr-i âtî davaya vekil-i müsecceli Hasan ile mezbûr el-Hac Mehmed’in ve yine sulbi oğlu ve tarafından zikr-i âtî davaya vekil-i şer’îsi olan el-Hac Mehmed ve mezbûrân es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed mahzarlarında üzerlerine dava ve takrir-i kalam edip babam mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi fevt oldukda nefsi-i şehirde ve haric-i şehirde olan kuralarda defter-i kassam-i natık üzere üç bin altı yüz yetmiş sekiz kuruş kıymetlü elli iki kıt’a emlak ve akar ve

arazi benim hisseme ta'yin ve tahsis olunup ve bundan ma'ada (s. 171) ben sağîre iken babalığım el-Hac Şuayb nam kimesne ba hüccet-i şer'îye vâsîm olup mârrü'z-zikr elli iki kıt'a emlâk ve arazimi sekiz sene zabt edip müdde-i merkûmede hasıl olan galle ile yine defter-i kassamda mezkûr menkulattan zimem-i nâsta benim hisseme ta'yin ve tahsis olunan üç bin yüz doksan altı kuruşumu ve bunlardan gayri haric ez-defter olmak üzere babam malından zevcim mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'nın üç bin iki yüz yirmi altı kuruş makbuzu olup cem'an yirmi bin kuruşluk emlâk ve akarım ile zimem-i nâsta olan nukutumu ve haric ez-defter nukutumu zevcim mezbûr el-Hac Mustafa Ağa ahz ve kabz edip terekesini müvekkilan-ı mezbûrân el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed ahz ve kabz edip beynlerinde tevzî ve taksîm etmeleriyle sual olunup meblağ-ı mezbûr yirmi bin kuruşluk emlâk ve akar ile menkulat ve nukutumu müvekkilan-ı merkûmandan talep ederim sual olunsun dedikde gibbe's-sual vekilan-ı merkûman el-Hac Mehmed ve Hasan ve es-Seyyid Mustafa ceveblarında fi'l-hakika salifü'z-zikr elli iki kıt'a emlâk ve arazi-i mezbûre el-Hacce Halime'nin babası merkûm es-Seyyid Mehmed Efendi'nin mülkü olup fevtinden sonra mezbûre el-Hacce Halime'ye isabet ve intikal eyledi ve mezbûrenin mülk-i mevrusu olmakla zikr olunan emlâk ve arazi işbu hüccet-i şer'îye mucebince zevci mezbûr el-Hac Mustafa'ya meblağ-ı mezbûr üç bin altı yüz yetmiş sekiz kuruşa bey' ve teslim ve semeni olan meblağ-ı mezbûru zevci mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'ya mezbûre el-Hacce Halime hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe ve teslim ol dahi ittihad ve kabul eyledi o vechile mûrisimizin mülk-i mevhûbu olup ve vâsî-i mezbûr el-Hac Şuayb'den ahz ve kabz eylediği meblağ-ı mezbûr üç bin yüz doksan altı kuruşu ve haric ez-defter olan üç bin iki yüz yirmi altı kuruşu cem'an yirmi bin kuruşluk emlâk ve akar ve vâsî-i merkûm el-Hac Şuayb'den ve haric ez-defter olandan makbuzatı bi'l-cümle mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'ya işbu hüccet-i şer'îye mantuku üzere hibe ve teslim eyledikten sonra mezbûr el-Hac Mustafa Ağa fevt oldukça salifü'z-zikr emlâk ve akarı ve sair menkulat ve zâhir nası mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'nın terekesi olmak üzere mezbûre el-Hacce Halime cevabından deftere tahrîr ettirip beyne'l-verese tevzî ve taksîm olundu deyü defile mukabele edicek ve gibbe'l-istintak mezbûre el-Hacce Halime cevabında fi'l-hakika babasından kendiye irsen intikal eden emlâk ve akarını zevci mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'ya semeni mezbûre bey' ve semenini hibe-i sahiha ile hibe eylediğini ve vâsî-i mezbûr el-Hac Şuayb'den me'huzu huzi olan meblağ-ı mezbûru ve haric-i defter makbuzu olan meblağ-ı mezbûru cem'an yirmi bin kuruşluk emlâk ve akarın kıymetlerini ve sair merkûm el-Hac Mustafa Ağa'nın

makbuzatı mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'ya hibe edip defter-i kassamsa idhal ettirip beyne'l-verese taksîm olduğunu ikrar ve itiraf etmekle ala mucib-i akran salifü'z-zikr bi'l-cümle emlâk ve akarı hibe eyledikten ma'ada defter-i kassamsa idhal ve beyne'l-verese taksîm olunduktan sonra mezbûre el-Hacce Halime'nin defter-i mezkûr-ı ayan davası meşrua olmamağın müddeiye-i mezbûre el-Hacce Halime bî-vecih muarazadan ba'de'l-men mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şahidun-i sabikûn

Sayfa No: 172

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Şhreküstü mahallesinde sâkin olup bundan akdem mahmiye-i Trabzon'da misafiren sâkin iken fevt olan el-Hac Mustafa Ağa ibn Arab Hacı Ali'nin veraseti zevcesi Hacce Halime binti es-Seyyid Mehmed Efendi ile li-ebeveyn karındaşları Hacı Ahmed ve el-Hac Mehmed'e ve li-ebeveyn kız karındaşları Hacce Emine ve Hüsna'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesinden bi'l-cümle emlâk ve akarı mârrü'z-zikr verese beynlerinde mukaddema tevzî ve taksîm olunup lâkin zikr olunan taksîm ala vechi't-tadil olmadığından ma'ada müteveffa-yı mezbûrun Trabzon gümrüğü mal-ı mîrîden zimmetinde bin üç yüz kuruş zuhur edip terekesinden lazım gelmekle canib-i şerden ala vech-i tadil ve tesviye emlâk ve akarı taksîm için canib-i şerden katib ta'vin ve bi'l-cümle vereseler rızalarıyla emlâk ve akarı beynlerinde tadil ve tesviye üzere tevzî ve taksîm edip mârrü'z-zikr verese-i merkûmdan her biri emlâk ve akardan isabet eden emlâkdır ki zikr olunur.

Fi 3 min zilkade sene 1155.

Zevce-i mezbûre Hacce Halime'ye isabet eden emlâk.

Karye-i Kızıllhisar'da Kamışlı bağ kuruş 100

Arasta'da kahvehane kuruş 200

Şirugan maseresinin rub' hissesi kuruş 125

Kasaba-i Turab'da zeytinden rub' hissesi kuruş 250

Karye-i Babilge'de iki kıt'a naskiye tarla kuruş 250

Cem'an Yekûn Kuruş 925

Ahi el-mezbûr el-Hac Ahmed'e isabet eden emlâk

Karye-i Nurvana'da Yenice bağ kuruş 100

Arasta'da attar dükkan kuruş 200

Şirugan maseresinin rub' hissesi kuruş 125

Kasaba-i Nizib'de zeytin eşçarından rub' hissesi kuruş 250

Karye-i Nizib'de incirlik ve karye-i Orul'da incirlik ve bağ ve bu gözün sâkin olduğu hırdavat dükkan kuruş 250.

Cem'an Yekûn

Ahi el-mezbûr Hacı Mehmed'e isabet eden emlâk kuruş 925

Şehir kapusunda Yafta yerinde mukayyed tarla 1 kıt'a kuruş 100

Kürtüncü-zâdeden alınan bakkal dükkanı ve imam Hacı Mustafa sâkin olduğu attar dükkan kuruş 200.

Şirugan maseresinin rub' hissesi kuruş 125

Kasaba-i Nizib'de zeytin eşcarı rub' hissesi kuruş 250

Karye-i Küllü'de bağ 3 kıt'a kuruş 150

Nalband dükkan Arasta'da kuruş 50

Nurvana'da Mahmud Efendi yerine tarla kuruş 50

Cem'an Yekûn kuruş 925

(s. 173)

Uhtü'l-mezbûre Hüsna'nın hissesine isabet eden emlâk ve kahka ve berber dükkanı

Kürtüncü-zâdeden iştira olunan kuruş 160

Karye-i Sam'da kıt'a silah dükkanı kuruş 55

Kasaba-i Nizib'de beş par zeytin hissesi kuruş 125

Karye-i Kızıllhisar'da şeftalilik ve cüz eşcarının hisse-i nısfı kuruş 27,5

Cem'an Yekûn Kuruş 462,5

Uhtü'l-mezbûre Hacce Emine'nin hissesine isabet eden emlâk

Şirugan maseresinin rub' hissesi kuruş 125

Karye-i Hacer'de Musul oğlu yerinde tarla kuruş 100

Karye-i mezbûrede bağ 1 kıt'a kuruş 40

Karye-i Nizib'de beş par zeytin eşcarı kuruş 125

Tüccar Hasan sâkin olduğu dükkan kuruş 45

Karye-i Kızıllhisar'da şeftalilik nısf hissesi kuruş 27,5

Cem'an Yekûn Kuruş 462,5

Sayfa No: 173

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da kurb-i Şehreküstü nam mahallesinde sâkine iken fevt olan Halime binti Abdullah'ın veraseti zevci Mehmet bin Mustafa ile kebîr oğlu Ebubekir'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Ebubekir meclis-i şer-i şerif-i lazımmü't-teşrifde işbu râfiü'l-kitab mezbûr Mehmet mahzarında ıkrar-ı tam ve takrir-i kelam edip validem mezbûre Halime fevt oldukda terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm oldukda bi'l-cümle terekesini mihr-i müeccel ile ma'an otuz kuruşa bâli olup meblağ-ı mezbûrun rub'u merkûm Mehmet'in hisse-i şer'iyyesine isabet ve intikal edip üç rub'u benim hisse-i şer'iyyeme isabet ve intikal etmekle tereke-i müteveffât-i merkûmenin üç rub' olan yirmi iki buçuk kuruşluk menkulat ahz ve kabz eyledim fi ma ba'd validem müteveffât-i merkûme Halime'nin husus-ı mirasına müteallıka âmme-i deavi ve husumat ve eyman-i mutalebattan merkûm Mehmet'in zimmetini ibra-i âmme-i katiü'l-nizayla ibra ve iskat eyledim dedikde gibbe't-tasdiki ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamis ve'l-işrin min zilkade 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mehmed

Arab Ali Beşe ibn Ahmed

Arab Hacı Ganem bin mahalle-i Şerkıyan'dan

El-Hac Mehmed Efendi ibn Molla Halil

Molla Halil ibn Hacı Mehmed medrese-i Ahmed Çelebi

Sayfa No: 174**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Aliyü'n-Neccâr nam mahallede sâkin iken bundan akdem vefat eden es-Seyyid Mehmed ibn es-Seyyid el-Hac Mustafa'nın veraseti zevce-i metrûkesi Rahime binti Ali ile hamil-i mevkûfa münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm defteridir ki bir vech-i âtî zikr olunur.

Fi 3 min zilkade 1155.

Mahalle-i mezbûrede hâriciye ve dâhiliye menzilden hisse kuruş 100

Karye-i Simavin'de bağ 500 teyek kuruş 50

Meydan başında bağ 350 teyek kuruş 40

Rasaf'ta karalık bağ 200 teyek kuruş 6

İsbatrin karyesinde bir ceviz şecerinin nısfı kuruş 1

Sahan 7 kuruş 2,5

Güğüüm kuruş 3

Kebîr tava kuruş 1

Sağır leğen rub' 3

Def'a leğen kuruş 1,5

Kefkir ma kepçe kuruş 0,5

Tencere 2 kuruş 3

- Süzek kuruş 1
- Saplı tas rub' 3
- Köylü ibriği kuruş 1
- Sağır tencere kuruş 1,5
- Sitil kuruş 2
- Don kazanı ma teşt 1 kuruş 8
- Döşek 2 kuruş 3
- Minder 3 kuruş 1
- Yorgan 5 kuruş 6
- Zili kuruş 1
- Müsta'mel çuval 5 kuruş 1
- Köhne kilim 5 kuruş 4
- Yastık 3 kuruş 1,5
- Mavi şalvar kuruş 3
- Köhne niş kuruş 0,5
- Def'a müsta'mel niş kuruş 2
- Kırmızı çizme kuruş 1
- Postal kuruş 0,5
- Odun sülüs 1
- Sahan 10 kuruş 6
- Hoşaf tası 3 kuruş 1,5
- Kahve tepsi rub' 1
- Ibrık kuruş 1,5
- Don tası kuruş 0,5
- Rafta kase ve tabak ve fincan Kütahya kuruş 2
- Kaşık rub' 1

Sim bıçak kuruş 4
Kırmızı çuha 5 kuruş 10
Şal kuşak kuruş 8
Sağır orta halı kuruş 3
Seccade kuruş 0,5
Def'a orta halı kuruş 6
Yan kilim 1 kuruş 2
Sarı ma kavuk kuruş 4
Yeşil sarık kuruş 2
Beyaz zibun rub' 1
Zeytuni kapama kuruş 1
Mavi kapama kuruş 1
Çit boğça rub' 1
Keten gömlek ve don kuruş 2
Asdar kuruş 0,5
İnce bez kuruş 1
Döşek kuruş 2
Yorgan 2 kuruş 3
Mertebe ma çarşaf kuruş 2
Badiye kuruş 4
Sanduka 3 kuruş 1,5
Pekmez kuruş 0,5
Haleb sandığı kuruş 1
Sağır badiye kuruş 1,5
Bulgur kili 1 kuruş 5
Soğan kuruş 0,5

Topaç ve yağ ve tarhana kuruş 1

Dükkanda terazi kuruş 2

Batman ve çuka ve toki kuruş 1

Peş tahta rub' 3

Katran kuruş 6

Zeyt kuruş 6

Albe ma zenbil kuruş 1

...kuruş 1

Tahun kabı kuruş 0,5

Dükkanda pekmez kuruş 1

Nakd kuruş 4

Yün yasdıkları ve tekleme astarları kuruş 1

Mahalle-i mezbûrede bakkal dükkamı kuruş 50

Cem'an Yekûn kuruş 400

Minhe'l-Ihrâcât

Teçhiz tekfin kuruş 15

Mezar binasına kuruş 7

Molla Musa oğluna kuruş 12

Bazı düyun-u müteferrika kuruş 2,5

Resm-i kısmet kuruş 10

Katibe kuruş 1,5

Çukadara kuruş 1,5

Muhzıra kuruş 0,5

Muhzıra kuruş 0,5

Meunet-i helva kuruş 10

Cem'an Yekûn kuruş 60

Sahhü'l-Baki Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 340

Hisse-i zevce-i mezbûre Rahime kuruş 42,5

Hisse-i hamil-i mevkûf kuruş 297,5

Sayfa No: 175

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Tarla-i Atik mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan kuyumcular şeyhi es-Seyyid el-Hac Mustafa ibn el-Hac Mehmed'in veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ayşe binti Ali ile sulbi sağır oğlu Hüseyin'e ve sağîre kızı Hatice'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l- yevmi'l- sâni aşer min şevval el mükerrem sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Fener kuruş 0,5

Tas 2 kuruş 1

Süzekli leğen kuruş 1 rub' 1

Bakır kebîr tepsi kuruş 0,5

Nalbeki 2 kuruş 4

Şilte yorgan kuruş 1

Döşek 1 kuruş 1

Yastık 3 kuruş 1

Halı kuruş 1

Şukka kilim 2 kuruş 1,5

Zilli kuruş 0,5

Köhne kilim 2 kuruş 1

Beyaz kedi kürkü kuruş 1,5

Kavuk ve sarık kuruş 0,5

Alaca kuşak kuruş 0,5

Köhne çakşır kuruş 0,5

Kedi kürkü rub' 3

Köhne nafe kürk kuruş 1,5

Kapama kuruş 1

Alaca entari kuruş 1

Havan kuruş 1

Çuha cebe kuruş 0,5

Beş çift kuşak bahası der zimmet-i zimmi hançer ve halhal kuruş 10

Ve halhal kuruş 5

Def'a mezbûrda kuruş 10

Kuyumcular hırfetinde kuruş 10

Türkmen avretinde kuruş 4,5

Der-zimmet-i Zeynep avret kuruş 27

Sim hırdavat kuruş 1

Peş tahta kuruş 1

Mahalle-i mezbûrede oda kuruş 60

Cem'an Yekûn kuruş 150

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 7

İskat-ı Salât kuruş 6

Kefaret-i yemin kuruş 4

Resm-i kısmet kuruş 2,5

Kâtibe'ye kuruş 1

Çukadara kuruş 1

Mihr-i müeccel-i müsbet li zevce-i mezbûre kuruş 51

Muhzıra kuruş 0,5

Cem'an Yekûn kuruş 72

Sahhü'l-Baki

Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 78

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayşe kuruş 9 rub' 3

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Hüseyin kuruş 45,5

Hisse-i bintü'l-mezbûre Hatice kuruş 2 rub' 23

Sayfa No: 175

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da Yahni nam mahallede sâkine iken bundan akdem vefat eden el-Hacce Rukiye binti Abdullah'ın zâhirde varis-i ma'rufu olmayıp terekesi Beytülmal'a ait ve raci olmakla halen emin-i Beytülmal Üzümcülü Mehmed Ağa tarafından vekil olan Mehmed ibn Ahmed talebiyle müteveffât-i merkûmenin terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultani'de fûruht olunduktan sonra Boyacı mahallesi sükkânından es-Seyyid imam Hüseyin ibn Molla Hasan nam kimesne müteveffât-i mezbûre vefatından on beş gün mukaddem vefatından sonra malının sülüs-ü kamilinden dört kuruş iskat-ı Salât ve üç kuruş kefareti yemin ve fazlası fukaraya çorba tabh etmek için mezbûrun vâsî-i muhtar eylediği lede's-şer sabit olmakla müteveffât-i mezbûrenin terekesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tasi aşer min zilkadeti's-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Köhne velense 31 akçe

Köhne kilim 1 kuruş 1 akçe 11

Yine 1 kilim kuruş 1 akçe 5

Çizme kuruş 0,5

Köhne kilim akçe 20

Yün kuruş 1

Kapama ve zıbuñ kuruş 5

(s. 176)

Çuha kuruş 0,5

Çit ve don kuruş 5

Boğça ve yemeni kuruş 0,5

Albe 2 kuruş 2

Kavanoz ve sepet akçe 24

Yağ kuruş 0,5

Gömlek ve zıbuñ kuruş 7

Tencere kuruş 1

Sağır tencere kuruş 1,5

Tas 2 kuruş 1

Ve sahan 1 kuruş 5

Leğençe kuruş 1

Mavi çarşaf ve peçe ve yaşmak kuruş 1 akçe 4

Mavi kapama kuruş 1,5

Gömlek ve boğça kuruş 2

Gömlek akçe 79

Bez kıt'a ve gömlek kuruş 8 akçe 2

Menşefe kuruş 5

Sepet akçe 33

Raht kuşak akçe 1

Sanduka 2 akçe 49

Hasır ve köhne çul akçe 74

Dez rub' 3

Yorgan kuruş 1 rub' 1

Yorgan kuruş 2 akçe 2

Döşek kuruş 1 akçe 15

Minder 1 ve yastık 1 kuruş 7

Yastık sülüs 1

Tennur yorganı kuruş 1 akçe 41

Tava kuruş 0,5

Çıkrık kürsü rub' 1

Der-zimmet-i el-Hac Hüseyin kuruş 2

Der-zimmet-i Molla ibni Bekir halası avratta kuruş 8

Der-zimmet-i tüccar kızı kuruş 1,5

Der-zimmet-i tüccar avratı kuruş 1,5

Cem'an Yekûn Kuruş 41

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ma kabir kuruş 6

Resm-i Kısmet adi kuruş 1

Katibe kuruş 1

Çukadara kuruş 1

Muhzıra kuruş 4

Hammaliye kuruş 2

Dellaliye kuruş 0,5

Dükkan kirası rub' 1

Emin çukadarına kuruş rub' 11

Düyun-ı müteferrika kuruş 4

Müteveffât-i mezbûra hal-i narazında hizmet edenlere kuruş 0,5

Cem'an Yekûn kuruş 16

Sahhü'l-Baki kuruş 25

Minhe'l-İhrâcât Li's-sülüs sülüs 1 kuruş 8

Meblağ-ı mezbûr vâsî-i mezbûre teslim şod

El baki sülüs 2 kuruş 16

Sahhü'l-Baki

Der-yed-i emin-i Beytülmal sülüs 2 kuruş 13

Sayfa No: 176-177

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kürkçüyan mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hac Abdullah ibni Molla Veli'nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatıma binti Mehmed ile sulbi oğlu Ebubekir'e ve kebîre kızları Emine ve Hatice ve Sitti ve Ayşe'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sin cüssesinin buluğa tahammülü olup buluşunu meclis-i şer'de ikrar ve itiraf eden mezbûr Ebubekir asaleten ve mezbûrat Fatma ve Emine Hatice ve Sitti ve Ayşe taraflarından zikr-i âtî bey'i ikrara vekil olduğu Molla Mehmed ibn el-Hac Halil ve Ali ibni Halil şehadetleriyle sabit Ahmed ibni Mustafa nam kimesneler meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifde medine-i mezbûrede sâkin işbu râfiü'l-kitab mazman es-Seyyid Hüseyin ibni Hüseyin nam kimesne mahzarında her biri asaleten ve vekaleten ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip mahalle-i mezbûrede vaki bir taraftan Emir Bayram oğlu el-Hac Abdullah ve bir taraftan bazen Acem oğlu Ali ve bazen Molla Yusuf ve bir taraftan Ebubekir mülkleri bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud dört tahtani ve dört fevkani beyt ve bir matbah ve bir hazine ve bir mâra ve bir bîkr-i ma ve avlu-yu müştemil menzil-i murisimiz muayyene müteveffa-yı mezbûrun ile'l-vefat mülkü olup vefatihi verese-i mezbûruna intikal etmişti. Biz dahi halen tarafeynden icab ve kabulü hâvî ve şurut-ı müfsideden ârî bi-cümleti't-tevabi ve'l-levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafık bey-i' bat-ı sahih-i

şer'le işbu merkûm es-Seyyid Hüseyin'e (s. 177) her birimiz asaleten ve vekaleten iki yüz altmış kuruşa bey' ve temlik ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz altmış kuruşun yüz kuruşuna yine mahalle-i mezbûrede sâkin olduğu malümetü'l hudud ve menzili ile yüz altmış kuruş gayr-i nakit verip biz dahi mezbûr es-Seyyid Hüseyin yedinden alâ kadari'l-hısas asaleten ve vekaleten tamamen ahz ve kabz eyledik. Fi ma ba'd menzil-i mahdud-u mezkûr merkûm es-Seyyid Hüseyin'in mülk-i müşterasıdır. Bizim asla ve kat'a ve kasten 'alâka ve medhalimiz kalmadı. Hasbe ma yeşâ ve yahtarü mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hac Ömer Ağa Bekir Beyzâde

Müezzîn-zâde Ömer Efendi an mahalle-i mezbûr

Bakkal es-Seyyid Mehmed an mahalle-i Kanalcı

Bakkal es-Seyyid Ebubekir Şah Melikli oğlu

Horuzcu es-Seyyid Ali

Kör Ahmed Beşe

Attar Mehmed Çelebi

Hamis oğlu Molla Mehmed

Molla Ali ibni Arslan Muıtaf

Seyyid Ömer Çelebi ibni şükürden

Taşçı İbrahim kurb-i Mağarabaşı

Bakkal el-Hac Halil an mahalle-i mezbûr

Hacı Hüseyi kurb-i Mağarabaşı'ndan

Sayfa No: 177

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Yahni nam mahallede sâkin el-Hac Mustafa İbni Receb Ağa nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifde Şarkıyan nam mahallede sâkin iken yirmi sene mukaddem fevt olan Müftü el Şafi denilmekle ma'ruf es-Seyyid Mehmed Efendi ibni Mehmed'in ve sulbiye kebîre kızı el-Hacce Halime'nin zevci ve tarafından zikr-i âtî davada redd-i cevaba vekil-i müsecceli olan işbu rafiai'l kitab el-Hac Hüseyin el-Hac Yusuf ile diğ er sulbiye kebîre kızı Fatıma'nın zevci el-Hac Şuayb nam kimesneler mahzarlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelim edip babam mezbûr Receb Ağa yirmi sene mukaddem fevt olup fevtinden iki sene mukaddem medine-i mezbûrede Küçük Arsa nam mahallede vaki ve yedinde mülkü olan şirugan maseresi medine-i mezbûre ahalisinden küçük sipahi denilmekle meşhur Mustafa Bey nam kimesneye beş yüz kuruşa bey' ve teslim ol dahi iş tıra ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi semen-i mezbûra kefil bi'l-mal olmuş idi ba'dehu mezbûr küçük sipahi meblağ-ı mezbûrun yüz kuruşuna bana Küllü nam karyede bir kı t'a bağı nı def ve teslim ben dahi ahz ve kabz ve tesellüm edip dört yüz kuruşum mezbûr küçük sipahinin zimmetinde kalıp ben dahi on seneden beri Şam-ı şerifde mütevatın olmuş tum meblağ-ı mezbûra kefil bi'l-mal olan es-Seyyid Mehmed Efendi fevt olup terekesine mezbûretan el-Hacce Halime ve Fatıma'nın zevcileri mezbûrân el-Hac Hüseyin ve el-Hac Şuayb vazı ayü'l-yed olmalarıyla min ciheti'l kefareten meblağ-ı baki mezbûr dört yüz kuruşu kefil-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi'nin terekesine vazı ayü'l-yed olanlar mezbûrân el-Hac Hüseyin ve el-Hac Şuayb'den talep ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbûrân el-Hac Hüseyin ve el-Hac Şuayb ber-vech-i muharrer mezbûr es-Seyyid Mehmet Efendi'nin terekesine vazı ayü'l-yed olduklarını ikrar, ma'ada-i inkar eylediklerinde müddei-i mezbûr el-Hac Mustafa'dan vech-i meşruh üzere mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi'nin meblağ-ı mezbûr beş yüz kuruşa kefil olduğuna beyyine talep olundukda bade'l-imhali's-şer'i ityan-ı beyyineden izhar-ı acz edip istihlaf dahi etmemeğ in müddei-i mezbûr Mustafa bî-vecih muarazadan ba'de'l-men mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamse aş er min şevval sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Baki Beşe oğlu el-Hac Hüseyin

Es-Seyyid Şaban ibni es-Seyyid Şaban

Umur Mehmed

Sayfa No: 178**Belge No : 1**

Medine-i 'Ayıntab'da kurb-i Mağarabaşı nam mahallede sâkin işbu râfiü'l-kitab Hüseyin bin Ali nam kimesne meclis-i şer'i şerif-i lazımu't-teşrifde medine-i mezbûrede Kürkçüyan mahallesinden Süleyman ibni Abdullah ve Kürkçüyan mahallesinden Yusuf bin Hasan ve Mehmed ibni Satılmış ve Şaban ibni Ebubekir ve es-Seyyid Mustafa ibni Ahmed ve es-Seyyid Ömer ibni Ahmed nam kimesneler mahzarlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelim edip tarih-i kitabdan üç gün mukaddem mahalle-i mezbûrede olan menzilimde olan beytimden yirmi dört kuruş kıymetli on iki top bezim ile doksan sekiz kuruş kıymetli kırk dokuz batman pembe ipliğimi gece ile iş bu mezbûrlar sirka edip halen mezbûrlarda olup aynı mevcud ise aynılarını değil ise kıymetlerini mezbûrlardan talep ederim sual olunsun dedikde gibbe's-sual mezbûrdan Süleyman ve Yusuf ve Mehmed ve Şaban ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ömer cevablarında fi'l-hakika tarih-i kitabdan üç gün mukaddem gece ile mezbûr Hüseyin'in menzilinde olan beytinden on iki top bezi ile yirmi bir batman pembe ipliğini ahz eyledik deyü her biri ikrar ve itiraf edip ziyade-i inkar eylediklerinde müddei-i mezbûr Hüseyin'den mârrü'z-zikr yirmi bir batman iplikten ziyade ahz ve sirka eylediklerine beyyine talep olundukta bade'l-istihlal ve'l-imhali's-şer'i ityan-i beyyineden izhar-ı acz edip istihlaf dahi etmemeğin mezbûrun Süleyman ve Yusuf ve Şaban ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ömer'in ikrarlarına binaen me'huzları olan on iki top bez ile yirmi bir batman pembe ipliği el-yevm mevcud ise aynılarını değil ise kıymetlerini müddei-i mezbûr Hüseyin'e eda ve teslime mezbûrün Süleyman ve Yusuf ve Şaban ve es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ömer'e tenbih bir leh mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-samin aşer min zilkade sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmet Ali bin Mehmed

Kâsım bin Ahmed

Ali bin Ali

Sayfa No: 178-179**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü mahallesi sükkânından olup bundan akdem mahmiye-i Trabzon'da misafiren sâkin iken fevt olan el-Hac Mustafa Ağa ibni Arab el-Hac Ali'nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi el-Hacce Halime binti es-Seyyid Mehmed Efendi ile li-ebeveyn karındaşları el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'e ve li-ebeveyn kız karındaşları el-Hacce Emine ve Hüsna'ya münhasıra ba'dehu mezbûre Hüsna fevt olup veraseti sadri kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed'e ve sadriye kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûre el-Hacce Halime'nin ve tarafından vekil-i şer'isi olan es-Seyyid Şaban ibni es-Seyyid Şaban ile mezbûr el-Hac Ahmed'in vekil-i şer'isi olan sulbi oğlu Hasan Çelebi, mezbûre el-Hacce Emine'nin vekil-i şer'isi olan el-Hac Hüseyin ibni Yusuf mezbûrân es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed nam kimesneler meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifde mezbûr el-Hac Mehmed'in vekil-i sabitü'l-vekalesi olan sulbi oğlu işbu râfiü'l-kitab diğer el-Hac Mehmed mahzarında her biri ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip murisimiz mezbûr el-Hac Mustafa Ağa fevt oldukda terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve defter olunup müteveffa-yı mezbûrun emlâk ve arazi ve akarını mukaddema beynimizde tevzî ve taksîm etmiştik lâkin zikr olunan taksîm ala vechi't-tadil olmayıp murisimiz mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'nın mal-ı mîrîye bin üç yüz kuruş deyni zuhur edip canib-i şer'den talep olundukda tevzî ve taksîm olunmak için kibel-i şerden ve küttab-i mahkeme-i şerifeden el-Hac Hasan Efendi mezunen ta'vin alâ vechi'l-adalet (s. 179) bi't-terazi emlâk ve akarı beynimizde tevzî ve taksîm eyledikde şehir fenasında Yafta yerinde vaki bir kıt'a muskıyye tarla yüz kuruşa ve Kürtüncü-zâdeden alınan bakkal dükkanı ve imam el-Hac Mustafa sâkin olduğu attar dükkanı iki yüz kuruşa ve arsada vaki şirugan maseresinin rub' hissesi yüz yirmi beş kuruşa ve karye-i Küllü'de vaki üç kıt'a bağ yüz elli kuruşa ve yine arsada vaki nalband dükkanı elli kuruşa ve karye-i

Nurvana'da vaki Mahmud Efendi yerinde tarla elli kuruşa ve kasaba-i mezbûrede vaki zeytin eşcarlarının rub' hissesi iki yüz elli kuruşa cem'an dokuz yüz yirmi beş kuruşluk emlâk ve akar müvekkil-i mezbûr el-Hac Mehmed'in hisse-i şer'iyyesine ta'yin ve tahsis olundu verese-i sairenin mârrü'z-zikr emlâk ve arazide kat'a 'alâkaları kalmadı dediklerinde gibbe't-tasdik-i şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l Akran Mehmed Ağa Kethüda-zâde

Dölekli-zâde el-Hac Ömer Ağa

Felek-zâde Osman Ağa

Muhsin-zâde Osman Ağa

Çerkes-zâde Molla Mehmed

Mehmed Ali bin Ahmed

Sayfa No: 179-180

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kayser nam mahallede sâkin olup Amu mahallesinde vaki merkebcî mescid-i şerifinin bâ-berat-i âli-şan imam ve vakfının mütevellisi olan Kethüda-zâde demekle ma'ruf Hüseyin Efendi ibni Mehmed Ağa tarafından zikr-i âtî davaya vekil-i sabitü'l-vekalesi işbu Râfiü'l-kitab Çerkes oğlu Molla Mehmed ibni Molla Mehmed meclis-i şer-i hatir-i lazımu't-tevkirde salifü'z-zikr Amu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed ibni el-Hac Mehmed'in li-ebeveyn karındaşı ve terekesine vazii'l-yed olan es-Seyyid Osman mahzarında bi'l-vekalet üzerine dava ve takrir-i kelam mahalle-i mezbûrede vaki bir taraftan mezbûr es-Seyyid Mehmed'in dahili menzili ve bir taraftan Merkebcî Mescidi ve bir taraftan Köylü oğlu Hacı Osman mülkü ve bir taraftan dehliz ile mahdud-u hâriciye odasının arsasını salifü'z-zikr Merkebcî Mescid-i Şerifi'nin vakfı cümlesinden olup tamiri kendinin mülkü olmakla tamirinde dahi mezbûr es-Seyyid Mehmed fevtinden bir gün mukaddem salifü'z-zikr Merkebcî Mescid-i Şerifi'ne sülüs malından olmak üzere şöyle

şart ve ta'yin eyledi ki be her sene mütevellisi yediyle salifü'z-zikr hâriciye oda âhara icar oluna hasıl olan icaresinden be her sene mescid-i şerife hasır ahz olunup mescid-i mezbûra döşene ve kandil ve şirugan işтира olunup be her sene mescid-i mezbûrede ikad oluna deyü vâsîyet ve vâsîyet-i merkûme üzerine hasren vefat etmişti halen mezbûr es-Seyyid Osman mahdud-u mezkûr hâriciye odayı mirasa idhal murad eder sual olunup salifü'z-zikr oda-yı mezbûr Seyyid Mehmed'in vâsîyet-i merkûmesine binaen mescid-i mezbûrun evkafına ilhak olunmak matlubumdur (s. 180) dedikde gibbe's-sual mezbûr Seyyid Osman cevabında tereke-i müteveffa-yı mezbûr vaz'-ı yedini ikrar, ma'ada-yı inkar edicek vekil-i mezbûrdan müddeasına mutabık beyyine talep olundukda udul-i ahrar-ı rical-i müsliminden Amu mahallesinden Osman bin Ömer ve es-Seyyid Mehmed'in Osman ve diğer es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin ve Mehmed ibn Mustafa nam kimesneler li-ecli'ş-şehade Meclis-i şer'e hazırın olup isre'l-istişhad fi'l-hakika müteveffa-yı mezbûr Seyyid Mehmed fevtinden bir gün mukaddem salifü'z-zikr Merkebcî Mescid-i Şerifi'ne mahdud-u mezkûr hâriciye odasının tamirini dahi sülüs malından mescid-i mezbûra vakf eyledi ve şöyle şart ve ta'yin eyledi ki zikr olunan hâriciye oda be her sene mütevellî yediyle ahara icar olunup hasıl olan icaresinden be her sene mescid-i mezkûre hazır ahz olunup döşene ve kandil ve şirugan işтира olunup be her sene mescid-i mezbûra ikad oluna diye mezbûr Seyyid Mehmed bizim huzurumuzda vâsîyet edip ve vâsîyet-i merkûme üzerine mezbûr Seyyid Mehmed hasren fevt oldu biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade'r-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mucebince mahdud-u mezkûr hâriciye oda salifü'z-zikr merkebcî mescid-i şerifine vâsîyet-i merkûmeye binaen vakıf olduğuna bade'l-hüküm ma hüve'l-vaki bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min zilkade sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Dölekli-zâde Hacı Ömer Ağa

Felek-zâde Osman Ağa

Muhsin-zâde Osman Çelebi

Seyyid Efendi Nakib-i Sabık

El emru hasbe ma-zükire fihî nemakahû'l fakir fakirullah azze-şünühû Arif Mustafa el mevle'l hilafe bi-medine-i Haleb ufye anhu.

Sayfa No: 181

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Hatice binti Ali'nin veraseti zevci el-Hac Mustafa ibni Ahmed ile gaib ani'l-belet ibn-i ammi Molla Ahmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l yevmi'l-aşer min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Alaca entari kuruş 1,5

Sincabi kapama kuruş 2

Müski kapama kuruş 2

Cevzi kapama 1 kuruş 2

Bez kıt'a 1 kuruş 1

Gömlek 1 kuruş 0,5

Rehin boğça kuruş 1,5

Munakkaş don 1 kuruş 1,5

Gulabdan don kuruş 1,5

Beyaz boğça 1 kuruş 0,5

Don 1 rub' 1

Sim kuşak 1 kuruş 12

Rehin don ve düğme kuruş 2

Sim kuşak 1 kuruş 1

Yüzük ve altın kuruş 5,5

Velense 1 kuruş 1

Yorgan 2 ve döşek kuruş 6

Yastık kuruş 0,5

Arka esvabı kuruş 2

Hamam leğeni 1 kuruş 3

Tencere 1 kuruş 1,5

Leğençe 1 kuruş 1

Der-zimmet-i horoz oğlu kuruş 17,5

Der-zimmet-i Çarpın şeyhi kuruş 13

Der-zimmet-i yine Çarpın şeyhi kuruş 7

Cem'an Yekûn kuruş 90

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir ba vâsîyet kuruş 7

İskat-ı Salât kuruş 6,5

Tuz-ekmek kuruş 1

Mezar binasına ba vâsîyet kuruş 4,5

Deyn-i müsbet-i zimmiyye kuruş 1

Tahrîr günü mesarif kuruş 5

Cem'an Yekûn kuruş 25

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 65

Hisse-i zevci mezbûr kuruş 32,5

Hisse-i ibni emmi mezbûr kuruş 32,5

Müteveffât-i mezbûrenin mezbûr el-Hac Mustafa zimmetinde yirmi kuruş mihr-i müecceli olup hayatında mezbûr Hatice mezbûr el-Hac Mustafa'ya hibe-i sahihe-i şer'iyye ile hibe eylediği sabit olmakla kayıt şod.

Sayfa No: 182

Belge No: 1

El emru hasbe ma-zükire fihî nemakahû'l fakir fakirullah azze-şünühû Arif Mustafa el mevle'l hilafe bi-medine-i Haleb gufre lehu.

Medine-i Bosna ahalisinden olup Medine-i Haleb'de safirat üzere sâkin olan el-Hac Süleyman ibni Mehmed bin Halil nam kimesne meclis-i şer-i hatir-i lazımu't-tevkirde Medine-i Haleb ahalisinden Ahmed bin İbrahim bin Mehmed nam kimesne muvacehesinde bundan akdem Medine-i 'Ayıntab'da vefat eden İbrahim bölükbaşı ibni Mehmed bin Abdullah nam kimesne Medine-i Haleb'de ben vâsî muhtar nasb ve ta'yin eyledim dedikde ben Dar-ı fena'dan Dar-ı beka'ya intikal eylediğimde terekemi kabz ve vereseme i'sal ile dayısını muhtar nasb ve ta'yin edip ben dahi vesayet-i mezbûreyi kabul ve merasimini edaya taahhüd eylediğimde mezbûr İbrahim Bölükbaşı vesayet-i merkûme üzerine Medine-i 'Ayıntab'da hasren fevt etmekle mezbûr İbrahim Bölükbaşı'nın müdde aleyh mezbûr Ahmed'in zimmetine cihet-i deyn-i şer'iden olan on kuruş alacağı hakkı olmakla vesayetim hasebiyle talep ederim deyü bade't-dava müdde aleyh mezbûr İbrahim Bölükbaşı fevtini ve meblağ-ı mezbûru ikrar ve vesayet-i merkûmeyi inkar eyledikde müdde-i mezbûrdan davasına mutabık beyyine talep olundukda udul-i ahrar-ı rical-i müsliminden Bosnevi Mustafa ibni Abdulkadir ve Niğdeli Mehmed ibni Hacı Osman nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika mezbûr İbrahim Bölükbaşı bin Mehmed bin Abdullah huzurumuzda hali hayatında Medine-i Haleb'de müdde-i mezbûru dahi muhtar nasb ve ta'yin edip ben Dar-ı fena'dan Dar-ı beka'ya intikal eylediğimde terekemi kabz ve vereseme i'sal eyle deyu seni vâsî muhtar nasb ve ta'yin eyledim müdde-i mezbûr dahi vesayet-i merkûmeyi ber-vech-i muharrer kabul ve merasimini edaya taahhüd ettikten sonra mezbûr İbrahim Bölükbaşı vesayet-i merkûme üzerine hasren Medine-i 'Ayıntab'da fevt olup biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-tadil ve't-tezkiye şehadetleri makbule olmağın mucebince bade'l-hükm müdde aleyh mezbûr Ahmed'e meblağ-ı mezbûr on kuruş vâsî-i merkûma def ve teslim etmeğe bade't-tenbih mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hadi ve'l-işrin min zilkadeti'ş-şerife li-sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kıdvetü'l ulemaü'l-müderresini'l-kiram Durağı-zâde Hüseyin Efendi

Kıdvetü'l ulemaü'l-müderresini'l-kiram Trablus-i es-Seyyid Mehmed Efendi

Fahrü fuzalai'l Kiram Muharrem Efendi bin Mehmed Efendi

Yusuf Çelebi ibni Abdullah Şamili

Kâsım Çelebi ibni el-Hac Mahmud

İbrahim Çelebi ibni Mustafa

Sayfa No: 182**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin Kulu oğlu demekle ma'ruf el-Hac Mustafa ibni Mehmed'in veraseti sulbi kebîr oğlu Ahmed'e ve sulbiye kebîre kızı Emine'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sadis işrin min zilkade sene 1155.

Enam-ı şerif rub' 11 yan bulu keçesi kuruş 1

Kilim 5 kuruş 13

Seccade 1 kuruş 2

Yan bulu 3 ve kilim 1 kuruş 6

Sini 2 kuruş 3

Yün esvabı 6 sanduka 2 kuruş 4

Sahan 1 kuruş 3

Sitil 1 kuruş 1

Sitil kuruş 3

Kahve ibriği 2 kuruş 6

Ibrık rub' 3

Tencere kuruş 1 rub' 1

Acem ibrığı kuruş 1

Leğençe 1 kuruş 1

(s. 183)

Tepsi 2 kuruş 3

Kahve tepsi kuruş 0,5

Tas 3 kuruş 2

Tas 2 kuruş 0,5

Sahan 2 kuruş 2

Lengeri 5 kuruş 2,5

Sahan 22 kuruş 7

Lengeri 1 rub' 1

Sitil 1 kuruş 0,5

Cam tas rub' 1

Sağır tas 2 para 15

Def'a tas 1 rub' 1

Kılıç kuruş 6

Pekmez 3 kutu kuruş 3

Teşt 1 kuruş 3

Sanduka 1 para 5

Rafta çanak rub' 1

Eskime kuruş 0,5

Halhal kuruş 3

Pişkil kuruş 2,5

Peçe rub' 1

- Soya kuşak 1 kuruş 2
- Kırmızı bez rub' 1
- Mısır meşefesi 1 rub' 1
- Tütün kisesi kuruş 3
- Döşeme 1 kuruş 0,5
- Köhne gömlek 1 kuruş 1,5
- Kırmızı çuha cübbe kuruş 1,5
- Boğça para 15
- Sini kuruş 0,5
- Sağir kuruş 1
- Ala boğça 1 kuruş 2,5
- Kırmızı kapama kuruş 2,5
- Hilal kapama 1 kuruş 2,5
- Don kuruş 0,5
- Ala don kuruş 0,5
- Paralı boğça rub' 1
- Def'a boğça rub' 1
- Sade kuruş 0,5
- Nakışlı don 1 kuruş 1
- Makrame 2 kuruş 0,5
- Simli sac kuruş 3
- Sepet 1 rub' 1
- Diz hatem kuruş 3
- Ön kuşak ve sim hatem kuruş 2,5
- Çarşaf 1 ve sahan kapama 1 ve don 2 ve bir boğça gömlek 3 kuruş 2,5
- Döşek 3 minder münkış 1 kuruş 5

Yastık 9 kuruş 3

Şilte yorgan 1 kuruş 0,5

Şilte minder 2 kuruş 0,5

Çuval 2 kuruş 0,5

Hamam leğeni 1 kuruş 3

Tahta 4 kuruş 7

Don kazanı 2 kuruş 4

Sahan 4 kuruş 1

Güğümlü kuruş 3

Teşt 2 kuruş 5,5

Kuzu kuzganı 2 kuruş 3

Sitil 1 kuruş 1

Leğen 1 ıbrık 1 kuruş 3

Kahka ıbrığı kuruş 3

Ayaklı sahan 1 kuruş 0,5

Yüzük rub' 1

Şamdan 2 kuruş 0,5

Pişter çift 1 kuruş 15

Sahan 2 kuruş 1

Bir silah 1 vezne 1 kılıç 1 razta 11 başlık kuruş 5

Leğen kuruş 1

Tepsi 1 kuruş 2

Cam tas 1 kuruş 0,5

Sac kuruş 1

Mahzur fincan 4 kuruş 1

Merz kuruş 1

Don 1 kuruş 0,5
Meşefe 3 kuruş 1
Çeşfir kuruş 1,5
Kaftan 1 kuruş 1,5
Alaca zıbnun kuruş 3
Palaska 3 keçe 1 kuruş 1
Keçe 1 kuruş 0,5
Yasdık 3 kuruş 1
Yorgan 7 kuruş 10
Döşek 4 kuruş 4
Kilim 4 kuruş 4
Mertebe 1 kuruş 1
Bulgur kili 1 kuruş 5
Sanduka 4 kuruş 1
Köhne kılıç 1 kuruş 0,5
Sim kuşak 1 kuruş 12
Sim kuşak 1 düğme 1 kuruş 2
Bez donluk 2 kuruş 1,5
Gömlek 1 kuruş 0,5
Pahalı kapama kuruş 2
Sim düğme rub' 1
Alaca don kuruş 3
Don 1 rub' 1
Alaca zıbnun kuruş 2
Yemeni 7 kuruş 2
Aba 1 döşek 1 kuruş 1

Kısrak eyeri kuruş 30

(s. 184)

Divid kuruş 0,5

Nakd-i mevcut kuruş 15

Der-zimmet-i karye-i Küllü kuruş 27

Der-zimmet-i Çarpın Şeyhi Dede kuruş 4

El üm Ayşe kuruş 3

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 100

Cem'an Yekûn Kuruş 397

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 8

İskat-ı Salât kuruş 7

Resm-i kısmet kuruş 15

Tas kuruş 2

Çukadara kuruş 2

Muhzıra kuruş 0,5

Huddamiye kuruş 1

Cem'an Yekûn Kuruş 31

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 376

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ahmed kuruş 350 Sülüs 2

Hisse-i bintü'l-mezbûre Emine kuruş 125 sülüs 1

Sayfa No: 184**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Şarkıyan mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Bağdad oğlu demekle ma'ruf Mustafa bin Abdullah'ın veraseti zevcesi Ayşe binti Mehmed ile sulbi kebîr oğulları Mehmed ve Ali'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi 26 min zilkade 1155.

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 70

Dezgah ve tarak kuruş 3

İplik kuruş 0,5

Sahan 3 kuruş 1

Yorgan 1 kuruş 2

Döşek1 kuruş 1

Don 1 kuruş 1

Leğen 1 kuruş 1,5

Arka esvabı kuruş 1,5

Sanduka 1 kuruş 0,5

Bulgur kuruş 1

Köhne kilim 1 kuruş 0,5

Tabe kuruş 0,5

Hamam leğeni kuruş 2,5

Cem'an Yekûn kuruş 84,5

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 5

Resm-i kısmet kuruş 2

Tas kuruş 0,5

Çukadara kuruş 0,5

Muhzira rub' 1

İskat-ı Salât kuruş 2

Cem'an Yekûn kuruş 10,5

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 74

Hisse-i zevce-i mezbûre rub' 1 kuruş 9

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed kuruş 32,5 ru'b 1,5

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ali kuruş 32,5 akçe 45

Sayfa No: 185

Belge No: 1

Fi'l asl Bosna'da mahmiye-i Taravinik ahalisinden olup bundan akdem Medine-i 'Ayıntab'da Paşahamı denmekle ma'ruf handa bi'l-misafire sâkin iken fevt olan Beşli Ağası Saha İbrahim ibni Mustafa nam kimesnenin zâhirde varis-i ma'rufu ve vâsîsi olmadığından Medine-i mezbûrede beyt emini olan Mehmed Ağa tarafından Ali bin Mehmed nam kimesne ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le terekesi tahrîr ve takvîm olunup muhallefatı vaz' Bedesten olunduktan sonra yine Bosna ahalisinden olup mahmiye-i Halebü'ş Şehba'da misafiren sâkin el Süleyman ibni Mehmed bin Halil nam kimesne mahmiye-i mezbûrede müteveffa-yı mezbûrun vâsî-i muhtarı olduğunu huzur-u şer'de isbat ve hüccet-i şer'iyye ibraz ve mazmun-u hüccet-i şer'iyyeyi fi bade'l-isbat vâsî-i muhtar mezbûr el-Hac Süleyman'ın yedine bade'l-ihraaatü'l-lazime îtâ olunan tereke defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l yevmi's-sabi ve'l-işrin min zilkade sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Müstemil çıkfa kürk kuruş 22

Müstemil çağşir kuruş 3 rub' 1

Cübbe ma sim kobça kuruş 16,5

Köhne beden kürkü kuruş 2

- Köhne şalvar kuruş 1 sümün 5
Alaca entari kuruş 3
Köhne kuşak kuruş 0,5
Sim kılıç ma çanta kuruş para 255
Sim vezne kuruş 8 rub' 3
Peştev 2 kuruş 8
Dirgen ma gem ve yekkeş kuruş 1
Kahka ıbrığı kuruş 2,5
Mahfuz fincan 3 Kütahya fincanı 6 ve tepsi kuruş 1,5
Bayrak kuruş 2,5
Boğurluk kesesi kuruş 1
Köhne boğurluk para 15
Seccade kuruş 2 rub' 3
Köhne...para 15
Müstemil dolama kuruş 1,5
Doru at kuruş 30
Karahisar rahtı ma iri üzengi kuruş 5
Kahtane dorusu at kuruş 30
Siyah bargir kuruş 15
Emir ma üzengi kuruş 2
Doru tası at kuruş 20
126 zincirli altın 34 kuruş 6,5
Fındık altını 9 kuruş para 362
Eski altın kuruş para 32
Mih başı altın 5 kuruş 13
Beyaz akçe kuruş 18

Cem'an Yekûn kuruş 652. Yalnız altı yüz elli iki kuruştur.

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve mezar kuruş 9

İskat-ı Salât kefareten yemin kuruş 9

Mezar binasına kuruş 3

Hakime kuruş 0,5

Han kirasına kuruş 0,5

Haleb'e giden Ağa'ya kuruş 3

Resm-i kısmet kuruş 16,5

Katibe kuruş 2 rub' 3

Çukadara kuruş 2 rub' 3

Beytülmal adına kuruş 0,5

Serdar adına kuruş 0,5

Muhzıra kuruş 0,5

Han katibe kuruş 2 rub' 13

Vâsî muhtar el-Hac Süleyman geldikde eşya-yı fûruht olduğu gün katibe ve çukadara kuruş 3 para 2

Delaliye kuruş 2

Cem'an Yekûn kuruş 74

(s. 186)

Sahhü'l-Bâkî

Der-yed-i vâsî muhtar merkûm el-Hac Süleyman kuruş 578. Yalnız beş yüz yetmiş sekiz kuruştur.

Meblağ-ı mezbûr beş yüz yetmiş sekiz kuruşun yüz iki kuruşluk dört re's at pusatlarıyla vâsî mezbûr götürmek için teslim olundu baki kalan dört yüz yetmiş dört kuruş an nakit

Halebü'ş Şehba'ya vâsî-i muhtar merkûm el-Hac Süleyman'a teslim olduğu bu mahale kayıt şod.

Sayfa No: 186

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da İbni Kôr mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kamalak-zâde denmekle ma'ruf Ahmed Ağa ibni Mehmed Efendinin sulbi kebîr oğulları Üveys Ağa ve Ali Ağa ve Osman Ağa nam kimesneler meclis-i şer-i hatir-i lazımu't-tevkirde medine-i mezbûrede Aliyü'n-Neccar nam mahallede sâkin işbu râfiü'l-kitab el-Hac Abdullah ibni Abdullah nam kimesne mahzarında her biri bi't-tav ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip Medine-i mezbûra tâbî Nurvana nam karyede vaki bir taraftan Kamalak-zâde Molla Mehmed ve bir taraftan el-Hac Vahib oğlu es-Seyyid Hüseyin mülkleri ve bir taraftan değirmen harkı ve bir taraftan Nehr-i Sacur ile mahdud sekiz baran erik bahçesi ile derûnunda mağrus sekiz dip ka-imü'l-usul elma eşcarı ve iki dip ka-imü'l-usul cüz eşcarları ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmire murisimiz müteveffeyân-i merkûm Ahmed Ağa'nın ile'l-vefat mülkü olup bade'l-vefata bahçe-i mahdud-u mezkûr bizim hisse-i şer'iyelerimize ta'yin olunmuş mülk-i murisimiz olmakla biz dahi bağçe-i mahdud-ı mezkûru tarafeynden icab ve kabulü hâvî ve şürot-u müfsideden ârî cümleti't-tevabi ve'l-levahık ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafık mezbûr el-Hac Abdullah'a üç yüz kuruşa bey' ve teslim ve temlik olduğu iştira ve kabul ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz kuruşu her birimiz 'ala kadri'l-hısas mezbûr el-Hac Abdullah'ın yedinden ahz ve kabz eyledik fi ma bad bağçe-i mahdud-u mezkûr cümle tevabi ve levahıkıyla mezbûr el-Hac Abdullah'ın mülk-i müşterası va hakk-ı sırfıdır bizim kat'a 'alâka ve medhalimiz kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtarı mutasarrıf olsun dediklerinde gibbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-sânî min zilhicceti'ş-şerife 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Baki Beşe oğlu el-Hac Hasan

Es-Seyyid el-Hac Ebubekir beynamazcı oğlu

Kanbur oğlu es-Seyyid Mustafa an mahalle-i Kastel

Kilimci es-Seyyid Ali

Kalmak-zâde Molla Mehmed

Mondici oğlu es-Seyyid Mehmed

Kara Hasan oğlu el-Hac Mustafa

Kirişçi el-Hac Mehmed Beşe

Kirişçi el-Hac Mehmed

Bahar oğlu el-Hac Ali Ağa

Dölek Baba oğlu Ebubekir Beşe

Sayfa No: 187

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Şarkıyan mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Emine binti Abdi'nin veraseti zevci nakihî Mustafa ibni el-Hac Hasan ile sadri kebîr oğulları el Hasan ve Mehmed'e ve sadriye kebîre kızları Hatice ve Ayşe'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer'le ve vereseleri talebiyle tahrîr ve sûk-ı sultaniye fûruht defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi's-sadis ve'l-işrin min zilkade 1155.

Köhne gömlek kuruş 5

Mavi çarşaf para 15

Keten gömlek kuruş 1 sümün 1

Sim kuşak kuruş 1 sülüs 2

Şerbetiye 2 para 22

Tekleme boğça para 5

Mavi çarşaf ve yişmak kuruş 2

Bir kıt'a mebrum para 8

Beyaz çarşaf para 13

- Menşefe 1 rub' 1
 Köhne işleme boğça para 10
 Cedid kapama kuruş 2
 Müstemil kapama kuruş 1,5
 Mebrum gömlek kuruş 7
 Sağır halı kuruş para 15
 Hamam leğeni kuruş para 115
 Yorgan 1 kuruş para 11
 Köhne sağır döşek kuruş 5
 Def'a yorgan kuruş 1 sümün 1
 Yorgan 1 ve yastık 1 kuruş 11
 Don kazanı kuruş 2 rub' 3
 Arıkovanı 1 ve bir don kuruş 1
 Gömlek çıkırık 1 rub' 3
 Derviş ibni mezbûr Hacı Hasan kuruş 5
 Mihridir zimmeti zevci mezbûr Mustafa kuruş 30
Cem'an Yekûn kuruş 56,5

Minhe'l-İhrâcât

- İskat-ı Salât kuruş 4,5
 Resm-i kısmet kuruş 1,5
 Katibe rub' 3
 Çukadara rub' 3
 Muhzıra rub' 1
 Delaliye rub' 1
 Dükkana para 11

Taamiye para 11

Cem'an Yekûn kuruş 8,5

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 48

Hisse-i zevc-i mezbûr Mustafa kuruş 12

Hisse-i ibni mezbûr el-Hac Hasan kuruş 12

Hisse-i ibni mezbûr Mehmed kuruş 12

Hisse-i bintü'l-mezbûre Hatice kuruş 6

Hisse-i bintü'l-mezbûre Ayşe kuruş 6

Sayfa No: 187-188

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da kurb-i Şehreküstü nam mahallede sâkin işbu râfiü'l-kitab Katırcı Ali Beşe ibni Ahmed nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifte mahalle-i mezbûrede sâkin Şehla bint-i es-Seyyid Ömer nam hatun mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelim edip tarih-i kitabdan üç ay mukaddem ben mahmiye-i İstanbul'dan gelip Sam-ı şerife gider iken işbu abdi memlûküm olan Mehmed bin Mustafa'ya iki yüz on beş zincirli altın ile üç fındık altını ve iki eski altın teslim eyledim Medine-i 'Ayıntab'da menzilimde olan zevceme teslim eyle deyü ol dahi zikr olunan altınları zevcesi Hatice binti el-Hac Mehmed nam hatunun boğçasına vazı edip salifü'z-zikr benim altınlarım boğça içinde iken mezbûre Şehla salifü'z-zikr altınlarımı fuzuli ahz ve kabz edip bana def' ve teslim etmemekle sual olunup bana teslime tenbih olunması matlubumdur dedikde gibbe's-sual mezbûre Şehla cevabında fi'l-hakika mârrü'z-zikr altınlar validem müteveffa Ayşe nam hatunun terekesinden olup mezbûr Mehmed'in zevcesi mezbûre Hatice, validem mezbûre Ayşe'nin kızının kızı olmakla altınları mezbûre (s. 188) Hatice ihtifa edip zikr olunan boğcanın içine vaz'ı eyledi ol vechle zikr olunan altınlar benim mülk-i mevrusum olmakla bi hakkın ahz ve kabz ve vaz-ı yed ederim deyü salifü'z-zikr altınlar müdde-i mezbûr Ali Beşe'nin olduğunu inkar edicek müdde-i mezbûr Ali Beşe'den müddeasına mutabık beyyine talep olundukta udul-u ahrar-ı rical-i müsliminden kurb-i Şehreküstü mahallesinden Hasan ibni Ahmed ve Bostancı

mahallesinden Ali bin Ali nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika tarih-i mezbûrede işbu müdde-i mezbûr Ali Beşe mahmiye-i mezbûreden gelip Sam-ı şerife giderken zikr olunan iki yüz on beş zincirli altın ile üç fındık ve iki eski altını Medine-i mezbûrede zevceme teslim eyle deyü işbu abd-i memlûkü olan mezbûr Mehmed'e bizim huzurumuzda de'f ve teslim eyledi mezbûr Mehmed dahi salifü'z-zikr altınları zevcesi olan mezbûre Hatice'nin boğçasının içine vaz'i eyledi halen mezbûre Hatice'nin boğçasının içinden ihrac olunup mezbûre Şahla'nın ahz ve kabz eylediği iki yüz on beş zincirli altın ile üç fındık ve iki eski altın işbu mezbûr Ali Beşe'nin abd-i memlûkü olan mezbûr Mehmed'e emanet verdiği altınlardır. Biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şهادet dahi ederiz deyü her biri eday-ı şهادet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şهادetleri makbule olmağın mucebince zikr olunan altınları müdde-i mezbûr Ali Beşe'ye eda ve teslime mezbûre Şehla'ya tenbih bir leh ma vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamse ve'l-işrin min zilkade sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Siyadiş-zâde Mehmed Ağa Serdar hâla

Çavuş Süleyman Beşe

Yine Çavuş Külâh Beşe

Bağdatlı Osman Beşe Çavuş Serdar

El-Hac Hüseyin ibni el-Hac Yusuf

Sayfa No: 188

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'a bağlı Gircikin nam karye ahalisinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ahmed ibni Abdurrahman ibni Abdülaziz'in veraseti sulbi sağır oğlu Ali'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tasi ve'l-işrin min zilkade sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Güğüm 2 kuruş 4,5

Oğlak 4 kuruş 2 sümün 2
Bulgur kuruş 5 sülüs 1
Döğme kuruş 0,5
Tarhana kuruş 7
Üzüm kuruş 5
Un on kuruş
Tahta rub' 1
Tuz şiltesi kuruş 1
Yağ kuruş 7
Keçe kuruş 7,5
Menşefe rub'2
Külâh para 5
Tüylü makrame kuruş 2
Çanta kuruş 1
Yank tulum kuruş 1
Albe kuruş 1
Çidal rub' 3
Def'a keçe kuruş 8
Döşek kuruş 0,5
Def'a döşek kuruş 7
Penye para 25
Aba kuruş 1
İp kuruş 4
Zıibun 2 gömlek 1 kuruş 1
Üzüm Hamak kuruş 1 rub' 1
Balta kuruş 6,5

Su küleği para 6

Köhne çuval 28 kuruş 6,5

Def'a köhne çuval 1 kuruş 1

Pekmez kuruş 1,5

İplik kuruş 1

Yorgan 1 döşek 1 kuruş 1

Yastık 2 kuruş 4

Sahan 3 kuruş 1

Kapaklı tencere 1 kuruş 1

Ibrık rub' 3

Tas kuruş 0,5

Leğençe 1 kuruş 1,5

Tüfenk 1 kuruş 2,5

Sahan kuruş 0,5

Menzil der-karye-i mezbure kuruş 5

Yenice bağ der-mahal öksüzceden sülüs 300 kuruş 10

Cüz sitilleri 6 kuruş 5

Çenberler kuruş 1

Boğça kuruş 6

Çıkrık kuruş 6

Cem'an Yekûn kuruş 62,5

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin kuruş 3,5

İskat-ı Salât kuruş 7,5

Resm-i kısmet kuruş 1,5

Katibe kuruş 1 rub' 1

Çukadara kuruş 1 rub' 1

Muhzıra kuruş 0,5

Cem'an Yekûn Kuruş 25,5

Sahhü'l-Bâkî Der-yed-i vâsîye-i mezbûre Ayşe kuruş 47

Sağir mezbûr es-Seyyid Ali'ye babasından müntakil mal-ı mevrusunu hıfz ve tesviye-i umuruna kibel-i şer'den cedd-i sahihesi Ayşe binti el-Hac Mustafa nam hatun vâsî nasb ve ta'yin olunup hüccet-i şer'iyeye olunduğu kayıd şod.

Fi 29 min zilkade sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Halac Hüseyin ibni Ahmed

Es-Seyyid Molla Halil ibni es-Seyyid Mustafa

Es-Seyyid İsmail ibni Hasan

Ahmed ibni Ali

Sayfa No: 189

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Gircikin nam karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Arık Mehmed ibn Abdulaziz'in veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hatice binti el-Hac Kaya ile sulbi sağîre kızları Fatıma ve Elif'e ve li-ebeveyn karındaşı oğlu sağir es-Seyyid Ali ibni es-Seyyid Ahmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer'le verese-i mezbûrûn talepleriyle tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l yevmi'l-tasi ve'l-işrin min zilkade-i şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Karye-i mezbûrede menzil kuruş 8

Karye-i mezbûrede Kızılbağ Başında bağ 2 kıt'a sülüs 600 kuruş 30

Yine karye-i mezbûrede Kızıl bağ başında sülüs 200 kuruş 15

Yine karye-i mezbûrede Çeke bağ sülüs 200

Merkep res' 2 kuruş 8

Yine karye-i mezbûrede Öksüzce Dere'de Yenice bağ sülüs 300 kuruş 300

Keçi 2 ve çebiş 2 ve oğlak 1 kuruş 6

Tüfenk kuruş 6

Bulgur ve semdekil 1 kuruş 5

Un kuruş 0,5

Kilkil darı kili 1 kuruş 2

Biz rub' 1

Pekmez ma albe kuruş 1

Kuru üzüm kuruş 1

Balta 1 ve tahta 2 rub' 32

Çift demiri kuruş 2

Tencere 1 kuruş 1

Leğençe 1 kuruş 1

Yorgan 2 kuruş 1,5

Döşek 2 kuruş 1,5

Yastık 2 sülüs 1

Köhne kilim 2 kuruş 1

Keçe 1 kuruş 0,5

Çuval çift 3 kuruş 1,5

Tuz şiltesi kuruş 1

Kürsü rub' 1

Sanduka rub' 1

Topaç kuruş 2

Saban kuruş 0,5

Pil rub' 1

Arka esvabı kuruş 1

Nısf sağır pekmez masrası

Cüz sitilleri 6 kuruş 5

İp rub' 1

Kayacık nam mahallede nısf hisse bağ sülüs 500 kuruş 21

Cem'an Yekûn kuruş 139

Minhe'l-Ihrâcât

Techiz tekfin kuruş 3,5

İskat-ı Salât ve kefarete kuruş 7,5

Resm-i kısmet para 50

Katibe kuruş 1 rub' 1

Çukadara kuruş 1 rub' 1

Muhzıra kuruş 0,5

Deyn-i müsbet mihr-i müeccel zevce-i mezbûre Hatice kuruş 70

Deyn-i müsbet zevc-i mezbûre Hatice eşya bahası kuruş 10

Deyn-i müsbet zevce-i mezbûre Hatice iki keçi ve iki çebiş ve bir oğlak bahası kuruş 6

Cem'an Yekûn Kuruş 101

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 38

Hisse-i zevce-i mezbûre Hatice kuruş 4 rub' 3

Hisse-i bintü'l mezbûre Fatıma kuruş 12,5 sümün 2

Hisse-i bintü'l-mezbûre Elif'e kuruş 12,5 sümün 2

Hisse-i ibni Ahi el-mezbûr es-Seyyid Ali kuruş 7 sümün 11

Sayfa No: 190**Belge No: 1**

Husus-ı âti'l-beyanın mahallinde ketb ve tahrîr ve fasıl ve hasmi temas olunmağın savb-i şeriat-i enverden Mevlana Abdullah Efendi ibni el-Hac Ahmed Efendi mezunen bi'l-hükm ta'yin ve irsal olunup ol dahi Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Gircikin nam karyede fevt olup veraseti zevcesi Hatice binti el-Hac Kaya ile sulbiye sağıre kızları Fatıma ve Elife'ye ve li-ebeveyn karındaşı es-Seyyid Ahmed'in sulbi sağır oğlu es-Seyyid Ali'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olan es-Seyyid Mehmed ibni Abdülaziz'in karye-i mezbûrede olan menziline varıp zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslimeyn mahzarlarında akd-i şer'î meclis-i şer'î eyledikde mezbûre Hatice meclis-i makûd-u mezkûrda sığar-ı mezbûrun Ali ve Fatıma ve Elif'e ve canib-i şerden li-ecl-i tashihi's-sak vâsî nasb ve ta'yin olunan sefar mezbûru ve akrabalarından ve sağır mezbûr es-Seyyid Ali'nin cedde-i sahihasi ve tereke-i müteveffa-yı merkûmeye vaziatü'l-yed olan Ayşe binti el-Hac Mustafa nam hatun mahzarında üzerine dava ve takrir-i kalam edip mezbûr es-Seyyid Mehmed benim zevcem olup beynimizde zevciyet-i kaime iken fevt olup zimmetinde mütekarrar va makûd-aleyh yetmiş kuruş mihr-i müeccelim olmakla tereke-i müteveffa-yı merkûmdan talep ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbûre Ayşe cevabında tereke-i müteveffa-yı mezbûre vaz-i yedini ikrar lâkin ol miktar mihr-i müecceli olduğunu inkar edicek müdde-i mezbûre Hatice'den müddeasına mutabık beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i müsliminden es-Seyyid Mustafa ibni el-Hac Kaya nam kimesneler li-ecli's-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika mezbûre Hatice mezbûr es-Seyyid Mehmed'e yetmiş kuruş mukaddem ve yetmiş kuruş muahhar mehir tesmiyesiyle bizim huzurumuzda inkah ve tezvic olundu ol vecihle mezbûre Hatice'nin müteveffa-yı mezbûr zimmetinde yetmiş kuruş mihr-i müecceli vardır biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mucabince bade't-tahlifü's-şer'î mihr-i müeccel mezbûr yetmiş kuruşu müddeiye-i mezbûre Hatice'ye tereke-i müteveffa-yı merkûmdan eda ve teslime vâsîye merkûme Ayşe'ye bade't-tenbih husus-ı mezbûru Mevlana-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ve ba'dehu mean ba's olunan Ali ibni Abdullah ve Kara Abdullah ibni el-Hac Mustafa ile meclis-i şer'e gelip ala vukuihi inha ve takrir etmeleriyle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi't-tasi min zilkade sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Molla Hasan ibni Ahmed

Es-Seyyid Halil ibni es-Seyyid Mustafa

Es-Seyyid İsmail ibni Hasan

Ahmed ibni Ali

Es-Seyyid Ahmed ibni es-Seyyid Mustafa

Es-Seyyid Ali ibni es-Seyyid Hasan

Türkmen oğlu Hüseyin ibni Mustafa

Osman ibni Ahmed

Es-Seyyid Hasan ibni Mehmed

Sayfa No: 190**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Kayser mahallesinde sâkina mahmiye-i Halebü'ş Şehba sancağında Tih nahiyesinde büyük Karaçardak nam karye ve gayriden yirmi dört bin iki yüz doksan dört akçe zeamete mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed veled-i es-Seyyid Yusuf meclis-i şer'î hatir-i lazimü't-tevkirde sulbi oğulları işbu rafiayi'l-kitab es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Enbiya nam kimesneler mahzarlarında bi'tav'i ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip sancak-ı mezbûrda mutasarrıf olduğum zeameti kendi hüsn-ü rıza ve ihtiyarıyla sulbi oğullarım işbu mezbûrân es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Enbiya'ya ale'l-iştirak ferağ ve kasriyet eyledim işbu yedimde olan zeametimin berat-ı alışanımı dahi mezbûrânın yedlerine teslim eyledim takrir ve takvîm olunup canib-i şer'den istihkamen yedlerine hüccet-i şer'iyye îtâ olunsun dedikde mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi min zilhicce sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa ibni Mehmed-zâde

Abdurrahman Ağa Biravuş

Felek-zâde Osman Ağa

Halil oğlu Molla Mehmed

Sayfa No: 191

Belge No: 1

Medine-yi 'Ayıntab'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Muharrem bin Mehmed'in veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Zemzem binti Mehmed ile sulbi sağır oğlu Mehmed'e ve sulbiye kebîre kızları Fatıma ve Ayşe ve Hatice ve Zeyneb'e ve sağıre kızları Safiye'ye ve validesi Fatıma binti Mustafa'ya münhasıra olduktan sonra ba'dehu mezbûr Mehmed fevt olup veraseti validesi mezbûre Zemzem ile li-ebeveyn kız karındaşları mezbûrat Fatıma ve Ayşe ve Hatice ve Zeyneb'e ve Safiye ve emmileri Ebubekir ve Ömer ve Fazlı'ya münhasıra olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi merifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-hamis min Zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Der-zimmet-i Pişdeli karyesinde Şeyh Mehmed kuruş 40

Der-zimmet-i Ali şeyh oğlu Kara Mehmed kuruş 3

Def'a mezbûrda Karz Hasan

Der-zimmet-i Abbas oğlu el-Hac Mehmed kuruş 25

Der-zimmet-i ikiz kapılı Ebubekir kuruş 8

Der-zimmet-i Kör Osman kuruş 27

Mezbûrda 3 hınta bedir kuruş 8

Der-zimmet-i Molla Halaç Ömer kuruş 40

Mezbûrda karz kuruş 8

Der-zimmet-i Kürt Hasan kuruş 27

Mezbûrda hınta bedir kili 6 sağır kili 3 kuruş 34

Der-zimmet-i Tilsuvarlı Deli Hasan kuruş 12

Der-zimmet-i Sinan Mustafa kuruş 4

- Der-zimmet-i Arık Veli kuruş 4
- Der-zimmet-i Hanecilerde kuruş 4
- Der-zimmet-i Kazıkoğlu Ömer kuruş 20
- Mezbûrun karındaşı Mehmed'e kuruş 7
- Der-zimmet-i Kara Ahmed oğlu Mehmed kuruş 4
- Der-zimmet-i Hacı İsa oğlu Mehmed kuruş 14
- Der-zimmet-i Kapumacı Ebubekir kuruş 62
- Der-zimmet-i Mülhem oğlunda kuruş 32
- Mezbûrda 4,5 sağır kil kuruş 13
- Der-zimmet-i Şeyh Molla Yusuf oğlu kuruş 30
- Def'a mezbûrda 3 sağır kil kuruş 10
- Der-zimmet-i Ali Bey zimmetinde ve Yunus oğlunda kuruş 5
- Der-zimmet-i Kürt Ahmed'de kuruş 28
- Mezbûrda 4,5 sağır kil kuruş 14
- Def'a mezbûrda kuruş 10
- Der-zimmet-i Osman kuruş 7
- Der-zimmet-i İdris Kethüda kuruş 10
- Mezbûrda hınta bedir kili 5 kuruş 20
- Sağır bezir 1,5 kili kuruş 5
- Der-zimmet-i Ebubekir avretinde kuruş 9
- Der-zimmet-i Zeynelci oğlu Mustafa kuruş 4
- Der-zimmet-i Süleyman oğlu Ömer'de kuruş 62
- Der-zimmet-i taviil sağır oğlunda kuruş 3
- Der-zimmet-i İğdir oğlu Kör Mahmud kuruş 12
- Der-zimmet-i Yatırcı oğuşu Ahmed kuruş 7
- Der-zimmet-i Kil oğlu Mehmed kuruş 5

Der-zimmet-i Kös oğlu Çapur Abdullah kuruş 35

Der-zimmet-i yatırcı oğlu....kuruş 6

Der-zimmet-i Mustafa kuruş 1,5

Der-zimmet-i Boyacı Yakub kuruş 14

Der-zimmet-i Uncu oğlu Yusuf kuruş 9,5

Hınta der anbar kili 13 kuruş 25

Sağır kili 5 kuruş 7

Mahalle-i anbar 3 kuruş 30

Zâhire beyt kuruş 20

Tahta anbar 1 kuruş 2

Teşt 1 kuruş 4

Leğençe kuruş 2

Sahan kuruş 1

Don kazanı kuruş 4

(s. 192)

Köfte satırı ve tahta kuruş 0,5

Tencere 2 kuruş 2

Sahan 2 rub' 3

Tas rub' 1

Katraman 2 kuruş 1,5

Boz kilim 1 ve köhne kilim 1 kuruş 2

Kilim 1 kuruş 3

Bağ der-karye-i Söğütlüce kuruş 10

Bağ karye-i Küllü kuruş 15

Bir res merkeb kuruş 5

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 40

Cem'an Yekûn Kuruş 960

Minhe'l-Ihrâcât

Techiz tekfin ma kabir ve iskat-ı Salât kuruş 19

Resm-i kısmet kuruş 24

Katibeye kuruş 4

Çukadara kuruş 3

Muhzıra kuruş 1

Mihr-i müeccel müsbetler zevce-i mezbûre Zemzem kuruş 40

Cem'an Yekûn kuruş 90

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 870

Hisse-i zevce-i mezbûre Zemzem kuruş 108 rub' 3

Hisse-i üm mezbûre Fatıma kuruş 145

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed kuruş 176

Hisse-i bintü'l-mezbûre Fatıma kuruş 88

Hisse-i binti mezbûre Ayşe kuruş 88

Hisse-i binti mezbûre Hatice kuruş 88

Hisse-i binti mezbûre Zeyneb kuruş 88

Hisse-i binti mezbûr Safiye kuruş 88

Ba'dehu mezbûr Mehmed fevt olup veraseti validesi mezbûre Zemzem ile kız karındaşları mezbûre Fatıma ve Ayşe ve Hatice ve Zeyneb ve Safiye ve emmileri Ebubekir ve Ömer ve Fazlı'ya münhasıra olduktan sonra babası müteveffa-yı mezbûrûna irsen intikal eden hissesi verese-i mezbûrûna taksîm olunduğudur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Kuruş 176.

Minhe'l-Ihrâcât

Techiz takfin ma kabir kuruş 2

Resm-i kısmet kuruş 4

Cem'an Yekûn kuruş 6

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 170

Hisse-i ümmü'l-mezbûre Zemzem kuruş 284 sümün 4

Hisse-i aht-ı mezbûre Fatıma kuruş 22,5 akçe 22

Hisse-i aht-ı mezbûre Ayşe kuruş 22,5 akçe 22

Hisse-i aht-ı mezbûre Hatice kuruş 22,5 akçe 22

Hisse-i aht-ı mezbûre Zeyneb kuruş 22,5 akçe 22

Hisse-i aht-ı Safiye kuruş 22,5 akçe 22

Hisse-i üm Ebubekir kuruş 9 akçe 35

Sayfa No: 193**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü mahallesinde sâkine işbu rafiâtü'l-kitab Fatıma binti Mehmed nam hatun zatı bade't-tarifü'ş-şer'î meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifde zevce-i matluku Ali bin Mehmed nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kalam edip mahalle-i mezbûrede vaki bir taraftan Hacı Vahab oğlu ve bir taraftan Ayşe nam hatun ve bir taraftan bostancı mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud ve bir fevkani beyt ve bir hazine ve iki tahtani beyt ve bir matbah fevkinde bir beyt ve bir kiler evi ve avlu-yi muayeneyi müştemil menzil mezbûr Ali'nin mülkü olup tarih-i kitabdan dört sene mukaddem ben mezbûrun zevce-i menkuhesi iken menzil-i mezkûrun nısf hisse-i şayiasını mezbûr Ali bana yüz elli kuruş semeni metfu ve makbuza bey' ve teslim ve temlik ben dahi işтира ve kabul ve temellük ve tesellüm edip hala mezbûr Ali beni tatlik etmekle mülk-i müşteram olan menzil-i mezbûrun nısf-ı şayiini bana teslimden imtina eder sual olunup menzil-i mezbûrun nısf-ı şayiinden kasr-ı yedine tenbih olunmak matlubumdur dedikde gibbe's-sual mezbûr Ali cevabında fi'l-hakika ben mezbûre

Fatıma'ya menzil-i mezbûrda olan ancak bir tahtani beyti bey' eyledim menzil-i mezbûrun nısf-ı şayiini bey' eylediğini inkar edicek müddeiye-i mezbûre Fatıma'dan müddeasına mutabık beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i müsliminden Hamza bin Mustafa ve diğer Mustafa bin Hasan nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika tarih-i mezbûrda menzil-i mahdud-u mezkûrun nısf-ı şayiini yüz elli kuruş semen-i metfu ve makbuza işbu mezbûr Ali zevcesi işbu mezbûre Fatıma'ya bizim huzurumuzda bey' ve teslim ve temlik ol dahi iştira ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledi ol vechle menzil-i mahdud-u mezkûrun nısf-ı şayii müddeiye-i mezbûre Fatıma'nın mülk-i müşterasıdır biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-i şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mucebince menzil-i mezbûrun nısf-ı şayiinden merkûm Ali'nin kasr-ı yedine tenbih bir leh mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hamse ve'l-işrin min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seraç el-Hac Yusuf

Mehmed Ali bin Mehmed

Molla Ebubekir bin el-Hac Hasan Seraç

Molla Ebubekir oğlu Molla Ahmed Seraç

Karındaşı Molla Süleyman

Sayfa No: 193

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat eden Emine binti el-Hac İbrahim'in veraseti zevc-i metruku diğer el-Hac İbrahim ile sadriye kebîre kızları Hatice ve Fatıma'ya ve li-ebeveyn er karındaşı Molla Yusuf'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin vereseleri talebiyle terekisi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-salis aşer min zilhicce-i şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Diz makrumesi kuruş 3

İnci enselik kuruş 50

İncili çalma kuruş 25

İnci menşur kuruş 30

Altın akçe kuruş 40

Boyun incisi kuruş 20

Altın tok kuruş 25

Zencirli altın 10 kuruş 37,5

İşleme don kuruş 1

Don kuruş 1,5

(s. 194)

Yaşlı abası gömlek kuruş 2

Alaca abası gömlek kuruş 2

İşleme deray don kuruş 5

Tallı kapama kuruş 12

Müştemil ma mahzar kapama kuruş 15

Kaşlı raht kuşak kuruş 20

Kalpa kapaklı kuruş 4,5

Sahan 1 kuruş 4

Müştemil diba kapama kuruş 20

Meşefe 3 kuruş 1,5

Yün esvabı çatma 6 sağara 4 ve sanduka 2 kuruş 25

Ibrik kuruş 0,5

Kumaş yünlü yorgan 2 kuruş 5

Kumaş yünlü döşek 2 kuruş 5

Tekleme yastık yüzü 6 kuruş 2

Yüz yastığı 4 kuruş 2

Mor havan dibi entari kuruş 6

Al atlas entari kuruş 3

Sahan 5 kuruş 2,5

Keten gömlek kuruş 1

Atlas zıbun kuruş 2

Müski Acem bezi kapama kuruş 3

Melez gömlek kuruş 2

Şile şeker sade kuruş 6

Tallı diz donu kuruş 3

Boğça kuruş 0,5

Alaca zıbun kuruş 1,5

Mavi kapama kuruş 3

İşleme boğça 3 kuruş 5

Yemeni 1 ve şerbetiye 20 kuruş 8

Üslük kuruş 1,5

Yışmak 2 kuruş 1

Yastık 2 kuruş 3

Hacı kaytamı kuruş 12

Çağla kuşak kuruş 2

Mihr-i müecceldir zimmet-i zevc-i mezbûr kuruş 125

Cem'an Yekûn Kuruş 540

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 15

İskat-ı Salât kuruş 6

Kefareten kuruş 2

Müeffet helva kuruş 10

Resm-i kısmet kuruş 15

Katibeye kuruş 2

Çukadara kuruş 2,5

Muhzıra rub'2

Cem'an Yekûn Kuruş 53

Minhe'l-İhrâcât Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 487

Hisse-i zevc-i mezbûr el-Hac İbrahim kuruş 121 rub' 3

Hisse-i binti mezbûre Hatice kuruş 162 sümün 4

Hisse-i binti Fatıma kuruş 162 sümün 4

Hisse-i ahü'l-mezbûr Molla Yusuf kuruş 40 sümün 7

Sayfa No: 195

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Taşlaki nam mahallede sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Elif'in sulbi sağır oğulları es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Enbiya'ya ve sulbiye sağıre kızı Emine'ye babaları müteveffa-yı mezbûrdan müntakil mal-ı mevruslarını hıfza ve tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'den sağırûn-u mezbûrûnun emmileri es-Seyyid Mustafa nam kimesne vâsî nasb ve ta'yin olunup yedine hüccet-i şer'iyye îtâ olundu.

Fi 15 min zilhicce 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Felek-zâde Osman Ağa

Mehmed Ali bin Mehmed

Molla Ahmed Müezzîn

Hüseyin bin Ali

Yılcı Oğulları Abdullah ve Mustafa

Sayfa No: 195

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da Kızılca Mescid mahallesi ahalisinden Mehmed bin Yusuf nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifte Medine-i mezbûrede Şhreküstü mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab Katırcı Ali Beşe ibni Ahmed nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelim edip işbu meclis-i şer'de muayene ve müşahede olunan boz ve erkek ve sağ çenesinde yular tahtında bir miktar kemik alâmeti olan katır benim yedimde mülküm iken tarih-i kitabdan beş sene mukaddem Maraş kazasında Pazarcık nam mahalde gece ile yedimden zai edip işbu mezbûrun yedinde buldum bi-hükmi'l-istihkak talep ederim sual olunsun dedikde gibbe's-sual mezbûr Ali Beşe cevabında fi'l-hakika işbu mezbûr erkek ve sağ çenesinde yular tahtında bir miktar kemik alâmeti olan katır ben tarih-i kitabdan on bir ay mukaddem Sam-ı Şerif'de Türkmen mahallesinde Kıbtit mahallesinde sâkin Mahmud nam kimesneden iki res katır bir siyah yüz otuz kuruşa ve mevsuf mezkûr katır yüz kuruşa işтира eyledim mezbûrun mülkü olduğu malumum değildir dedikde müdde-i mezbûr Mehmed'den müddeasına mutabık beyyine talep olundukda udul-u ahrar-ı rical-i müsliminden Ahmed ibni Ebubekir ve Hasan bin İsa nam kimesneler li-ecli's-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika işbu mezbûr erkek ve sağ çenesinde yular tahtında bir miktar kemik alâmeti olan katır müdde-i mezbûr Mehmed'in yedinde mülkü iken tarih-i kitabdan beş sene mukaddem mahalle-i mezbûrede gece ile bundan zai eyledi işbu mevsuf mezkûr katır müdde-i mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterasıdır biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-i şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın bade't-tahlifi's-şer'î mucebince mevsuf mezkûr katır müdde-i mezbûr Mehmed'e teslim mezbûr Ali Beşe'ye bade't-tenbih müdde-i mezbûr iade-i kelim edip anifen bi-hükmi'l-istihkak bana teslim tenbih olunan mevsuf mezkûr katır mezbûr Ali Beşe bana teslim ben dahi yedinden ahz ve kabz eyledim dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Fazullah ibni es-Seyyid Mehmed

Küçük Ahmed ibni Kâsım

El-Hac Ali ibni el-Hac Sefer

Hasan ibni Ahmed

Sayfa No: 196**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Amu nam mahallede sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Mehmed ibni Ahmed Efendi'nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatıma binti Mehmed ile sulbi sağır oğlu Mehmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-samin min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Don kazanı kuruş 2

Teşt 1 kuruş 2

Leğen 2 kuruş 2

El leğeni 1 kuruş 1

Sahan 2 lengeri 1 kuruş 1

Tencere 1 kuruş 1

Taba rub' 1

Def'a tencere 1 kuruş 1

Köhne çağşir 1 kuruş 1

Kuşak 2 kuruş 1

Müski kapama 1 kuruş 1

Yorgan 2 kuruş 2

Döşek 2 kuruş 2

Tüfenk kuruş 8

Kılıç 1 kuruş 3

Tek piştü 1 ve topuz 1 ve vezne 1 ve silah 1 kuruş 4

Keçe seccade 1 rub' 1

Kilim 1 halı köhne 1 kuruş 2

Köhne siyah divid 1 rub' 1

Mahfuz fincan 4 rub' 3

Simli bıçak kuruş 2,5

Kahda ıbrığı rub' 1

Bağdad kili 5 kuruş 25

Mercimek temenliki 5 kuruş 2

Köhne kafa yazbozlu kürek kuruş 1,5

Köhne bendi sarık 1 kuruş rub' 21

Köhne sarık 1 ve kavuk 1 kuruş 1

Menzil der-mahalle-i mezbûr elli kuruş

Cem'an Yekûn Kuruş 120

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 8 rub' 1

Resm-i kısmet kuruş 3

Katibeye rub' 3

Çukadariye rub' 3

Muhzıra rub' 1

Cem'an Yekûn Kuruş 13

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 107

Hisse-i zevce-i mezbûre Fatıma kuruş 13 para 15

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed kuruş 93 para 25

Sağir mezbûrun ve babasından müntakil mal-ı mevrusunu hıfz ve tesviye-i umuruna kıbel-i şer'den sağir mezbûrun validesi Fatıma binti Mehmed nam hatun vâsî nasb ve ta'yin olup yedine hüccet-i şer'iyye verildiği kayıd şod.

Fi 8 min zilhicce sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hac Mehmed Efendi

Çarpin şeyhi Dede Mehmed

Hacetci oğlu Yusuf

Yine sağir-i mezbûre vâsîyesi mezbûre talebiyle küll-i yevm beşer akçe nafaka ve kisve-baha farz ve takdir olunup hüccet-i şer'iyye verildiği kayıt şod.

Fi 8 tarih-i mezbûr .

Şahidun-i Sabıkûn

Sayfa No: 197

Belge No: 1

Husu-u Atiü'l beyanın mahallinde keşf ve tahrîr-i iltimas olunmağın savb-i şeriat-i mergubeden Mevlana Abdullah Efendi ibni el-Hac Ahmed Efendi mezunen ta'yin ve irsal olunup ol dahi halâ Medine-i 'Ayıntab voyvodası fahrü'l-emasil ve'l-akran el-Hac Mehmed Ağa tarafından Mehmed Bey ibni Mehmed Ağa ile Medine-i mezbûrede Kürkçüyan nam mahallede vech-i âtî üzere mecrûh olan Müezzîn el-Hac Mehmed ibnü'l el-Hac Osman'ın mahalle-i mezbûrede vaki menziline üzerine varıp zeyl-i rakîmde fahrü'l-esâmi müslimeyn mahzarlarında akd-i meclis-i şer-i âlî eyledikde mecrûh-u mezbûr meclis-i makûd-u mezkûrda takrir-i kelim ve tabirani'l-meram edip tarih-i kitab günü ale's-sabah sulbi oğlu el-Hac İbrahim ile beynimizde müşacere vaki olup esna-i müşacerede kapum önünde mezbûr el-Hac İbrahim kurşun dolu piştov tabir

olunur tüfenk ile üzerime hücum edip ve beni amden işbu sol oyluğumdan darp ve cerh etmekle bade'n-nazar keşf ve tahrîr olunmak matlubumdur dedikde mezbûrun âzâsı keşf ve il kai-nazar olundukda fi'l-hakika mahal-i mezbûrda kurşun cerhi olduğunu bade'l-muayene ve'l-müşahede mecrûh-i mezbûr iade-i kelim edip mahal-i mezbûrede beni cerh ve darp eden ancak oğlum mezbûr el-Hac İbrahimdir ahali-i mahalle-i mezbûrede kat'a davam ve nizam yoktur carihim mezbûr el-Hac İbrahim'dir dedikde husus-ı mezbûru Mevlana-yı merkûm mahallinde keşf ve tahrîr ba'dehu mean bais olunan Çukadar Ebubekir Ağa ibni Ömer ve Mustafa bin şeyhi ile meclis-i şer'e gelip alâ vukuihi inha ve takrir etmeleriyle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilhiceti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kanalıcı oğlu el-Hac Mustafa Efendi

Molla Furuldin ibni Mehmed Efendi

El-Hac Mustafa ibni el-Hac Mehmed

Molla Ahmed ibni Mehmed Efendi

Molla Abdullah ibni Mehmed Efendi

Ali Beşe ibni Mehmed

Sayfa No: 197

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Korkün karyesinde sâkin iken tarih-i kitabdan on beş sene mukaddem vefat edip Köse Yusuf ibni el-Hac Ahmed'in veraseti sulbi kebîr oğulları Hanefî ve İsmail ve Mehmed'e ve sulbiye kebîre kızları Fatıma ve Esmâ'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer'le ve vereseleri talepleriyle tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-salis aşer min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Ibrık kuruş 10 akçe 3

Nalbegi rub' 1
 Tuc sahan 1 rub' 1
 Kapaklı tencere kuruş 1
 Kilim kuruş 1
 Döşek 1 yorgan 1 yastık 1 kuruş 2
 Çul 1 haşa 1 kuruş 1
 Keçi 1 kuruş 2 para 16
 Oğlak 1 kuruş 1
 Def'a keçi 1 kuruş para 216
 Çebiş 1 kuruş 1
 Tencere 1 kuruş 1
 Leğen 1 rub' 3
 Sahan 1 kuruş 0,5
 Çuval 1 haşa 1 kuruş 1
 Kilim 1 kuruş 1
 1 yorgan döşek 1 kuruş 1,5
 Külâh duz kabı kuruş 3
 Sanduka 1 kuruş 0,5
 Kulek kulpu 1 rub' 1
 Menzil der-karye-i mezbûr kuruş 10
Cem'an Yekûn kuruş 33,5

Minhe'l-İhrâcât

Resm-i kısmet para 33
 Katibeye para 27
 Çukadara para 20

Muhzıra rub' 1

Duyun-u mütesarrıka kuruş 2

Cem'an Yekûn kuruş 4,5

(s. 198)

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 29

Hisse-i ibni mezbûr Hanifi kuruş 7 rub' 1

Hisse-i ibni mezbûr İsmail kuruş 7 rub' 1

Hisse-i ibni mezbûr Mehmed kuruş 7 rub' 1

Hisse-i binti mezbûre Fatıma kuruş 3,5 para 5

Hisse-i binti mezbûre Esmâ kuruş 3,5 para 5

Ba'dehu mezbûr Hanefi fevt olup veraseti zevcesi Ayşe binti Hasan ile sulbi kebîr oğulları Yusuf ve Mustafa'ya ve sulbiye sağîre kızı Meryem'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûra babasından intikal eden hisse-i şer'iyesidir ki beyne'l-verese taksîm olundu. Kuruş 7 rub' 1

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Yusuf kuruş 2,5 akçe 4

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mustafa kuruş 2,5 akçe 4

Hisse-i bintü'l-mezbûre kuruş 1 akçe 32

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayşe kuruş 11

Sayfa No: 198

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Ahmed ibni el-Hac Mustafa'nın veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Salur binti Ahmed ve Ayşe Fatıma binti Hüseyin ile sulbi sağir oğulları Mehmed ve Ebubekir'e ve sulbiye sağîre kızları Ayşe ve Fatıma'ya ve validesi diğer Ayşe Fatıma binti Ali'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı

mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilhicce hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

İmam-ı şerif kuruş 0,5

Kebîr sitil kuruş 1

Güğümlü kuruş 1

Şerbet tas rub' 1

Don kazanı kuruş 4

Hamam leğeni kuruş 3

Teşt kuruş 3

Sağır hamam leğeni kuruş 2

Kebîr albe kuruş 0,5

Küp 2 kuruş 0,5

Külek 2 kuruş 0,5

Kutu 4 rub' 1

Yine kebîr albe 1 kuruş 0,5

Don tası rub' 3

Kavuk ma sarık rub' 1

Demir hırdavat kuruş 0,5

Hınta kili 0,5 kuruş 2,5

Bulgur kili 2 kuruş 10

Tahta anbar kuruş 4

Sahan 2 kuruş 0,5

Su tası 2 kuruş 0,5

Cüzdan kuruş 0,5

Piştahta içinde hırdavat kuruş 2

Piştahta kuruş 1,5
Keser rub' 1
Albe ma pekmez rub' 1
Sanduka 5 kuruş 2,5
Mercimek rub' 3
Silah kuruş 0,5
Boz kilim kuruş 1
Yorgan 2 kuruş 2
Döşek kuruş 1
Yastık 2 kuruş 0,5
Hırka rub' 3
Arka esvabı kuruş 1
Kuşak rub' 1
Dağarcık rub' 1
Döşek 1 kuruş 1
Haşa kuruş 0,5
Köhne kilim 2 kuruş 1
Cecem rub' 1
2 yastık yüzü rub' 1
Sişele kuruş 0,5
Taş değirmen kuruş 0,5
Direk ve odun kuruş 1
Has divid kuruş 0,5
Faka kitabı rub' 1
Sir cilt 2 kuruş 3
Ferayiz kuruş 0,5

Rımlı kitabı rub' 3

Hikâye kitabı kuruş 0,5

İbrahim Semir Fendi kuruş 1

İmaviü'l-İslâm kuruş 0,5

Tarikat-ı Muhammediye kuruş 1

Farsi kitabı 2 ve sahabe kitabı kuruş 1

Kasıs kitabı kuruş 1

Mecmuai'l-Bahreyn kuruş 3

İbni mülk kuruş 1

Müşahede kuruş 0,5

Fa kitabı kuruş 0,5

Hikâye kitabı rub' 3

Duanâme rub' 1

Seyyid bakkal hikâyesi 1 kıt'a kuruş 0,5

(s. 199)

Vaaz kitabı kuruş 0,5

Hâlâ-i kalıp kuruş 0,5

Kuduri kuruş 1

Tabir-i nâme kuruş 0,5

Vâsiyetnâme kuruş 0,5

İcra 3 ve mugata kuruş 1,5

Remil kitabları kuruş 2

Muayin-i Kuzat kuruş 0,5

Küttab halid 2 kuruş 1,5

Hadis-i Erbain rub' 3

Şeratü'l-İslâm kuruş 0,5
 Duanâme rub' 3
 Ketb-i Müteferrika kuruş 5
 Kaşık rub' 1
 Çanak kuruş 0,5
 Haşa rub' 1
 Katran 2 kuruş 1
 Aba kuruş 1
 Kaba kuruş 0,5
 Der-zimmet-i kaba sakal kızı kuruş 3
 Sağır terazi ve hırdavat kuruş 0,5
 Sahan 3 kuruş 2
 Lengeri 1 kuruş 0,5
 Cam tas kuruş 0,5
 Dökme kalıbı rub' 3
 Tas 3 kuruş 1
 Demir hırdavat rub' 1
 Cüzdan rub' 1
 Naliği rub' 1
 Frenli kilit rub' 1
 Hırdavat rub' 1
 Çalma demir rub' 1
 Fahzur fincan 4 kuruş 0,5
 Hırdavat rub' 1
 Köhne mih rub' 1
 Katır rub' 3

Menzil-i der-mahalle-i mezbûr kuruş 40

Hırdavat menzil kuruş 3

Cem'an Yekûn kuruş 145

Minhe'l-İhrâcât

Techiz tekfin ve kabir kuruş 5

İskat-ı Salât kuruş 3

Kefareten yemin kuruş rub' 21

Resm-i kısmet kuruş 4 rub' 1

Katibeye kuruş 1

Çukadara kuruş 1

Muhzıra rub' 2

Cem'an Yekûn Kuruş 17

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 128

Hisse-i zevce-i mezbûre Selver kuruş 8

Hisse-i zevce-i mezbûre ayşe Fatıma kuruş 8

Hisse-i ümmü'l-mezbûre diğeri ayşe Fatıma kuruş 21

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ebubekir kuruş 21 sümün 4

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed kuruş 31 sümün 4

Hisse-i bintü'l-mezbûre Ayşe kuruş 15 sümün 2

Hisse-i bintü'l-mezbûre Fatıma kuruş 15 sümün 2

Sayfa No: 200**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü mahallesi ahalisinden olup bundan akdem mahmiye-i Trabzonda gümrükcü iken tarih-i kitabdan on yedi ay mukaddem vefat eden Arap oğlu denmekle ma'ruf el-Hac Mustafa Ağa ibni el-Hac Ali'nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi el-Hac Halime binti es-Seyyid Mehmed Efendi ile li-ebeveyn karındaşları el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'e ve li-ebeveyn kız karındaşları el-Hacce Emine ve Hüsna'ya münhasıra ba'dehu mezbûre Hüsna fevt olup veraseti kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed'e ve kebîre kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra varisun-ı mezbûrun meclis-i şer'de takrir-i kelim edip murisimiz merkûm el-Hac Mustafa Ağa tarih-i mezbûrda mahmiye-i merkûmede fevt olup medine-i mezbûrede tarih'i merkûmda naibü'l-şer'i-şerif olan Emrullah Efendi Medine-i merkûmede merkûmun mevcut olan terekesini tahrîr ve takvîm edip bade'l-ihraacatü'l-lazime mumaileyh Emrullah Efendi'nin yedimize îtâ eylediği defter-i kassamda tereke-i müteveffa-yı mezbûr on yedi bin altı yüz doksan dokuz kuruşa bâli olup meblağ-i mezkûr dahi emlâk ve akar ve menkulat ve zımem-i nâsta olan hukukta kalıp defter-i kassamda mezkûr olan emlâk ve akar ve zımem-i nâstan ma'ada her birimiz hisselerimizi ahz ve kabz etmiştik ba'dehu tarih-i mezbûrdan bu ana gelince müteveffa-yı mezbûrun gerek mal-ı mîrîye ve gerek saire-i düyun-i kesiresi zâhir olmakla her birimize tereke-i müteveffa-yı mezbûrdan isabet eden emlâk ve akarı ve menkulatı bi'l-cümle zuhur eden düyununa eda eyledik dediklerinde müteveffa-yı mezbûrun vereselerinin takrirlerine göre emlâk ve akar ve menkulat ve zımem-i nâsta kendiler ve isabet eden emlâk ve akar ve menkulatları ve düyun-u kesiresi zâhir olup veresinin eda eyledikleri düyun-u defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-samin min zilhicceti's-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Müteveffa-yı mezbûrun emlâk ve akarından verese-i mezbûrdan intikal eden terekelerdir.

Halebü's Şehba'da Kahkahane kuruş 1000

Karye-i Çağırğan'da Akdeğirmen kuruş 300

Şehreküstü mahallesinde Köse sâkin olduğu nal dükkanı kuruş 100

Arsada bir bab attar dükkanı kuruş 200

Yine Arsada bir bab Kahdahane kuruş 200

Şehreküstü'de attar dükkanı kuruş 100

Yine arsada Nalınir dükkanı kuruş 50

Yine arsada şirugan maseresinin dükkanı kuruş 500

Humanez'de Yafta yerinde maskıyye tarla 1 kı'ta kuruş 100

Yine Şehreküstü'de bakkal dükkanı para 1 kuruş 100

Yine Şehreküstü'de hırdavat dükkanı kuruş 50

Karye-i Küllü'de 3 kı'ta bağ kuruş 150

Karye-i Nurvana'da yenice bağ kuruş 100

Kasaba-i Nizib'de karye-i Orul'da incirlik ve bağ kuruş 200

Yine karye-i Nurvana'da vaki Mahmud Efendi.....tarla kı'ta 1 kuruş 50

Şehreküstü'de Manak oğlu sâkin olduğu kefişker dükkanı kuruş 50

Ve yine kasaba-i mezbûrede vaki zeytin eşcarları kuruş 1000

Yine Şehreküstü'de iki külâh dükkanı kuruş 50

Karye-i Kızılhisar'da kaşlı bağ kuruş 100

Yine Şehreküstü'de kahvehane ve berber dükkanı kuruş 160

Yine Şehreküstü'de tüccar dükkanı kuruş 50

Karye-i Babilge'de iki kı'ta tarla ma cüz kuruş 250

Karye-i Sam'da iki kı'ta bağ kuruş 100

Karye-i Hacer'de Musullu oğlu yeri maskıyye tarla 1 kı'ta kuruş 100

Karye-i Kızılhisar'da şeftali bahçesi kuruş 50

Yine karye-i Hicir'de bağ 1 kı'ta kuruş 40

Cem'an Yekûn miktar kuruş 5150

Yalnız beş bin yüz elli kuruştur

Müteveffa-yı mezbûrun defter-i kassamda ale'l-ıfirad mezkûr olan menkulat beyne'l-verese taksîm olunan bi'l-cümle menkulat kuruş 1678. Yalnız bin altı yüz yetmiş sekiz kuruştur.

(s. 201)

Müteveffa-yı mezbûrun akrabasından el-Hac Yusuf oğlu el-Hac Ali'nin yedinde ve zimmetinde cümle ma'rifetleriyle masraf olunan akçeden zimmetinde kalan kuruş 2526.

Habeşiyetü'l-asl benam-i Fatıma kuruş 120.

Ve Acemiyeti'l-asl İspir ve Acemiyeti'l asl Hamperi kuruş 130.

Müteveffa-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede vaki hâriciye ve dâhiliye menzil kuruş 1500.

Dimos mukataasının feyzi deyü defterde tahrîr olunup olmayan kuruş 2000.

Müteveffa-yı mezbûrun terekesi tahrîr olunduğu gün menzil-i mezbûrda mevcut buğday ve şaîr ve darı kuruş 252

Müteveffa-yı mezbûrun defter-i kassamda mezkûr olup el-yevm ahz olunmağın zımemleri kuruş 4343

Cem'an Yekûn kuruş 17699. Yalnız on yedi bin altı yüz doksan dokuz kuruştur.

Minhe'l-İhrâcât ve'l-mesarif

Müteveffa-yı mezbûr Trabzon gümrükcüsü olup vefat ettikte gümrük-i mezbûrun mal-ı mîrîsinden olan zarar ve hasarata verilen kuruş 6005

Müteveffa-yı mezbûrun karındaşı mezbûr el-Hac Ahmet'in müteveffa ve tedeyyûne isbat ve hüküm olunan kuruş 1500

Medine-i 'Ayıntab ahalisinden Kefir Bostanlı oğlu Mustafa Ağa müteveffeyân-i mezbûrun sâkin olduğu menzilde medfun yüz elli kese akçelik altınımı müteveffa buldu deyü Sabıka va Maraş valisi Hüseyin Paşa huzurunda vereseden dava eylediği bade'l-isbat kuruş 3500

Müteveffa-yı mezbûrun zevcesi mezbûre el-Hacce Halime'nin mihr-i müecel müsbeti kuruş 400

Mezbûre el-Hacce Halime'nin Kızılhisarlı Uzun Hasan oğlundan babam malıdır deyü terekeden iddia ve isbat eyledikde mezbûre el-Hacce Halime'ye verilen kuruş 500

Müteveffa-yı mezbûrun terekesinden mahmiye-i Halebü'ş Şehba sükkânından Şahbender kölesinin bin kuruş iddia eyledikde mezbûra sulhen verilen isbattan sonra kuruş 290

Ve yine müteveffa-yı mezbûrun mukaddema zevcesi olup talak verdiği Hüsna nam hatunun babası malından bin kuruşluk malımı ahz eyledi deyü dava eyledikde mezbûreye sulhan verilen kuruş 132

Birecik kasabası ahalisinden müteveffanın terekesinden köyümü zabt eyledü deyü dava eyledikde üç yüz kuruşluk buğday ve arpa ve darı davasına sulhan verilen kuruş 76

Kasab Karib oğlu terekeden yüz yirmi kuruş dava eyledikde sulhan verilen kuruş 36

Habeşiyetü'l-asl Fatıma hürriyet idda ve isbat etmekle mezbûrenin kıymeti kuruş 120

Mezbûr İspir dahi hürriyetini isbat eyledikde kıymeti kuruş 65

Dimos mukataasının feyzi deyü defter-i kassama tahrîr olunan meblağ-ı mezbûr bi'l-külliyeye ahz olunmakla feyz-i mezkûr kuruş 2000

Defter-i kassamda mezkûr olan zımemlerde baki kalan kuruş 3075

Cem'an Yekûn kuruş 17699. Yalnız on yedi bin altı yüz doksan dokuz kuruştur.

Defter-i kassamda bade'l-ihraaatü'l-lazıma mezkûr olan on yedi bin alyı yüz doksan dokuz kuruşun iki bin kuruşu mukata-yı mezbûre kaydından alınmayıp baki kalıp ve üç bin yetmiş beş kuruş dahi zımemlerden alınmayıp baki kalan on iki bin altı yüz yirmi dört kuruş müteveffadan sonra zuhur eden düyuna verilip meblağ-i mezkûrdan salifü'z-zikr verese-i mezbûrûna bir nesne kalmadığı işbu mahalle-i kayıt şod Sah.

Sayfa No: 202**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü nam mahallede sâkin Ahmed Beşe ibni Mücazi nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifde fi'l-asıl medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü mahallesi ahalisinden olup bundan akdem mahmiye-i Trabzon'da gümrükcü iken vefat eden Arap oğlu denmekle ma'ruf el-Hac Mustafa Ağa ibni el-Hac Ali'nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi el-Hacce Halime binti es-Seyyid Mehmed Efendi ile li-ebeveyn karındaşları el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'e ve li-ebeveyn kız karındaşları el-Hacce Emine ve Hüsna'ya münhasıra ba'dehu mezbûre Hüsna dahi fevt olup veraseti sadri kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed'e ve sadriye kebîre kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûrân el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed ve el-Hac Emine taraflarından zikr-i âtî davada redd-i cevaba vekil-i şer'ileri olan merkûm el-Hac Mehmed'in sulbi oğlu işbu râfiü'l-kitab diğer el-Hac Mehmed ile mezbûrân es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed nam kimesneler mahzarlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelam edip tarih-i kitabdan üç sene mukaddem mezbûr el-Hac Mustafa Ağa mahmiye-i mezbûre gitmezden mukaddem mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'ya elli kuruşluk kendir tohumu bey' ve teslim ol dahi yedimden ahz ve kabz ve tesellüm edip meblağ-ı mezbûr elli kuruşu bana eda etmezden mukaddem mahmiye-i mezbûra gidip vefat etmişti müteveffa-yı mezbûrun terekesine müvekkilûn-u mezbûrûn el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed ve el-Hacce Emine ile mezbûrun es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed vazii'l-yed olmalarıyla meblağ-ı mezbûr elli kuruşumu müteveffa-yı mezbûrun tereke-i vafiyesinden talep ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual vekil-i mezbûr diğer el-Hac Mehmed cevabında müdde-i merkûm Ahmed Beşe'nin cihet-i merkûmeden elli kuruş hakkı olduğu müvekkilelerimin malumları olmadığından ma'ada mezbûr el-Hac Mustafa Ağa tarih-i kitabdan on yedi ay mukaddem mahmiye-i mezbûrede vefat edip medine-i mezbûrede mevcut olan terekesi tarih-i mezbûrda tahrîr ve defter-i kassam olunup defter-i kassamda bade'l-ihraaatü'l-lazıme on yedi bin altı yüz doksan dokuz kuruş beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunacak tereke kaldı deyü tahrîr ve defter ve taksîm olunup lâkin defter-i kassamda tahrîr olunan terekeden müvekkilûn-ı mezbûrun bi'l-hasıl olan zımemden ma'ada alâ kadri'l-hısas emlâk ve akardan ve menkulatdan hisselerini ahz ve kabz eylediklerinden sonra tarih-i fevtinden bu ana gelince müteveffa-yı mezbûrun

gerek mal-ı mîrî ve gerek saire düyun-u kesiresi zâhir ve her biri huzur-u şer’de sabit olduktan sonra hükm-ü hakim ile müvekkilûn-ı mezbûrun me’huzları olan hisselerini bi’l-cümle zâhir ve sabit olan düyuna eda eylediklerinden sonra canib-i şer’den işbu defter-i müvekkilûn-ı mezbûrunun yedlerine îtâ olunup ol vechile müteveffa-yı mezbûrun terekesinden verese-i merkûmun yedlerinde bir nesne kalmadı deyü de’f ile mukabele ve bir kı’ta fetva-yı şerife ibraz ve bi’l-muvacehe feth ve kırat olundukta zeyt fevt olup terekesini verese-i kabz ettikten sonra zeydin guraması huzur-u şer’de şu kadar kuruş deyn isbat edip verese hükm-ü hakimle düyun-u müsbeteleri eda edip zeydin malı kalmasa ba’dehu Amr şu kadar kuruşu dava edip isbat ile meblağ-ı mezbûru vereseden almaya kadir olur mu cevab-i ba savabında olmaz dayinler rücu eder deyü buyrulup ve zekera reşidüdd el varis iza kaza’d deyn minet tereke bi-ikrarihi felevcee gayrimun ahar yüz menu lehu velev eda bi’l-kazai la-yüzmenu ve yeşârik ve hazel gayrimul azimül evvel deyu kitab-ı Fuzuliin’den nakl-i ibraz olunmağın bir mucceb-i fetva-yı şerife müdde-i merkûm Ahmed Beşe’nin müteveffeyân-i mezbûr el-Hac Mustafa Ağa’nın veresesinden davası meşru olmayub onlara rücu etmesi meşru olmakla müdde-i mezbûr Ahmed Beşe bî-vecih muarazadan ba’de’l-men mâ vak’a bi’t-taleb ketb olundu.

Fi’l-yevmi’l-aşer min zilhicceti’ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Es-Seyyid Şaban ibni es-Seyyid Şaban

Kurd Fakı Molla Mehmed

Ali bin Abdullah

Seraç es-Seyyid Mehmed

Orul Ağası oğlu es-Seyyid Ali

Es-Seyyid Ali ibni Kör Ali

İmam el-Hac Mustafa Efendi

İmam Molla Abdullah

Bakkal es-Seyyid Mehmed

Sayfa No: 203**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Kızılcamescid mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Zemzem binti Mehmed'in veraseti li-üm karındaşı es-Seyyid Mehmed'e ve ibni Ömer min ciheti'l-asube gaib ani'l-belet Ahmed bin Mehmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-samin min zilhicce sene 1155.

Yemeni 11 kuruş 4 sümün 1

Peçe rub' 3

Kalpak cedid kuruş 2 akçe 2

Kalpak 2 kuruş 1 akçe 31

Yorgan kuruş 1 sümün 1

Def'a yorgan kuruş 10

Minder 2 akçe 47

Döşek 1 kuruş 11

Def'a döşek 1 kuruş 1 akçe13

Yastık 2 akçe 72

Sahan 5 kuruş 2 sülüs 1

Leğençe 1 kapak 1 kuruş 1 sümün 1

Tas 2 lengeri 2 kuruş 1 akçe 47

Tencere 1 kuruş 1 sümün 5

Tandır yorganı kuruş 0,5

Sini 1 kuruş 1 akçe 36

Hamam leğeni 1 kuruş 2,5

Köhne halı 16 akçe

Don 2 gömlek 1 kuruş 1 akçe 4

Çarşaf 1 meşefe 1 melhafe 1 kuruş 1 akçe 4

Mavi kapama 1 zıbun 1 tas 1 kuruş 1 rub' 1

Alaca zıbun 1 ru'b 3

Bez beyaz 1 kuruş 1 sümün 4

Cedid kapama 1 kuruş 1,5

Keten gömlek 1 yişmak 1 kuruş 0,5

Boğça 3 kuruş 0,5

Çit akçe 32

Mebrum kuruş 10

Sade 2 kuruş 1,5 akçe 4

Meşefe 3 tüylü astar 1kuruş 1

Mavi çarşaf kuruş 1

Altın 1 boğça 1 rub' 3

Alaca zıbun kuruş 1,5

Yeşil kapama 1 kuruş 1,5 akçe 3

Müski kapama 1 kuruş 1 sümün 8

Gömlek asdar 1 kuruş 1 akçe 5

Çarşaf 1 akçe 55

Sade 1 tüylü 1 kuruş 0,5

Yemeni 11 kuruş 1 akçe 36

Çuval kuruş 4

Kuşak kuruş 8

Kuşak 1 keten kuruş 1

Kulak küpesi kuruş 3,5

Tok altın 1 kuruş 18

Bilezik kuruş 8 rub' 1

Sepet 1 kuruş 3,5

Hırdavat kuruş 4

Tas 1 akçe 45

Sedye kuşak 1 kuruş 3

Döşek 1 kuruş 8

Sim hırdavat kuruş 10

Kavuk örtü kuruş 0,5

Ala yüzlü yastık kuruş 0,5

Al don 1 kuruş 1

Acem ıbrık kuruş 1

Sitil 11 kuruş 1

...kuruş 1

Rahk kuşak kuruş 1,5

Elderai kuruş 1

Penye iplik kuruş 1 rub' 1

Kuşak kuruş 1,5

Albe Bağdad kuruş 1

Nakd akçe kuruş 0,5

Sitil kapak raht 1 kuruş 0,5

Kalpak 1 kuruş 1

Mercimek düğüm ve sair hırdavat menzil kuruş 5

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 30

(s. 204)

Der-zimmet-i Tahnatorlu kuruş 10

Der-zimmet-i mezbûrun kızı Zeyneb kuruş 10

- Der-zimmet-i Emir Şaban Hatunu kuruş 3
 Der-zimmet-i Hot Ömer kuruş 6 sülüs 1
 Der-zimmet-i kilim Hacce avret kuruş 3
 Der-zimmet-i Telfarlı Bağdat kuruş 6
 Der-zimmet-i okçu İzzet'in kiracısı Osman
 Der-zimmet-i Ahsen karındaşı Ahmed kuruş 6
 Der-zimmet-i kilim ve sini sacı kuruş 6
 Der-zimmet-i kallı avreti Rahime kuruş 6
 Der-zimmet-i Elife avret kuruş 6
 Der-zimmet-i Hatice avret kuruş 1
Cem'an Yekûn Kuruş 190

Minhe'l-Ihrâcât

- Techiz tekfin ve kabir kuruş 9
 İskat-ı Salât kefareten yemin ba vâsîyet kuruş 15,5
 Kefareten yemin kuruş 3,5
 Resm-i kısmet kuruş 5
 Katibe tahrîr günü kuruş 1
 Çukadara kuruş 1
 Muhzıra kuruş 0,5
 Mezuhat günü katibeye çukadara kuruş 1,5
 Delaliye kuruş 1
 Ve katibe sülüs 1
 Muhzıra para 15
 Taamiye kuruş 1,5
Cem'an Yekûn Kuruş 40

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 150

Hisse-i ahü'l-üm mezbûr es-Seyyid Mehmed kuruş 25

Hisse-i ibni üm mezbûr gaib Ahmed kuruş 125

Sayfa No: 205

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Aliyü'n-Neccâr mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hac Mehmed Efendi ibni el-Hac İbrahim'in veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Zeyneb binti el-Hac Süleyman ile sulbi kebîr oğulları Molla Mehmed ve Süleyman ve İbrahim ve sulbiye kebîre kızları Zehra ve Ümmügülsüm'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûr Molla Mehmed kendi nısfından asaleten ve mezbûrun Süleyman ve İbrahim ve Zeyneb ve Zehra ve Ümmügülsüm taraflarından zikr-i âtî bey'i ikrara vekil olduğu Ahmet ibni Hasan ve el-Hac Ebubekir ibni el-Hac Ebubekir nam kimesneler şehadetleriyle sabit mezbûr Molla Mehmed meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifte mahalle-i mezbûrede sâkine Emine binti el-Hac Ebubekir nam hatun tarafından tasdika vekil-i şer'isi olan işbu râfiü'l-kitab Molla Abdullah ibni Ebubekir Efendi nam kimesne mahzarında asaleten ve vekaleten ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip medine-i mezbûreye tâbî Dölek nam karye turabında vaki bir taraftan Kürd Emir bağı ve bir taraftan müezzin Molla Ahmed bağı ve bir taraftan Mezit oğlu Mehmed ve bir taraftan yine bizim mülk-i mevrusumuz olan karalık bağı ile mahdud bin teğek bağı baba mezbûr el-Hac Mehmed Efendi'nin ile'l-vefat mülkü olup bade vefatihi irsen bana ve müvekkilim mezbûrîn Süleyman ve İbrahim ve Zeyneb ve Zehra ve Ümmügülsüm'e intikal ve isabet etmekle bağı mahdud-u mezkûru asaleten ve vekaleten müvekkile-i mezbûre Emine'ye tarafeynden icab ve kabulü hâvî şürut-u müfsideden ârî bey-i' bat-i sahih-i şer'î ile yüz elli kuruşa bey' ve teslim ve temlik eyledik ol dahi işтира ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz elli kuruşu her birimiz alâ kadri'l-hısas mezbûre Emine yedinden tamamen ahz ve kabz eyledik fi ma ba'd mahdud-u mezkûr bağı mezbûre Emine'nin mülk-i müşterasıdır bizim kat'a alâka ve medhalimiz kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtaru mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki' ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-samin aşer min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Arab Mehmed

Mehmed Ali ibni Mehmed

Molla Ömer

Es-Seyyid Hasan ibni Mehmed

Ve bağ Kürt Yusuf

Dede Mehmed ve bağ

Sayfa No: 205**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Yahni mahallesi ahalisinden Ahmed ibni el-Hac Ahmed nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifde Medine-i mezbûrede Kanalcı nam mahalle sükkânından el-Hac Mustafa Efendi ibni el-Hac Mahmud'un tarafından zikr-i âtî bey'e tasdika vekil-i şer'isi olan işbu râfiü'l-kitab Molla Nureddin ibni Mehmed Efendi nam kimesne mahzarında bi't-tav-i saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip bey-i' cai'z zikrin suduruna değin yedimde mülk-i mevrusum olup Medine-i mezbûreye tâbî Küllü nam karye turabında Büget Deresi nam mahallede vaki bir taraftan Cebel ve bir taraftan Kara Mehmed bağı ve bir taraftan Pembeci Abdullah ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud sekiz yüz teğek ve dımaşklık bağımı tarafeynden icab ve kabulü hâvî şürut-u müfsideden ârî bey-i' bat-i sahih-i şer ile müvekkil-i mezbûr el-Hac Mustafa Efendi'ye elli üç kuruşa bey' ve teslim ve temlik ol dahi iştira ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr elli üç kuruşu müvekkil-i merkûm el-Hac Mustafa Efendi yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim fi ma ba'd mahdud-u mezkûr bağ müvekkil-i mezbûr el-Hac Mustafa Efendi'nin mülk-i müşterasıdır benim kat'a alâka ve medhalim kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtaru mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki' ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 13 min zilhicce sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Müezzin-zâde Ömer Efendi

Attar el-Hac Mustafa

Hoca oğlu Molla Mehmed

Has oğlu Molla Mehmed

Orducu oğlu el-Hac Hüseyin

Sayfa No: 206**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Seng-i Tavail mahallesinde sâkin Arnavud oğlu denmekle ma'ruf Mehmed Ağa nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifte halâ Medine-i mezbûrede kal'a dizdarı es-Seyyid Mehmed Emin Ağa tarafından zikr-i âtî bey'i tasdika vekil olduğu Ebu'l Hüda-zâde es-Seyyid Ahmed Çelebi ve Osman Çelebi ibni Hasan nam kimesneler şahadetleriyle sabit işbu râfiü'l-kitab es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibni el-Hac Ali nam kimesne mahzarında bi-tavi's saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edip Medine-i mezbûre fenasında Su Aşağısı tabir olunur el-Hac Göğüş kurbünde vaki bir taraftan tekye şeyhi es-Seyyid Mehmed Efendi ve bir taraftan Feriş-zâde es-Seyyid Mehmed Çelebi ve bir taraftan Ağalı mülkü ve bir taraftan İsa oğlunun kızı Fatıma nam hatunun mülkü ile mahdud yüz maraşa hazravat bostanı benim yedimde mülk-i mevrusum olup hisse-i şer'iyeye tesviye ve tahsis olunmakla ben dahi mahdud-u mezkûr bostanı bi cümleti't-tevabi've'l-levâhik ve kâffetü'l-hukuk ve'l-murafık tarafeynden icab ve kabulü hâvî şürut-u müfsideden ârî bey-i' bat-i sahih-i şer' ile müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa'ya yüz altmış kuruşa bey' ve teslim ve temlik ol dahi işтира ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz altmış kuruşu müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim fi ma ba'd mahdud-u mezkûr yüz maraşa hadravat bostanı mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa'nın mülk-i müşterasıdır benim kat'a alâka ve medhalim kalmadı dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min zilkadeti'ş-şerife sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Emir Zekeriya oğlu es-Seyyid Mehmed

Uğurlu oğlu es-Seyyid Mehmed

Hacı Felek oğlu el-Hac Mehmed

Es-seyyid Şerif ibni el-Hac Mehmed

Bostancılar şeyhi el-Hac Hüseyin

Es-Seyyid Mustafa ibni Molla Ahmed

Mahmud Ağa ibni Hüseyin Alas Bekir

Sayfa No: 206

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem gaibet-i münkata ile gaib ve mefkud olan el-Hac Yusuf'a li-ebeveyn kız karındaşı müteveffiye olan Hatice'den defter-i kassam natık olduğu üzere irsen intikal eden hisse-i şer'iyyesini zabt ve hıfz etmek için kibel-i şerden bundan akdem ba hüccet-i şer'iyye kaym nasb ve ta'yin olunan gaib-i mezbûrun teyzesi Ümmühani nam hatun fevt olup yine müceddeden gaib-i mezbûrun halini zabt ve hıfza kibel-i şer'den bir kaym nasbı lazım ve mühim olmakla mezbûre Ümmühani'nin sadri oğlu olup kaymlık hizmetinden gelmeye kadar olduğuna zeyl-i rakîmde fahrürü'l-esâmi müslimeyn ihbarlarıyla lede'ş-şer-i enver zâhir ve mütehakkık olan işbu râfiü'l-kitab Mehmed ibni el-Hac Ahmed'i hakim-i mevki-i sadri kitab tuba leh ve hüsn-ü meab hazretleri gaib-i mezbûrun defter-i kassamda tahrîr olunan hisse-i şer'iyyesini zabt ve hıfz için kaym ve vâsî nasb ve ta'yin edip ol dahi vesayet-i merkûmeyi kabul ve merasimini edaya taahhüd ve iltizam etmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrin min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kâsım Beğ ibni el-Hac Mahmud

Molla Ebubekir Münir oğlu

Abdullah ibni Kâsım Bey

Sayfa No: 207

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Taşlaki nam mahallede sâkin iken bundan akdem vefat eden es-Seyyid Mehmed ibni es-Seyyid Yusuf'un veraseti sağır oğulları es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Enbiya'ya ve kebîre kızı Safiye'ye ve sağîre kızı Emine'ye münhasıra olduğu şeren zâhir ve mütahakkık olduktan sonra müteveffeyân-i mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile ve verese talepleriyle tahrîr ve takvîm olunub beyne'l-verese tevzî ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi't-tasi min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Mahalle-i mezbûred hâriciye ve dâhiliye menzilin selâse hissesi kuruş 133 sülüs 1

Karye-i Çağdığın'da dört yüz sekiz bağın selâse hissesi kuruş 8

Karye-i Sam'da maskıyye tarlanın sülüs hissesi kuruş 13 sülüs 1

Karye-i Küllü'de mezra buğdayın selase hissesi kuruş 10

Karye-i mezbûrede mezra sairin sülüsü kuruş 1

Kırat ma eyer ve pusat kuruş 50

Seyishane 2 bargir kuruş 30

Döşek 3 kuruş 4

Yorgan 3 kuruş 4

Tüfenk 1 kuruş 8

Sim kılıç kuruş 10

Hamam halısı kuruş 3

Kara sinebend ve pusat kuruş 3

Sağır orta halı kuruş 5

Yan halı kuruş 5

Cedid kilim kuruş 4

Köhne halı kuruş 2

Mavi beze kaplı köhne ... kürk kuruş 5

- Alaca entari köhne kuruş 1
- Mavi kapama kuruş 2
- Kuşak rub' 1
- Gömlek 2 don 2 kuruş 2
- Sarık ma kavuk kuruş 3
- Şamdan 2 kuruş 1
- Hamam leğeni kuruş 2
- Leğençe kuruş 2
- Lengeri kuruş 1
- Leğen ma ıbrığı kuruş 2
- Don kazanı kuruş 4
- Teşt kuruş 4
- Tencere 3 kuruş 6
- Sahan 4 kuruş 2
- Hoşab tası 20 kuruş 5
- Minder 3 kuruş 1
- Tenevvür yorganı kuruş 1
- Zâhire beyt kuruş 10
- Sanduka ma sepet kuruş 1
- Köhne kilim 2 kuruş 2
- Köhne yastık 3 kuruş 1
- Kahk ıbrığı ma fincan kuruş 0,5
- Paşahatun'da buğday der-anbar 44 kil kuruş 230
- Han-ı mezkûrda sağır 2 kil kuruş 6
- Han-ı mezkûrda tari 1 kil kuruş 3
- Cem'an Yekûn** kuruş 50

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 433

Hisse-i ibni mezbûr es-Seyyid Ali kuruş 144 sülüs 1

Hisse-i ibni mezbûr es-Seyyid Enbiya kuruş 144 sülüs 1

Hisse-i binti mezbûre Safiye kuruş 72 sümün 2

Hisse-i binti mezbûre....kuruş 72 sümün 2

Sayfa No: 208

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kürkçüyan mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Yasin ibni Ebubekir'in veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Havva binti Osman ve Emine binti İbrahim ile li-ebeveyn karındaşı oğulları Ebubekir ve Ömer ibney Abdullah'a münhasıra olduğu şeren zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve sûk-ı sultanide fûruht ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi 18 min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Mushaf-ı şerif hediyesi kuruş 5

Yorgan 1 kuruş 11

Döşek kuruş 5

Yün yastık 4 kuruş 11 akçe 2

Tenevvür yorganı kuruş 7

Yorgan sümün 1 akçe 1

Döşek akçe 93

Döşek akçe 54

Yorgan kuruş 1

Yastık 2 kuruş 7

Merteb rub' 3

Selase yorgan akçe 37

- Sağır minder 2 akçe 18
- Tekleme ot yastık kuruş 1 akçe 23
- Yün yastık 4 kuruş 1 akçe 41
- Safira ve çuval kuruş 3
- Köhne halı kuruş 7
- Çul ve tüylü akçe 61
- Çuval 4 sümün 8
- Mısır hasır akçe 18
- Sanduka 4 rub' 3
- Tekde kuruş 1,5
- Yorgan kuruş 1 akçe 11
- Yorgan kuruş 1 akçe 15
- Yorgan sümün 14
- Yorgan akçe 107
- Yorgan kuruş 1,5 akçe 8
- Döşek kuruş 11
- Döşek 1 rub' 3 akçe 5
- Kumaş yüzlü yorgan kuruş 10
- Döşek 1 rub' 1
- Kilim kuruş 2,5
- Yan kilim akçe 7 akçe 23
- Boz kilim rub' 1
- Yan kilim 1 kuruş 7
- Kilim kuruş 1 akçe 31
- Kilim 2 kuruş 2 akçe 38
- Tüylü akçe 104

Halı kuruş 1,5 akçe 46
 Halı kuruş 2
 Zeyli kuruş 2,5
 Yüz yastık 3 rub' 1
 Kavuk ma sarık akçe 81
 Çağşir kuruş rub' 13
 Beden kürkü kuruş 1 sümün 5
 Beyaz zıbun sümün 7 akçe 2
 Don 2 akçe 67
 Gömlek 2 kuruş 1
 Don akçe 24
 Kapama akçe 62
 Zeytuni zıbun akçe 92
 Müski kapama 5 rub'
 Zeytuni kapama kuruş 1 sümün 5
 Mavi kapama kuruş 1,5 akçe 21
 Alaca zıbun akçe 55
 Müski kapama kuruş 1,5
 Beyaz sade akçe 82
 Çis boğça akçe 21
 Sarık 2 kuruş 2 akçe 22
 Çanak akçe 27
 İznik kase ve tabak kuruş 1
 Sahan 1 kuruş 2 rub' 1
 Yüzlü kebîr hamam leğeni kuruş 6
 Kebîr tencere kuruş 3 rub' 1

Tencere 3 kuruş 5 sümün 4

Sağır hamam leğeni kuruş 1 sümün 7

Kebîr sitil kuruş 2,5

Tabe 2 rub' 3

Leğençe 2 kuruş 1,5 akçe 33

Acem ıbrığı kuruş 1 akçe 12

Saplı tas 1 sümün 8

Bakır havan sümün 7

Şamdan ve kahk ıbrığı akçe 38

Samdan ve su tası kuruş 0,5

Teşt kuruş 3 sümün 8

Teşt kuruş 3 akçe 3

Sahan 10 kuruş 4 akçe 74

Sahan 10 kuruş 4 akçe 45

Sahan 10 kuruş 3 sümün 4

Lengeri 7 kuruş 5 akçe 15

Sağır sitil kuruş 2

Tas 2 kuruş 1,5 akçe 42

Don tası 2 rub' 3

Süzek ve tepsi ve çömçe akçe 71

Leğen ma ıbrık kuruş 2 rub' 1

Nalbegi ve lengeri 5 kuruş...

Kutu akçe 6

(s. 209)

İşleme minder rub' 3

Sanduka rub' 1
 Marsa kuzganı kuruş 30 rub' 1
 Sim kuşak kuruş 1 sümün 11
 Çizme kuruş 7
 Tencere kuruş 1,5 sümün 21
 Leğençe kuruş 1,5
 Döşek kuruş 1sümün 1
 Yorgan kuruş 2
 Bulgur kuruş 1
 Yün esvabı kuruş 4
 Don kuzganı kuruş 3
 Döşek kuruş 1
 Döşek kuruş 6 sümün 2
 Yorgan kuruş 1,5 sümün 1
 Bulgur kuruş 1,5
 Muhammediye kuruş 2
 Kıdveri kuruş 0,5
 Hikâye kitabı rub' 3
 Rah kuruş 0,5
 Katıra biz 2 kuruş 1,5
 Kilim kuruş 2
 Der-zimmet-i Hacı Ömer kuruş 3
 Bakkal Höyükli Ahmed'de kuruş 5
 Kefişker batı kuruş 5
 Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 80
 Dımaşklık bağ der-kar Battal Öyük sülüs 400 kuruş 20

Karye Görenez'de bağ 1 kıt'a kuruş 55

Eşek Meydanı'nda bağ kuruş 10

Yine mahalle-i mezbûrede karalık bağ kuruş 10

Karye-i Suboğaz bağ 1 kıt'a kuruş 25

Karye-i Kara Öyük'de cüz şeciri kuruş 15

Cem'an Yekûn Kuruş 424

Minhe'l-Ihrâcât

Teçhiz tekfin ma kabir kuruş 7

Kefareten yemin kuruş 5

İskat-ı Salât kuruş 10

Hukuk-u abad kuruş 4

Resm-i kısmet kuruş 14

Kâtibe kuruş 2,5

Çukadara kuruş 2,5

Muhzıra kuruş 1

Hamala kuruş 0,5

Delaliye kuruş 2,5

Dükkan kirası kuruş 0,5

Hüddamiye kuruş 1,5

Hizmet ve kâtibe kuruş 3

Cem'an Yekûn Kuruş 54

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 370

Hisse-i zevce-i mezbûre Havva kuruş 46 rub' 1

Hisse-i zevce-i mezbûre Emine kuruş 46 rub' 1

Hisse-i ibni ah Ebubekir kuruş 138 rub' 3

Hisse-i ibni ah Ömer kuruş138 rub' 3

Sayfa No: 209-210

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Tarla-i Atik mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat eden Emine binti Hüseyin'in hasreten veraseti li-ebeveyn kız karındaşı Sitti Fatıma binti mezbûr Hüseyin nam hatun tarafından ikrar-ı cah-ı zikre vekil olduğu zat-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile Arifan Molla Mehmed ibni Abdulhalim Efendi ve Molla Halil ibni el-Hac Ahmed nam kimesneler şhadetleriyle sabit ve damadı Molla Kâsım ibni el-Hac Ahmed meclis-i şer-i hatir-i lazımu't-tevkirde medine-i mezbûrede kurb-i Şhreküstü mahallesi ahalisinden işbu râfü'l-kitab el-Hac Hüseyin ibni el-Hac Yusuf mahzarında bi'l-ve kale ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip müvekkilem mezbûre Sitti Fatıma yedinde mülk-i mevrusu olup salifü'l-beyan ve Tarla-i Atik mahallesinde vaki kıbleten Kara Yusuf menzili ve şarkan tarık-i âmm ve garben tarik-i has ve şimalen Asiye nam hatun menzili ile mahdud bir fevkani beyt ve bir tahtani beyt ve bir havuz-u ma ve on sekiz zira tulen ve on zira (s. 210) arzen avlu-yi muayyene-i müştemil menzilini bi cümleti't-tevabi've'l- levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafık tarafeynden icab ve kabulü hâvî ve şurut-ı müfsideden ârî bey-i' bat-i sahih-i şer ile işbu mezbûr el-Hac Hüseyin'e kırk beş kuruşa bey' ve teslim ve temlik ol dahi işтира ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-i mezbûr kırk beş kuruşu müvekkilem mezbûre Sitti Fatıma mezbûr el-Hac Hüseyin yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim fi ma ba'd mahdud-u mezkûr mezbûr el-Hac Hüseyin'in mülk-i müşterasıdır müvekkilem mezbûre Sitti Fatıma'nın kat'a 'alâka ve medhali kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtaru mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-salis ve'l-işrin min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Küllî-zâde es-Seyyid Mustafa Efendi

Es-Seyyid el-Hac Halid Efendi Nakib-zâde

Kürtüncü-zâde es-Seyyid Mustafa Çelebi

Es-Seyyid Şaban ibni es-Seyyid Şaban

Bakkal es-Seyyid Ömer

Epir oğlu Abdullah

Sayfa No: 210

Belge No:1

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Zerabnu karyesinde sâkine iken on iki sene mukaddem fevt olan Elife binti Ömer'in veraseti zevc-i Ahmed ibni Hüseyin ile babası merkûme münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümayan olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-işrîn min zilhicce sene 1155.

Mihr-i müecceldir zeyt ... mezbûr kuruş 30

Yorgan1 döşek 1 yastık 1 kuruş 2

Kilim 1 kuruş 1

Kuşak 1 kuruş 4

Kaftan kuruş 3

Kefaret 1kuruş 5

Gömlek 1 don 1 kuruş 2

Yemeni kuruş 1

Cem'an Yekûn Kuruş 48

Minhe'l-Ihrâcât

Resm-i kısmet para 50

Kâtibe çukadara kuruş 0,5

Muhzıra rub' 1

Mesarifü'l-azime kuruş 5,5

Deyn-i mihir kuruş 1

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 40

Hisse-i zevce-i mezbûre kuruş 20

Hisse-i ebü'l-mezbûr Ömer kuruş 20

Ba'dehu mezbûr Ömer fevt olup veraseti zevcesi Elife binti Hüseyin ile kebîre kızları Cennet ve Hatice'ye ve sağır oğlu Ömer'e ve sağîre kızı Gülbahar'a münhasıra olduktan sonra müteveffa-yı mezbûre kızı mezbûreden intikal eden hissesi beyne'l-verese taksîm olundu. kuruş 20.

Hisse-i zevce-i mezbûre kuruş 2,5

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ömer kuruş 7

Hisse-i bintü'l-mezbûre Hatice kuruş 3,5

Hisse-i binti mezbûre Cennet kuruş 3,5

Hisse-i binti sağîre Gülbahar kuruş 3,5

Sayfa No: 211

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Zerabnu karyesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ömer ibni el-Hac Mansur'un veraseti zevcesi Elife binti Hüseyin ile kebîre kızları Cennet ve Hatice'ye ve sağır oğlu Ömer ve sağîre kızı Gülbahar'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min zilhicce sene 1155.

Öküz 5 kuruş 60

İnek 3 kuruş 30

Keçi 15 kuruş 35

Merkep 3 kuruş 15

Yorgan 4 döşek 5 kuruş 8

Kilim 5 kuruş 5

Çuval kuruş 2

Bulgur mercimek kuruş 15
Yağ küp kuruş 1
Çuval mercimek kuruş 1
Yastık 2 kuruş 0,5
Kilim 1 kuruş 1
Çuval 4 kuruş 1
Arpa ve çidal kuruş 1
Kilim 1 ve hoşdemen 15 kuruş 3
Pembe don 2 kuruş 2
Çift demiri 3 kuruş 3
Tabe 2 kuruş 0,5
Darı yaş kili 2 kuruş 6
Tandır kürsü 1 kuruş 0,5
Teşt 1 kuruş 3
Don kazanı 1 kuruş 2
Sahan 3 kuruş 1
Sital 1 kuruş 3
Lengeri 1 tabe 1 kuruş 1
Mercimek rub' 1
Tas 2 kuruş 1,5
Süzek 1 kapama 1 kuruş 1
Tencere kuruş 1
Sağır sahan 3 kuruş 0,5
Tas 1 rub' 1
Köylü ibrığı kuruş 1
Bulgur kili 3 kuruş 15

Topaç kuruş 1
 Köhne küçük göncü kuruş 1
 Cülban kili 2 kuruş 7
 Köhne haşa 1 kuruş 0,5
 Kahk ıbrığı 1 rub' 1
 Kovan 4 kuruş 1
 Sahan 1 kuruş 5
 Menzil der-karye-i mezbûr kuruş 20
 Mezbûrda Bağdad kuruş 12
Cem'an Yekûn Kuruş 270

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin kuruş 7
 İskat-ı Salât kuruş 8
 Kefareten yemin ve savm kuruş 5
 Resi kısmet adi kuruş 6 rub' 3
 Karye-i mezbûrede tahrîr eden kâtibe kuruş 2,5
 Çukadara kuruş 2,5
 Muhzıra kuruş 1
 Mihr-i müeccel sebtü'l-zevce-i mezbûre Elif'e bade'l-hak kuruş 30
 Mihr-i müeccel zevce-i müteveffeyân-i Fatıma binti Ahmed kuruş 30
Cem'an Yekûn Kuruş 82

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 188. Yalnız yüz seksen sekiz kuruştur.

Hisse-i zevce-i Elif'e kuruş 23,5

Hisse-i ibni Ömer kuruş 60,5 akçe 36

Hisse-i binti Gülbahar kuruş 32,5 akçe 48

Hisse-i binti Cennet kuruş 32,5 akçe 48

Hisse-i binti Hatice kuruş 32,5 akçe 48

Sağiran-ı mezbûrân Ömer ve Gülbahar'a valideleri mezbûre Elife vâsî nasb olunup mezbûre talebiyle sağiran-ı mezbûrâna külli yevm dörder akçe nafaka ve kisbe-baha farz ve takdir şod.

Şuhûdü'l-hâl

Karye-i mezbûr Ahmed ibni Mehmed

Mehmed Ali Mehmed

Molla Mehmed Çerkes-zâde

Osman Tahiran karye-i mezbûr

Sayfa No: 212

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kastel nam mahallede sâkin işbu râfiü'l-kitab Hasan Beşe ibni İmam Hüseyin nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifte Medine-i mezbûrede Töbe nam mahallede sâkin Hüseyin bin Mustafa nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelam edip Medine-i mezbûrede ve debbağhanede olan dükkanımda altı keçi derisi su içinde ve bir keçi derisi kuru ve bir çidal ve bir postal ve bir gedeni mevcut olup tarih-i kitabdan dört gün mukaddem gece ile odamdan sirka olup mârrü'z-zikr derilerden iki yaş derimi nişanımla işbu iki derimi mezbûr Hüseyin sirka eyleyip mezbûr Hüseyin dahi daima serkita ile müttehem ve mevsuf olmakla mârrü'z-zikr derilerimi mezbûr Hüseyin'in yedinde buldum talep ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbûr Hüseyin cevabında salifü'z-zikr iki derileri ben senin Seng-i Hoşkadem mahallesinden işbu Mehmed ibni el-Hac Mustafa nam kimesneden iştira eyledim mezbûr Hüseyin Beşe'nin olduğu malumum değildir deyü ber-vech-i muharrer salifü'z-zikr derileri ahz ve sirka eylediğini inkar edip ve merkûm Mehmed istintak olundukta ben merkûm Hüseyin'e kat'a deri bey' eylemedim dedikde merkûm Hasan

Beşe'den salifü'z-zikr deriler kendinin malı olduğuna beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i müslimiynden es-Seyyid Mehmed ibni Ahmed ve Mehmed ibni Mahmud nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika işbu deriler merkûm Hüseyin Beşe'nin kendi malıdır ve halâ nişanı dahi üstündedir ve işbu mezbûr Hüseyin dahi daima sirka ile müttehem ve mevsuftur biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mucebince mezbûr Hüseyin'in takririne bade't-tenbih mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ahi Baba es-Seyyid el-Hac Mehmed

Bayrakdar Hüseyin Beşe

Dibağ Talha oğlu Molla Mehmed

Mehmed Ali bin Mehmed

Abdullah bin Kâsım

Sayfa No: 212

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da vaki Kadı Kemaliddin ve Boyacı cami-i şerifinde vazife-i muayene ile müezzini olan Mehmed Hanife nam kimesneler meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifte Medine-i mezbûrede Yahni nam mahalle ahalisinden işbu râfiü'l-kitab el-Hac Mustafa ibni el-Hac Mehmed nam kimesne mahzarında bi't-tavi's-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edip cami-i şerif-i mezbûrda berat-ı şerif-i âlîşan ile ben müezzin olup zikr olunan müezzinliği kendi hüsn-ü rızam ile işbu merkûm el-Hac Mustafa'ya feragat ve kasr-ı yed eyledim ve yedimde olan işbu berat-ı âlîşanı merkûm Mustafa'ya teslim eyledim fi ma ba'd cami-i şerif-i mezbûrun müezzinliğinde benim alâkam kalmadı takririm tahrîr olunup canib-i şerden merkûm el-Hac Mustafa'nın yedine istihkamen hüccet-i şer'iyye îtâ olunsun dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min zilhicce sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Şeyh Mehmed Çelebi Şhreküstü'den

Es-Seyyid Yakub Çelebi

Acem oğlu İbrahim tâbî es-Seyyid Şeyh Mehmed Çelebi

Mehmed tâbî merkûm

Sayfa No: 213

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Şhreküstü nam mahallede sâkine işbu rafiâtü'l-kitab Hatice binti Ahmed nam Seyyibe zatı bade't-tarifi'ş-şer'î meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifte zevci Halil bin Mehmed nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kalam edip tarih-i kitabdan yedi ay mukaddem ben sağîre ve kasıra iken veli-yi gayr-i mücbirim olan babalığım işbu Mehmed nam kimesneden beş kuruşu mukaddem ve on beş kuruş muahhar mihr-i mihr tesmiyesiyle beni işbu mezbûr Halil'e inkah ve tezvîc edip mihr-i mukaddemim olan meblağ-ı mezbûr on beş kuruş babalığım mezbûr Mehmed yediyle bana teslim olundu ben tarih-i kitabdan beş gün mukaddem hams günü vakt-i zuhurda dem-i hayzımı görüp bâliga olduğum anda taleb-i mübasebe edip sâkine olduğum menzilin taşra kapısına çıkıp nikah-ı mezbûrun fesh olunmasını ihtiyar ve işbu hazır bi'l-meclis olan kimesneleri işhad eyledim canib-i şer'den tefrik talep ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbûr Halil cevabında ber-vech-i muharrer vakt-i mezbûrda merkûme Hatice dem-i hayzı gördüğünü ıkrar lâkin vech-i meşruh üzere işhad eylediğini inkar eyledikde müddeiye-i mezbûre Hatice'den müddeasına mutabık beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i Müslimiyynden Ahmed ibni el-Hac Mehmed ve Musa Beşe ibni Musa nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika işbu mezbûr Hatice tarih-i kitabdan beş gün mukaddem hams günü vakt-i zuhurda mahalle-i mezbûrede sâkine olduğu menzilin kapısına çıkıp el an ben dem-i hayzımı görüp bâliga oldum veli gayr-i mücbirim olan babalığım mezbûr Mehmed'in merkûm Halil'e inkah ve tezvîc eylediği akd-i mezbûrun fesh olunmasını ihtiyar eyledim deyü işbu müddeiye-i mezbûre Hatice bizi işhad eyledi

biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mucibince müddeiye-i mezbûre Hatice'nin mezbûr Halil'den tefrikine mihr-i müeccel-i mezbûr on beş kuruşu mezbûre Hatice'ye eda ve teslimi mezbûr Halil'e bade'l-hükm mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sadis ve'l-işrin sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Nafiyeci Abdullah Şehreküstü'den

Mehmed Bey ibni Mehmed Ağa

Mehmed Ali bin Mehmed

Sayfa No: 213

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da Karasakal mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat eden Fatıma Hatun binti el-Hac Hasan Efendi'nin veraseti zevci el-Hac Mehmed ibni el-Hac Cafer ile babası mezbûr el-Hac Hasan Efendi'ye ve validesi Ayşe Hatun binti el-Hac Osman'a ve Sadri sağır oğlu Cafer'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve sûk-ı sultanide bade'l-müzayede fûruht ve beyne'l-verese taksîm defetridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hamse min şevval el mükerrerrem sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Mihr-i müecceldir zimmet zevc-i mezbûr kuruş 250

Kumaş kefaref bahasıdır zimmet zevc-i mezbûr kuruş 39

Altın tok kuruş 52

İncili keselik kuruş 38

Göğüs incisi kuruş 16

Altın burun küpesi kuruş 12

Kulak küpesi kuruş 12

Ön kumaş ve kemer kuruş 4
 İncili kuşak kuruş 9
 İncili kalpak kuruş 12
 Sim kaytan kuruş 18
 Sim hac kaytanı kuruş 8
 Kırmızı kalabdanlı boğça kuruş 4

(s. 214)

Altın baş makrame kuruş 5 rub' 1
 Kadife minder 2 kuruş 3 rub' 1
 Cedid gömlek kuruş 2 rub' 3
 Yedi Bursa yastığı 3 kadife 30 zarif sağara 2 kuruş 23,5
 Yeşil Frenk ahtası entari kuruş 13
 Buldari entari kuruş 5 sümün 1
 Acem bezi kırmızı kapama kuruş 4 rub' 1
 Siyah örtülü kapama kuruş 28
 Kırmızı Frenk hıntası cübbe kuruş 16
 Yeşil boğça kuruş 3 sümün 8
 Münkiş don kuruş 1 sümün 7
 Alaca minder kuruş 1 sümün 4
 Al kara döşek kuruş 1 sümün 8
 Mavi kara döşek kuruş 1 sümün 4
 Sarı yünlü yorgan kuruş 2
 Mavi kara yüzlü yorgan kuruş 2,5
 Al kara yüzlü yorgan kuruş 2,5
 Sini kuruş 3

- Altın yüz kiler kuruş 3
- ...ala ma peçe kuruş 18
- Yemeni 21 kuruş 7 sümün 7
- Dülbend örtüsü kuruş 2 rub' 3
- Beyaz boğça kuruş 2,5
- Münkış gömlek kuruş 2,5
- Sarmalı uçkur kuruş 2,5
- Çorap ve yemeni kuruş 5
- Çit makad kuruş 8
- Şamdan 1 ve sahan 6 kuruş 4
- Gümüş hırdavat kuruş 1,5
- Şerbete 4 kuruş 1,5 sümün 1
- Çorap akçe 35
- Yamha boğçası kuruş 5
- Siyah makrameve sarı şerbete akçe 36
- Yeşil ve al çatgı kuruş 2 rub' 3
- Müski cübbe kuruş 2,5
- Peştihane kuruş 1 sümün 7
- Uşak yorganı kuruş 2
- Diz makrumesi 3 kuruş 1,5
- Diz makrumesi 3 kuruş 2 akçe 42
- Yedi Bursa yastığı kuruş 8 sümün 1
- Buldari kıt'a 1 alaca kıt'a 1 kuruş 1 rub' 3
- Kedi bastı entari kuruş 6 para 7
- Acem bezi müski ve yeşil kapama kuruş 5 rub' 1
- Acem bezi müski kapama kuruş 2 sümün 2

Beyaz şile şeker kuruş 1,5 akçe 1
 Köhne sincap kürek kuruş 5
 Sarı boğça kuruş 2,5
 Mavi boğça kuruş 2 sümün 8
 Kırmızı bez boğça rub' 3
 Köhne mebrum gömlek 7 sümün
 Köhne sırmalı gömlek kuruş 1 sümün 10
 Mor Frenk harası sırmalı don kuruş 2 rub' 1
 Alaca don kuruş 10
 Mebrum münkış don kuruş 2,5
 Uçkur 7 sümün akçe 5
 Itrar kuruş 1 akçe 12
 Menşefe 3 kuruş 1 rub'1
 Köhne boğça akçe 68
 Köhne makrame kuruş 7
 Merteb 4 kuruş 2,5
 Mebrum kuruş 1 akçe 11
 Yörük bağı akçe 103
 Makrame akçe 72
 Yörük bağı akçe 103
 Sağır yastık 6 kuruş 2
 Şilte döşek 1 sülüs
 Hamam leğeni kuruş 4 akçe 21
 Kil leğeni rub' 3
 Acem ıbrığı kuruş 1
 Nalin kuruş 0,5

Sepet rub' 3

Ayna sümün 10

Çizme akçe 135

Zımem-i müteferrika alacak kuruş 43

Zincirli altın ve Hacer altını kuruş 30

Cem'an Yekûn Kuruş 793. Yalnız yedi yüz doksan üç kuruştur.

Minhe'l-İhrâcât

Mezar binasına kuruş 3

İskat-ı Salât kefareten yemin kuruş 10

Pirinç pilavı masrafı kuruş 4

Müunet-i helva kuruş 13

Eşya fûruht olundukda delaliye sülüs 2

Cem'an Yekûn kuruş 31

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 762

Hisse-i zevc-i mezbûr kuruş 185

Hisse-i eb el mezbûre kuruş 127

Hisse-i üm el mezbûr el-Hac Hasan Efendi kuruş 127

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Cafer kuruş 323

Meblağ-i mezbûrun yüz otuz sekiz kuruşu babası mezbûrun zimmetindedir.

Sayfa No: 215

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kürkçüyan nam mahallede sâkin iken bundan akdem helak olan Karaoğlan Serkiz veled-i Karagöz'ün veraseti zevcesi Ağya binti Ovanis ile sulbi kebîr oğulları Karagöz ve Yagob'a ve sulbiye kebîre kızı Altun'a münhasıra olduğu şer'an

zâhir ve mütahakkık olduktan sonra mersumun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur .

Fi'l-yevmi'l-rabi min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Leğen kuruş 1

Sağir sini kuruş 1

Sağir tencere kuruş 1,5

Tas 1 kuruş 0,5

Teşt 1 kuruş 2

Don kazanı 1 kuruş 2

Lengeri 1 kuruş 0,5

Süzek rub' 1

Sağir lengeri 2 kuruş 0,5

Tabe ma kapama kuruş 0,5

Sahan 1 kuruş 0,5

Samdan rub' 1

Sağir sahan 1 rub' 1

Tas 1 rub' 1

Ayaklı nalbegi 1 kuruş 0,5

Nalbegi rub' 1

Arka esvabı kuruş 1

Köhne kilim 5 kuruş 2 rub' 1

Sağîre beyt kuruş 1

Sağir kilim 3 kuruş 1

Döşek 1 kuruş 1 rub' 1

Döşek 1 kuruş 1 rub' 1

Yorgan 3 kuruş 3 rub' 3

Kebîr tencere kuruş 3 sümün 5

Sahan 5 lengeri 1 kuruş 2,5

Sahan 2 sümün 10

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 150

Cem'an Yekûn Kuruş 180

Minhe'l-İhrâcât

Laşesine masraf kuruş 4 rub' 3

Resm-i kısmet kuruş 4,5

Katibe kuruş 1

Çukadara kuruş 1

Muhzıra kuruş 0,5

Delaliye ve dekkaniye para 10

Cem'an Yekûn Kuruş 12

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 168

Hisse-i zevce-i mersume Ağya kuruş 19 rub' 3

Hisse-i ibnü'l mersum Karagöz kuruş 59 para 12

Hisse-i ibnü'l mersum Yağnub kuruş 59 para 12

Hisse-i bintü'l-mersume Alyun kuruş 29 para 26

Sayfa No: 215

Belge No: 2

Medine-i 'Ayıntab'da Kanalıcı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Safiye binti el-Hac Allahverdi'nin veraseti zevci es-Seyyid Mehmed ibni es-Seyyid Hasan ile li-ebeveyn kız karındaşı Bahar'ın zevci sadri kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Ali'ye ve sadriye kebîre kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve

mütehakkık olduktan sonra müteveffât-i mezbûrenin terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-samin aşer min zilkadeti'ş-şerife sene 1155.

Don kazanı kuruş 2

Teşt 1 kuruş 3

Sahan 7 kuruş 2,5

Leğençe kuruş 1 rub' 1

Keçe 2 kuruş 1,5

Rehn kilim kuruş 3

Boz kilim 3 kuruş 3

Döşek 3 kuruş 2,5

Yorgan 1 kuruş 1

Şilte yorgan 2 kuruş 1

Mebrum gömlek 2 kuruş 1

Sim raht kuşak kuruş 6

Beyaz bez çarşaf kuruş 0,5

Meşefe 1 rub' 1

Pişkil kuruş 0,5

Kulak küpesi 2 kuruş 3

İplik nükü 3 kuruş 1

Tekleme yastık yüzü 4 kuruş 0,5

Sanduka 1 rub' 1

İşleme yün yastığı 6 kuruş 1

Dörde 2 hane sanduka kuruş 1,5

Altın tok kuruş 8

Kırmızı bez donluk 1 rub' 3

Kalpak...kuruş 2

(s. 216)

Beyez bez zera 5 kuruş 0,5

Der-zimmet-i Fatıma kuruş 1 sümün 2

Koyun 4 res' kuzu 1 kuruş 5 sümün 2

Bağ der-karye-i Ulumasere kuruş 15

Cem'an Yekûn kuruş 70

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin va kabir kuruş 5

İskat-ı Salât kuruş 3,5

Resm-i kısmet kuruş 1,5 rub' 1

Kâtibe rub' 3

Çukadara rub' 3

Muhzıra rub' 1

Cem'an Yekûn Kuruş 12

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 58

Hisse-i zevc-i mezbûr es-Seyyid Mehmed

Hisse-i ibni ahtü'l-mezbûr kuruş 11

Hisse-i ibni ahtü'l-mezbûr es-Seyyid Ali kuruş 11 akçe 24

Hisse-i binti ahtü'l-mezbûre Fatıma kuruş 5,5 akçe 12

Müteveffât-i mezbûrenin zevci mezbûr es-Seyyid Mehmed zimmetinde elli kuruş mihr-i müeccel olup tarih-i kitabdan üç ay mukaddem hâl-i hayatında ve kemal-i akl-i sıhhatinde mezbûr es-Seyyid Mehmed hibe-i sahihe-i şer'iyye ile hibe edip ol dahi

ittihab ve kabul eylediği verese-i mezbûrdan mahzarlarında şuhud-u udulüyle sabit olduğu işbu mahalle kayıt şod.

Sayfa No: 216

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab Kalesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Arpacı oğlu demekle meşhur Boyacı Mehmed ibni el-Hac Ömer'in veraseti zevce-i menkuhesi Fatıma binti ve diğer Fatıma binti İsmail ile sulbiye kebîre kızları Zeynep ve Ayşe ve Hatice'ye sulbi oğlu Mehmed'in oğulları İsmail ve Ömer'e ve Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-salis min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Peçe kuruş 3

Lengeri 3 kuruş 2

Tencere 2 kuruş 4

Tabe rub' 1 fener rub' 3

Leğençe kuruş 1

Sitil rub' 3

Şamdan rub' 1

Köhne çağşir kuruş 1

Gördüğü kuruş 1

Zıibun rub' 1

Köhne çuha kuruş 0,5

Zeytuni kapama kuruş 1,5

Zıibun ve gömlek kuruş 0,5

Kavuk ma sarık kuruş 0,5

Kilim 3 kuruş 5

Döşek 2 kuruş 2

Yorgan 3 kuruş 3

Köhne halı kuruş 0,5

Şilte yorgan kuruş 1

Yastık 2 kuruş 1

Köhne zili rub' 1

İznik kâse ve tabak ve fincan kuruş 1

Hırdavat menzil kuruş 1

Menzil der-kal'a mezbûr kuruş 60

Cem'an Yekûn Kuruş 51,5

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin ve kabir ve taş kuruş 5

İskat-ı Salât ve kefareten yemin kuruş 2

Resm-i kısmet kuruş 2 rub' 1

Kâtibe kuruş 1 çukadara kuruş 1 muhzıra rub' 1

Cem'an Yekûn Kuruş 11,5

(s. 217)

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 80

Hisse-i zevce-i mezbûre Fatıma kuruş 5

Hisse-i zevce-i mezbûre diğeri Fatıma kuruş 5

Hisse-i bintü'l-mezbûre Zeynep kuruş 18 akçe 107

Hisse-i bintü'l-mezbûre Hatice kuruş 18 akçe 107

Hisse-i bintü'l-mezbûre Ayşe kuruş 18 akçe 107

Hisse-i ibni ibnü'l-mezbûr İsmail kuruş 5 akçe 40

Hisse-i ibni ibnü'l-mezbûr Ömer kuruş 5 akçe 40

Hisse-i bintü'l ibni Fatıma kuruş 2 akçe 80

Sayfa No: 217

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Kozanlı mahallesi sâkinelerinden Ayşe binti Molla Mehmed nam hatun tarafından zikr-i âtî hal ve ibraya vekil olduğu zat-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile Arifan Molla Abdurrezzak ibnü'l-şeyh Salih ve el-Hac Mehmed ibni Mustafa şahadetleriyle sabit işbu râfiü'l-kitab emmisi Molla Hasan ibni Molla Kalender nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifte müvekkile-i mezbûrenin zevc-i muhala' olan işbu İbrahim Halil ibni İbrahim nam kimesne mahzarında bi'l-vekalet ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip işbu mezbûr İbrahim Halil müvekkileme mezbûre Ayşe'nin zevci olup beyinlerinde hüsn-ü zındıkaneleri olmayıp beyinlerinde şikak vaki olmakla zimmetinde mütekarrir ve makûd-u aleyh olan otuz kuruş mihr-i müeccelinden fariga ve nafaka ve iddet ve meunet-i süknası dahi kendi üzerine olmak üzere işbu mezbûr İbrahim Halil müvekkileme mezbûre Ayşe'yi muhalaai sahiha-i şer'iyye ile hâl eyledi ben dahi vekaletim hasebiyle hal-i mezbûru kabul eyledim zevciyete ve saire müteallika âmme-i deavi ve husumat ve eyman-ı mutalebattan işbu mezbûr İbrahim Halil'in zimmetini vekaleten ibra-i âm-ı kat'ü'l niza ile ibra ve iskat eyledim kezalik mezbûr İbrahim Halil zevciyete ve saire müteallika âmme-i deavi ve husumat ve eyman-ı mütalebattan müvekkileme mezbûre Ayşe'nin zimmetini ibra-i âm katiü'l-niza ile ibra ve iskat eyledi dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sadis min muharremü'l-haram sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

Berber Molla Mustafa İbni el-Hac Ahmed

Molla Yusuf İbni Molla Yusuf

Hacı Ali Oğlu Ali

El-Hac Ahmed Oğlu yeğeni Molla Mehmed İbni Eyub'dan Yahya

Sayfa No: 217**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Kurb-i Zincirli mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin İbni Mustafa'nın veraseti zevcesi Fatıma binti Yakub ile sulbi kebîr oğlu gaib ani'l-meclis Mustafa'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve sûk-ı sultanide fûruht ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'l-hamse min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Kutu 3 rub' 1

Çuval akçe 21

Döşek akçe 4

Çuval 3 kuruş 7

Halı rub' 3

Aba akçe 71

Kapama zıbun kuruş 10

(s. 218)

Yastık 1 akçe 28

Yorgan kuruş 1 sümün 5

Köhne kilim 2 kuruş 0,5 akçe 32

Tencere kuruş 1 akçe 25

Leğençe kuruş 1

Sahan 2 kuruş 1

Balta rub' 3 akçe 3

Don kazanı kuruş 2 akçe 44

Sanduka 2 kuruş 1akçe 12

Buğday kuruş 1 rub' 1

Merkeb kuruş 3

Boş arı peteği 65 kuruş 5

Arı 60 kuruş 60

Hacı Ali ile müşterek arı 12 kuruş 12

Karaba bağ der-karye-i Mazmahor kuruş 4

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 30

Cem'an Yekûn Kuruş 130

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin ma kabir ve iskat-ı Salât kuruş 8,5

Resm-i kısmet kuruş 3,5

Katibe'ye kuruş 1 rub' 1

Çukadara kuruş 1 rub' 1

Muhzıra kuruş 0,5

Delaliye rub' 1

Hüddamiye kuruş 1

Cem'an Yekûn kuruş 16

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 114

Hisse-i zevce-i mezbûre Fatıma kuruş 14 rub' 1

Hisse-i ibnü'l-mezbûr gaib Mustafa kuruş 99 rub' 3

Müteveffa-yı mezbûrun gaib ani'l-belet sulbi oğlu Mustafa'ya müteveffa-yı mezbûrdan müntakil mal-ı mevrusunu zabt ve hıfza kibel-i şer'den gaib-i mezbûrun emmisi Mehmed İbni el hak kaim ve vâsî nasb ve ta'yin olunub yedine hüccet-i şer'iyye îtâ olunduğu mahalle-i kayıt şod.

Fi min muharrem 1156.

Şuhûdü'l-hâl

Molla Yahya ibni Eyub'dan

Karındaşı Molla Tayyib Ammi mahalle-i mezbûr

Mehmed Ali İbni Mehmed

Sayfa No: 218

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Mehmed ibni Molla İbrahim'in veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ayşe binti el-Hac Ali ile sulbi sağır oğulları İbrahim ve Ali ve Ahmed'e ve sulbiye sağıre kızı Emine'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-samin min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Sahan 12 kuruş 3

Tepsi rub' 3

Lengeri rub' 3

Leğençe kuruş 1,5

Tencere 1 kuruş 2

Sini 1 kuruş 1

Teşt 1 kuruş 2

Samdan rub' 1

Hamam leğeni kuruş 2

Don kazanı kuruş 3

Don taşı rub' 3

Tepsi kuruş 0,5

Tencere kuruş 2

Kahk ibrığı rub' 1

Cam tası rub' 1

İznik çanak kuruş 1

Kütahya fincanı kuruş 0,5

Döşek 5 kuruş 6

Yorgan kuruş 8

Yastık 5 kuruş 2,5

Minder rub' 1

Mertep 2 kuruş 2

Kilim 1 kuruş 1,5

Çuha kuruş 3

(s. 219)

Pare tüylü kuruş 1

Pare halı kuruş 1,5

Tandır yorgan kuruş 1

Kebîr minder kuruş 0,5

Tenur kürsüsü rub' 1

Müştemil sarı rub' 3

Gömlek ve zıibun ve don ve kapama kuruş 3

Çağşir kuruş 2

Kuşak rub' 1

Maskıyye tarla karye-i Humanez kuruş 80

Bağ der-karye-i Suboğaz ma ceviz şeceri kuruş 30

İlbecli Derviş Oğlunda hinta bedir kili 4 kuruş 16

Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 100

Cem'an Yekûn kuruş 280

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin ve kabir kuruş 6

İskat-ı Salât kuruş 3

Kefareten yemin kuruş 1

Resm-i kısmet kuruş 7

Kâtibeye kuruş 1,5

Çukadara kuruş 1,5

Muhzıra kuruş 0,5

Cem'an Yekûn Kuruş 20,5

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 260

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayşe kuruş 32,5

Hisse-i ibnü'l-mezbûr İbrahim kuruş 65

Hisse-i ibni mezbûr Ali kuruş 65

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ahmed kuruş 65

Hisse-i bintü'l-mezbûre Emine kuruş 32,5

Müteveffa-yı mezbûrun sulbi sağır oğulları İbrahim ve Ali ve Ahmed'e ve sulbiye sağîre kızı Emine'ye babalarından müntakil mal-ı mevruslarını hıfz ve tesviye-i umurlarını rü'yete kıbel-i şer'den sığâr-ı mezbûrûnun valideleri Ayşe binti el-Hac Ali nam hatun vâsî nasb ve ta'yin olunur mezbûrenin yedine hüccet-i şer'iyye îtâ olunduğu bu mahalle kayıt şod.

Fi't-tarihü'l-mezbûr 1156.

Şuhûdü'l-hâl

Felek-zâde Osman Ağa

Felek-zâde Mehmed Efendi

Seraç Safer

Muhzır Başı Oğlu Ali Beşe

Sayfa No: 219-220

Belge No: 1

Medine-i ‘Ayıntab’da Şehreküstü mahallesinde sâkin Acemiyü’l-asl el-Hac Mehmed ibni Abdullah nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu’t-teşrifte Medine-i mezbûrede mahalle-i mezbûre sükkânından olup bundan akdem mahmiye-i Trabzon’da Trabzon gümrükçüsü iken on sekiz ay mukaddem fevt olan Arap oğlu denmekle ma’ruf el-Hac Mustafa Ağa ibni el-Hac Ali’nin li-ebeveyn karındaşları işbu rafiätü’l-kitab el-Hac Ahmed ve el-Hac Hamid mahzarlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelim edip ben mezbûr el-Hac Mustafa Ağa’nın mukaddema abd-i memlükü olup tarih-i kitabdan on sekiz sene mukaddem malından beni azad edip ba’dehu mezbûrun abd-i mu’takı iken tarih-i kitabdan yirmi ay mukaddem mahmiye-i mezbûrede ve fevtinden iki ay mukaddem malının sülüsünden bana iki yüz kuruş vâsîyet edip mısırren alâ isaihi fevt olup ve seksen kuruş kıymetli bir sim raht dahi benim malım olup Ađam mezbûr el-Hac Mustafa (s. 220) Ağa’nın rahtları içinde iken fevt oldukta zikr olunan raht müteveffa-yı mezbûrun malıdır deyü mirasa idhal edip ve halâ mârrü’z-zikr raht-ı mezbûr el-Hac Hamid’in yedinde olmakla salifü’z-zikr vâsîyet-i merkûme iki yüz kuruş ile salifü’z-zikr sim rahtımı mezbûrân el-Hac Ahmed ve el-Hac Hamid tereke-i müteveffa-yı mezbûra vazıayü’l-yed olmalarıyla talep ederim saul olunsun dedikde gıbbe’s-sual mezbûrân el-Hac Ahmed ve el-Hac Hamid cevaplarında fi’l-hakika tereke-i müteveffa-yı mezbûra vazı-i yedlerini ikrar, ma’adayı inkar eylediklerinde müdde-i mezbûr el-Hac Mehmed’den müddeasına uygun beyyine talep olundukda bade’l-istimhal ve’l-imhali’ş-şer’i ityan-i beyyineden izhar-ı acz edip istihlaf eyledikde fi’l-hakika müteveffa-yı mezbûr el-Hac Mustafa Ağa tarih-i mezbûrede mahmiye-i mezbûrede mezbûr el-Hac Mehmed’e malının sülüsünden iki yüz kuruş vâsîyet eylediğini bilmediklerine ve salifü’z-zikr seksen kuruş kıymetli rahtı beynlerinde mirasen tevzî edip ahz ve kabz etmediklerine mezbûrân el-Hac Ahmed ve el-Hac Hamid’e yemin teklif olundukda onlar dahi alâ vefkı’l-mes’ul hılfü’n billahil aliyin alâ etmeğin mucebince müdde-i mezbûr el-Hac Mehmed bî-vecih muarazadan ba’de’l-men mâ vak’a bi’t-taleb ketb olundu.

Fi’l-yevmi’l-hamse min muharremü’l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l Akran Mehmed Ağa Kethüda-zâde

Fahrü'l Eşbah Mehmed Ağa Siyaviş-zâde

Dölekli-zâde el-Hac Ömer Ağa Serdar Sabık

İbrahimli oğlu Oda Başı

Çavuş Süleyman Beşe

Bağdatlı Osman Beşe Çavuş

Sayfa No: 220-221**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Şhreküstü mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Hüsna binti el-Hac Ali'nin veraseti sadri kebîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed'e ve sadriye kebîre kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûrân es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed kendi nefislerinden asaleten ve mezbûre Fatıma tarafından zıkr-i âtî bey-i' ıkrara vekil olduğu zat-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile Arifan Hüseyin bin Hasan ve es-Seyyid Hasan ibni es-Seyyid Şaban şehadetleriyle sabit mezbûr es-Seyyid Mustafa dahi vekaleten meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifte Medine-i mezbûrede Kayser nam mahalle sâkinelerinden Fatıma binti yegen Mehmed Efendi ve sadri kebîr oğlu Hasan Efendi ibni Mehmed Ağa taraflarından bey-i' cai'z zıkr-i tasdika vekil-i şer'isi olan Kethüda-zâde demekle ma'ruf rafiatü'l-hazel kitab Fahrü'l-Akran Mehmed Ağa ibni Ömer Ağa mahzarında her biri asaleten ve vekaleten ıkrar-ı tam ve takrir-i kelim edip Medine-i mezbûre'ye tâbî Sam nam karye turabında Çörtlenli Bağ demekle ma'ruf bir taraftan nehir cari ve bir taraftan Kel Osman Oğlu bağı ve bir taraftan Gübgüb Oğlu Osman bağı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud bin teğek bağ ile yine karye-i mezbûrede Köy Önü demekle ma'ruf nam mahallede vaki bir taraftan Baki Beşe Oğlu el-Hac Hüseyin ve bir taraftan Kuzulan oğlu bağı ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdud bin teğek bağ ve derûnlarında ka-imü'l-usul on aded ceviz şecirleri ve etraflarında vaki eşcar-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ile mahdud-ini mezkûrin bağlar validemiz müteveffa-yı merkûmenin li-ebeveyn karındaşı mezbûr el-Hac Mustafa Ağa'nın ile'l-vefat mülkü

olup bade vefatihi (s. 221) validem müteveffât-i mezbûre Hüsna'nın hayatında hissesine ta'yin ve tahsis olunup ba'dehu validem mezbûre Hüsna dahi fevt olup irsen bize intikal etmekle biz dahi mahdudin-i mezkûrin bağları bi cümleti't-tevabi've'l- levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafık tarafeynden icab ve kabulü hâvî şürot-u müfsideden ârî bey-i' bat-ı sahih-i şer'î ile mezbûrân Fatıma hatun ve Hasan Efendi'ye seksen kuruşa her birimiz asaleten ve vekaleten bey' ve teslim ve temlik onlar dahi iştira ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûr seksen kuruşu müvekkilan-ı mezbûrân Fatıma Hatun ve Hasan Efendi yedlerinden tamamen ahz ve kabz eyledik fi ma ba'd mahdudin-i mezkûrin bağlar mezbûrân Fatıma hatun ve Hasan Efendi'nin mülk-i müşteraları ve hak-ı sırfıdır hasbe ma yeşâi ve yahtaru mutasarrıf olsunlar dediklerinde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sabi min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-İlmaü'l-Kiram yeğen Mehmed Efendi el müftü

Halim-zâde Hüseyin Efendi

El-Hac Mustafa Efendi Katib fetvayı

Çekim-zâde Mustafa Efendi an mahalle-i Kürtünciyan

Felek-zâde Osman Ağa

Hasan-zâde Osman Ağa

Çerkes-zâde Molla Mehmed

Biraderi Molla Mehmed

Sayfa No: 221-222

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Görenez nam karye sükkânından el-Hac Ömer bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımu't-teşrifte Medine-i mezbûrede Kürkçüyan nam mahallede sâkin iken bundan akdem vefat eden Molla Yasin ibni Ebubekir'in li-ebeveyn karındaşı oğlu olup zikr-i âtî bağa vazii'l-yed olan işbu râfiü'l-kitab Ebubekir

ibni Abdullah nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelam edip karye-i mezbûrede kurbünde Burç mezrasında vaki iki taraftan Kılıçoğlu Ali ve bir taraftan Ömer oğlu Hüseyin nam kimesneler bağları ve bir taraftan arz-ı hali ile mahdud dokuz yüz yetmiş teğek bağı tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem merkûm Ebubekir'in murisi mezbûr Molla Yasin'e hayatında elli beş kuruş semen-i medfu ve makbuza bey' ve teslim eyledim ve şu şarta eyledim ki bağ-ı mahdud-u mezkûru ben tımar edip hasıl olan gallesini be her sene merkûm Molla Yasin tamamen ahz ve kabz edip meblağ-ı mezkûr elli beş kuruş çıkdıktan sonra bağ-ı mahdud-u mezkûrun nısfı benim ve nısf-ı aharı merkûm Molla Yasin'in olmak üzere beynimizde kavlı ve ittifak etmiştik müddet-i merkûmeden beri bağ-ı mahdud-u mezkûrun bi'l-cümle hasılını mezbûr Molla Yasin ahz ve kabz edip ol vecihle bağ-ı mahdud-u mezkûrun nısfı benim mülküm iken mezbûr Molla Yasin fevt olup cümlesi merkûm Molla Yasin'in malı olmak zu'umuyla merkûm Ebubekir'in hisse-i şer'iyyesine ta'yin ve tahsis olunmakla bağ-ı mahdud-u mezkûrun nısfını merkûm Ebubekir'den talep ederim sual olunsun dedikde gıbbe's-sual mezbûr Ebubekir cevabında bağ-ı mahdudu tamamen tarih-i mezbûrda murisimiz merkûm Molla Yasin'e semen-i mezkûra bey' eyledi hatta tarih-i kitabdan sekiz ay mukaddem bağ-ı mahdud-u mezkûru ben sekiz sene mukaddem mezbûr Molla Yasin'e elli beş kuruşa bey' ve teslim eyledim benim kat'a bağ-ı mahdud-u mezkûrda 'alâkam yokdur deyü huzur-u müslimiynde ikrar ve itiraf eyledi deyü def ile mukabele edicek gıbbe'l-istintak ve'l-inkar mezbûr Molla Ebubekir'den def-i mezkûruna makbuzun beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i Müslimiynden Halil bin ömer ve Mehmed ibni İbrahim nam kimesneler li-ecli's-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika tarih-i kitabdan sekiz ay mukaddem bağ-ı mahdud-u mezkûru ben tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem merkûm Molla Yasin'e elli beş kuruşa semeni makbuza bey' ve teslim eyledim benim kat'a bağ-ı mahdud-u mezkûrda 'alâkam yokdur (s. 222) deyü işbu merkûm el-Hac Ömer bizim huzurumuzda ikrar ve itiraf eyledi biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade't-riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri mekbule olmağın mucibince bağ-ı mahdud-u mezkûr davasından müdde-i merkûm el-Hac Ömer bî-vecih muarazadan ba'de'l-men mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-sânî min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Bakkal el-Hac Halil oğlu Molla Ahmed

Şah mülklü es-Seyyid Ebubekir Kel Ali Kezir

Emir Ali oğlu es-Seyyid Ali

Sayfa No: 222

Belge No: 1

Husus-ı atî'l-beyanın mahallinde keşf ve tahrîri iltimas olmağın savb-i şer'iden Molla Ebubekir Efendi mezunen ta'yin ve irsal olunup ol dahi halen Medine-i 'Ayıntab voyvodasını fahrü'l-akran el-Hac Mehmed Ağa tarafından Mehmed Bey ibni Mehmed Ağa ile Medine-i mezbûrede Karagöz pazarı kurbunde tarîk-i âmm üzerine vech-i âtî üzere mecrûh olan Emu mahallesi ahalisinden Mehmed Beşe bin Mehmed'in üzerine varıp zeyl-i rakîmde fahrü'l-esâmi müslimeyn mahzarlarında akd-i meclis-i şer-i âlî eyledikte mecrûh mezbûr Mehmed Beşe meclis-i makûdda takrir-i kalam edip tarih-i kitab günü kable'l-mağrib Aliyün Neccar mahallesi sükkânından Hamid oğlu denmekle ma'ruf Mehmed Beşe ibni Mehmed vakt-i mezbûrda ve mahal-i mezbûrda sekranen bana şütum-u galiza ile şetm ederek üzerime hücum ve bıçak ile işbu sol baldırımdan beni amden darb ve cerh etmekle bade'n-nazar keşf ve tahrîr olunmak matlubumdur dedikte mecrûh-i mezbûrun isbatını keşf ve ilka-i nazar olundukda fi'l-hakika sol baldırımda iki mevziinde bıçak cerhi olduğu muayene ve müşahede eyledikten sonra mecrûh-u mezbûr Mehmed Beşe meclis-i makûd-u mezkûrda iade-i kalam edip beni işbu mall-i mezbûrda darp ve cerh eden ancak mezbûr Mehmed Beşe'dir işbu mahal-i mezbûrun etrafına vaki Amu mahallesi ve Seng-i Hoşkadem mahallesi ve Tarla-yı Atik mahallesi ahailerinde de kat'a davam ve nizam yokdur dedikte husus-ı mezbûru Mevlana-yı mezbûr mahallinde keşf ve tahrîr ve ba'dehu ma'an irsal olunan Ebubekir ibni Abdullah ve Mehmed bin Mehmed ile huzur-u şer'e gelip alâ vukuihi inha ve takrir etmeleriyle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi't-tasi işrin min zilhicce sene 1155.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hac Ahmed Efendi ibni Şaban Efendi

Yusuf bin Abdullah Efendi

Badi oğlu.....

Es-Seyyid Mehmed Çelebi Attar

Sayfa No: 223**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'a tâbî Tahti karyesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Şeyhi oğlu Mustafa'nın veraseti zevcesi Elife binti İsmail ile sulbi kebîr oğulları Şeyhi ve Ali'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekisi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi selh-i min zilhicce sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Öküz 3 kuruş 30

Merkep 2 kuruş 12

İnek 1 kuruş 5

Düve 1 kuruş 5

Nısf hisse kısrak kuruş 15

Buğday darı 10 kil kuruş 50

Sağır bediri kili 10 kuruş 30

Ibrık 1 kuruş 1

Tencere 1 kuruş 2

Teşt 1 kuruş 4

Yorgan 2 döşek 2 kuruş 3

Saplı tas 1 kuruş 0,5

Bulgur kili 1 kuruş 5

Tarhana kuruş 1

Keçeler kuruş 1

Kilkil darı 1,5 kil kuruş 3

Karye-i mezbûrede menzil ve sahan kuruş 10

Keçi 16 ve çebiş kuruş 30

Saban 2 kuruş 1

Çift demiri 2 kuruş 3

Karaçomaklı Teşkil oğlunda kuruş 17

Karye-i mezbûre ahalesinde zâhir bahası kuruş 9,5

Şâir zâhir nâsta kuruş 7,5

Bağ ve deri bahası kuruş 15

İnek 1 ve düve 1 kuruş 10

Öküz res' 1 kuruş 10

Cem'an Yekûn Kuruş 180

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin ve İskat-ı Salât kuruş 15

Resm-i kısmet kuruş 7

Karye-i mezbûrede tahrîr eden katibe ve çukadara kuruş 4

Cem'an Yekûn kuruş 16

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 254

Hisse-i zevce-i mezbûre Elif'e kuruş 31 rub' 3

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Şeyhci kuruş 111 para 5

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ali kuruş 111 para 5

Sayfa No: 223**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da Şehreküstü mahallesinde sâkine Fatıma binti Mahmud nam hatun zatı bade't-tavif-i şer'î meclis-i şer-i hatirü'l-lazımü't-tevkirde zevci muhalası işbu râfiü'l-kitab Ali bin Mustafa mahzarında bi taviha ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edip işbu mezbûr Ali benim zevcim olup beynimizde hüsn-ü zindiganemiz olmayıp şikak vaki olmakla zimmetinde mütekarrar ve makûd-u aleyh on beş kuruş mihr-i müeccelimden fariga ve nafaka iddet ve meunet-i süknam kendi üzerime olmak üzere işbu mezbûr Ali beni muhala-i sahihe-i şer'iyye ile hal eyledi ben hal-i mezbûru kabul eyledim zevciyete ve sağır müteallika âmme-i deaviden işbu mezbûr Ali'nin zimmetini ibra-i âmme ile ibra ve iskat eyledim kezalik zevciyete ve sağîre müteallika âmme-i deaviden benim zimmetimi ibra-i âmme katiü'l-niza ile ibra ve iskat eyledim dedikte gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 12 min muharremü'l-haram sene 1156.

Şuhûdü'l-hâl

Musa Beşe ibni Musa Şehreküstü'den

Mehmed Ali bin Mehmed

Sayfa No: 224**Belge No:1**

Medine-i 'Ayıntab'da Akyol mahallesinde sâkin Halil Beşe ibni Ali Bey nam kimesne meclis-i şer-i şerif-i lazımü't-tevkirde Medine-i mezbûrede Bostancı mahallesinden Mühürdar-zâde denmekle ma'ruf işbu râfiü'l-kitab el-Hac Hasan Efendi ibni Mehmed Ağa mahzarında bi't-tavi's-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edip Medine-i mezbûre fenasında ve diğeri bir Germişem kurbunda Peygamber Vakfı denmekle ma'ruf mahalde vaki bir taraftan Süpanverdi oğlu ve bazen el-Hac Abdurrahman nam kimesneler bağları ve bir taraftan mezbûr el-Hac Hasan Efendi ve bir taraftan Cebrail oğlu Mehmed ve bir taraftan Halaç Mehmed bağları ile mahdud iki yüz yirmi sekiz bin bağ ile derûnunda mağrus ka-imü'l-usul on iki dip ceviz eşcarı bey-i' cai'z-zikrin suduruna değin yedimde

mülküm olup bağ-ı mahdud-u mezkûru bi cümleti't-tevabi've'l-levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafik tarafeynden icap ve kabulü hâvî ve şürot-u müfsideden ârî bey-i' bat-ı sahih-i şer'î ile mumaileyh el-Hac Hasan Efendi'ye yüz iki kuruşa bey' ve teslim ve temlik ol dahi iştirâ va kabul ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz iki kuruş mumaileyh Hasan Efendi yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim fi ma ba'd bağ-ı mezbûr mumaileyh Hasan Efendi'nin mülk-i müşterasıdır benim asla ve kat'a 'alâka ve medhalim kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtaru mutasarrıf olsun dedikten sonra bayi-i mezbûr Halil Beşe'nin validesi Ümmühani binti el-Hac Hanifi nam hatun meclis-i şer'de takrir-i kelim edip bağ-ı mahdud-u mezbûr oğlum mezbûr Halil Beşe'nin müstakilen kendi mülküdür benim kat'a 'alâkam yokdur dedikten sonra mezbûr Halil Beşe'nin sulbi kebîr oğulları Mehmed ve Ali ve Mustafa ve Ebubekir ve Ahmed nam kimesneler takrir-i kelim edip bizim bağ-ı mahdud-u mezkûrda kat'a 'alâkamız yokdur babamız mezbûr Halil Beşe'nin mülküdür dediklerinden sonra yine mezbûr Halil Beşe'nin zevcesi Hatice binti Hamza nam hatun tarafından ikrar-ı cai'z-zikre vekil olduğu zat-ı mezbûre-i ma'rifet-i şer'iyye ile Arifan Halil bin Aşur Velekoğlu el-Hac Süleyman şehadetleriyle sabit Molla Mehmed ibni Molla Osman nam kimesne bi'l-vekaleten takrir-i kelim edip bağ-ı mahdud-u mezkûr müvekkilemin zevci mezbûr Halil Beşe'nin mülküdür müvekkilemin kat'a 'alâka ve medhali yoktur dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ebubekir Efendi ibni Mehmed Efendi

Es-Seyyid Mustafa Çelebi ibni Mehmed Efendi Makûd

Molla Abdullah el-Hac Ahmed Efendi

Duran oğlu Hacı Hüseyin Ağa

Bostancı-zâde Mehmed Efendi

Cebrail oğlu Mehmed

Mehmed Ağa bin Mehmed Muhzırbaşı

Şarikçı Mehmed Siya

Mahmud Beşe Paçacı

Sayfa No: 225

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Hızırçavuş nam mahallede sâkin iken bundan akdem fevt olan Attar el-Hac İsmail bin İsmail'in min cihet-i zevi'l-erham varisleri olan Ebubekir ibni Süleyman ve Mustafa ibni el-Hac Mehmed ve Mehmed bin el-Hac Abdullah nam kimesneler meclis-i şer-i şerif-i lazımmü't-teşrifte Cevizlice nam mahalle ahalisinden Deveci oğlu denmekle ma'ruf işbu râfiü'l-kitab Mehmed nam kimesne mahzarında her biri üzerine dava ve takrir-i kalam edip Medine-i mezbûra tâbî Küllü nam karyede vaki bir taraftan mezbûr Mehmed ve bir taraftan Molla Mustafa ve bir taraftan Hıyarlı oğlu mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdud bin yüz teğek bağ murisimiz müteveffay-ı mezbûr el-Hac İsmail'in mülkü olup bağ-ı mahdud-u mezkûr irsen bize intikal etmiş iken mezbûr Mehmed on iki seneden beri bağ-ı mahdud-u mezkûru fuzuli zabt eder sual olunup kasr-ı yedine tenbih olunmak matlubumuzdur dediklerinde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında fi'l-hakika bağ-ı mahdud-u mezkûr merkûm el-Hac İsmail'in mülkü olup lâkin tarih-i kitabdan on iki sene mukaddem mezkûr el-Hac İsmail bağ-ı mahdud-u mezkûru bana doksan altı kuruş semen-i medfu ve makbuza bey' ve teslim ve temlik ben dahi işтира ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledim ol vech ile bağ-ı mahdud-u mezkûr benim mülk-i müşteram olmak üzere bi-hakkın zabt ederim deyü def ile mukabele edicek gıbbe'l-istintak ve'l-inkar merkûm Mehmed'den def-i mezkûruna mutabık beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i Müslimiyynden Ahmed ibni Ömer ve Seydi bin Osman nam kimesneler li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika tarih-i mezbûrda müteveffay-ı mezbûr el-Hac İsmail hayatında bağ-ı mahdud-u mezkûru merkûm Mehmed'e doksan altı kuruş semen-i medfu ve makbuza bizim huzurumuzda bey' ve teslim ve temlik ol dahi ber-vech-i muharrer işтира ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledi ol vech ile bağ-ı mahdud-u mezkûr merkûm Mehmed 'in mülk-i müşterasıdır biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikte bade riayet-i şeraiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mucebince bağ-ı mahdud-u mezkûr merkûm Mehmed'in mülk-i müşterası olduğuna bade'l-hüküm mezbûrûn Ebubekir ve Mustafa ve Mehmed bî-vecih muarazadan men bir leh mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-samin aşer min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kethüda-zâde Mehmed Ağa

Dölekli-zâde el-Hac Ömer Ağa

Sayfa No: 225-226**Belge No: 2**

Medine-i 'Ayıntab'da kurb-i Şehreküstü mahallesi ahalisinden fahrü's-sadati'l-kiram es-Seyyid Mehmed Efendi ibnü'l-Şeyh Mahmud Efendi meclis-i şer-i şerif-i lazı mü't-teşrifte zevcesi Fatıma hatun binti Mehmed Emin Çelebi tarafından ikrar-ı cai'z-zikri tasdika vekil-i şer'isi olan mezbûre Fatıma hatunun karındaşı işbu râfiü'l-kitab Fazlı Çelebi ibnü'l-mezbûr Mehmed Emin Çelebi mahzarında bi-tavi's-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kalam edip mahalle-i mezbûrede vaki kıbleten el-Hac İsmail ve şarken es-Seyyid Ahmed Çelebi ve vereseleri ve garben Gürgenli el-Hac Hasan ve şimalen biraderim es-Seyyid Mustafa Çelebi vereseleri ile mahdud dâhiliye iki sekili bir fevkani beyt ve bir tahtani beyt ve bir sağır kiler önü ve bir matbah ve bîkr-i ma avlu-yi muayyene-i müştemil menzilimi ve menzili merkûma mutassıl kıbleten biraderim es-Seyyid Mustafa menzili ve şimalen tarîk-i âmm ve şarken Ahmed Çelebi vereseleri ve garben Şeyh Ebubekir Efendi ile mahdud hâriciye bir fevkani oda ve bir hazine odası ve tahtında bir ahır ve avlu-yi muayyene-i müştemil odamı bi cümleti't-tevabi've'l-levâhik ve kâffeti'l-hukuk ve'l-murafık tarafeynden icab ve kabulü hâvî ve şurut-u müfsideden ârî bey-i' bat-ı sahih-i şer'î ile tarih-i kitabdan on sene mukaddem müvekkile-i mezbûre zevcem Fatıma hatuna zikr olunan dâhiliye menzilimi üç yüz elli kuruşa (s. 226) ve hâriciye odamı yüz elli kuruşa bey' ve teslim ve temlik ol dahi iştira ve kabul ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semenleri meblağ mecmu-i mezkûr beş yüz kuruşu tarih-i mezbûrda müvekkile-i mezbûre Fatıma hatunun yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim fi ma ba'd zikr olunan dâhiliye menzil ve hâriciye oda mezbûre Fatıma hatunun mülk-i müşterasıdır benim kat'a 'alâka ve ve medhalim kalmadı hasbe ma yeşâ ve yahtaru mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-işrîn min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-Sadati'l-Şeyh

Es-Seyyid Ömer Efendi Biraderi

Es-Seyyid Kâsım Çelebi tâbî mezbûr

El-Hac İsmail tâbî mezbûr

El-Hac Ali oğlu el-Hac Hasan

Es-Seyyid Hasan ibni Hacı Ahmed

Es-Seyyid İsmail Çelebi bin Kâsım Çelebi

Ebu'l Savid Beşe ibni Molla Yusuf

Sayfa No: 226**Belge No: 1**

Medine-i 'Ayıntab'da Amu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Süleyman ibni el-Hac Ali'nin veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine binti Mehmed ile sulbi sağır oğlu Mustafa'ya ve sulbiye sağîre kızı Askalan'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun terekesi ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve sûk-ı sultanide fûruht ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi'l-hamse aşer min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Sahan 35 kuruş 13 rub' 1

Tas 3 kuruş 1,5 akçe 7

Lengeri 9 kuruş 6,5 akçe 31

Kebîr sitil kuruş 2 akçe 15

Sini 2 kuruş 4,5 akçe 5

Hamam leğeni kuruş 2,5

Tencere kuruş 3 akçe 1

Süzek ma tabe kuruş 11 akçe 3

Leğençe kuruş 2

- Don kazanı kuruş 3,5 akçe 5
- Kahk ıbrığı 2 akçe 71
- Kapaklı sağır sitil kuruş 1sümün 4
- Bakır havan kuruş 7
- Fener akçe 63
- Ibrık 2 kuruş 2
- Tencere kuruş 2,5 akçe 33
- Sağır lengeri ve İznik Çanak ve cam tepsi kuruş 1 akçe 35
- Şamdan kuruş 1,5
- Mum kürsüsü kuruş 2
- Üzengi kuruş 1 akçe 11
- Demir miskal ma tahta akçe 53
- Siyahlı at bordası kuruş 10
- Çuha haşa akçe 72
- Sağır halı seccade rub' 3
- Su tası akçe 42
- Boz kilim rub' 3
- Köhne halı akçe 45
- Pare halı kuruş 1,5 akçe 6
- Halı kuruş 2 sümün 4
- Köhne kilim 1 rub' 3
- Yorgan 2 kuruş 1 akçe 32
- Tenur yorganı akçe 46
- Şilte ve döşek akçe 48
- Yastık 3 akçe 86
- Döşek akçe 70

Minder 4 akçe 10

Kilim 1 kuruş 2 sümün 1

Kilim kuruş 2 akçe1

Mavi kapama kuruş 1 akçe1

Çuha şalvar kuruş 3 akçe 1

Mor niş çuha kuruş 6

Kırmızı niş çuha kuruş 1,5 sümün 2

Alaca entari kuruş 2 rub' 3

Sarık kuruş 2 sümün 8

Sarık kuruş 0,5

Gömlek 2 akçe 105

(s. 227)

Don ve sade akçe 67

Kapama kuruş 10

Kavuk ma kuşak akçe 66

Donluk bez rub' 3

Sağır sarı hare kapama akçe 107

Alaca zıbusun akçe 45

Sağır alaca kapama kuruş 7

İşleme gömlek ve makrame kuruş 1,5 akçe 21

Keten kıt'a 1 ve bir makrame kuruş 1 akçe 18

Köhne kalpak ve yastık yüzü kuruş 5

İşleme don kuruş 1

Çuha cübbe 2 kuruş 1,5

Sim tarak 2 ve fincan 3 kuruş 5 akçe 5

- Mertep 3 akçe 82
- Eyer kuruş 1,5
- Tahta ... kuruş 0,5
- Ekmek tahtası akçe 15
- Anbar kapağı akçe 15
- Selem kuruş 2
- Çirçir kuruş 0,5
- Sanduka 2 kuruş 5
- Sim kuşak kuruş 1,5 akçe 2
- Çizme ve papuç kuruş 1,5
- Köşker batı kuruş 2
- Hırdavat beyt kuruş 1
- Der-zimmet-i Neccar Oğlu kuruş 2
- Der-zimmet-i demirci Mehmed kuruş 8
- Elife avretde kuruş 1
- Şemsi kızı avretde rub' 3
- Pekmez hırsız el-Hac Ömer'de kuruş 15
- Katırcı oğlu kuruş 1
- Behzad oğlunda kuruş 100
- Mutfar'da kuruş 2
- Celladda kuruş 2
- Nıfz bargir bahası Hacı Mehmed'de kuruş 8
- Menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 40
- Zâhire beyt kuruş 4
- Kayalı oğlunda hinta bahası kuruş 40
- Nakd kuruş 7 sümün 7

Kök İbrahim'de kuruş 15

Kemter oğlunda kuruş 2

Hacı Mehmed'de kuruş 26,5

Molla İsmail Şakirdi Mehmed'de kuruş 15

Emir Hamza'da kuruş 3,5

Mecid'de kuruş 15 rub' 3

Cem'an Yekûn Kuruş 431

Minhe'l-İhrâcât

Teçhiz tekfin ma kabir kuruş 7 rub' 1

İskat-ı Salât ve kefareten yemin kuruş 5

Resm-i kısmet kuruş 11

Katibe kuruş 2

Çukadara kuruş 2

Muhzıra kuruş 0,5

Füruht günü mesarif

Delaliye kuruş 1,5

Ve katibe kuruş 0,5

Katibe kuruş 1 rub' 1

Çukadara kuruş 1 rub' 1

Hamaliye kuruş 1,5

Muhzıra rub' 1

Mihr-i müeccel müsbetü'l-zevce-i mezbûre Emine'ye bade't-tahlifi'ş-şer'î kuruş 50

Cem'an Yekûn Kuruş 83

Sahhü'l-Bâkî Li't-taksîm beyne'l-verese kuruş 348

Hisse-i zevce-i mezbûre Emine kuruş 43,5

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mustafa kuruş 203

Hisse-i bintü'l-mezbûre Aklan kuruş 110,5

Sağiran-ı mezbûrânın emmileri işbu râfiü'l-kitab el-Hac Mehmed ibnü'l-mezbûr el-Hac Ali kıbel-i şer'den sağiran-ı mezbûrân üzerlerine vâsî nasb ve tesviye olunup vâsî-i merkûm talebiyle sağiran-ı mezbûrânın her birine külli yevm altışar akçe nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunup vâsî-i mezbûr yedine hüccet-i şer'iyye verildiği kayıt şod.

Fi'l-yevmi's-samin aşer min muharremü'l-haram sene sitte ve hamsîn ve mie ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Arap oğlu el-Hac Mustafa

Abacir oğlu Molla Mehmed

Mütevelli Molla Ahmed

Kazaz İbrahim el-Hac Mustafa

Sayfa No: 228-229

Belge No: 1

Medine-i 'Ayıntab'da Tarla-i Cedid mahallesinde sâkin Aynıbez oğlu demekle ma'ruf işbu râfiü'l-kitab Mustafa ibni el-Hac Mustafa meclis-i şer-i hatır-ı lazımu't-tevkirde Medine-i mezbûrede Hayik Müslüman nam mahallede sâkin diğer Mustafa bin Ali mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelim edip tarih-i kitabdan dört sene mukaddem bir sene vade ile işbu mezbûr diğer Mustafa'ya iki yüz kuruşu iki yüz batman kahveye selem-i şer'î eyledim ve gaib-i ani'l-meclis karındaşı Ömer'e dahi iki yüz kuruşu iki yüz batman kahveye selem-i şer'î eyledim meclis-i akd'de tarafeynden bi'l-emir ve'l-kabul işbu mezbûr diğer Mustafa karındaşı mezbûr Ömer zimmetinde olan müselleme fiih mezbûr iki yüz batman kahvenin edasına dahi kefil bi'l-mal olmuştu ve karındaşı mezbûr Ömer dahi mezbûr diğer Mustafa'nın zimmetinde olan müselleme fiih mezkûrun

edasına kefil bi'l-mal olmuştu müselleme fihi mezbûr iki yüz batman kahveyi diğeri Mustafa'dan asaleten ve müselleme fihi mezbûru karındaşı mezbûr Ömer zimmetinde olan iki yüz batman kahveyi dahi kefareten ceman dört yüz batman kahveyi mezbûr diğeri Mustafa'dan talep ederim sual olunsun dedikde gibbe's-sual mezbûr diğeri Mustafa cevabında mezbûr Mustafa ile benim ahz ve itam olmayıp ve mezbûru kat'a bilmem deyü ve muarefem dahi yoktur deyü husus-ı mezbûru bi'l-külliye inkar eyledikten sonra mezbûr Mustafa iade-i kelim edip fi'l-hakika benim mezbûr Mustafa'ya ol miktar müselleme fihi mezkûr benim deynim var idi lâkin eda eyledim ve benim zimmetimi defter-i dava-yı mezkûreden ibra eyledü deyü def ile mukabele eyledikde müdde-i mezbûr Mustafa bir kıt'a fetva-i şerife ibraz ve bi'l-muvacehe feth ve kıraat olundukda Zeyt Amr'dan zimmetinde şu kadar kuruş hakkım vardır deyü dava ettikte Amr münkir olup asla senin bende hakkın yoktur ve ben seni bilmem deyü def ile mukabelesinde Zeyt müddeasına ikamet-i beyyine eylediğinde Amr ve meblağ-ı mezbûru sana eda ettim deyü ikamet-i beyyine etse Amr'ın beyyinesi makbule ve redd-i sahih olur mu? Cevab-i ba sevabında olmaz deyü bildirilip “lev ideâ mâlen fe-kâle'l-müddea mâ-kâne leke alâ şey'im, fe-ekâme'l-müddeî beyyinetün ala'l-mâl. Fe'ddeâ el-müddeâ-aleyh el-ibrâ ve'l-ibkâ li-yesmea. Ve lev-zâde'l-müddeâ-aleyh alâ kavlihî mâ kâne-leke alâ şey'in kelimetü kittin ve lâ-ârifüke ev mâ-eşbehahû ke-kavlike ve lâ-raeytüke ve mâ-cerâ beynî ve beyneke muhaletatün. Fe-lâ tukbelü beyyinetün ala'l-kazaî ve lâ ale'l-ibnâi” deyu “ Surretü'l-Fetavîeden nakil irat olunmağın ber-mûceb-i fetvâ-yi şeûfe mezbûr diğeri Mustafa'nın def-i mezkûru gayr-i sahih olmakla müdde-i mezbûr Mustafa'dan müddeasına mutabık beyyine talep olundukda udul-ü ahrar-ı rical-i Müslimiynden Seng-i Taviil (s. 229) mahallesinden Molla Mehmed ibni Molla Mehmed ve Tarla-i Cedid mahallesinden el-Hac Mustafa ibni İsmail nam kimesneler li-ecliş-şehade meclis-i şer'e hazıran olup isre'l-istişhad fi'l-hakika tarih-i kitabdan dört sene mukaddem işbu müdde-i mezbûr diğeri Mustafa'ya iki yüz kuruşu iki yüz batman kahveyi selem-i şer'î eyledi ve karındaşı mezbûr Ömer'e dahi iki yüz kuruşu iki yüz batman kahveyi selim-i şer'î eyledi meclis-i akde işbu mezbûr diğeri Mustafa karındaşı mezbûr Ömer'in zimmetinde olan iki yüz batman kahvenin edasına kefil bi'l-mal oldu mezbûr Ömer dahi mezbûr diğeri Mustafa'nın zimmetinde olan iki yüz batman kahvenin edasına bizim huzurumuzda her biri aharın zimmetine lazım gelen müselleme fihi mezkûrun edasına kefil bi'l-mal oldular biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyye eyledikde bade riayet-i şeraiti'l-kabul

şehadetleri makbule olmağın mucibince müselleme fihi mezbûr dört yüz batman kahveyi müdde-i mezbûr Mustafa'ya asaleten ve kefareten eda ve teslime mezbûr diğer Mustafa'ya tenbih bir leh mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-samin aşer min muharremü'l-haram sene 1156.

Şuhûdü'l-hâl

Maksur oğlu Ali Beşe

Kadı oğlu Hacı Mustafa oğlu

Ubeyd Molla Mehmed

Es-Seyyid Mehmed bin Hacı Mehmed

Sayfa No: 230

Belge No: 1

Sâkin olalı on sene geçmiş değil ise kaldırtıp kadim-i karyelerine nakl ve iskân eylesiz amma oturdukları yerlerde avarız hanesine kayd olup ve sâkin olalı on sene geçmiş ise ol makule reaya kaldırmak olmaz oturdukları yerlerde üzerlerine edası lazım gelen resm-i raiyetlerini kanun ve defter mucibince hükm edip aliverip biz avarızhanesine kaydolduk deyü taallül ettirmeyesiz min bad kanun ve emr-i hümayunuma muhalefet kimesneye taallül ettirmeyip husus-ı mezbûr için bir daha şikâyet olunup tekrar emr-i şerifim ısrar ve irsal olmasına muhtaç eylemeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılāsız tahrîren.

Fi evail-i şehri recebü'l-ferd sene hamse ve hamsîn ve mie ve elf.

Vaselnâ fi 11 muharrem sene 1156

Be-makam-i Kostantiniyye el Mahruse

Sayfa No: 230

Belge No: 2

Vech-i tahrîr huruf budur ki

İşbu bin yüz elli altı senesi muharremü'l-haram guresinden senesi ahirine değin nefsi 'Ayıntab ve tevabi kularının ehl-i zimmet nasara ve yehud ve Ermenilerin ve Âcâm taifelerinin sene-i mezbûre mahsub üzerlerine edası lazım gelen cizye-i şer'iyeleri esnaf-ı selase itibarıyla cibayet cem'i ve tahsil etmek için halen eyalet-i Maraş cizyedarı olan Üsküdari İzzetlü Mustafa Ağa bizlere tefviz biz dahi tefevvüz ve kabul edip yedimize mumaileyh Mustafa Ağa temessük îtâ etmişti biz dahi 'Ayıntab kazasında sâkin ve mütemekkin ve misafir ve yedlerinde mîrî evrakı olmayanı mürur ve ubur eden yabancı ehl-i zimmet ve yehud ve Eramine ve Âcâm taifelerinin ba-ferman-ı âlî ve şürut-u berat mantuku üzere cizye-i şer'iyeleri cibayet olunmak üzere tarafımızdan işbu baiseyü't-temessük İzzetlü Kâsım Bey ve Ömer Bey nam kimesnelere bir vech-i iştirak deruhte ve'l-nizam olunup onlar dahi iltizam ve kabul etmeleriyle cibayet olunmak için zabtı için yedlerine işbu memur temessük îtâ olunmuştur gerektir ki kaza-i mezbûre ve tevabi-i kularında sâkin ve mütemekkin ehl-i zimmet kefer ve yehud ve Eramin ve Âcâm taifelerinin esnaf-ı selase itibarıyla cizye-i şer'iyelerini şürut-u berat mucebince mezbûrân cibayet edeler cem ve tahsiline tarafımızdan ve taraf-ı ahardan bir ferd mani olmayalar tahrîren Fi't-tarihü'l-mezbûr li-sene el-merkûme.

Bende el Fakir Ahmed

Cizyedar-ı Antep Ser muhzır-ı Maraş

Bende el Fakir Mehmed Ataullah Cizyedar İsa

III. BÖLÜM

3. BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. AİLE HUKUKU

3.1.1 İslâm Hukukunda Evlilik

İslâm dini aileyi toplumun temeli saymakta ve evlenmeyi gerekli görmektedir.⁶²

3.1.1.1. Eşlerin Hukuku ve Hakları

Aile hukuku ile ilgili kararlar ve sicil kayıtlarından eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme ve benzeri müesseselerin nasıl işlediğini, tamamen erkeğe ait gibi sanılan boşama hakkının kadın tarafından da nasıl kullanıldığını, şiddetli geçimsizliğin kadına evlenmeyi sona erdirme hakkını verdiğini, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifelerini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini ve tarihin muhtelif devirlerinde bir Türk ailesinde hangi şeylerin önem arzettiğini ve en önemlisi de evlenme akdinin sicile (mecburi olmasa da) kaydedildiğini öğrenebiliriz.⁶³

3.1.1.1.1. Mehir

İslâm Hukukunda koca, evlenmenin akdi anında veya devamı sırasında bazen de sona ermesi halinde karıya muayyen bir mal veya para gibi ticari değeri olan bir şey vermek zorundadır. Buna Arapça “mehr” ya da “sadak” adı verilir. Peygamber’in hadislerinde kadına mehir verilmesi gereğinden bahsedilmektedir.⁶⁴ Metnimizde mehir ile ilgili olarak; Gircikin köyünde vefat eden Aziz oğlu es-Seyyid Mehmed’in verasetinin, zevcesi el-Hac Kaya kızı Hatice ile öz kızları Fatıma, Elif ve öz kardeşi es-Seyyid

⁶² Servet Armağan; İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler, Diyanet İşleri Bakanlığı Yayınları, 4.Baskı, Ankara 2001, s.160.

⁶³ Ahmet Akgündüz; Şer’iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.13.

⁶⁴ Halil Cin; İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme, Selçuk Üniversitesi Yayınları, İkinci Baskı, Konya 1988, s.210,211.

Ahmed'in öz oğlu es-Seyyid Ali'ye ait olduğu kesinleştikten sonra mezbûre Hatice'nin mecliste, es-Seyyid Ali, Fatma, Elif, es-Seyyid Ali'nin ceddeleri olup, terekeye el koyan el-Hac Mustafa kızı Ayşe huzurunda, adı geçen es-Seyyid Mehmed'in zevcesi olduğunu ve üzerinde yetmiş kuruş mehiri olduğunu, bu mehiri es-Seyyid Mehmed'in terekesinden talep ettiğini söylediğine dair belge bulunmaktadır.⁶⁵ Yine 98/3 numaralı sicilde mehirin geçtiği iki belge daha bulunmaktadır.⁶⁶

3.1.2. Boşanma

3.1.2.1. Kocanın Boşaması (Talak)

Talak; boşama ehliyetine haiz olan kocanın, tek taraflı iradesiyle evli hanımını belli lafızlar kullanarak derhal veya gelecekte belirttiği bir zaman itibarıyla boşamasıdır. İslâm hukukunda erkeğin hanımını boşama yetkisi kabul edilmiş olup, erkek bu yetkisini tek taraflı iradesi ile kullanabilmektedir.⁶⁷ Sicilimizde, sadece bir sayfada kelime olarak geçmektedir.⁶⁸

3.1.2.2. Tefrik

Kocanın cinsî iktidarsızlığı, akıl hastası olması veya bulaşıcı hastalıkları bulunması gibi evlilik hayatını çekilmez hale getiren sebeplerin varlığı halinde, kadın, evliliğin sona erdirilmesi için hakime başvurabilir. Hakim de karı kocayı ayırır. Buna tefrik adı verilir.⁶⁹ 98/3 numaralı Gaziantep şer'iyeye sicilinde kadının kocasını boşaması ile ilgili olarak; Şehreküstü mahallesinden Ahmet kızı Hatice'nin mecliste Mehmet oğlu Halil adlı kişi huzurunda, babalığı Mehmet'in kendini daha yetişkin değilken Halil adlı bu kişiyle evlendirdiğini ve nikahın bozulmasını istediğini söylemesine dair bir belge bulunmaktadır.⁷⁰

⁶⁵ Bkz: s.190-BN:1.

⁶⁶ Bkz: s.213-BN:1, s.217-BN:1.

⁶⁷ Nihat Dalgın; İslâm Hukukunda Boşama Yetkisi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 2001, s.33-34.

⁶⁸ Bkz: s.201.

⁶⁹ Ahmet Akgündüz; İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, Timaş Yayınları, İstanbul 1993, s.34.

⁷⁰ Bkz: s.213-BN:1.

3.1.2.3. Muhâlaa

Karı-kocanın şiddetli geçimsizlik nedeniyle karşılıklı rıza ile ayrılmalarıdır.⁷¹ 98/3 numaralı sicilde muhâlaa ile ilgili; İbrahim oğlu İbrahim adlı kişiyle Kozanlı Mahallesi'nden Molla Mehmed kızı Ayşe'nin, boşandıklarına dair belge bulunmaktadır.⁷² Yine bununla ilgili bir tane daha belge bulunmaktadır.⁷³

3.1.2.4. Nafaka

Koca, karısının ve karısından doğan çocukların nafakasını temin etmekle mükelleftir. Yani kadın kocasından nafakasını talep edebilir. İslâm hukukunda koca, karısının yiyecek, giyecek, mesken ve hizmetçi masraflarını temin etmek zorundadır.⁷⁴ Zevcenin gayrimüslim (ehl-i kitab) olması nafaka almasına mani değildir.⁷⁵ Nafakanın ihtiva ettiği her şeyde olduğu gibi giyim eşyalarında da fantezi, lüks ve gösterişe kaçmamak, ihtiyacı orta seviyede ve normal giyim eşyalarıyla karşılamak, örfü uygunluk ve nihayet genel dini prensiplerin dışına çıkmamak esastır.⁷⁶ 98/3 numaralı sicilde nafaka ile ilgili olarak; Antep şehrinde Kozanlı Mahallesi sâkinlerinden Molla Mehmed kızı Ayşe adlı hatunun vekili Molla Hasan'ın mecliste, Ayşe'nin boşandığı eski eşi İbrahim oğlu İbrahim Halil adlı kişi huzurunda, adı geçen İbrahim'in Ayşe'yi otuz kuruş nafaka ile boşadığını, kendinin de vekilliği nedeniyle bu boşanmayı kabul ettiğini bildirdiğine dair belge bulunmaktadır.⁷⁷ Yine bununla ilgili bir tane daha belge bulunmaktadır.⁷⁸

3.1.2.5. İddet

Eskiden kocasından ayrılan kadının, tekrar başkasıyla evlenebilmek için beklemek zorunda bulunduğu, yani üç defa hayiz görüp temizleninceye kadar geçecek olan

⁷¹ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.26.

⁷² Bkz: s.217-BN:1.

⁷³ Bkz: s.223-BN:2.

⁷⁴ Ahmet Akgündüz; İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, s.28.

⁷⁵ Hayreddin Karaman; Mukayeseli İslâm Hukuku I, Nesil Yayınları, 1.Cilt, Üçüncü Baskı, İstanbul 1986, s.346-347.

⁷⁶ Ruhi Özcan, İslâm Hukukunda Hısımlık Nafakası, Çağlayan Yayınları, İzmir 1996, s.19.

⁷⁷ Bkz: s.217-BN:1.

⁷⁸ Bkz: s.223-BN:2.

müddettir. Kocasından boşanırsa yüz gün, kocası ölürse yüz otuz gün beklenirdi.⁷⁹ 98/3 numaralı sicilde iddetin geçtiği iki adet belge bulunmaktadır.⁸⁰

3.2. MİRAS HUKUKU

Şer'iyeye sicilleri içinde tereke kayıtları önemli bir yekûn tutar. Tereke, vefat eden kimselerin geride bıraktıkları mal yerine kullanılan bir terimdir. Eğer varisler, terekenin kadılık makamı tarafından taksîmini istemişse şer'î hüküm ve kurallara göre mirası paylaşmak kadının göreviydi. Kadılar ya bizzat ya da maiyetlerinde çalışan ve bu işin uzmanı olan Kassamlar vasıtasıyla, terekeyi ayrıntılı olarak tespit ve taksîm eder ve bunları sicillere kaydederlerdi.

Tereke kayıtlarının genel olarak dört kısımdan meydana geldiğini görüyoruz.

Birinci kısma öncelikle vefat eden kişinin ismi ve varsa unvanları, oturmakta olduğu köy ve mahallenin adı yazılır. Eğer müteveffanın ölümü başkasının elinden olmuşsa “maktûlen” kelimesi ile buna işaret edilir. Ölüye ait bu bilgilerden sonra kimler mirasçı ise hepsinin isimleri teker teker sıralanır. Bu mirasçıların ölüye yakınlık dereceleri mutlaka ifade edilir. Ölenin çocuklarının cinsiyetleri, yetişkin veya küçük oluşlarına göre “kebîr, kebîre” veya “sağîr, sağîre” lafızlarıyla birlikte isim isim zikredilir. Terekenin, sadece isimleri sayılan varislere ait olduğu vurgulandıktan sonra belgenin düzenlendiği tarih, yıl, ay ve gün kaydedilerek ikinci kısma geçilir. Eğer ölenin varisi yoksa, bu açıkça belirtilir. Bu takdirde tereke hazineye gelir olmak üzere kadı tarafından Beytülmal eminine teslim edilir.

İkinci kısımda mirasa konu olan menkul veya gayr-i menkul ne kadar emtia varsa bunların bir listesi yapılır. Bu listede yer alan malların fiyatları altlarına kuruş ve para cinsinden yazılır. Listenin tanziminde kesin ve belli bir usul bulunmamakla beraber, eğer varsa Mushaf-1 şerif en başa yazılır. Bundan sonra sırayla diğer kitaplar ve bağ, bahçe gibi taşınmaz mallar gelir. Daha sonra da duruma göre köleler, yük veya binek hayvanları, davar ve sığırlar, ticarî eşya, ev ve zinet eşyası, giyecekler, âlet-edevât, nakit, alacaklar, erzak ve diğer mallar listede yer alır.

Üçüncü kısım “Minhe'l-ihracat” başlığı altında toplanır. Ölenin eğer varsa borçları, teker teker ve kime ne kadar borçlu olduğu belirtilir. Cenazenin defin masraflarını

⁷⁹ Ferit Develioğlu; Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, s.410.

⁸⁰ Bkz: s.217-BN:1, s.223-BN:2.

karşılıyan çıkmamışsa teçhiz ve tekfin parası da buraya yazılır. Daha sonra terekenin taksîm edilmesiyle ilgili olarak tahakkuk eden vergi ve masraflar kaydedilir⁸¹. Yine bu kısımda vefat eden kişinin karısına ödenmemiş mehir borcu kalmışsa bunun miktarı ve tereke toplamının 1/3'ünü geçmeyen vâsîyetleri, cihet ve tutarıyla birlikte yer alır. Gider kalemlerini oluşturan bu kısmın sonuna, terekeden düşürülmesi gereken miktar, sayı ve yazıyla yekûn olarak yazılır.

Dördüncü kısım, geri kalan nihai terekenin “Sahhü'l-bâki” olarak rakam ve yazı ile kaydedildiği ve varisler arasında mirasın paylaştırıldığı kısımdır. Burada ana, baba, ve çocukların hisseleri ayrı ayrı gösterilir.⁸²

Sicilimizde mirasla ilgili olarak; Kayser mahallesinde Hacı Kâsım oğlu Hacı İsmail'in mirasının zevcesi Ayşe ile oğlu Mehmed ve kızı Emine'ye ait olduğuna, Hacı İsmail'in öz kardeşi Hacı Kâsım oğlu Hacı Abdullah'ın mirasının zevcesi Zemzem'e, Ayşe'ye, kızları Zeyneb'e, Zemzem'e ve kardeşi Ümmühani'ye ait olduğuna ve Hacı İsmail ve Hacı Abdullah'ın mallarının öz kardeşlerine ait olduğuna dair belge bulunmaktadır.

Aynı belgenin sonunda geçen “mushaf-ı şerif hediyesi kuruş 5, hâriciye ve dâhiliye menzil der-mahalle-i mezbûr kuruş 1000, Oruc Bey pazarında dükkanın yarım rub' hisse kuruş 40, kasab dükkanı kuruş 75, köşker dükkanı nısf hisse der-mahal-i Pazar Köşker kuruş 40” gibi ifadeler bize ölen kişinin malı hakkında bilgi vermektedir. Mushaf-ı şerif'in ise en başta yer aldığını görmekteyiz. Aynı belge;

“Cem'an Yekûn kuruş 23930

Minhe'l-ihracât

Resm-i kısmet adi kuruş 390

Seyid Mustafa'ya vâsîyet kuruş 20

Katibler kuruş 15

Çukadara kuruş 15

⁸¹ Ali Aktan; “ Kayseri Kadı Sicillerindeki Tereke Kayıtları Üzerinde Bazı Değerlendirmeler (1738-1749)” II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (16-17 Nisan 1998), Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları no:3, Kayseri 1998, s.47-48.

⁸² Ali Aktan; “ Kayseri Kadı Sicillerindeki Tereke Kayıtları Üzerinde Bazı Değerlendirmeler (1738-1749)”, s.47-48.

Huddamiye kuruş 12

İki Muhzırbaşıya kuruş 11

Çukadar Ebubekir'e kuruş 11

Kethüdaya kuruş 15

Muhzıra kuruş 2

Vâsî ve nafaka ve nezaret hüccedleri kalemiyesi kuruş 3

Tahrîr günü taamiye kuruş 6

Cem'an Yekûn kuruş 500

Sahhü'l-Bâkî

Li't-taksîm beyne'l-müteveffeyn el-mezkûreteyn kuruş 24430

Hisse müteveffa-yı evvel el-Hac İsmavil verese-i atiyelerine taksîm olunur kuruş 12215

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayşe binti mehmed kuruş 1527" şeklinde devam etmektedir.⁸³

Konuyla ilgili başka bir belgeye bakacak olursak Kayser mahallesinde Merkepci Mescid-i Şerifi'nin imamı Hüseyin Efendi'nin vekili Molla Mehmed'in, es-Seyyid Osman huzurunda es-Seyyid Mehmed'in kendine ait arsasını Merkepci mescidine bıraktığını söylemesi bu kişinin miras bırakacağı kişi olmadığı için malını Merkepci mescidine bıraktığını göstermektedir.⁸⁴ Ayrıca 98/3 numaralı sicilde varisi olmadığı için malı Beytülmal'a kalan bir adet belge bulunmaktadır.⁸⁵ Yine miras ile ilgili birçok belge bulunmaktadır.⁸⁶

Şer'iyye sicillerinde miras hukukuna ilişkin kayıtların çoğunluğunu miras sözleşmeleri, devletin mirasçılığı ve tereke taksîmleri teşkil etmektedir. Bu konuda tamamen şer'î hükümlerin uygulandığını görüyoruz.⁸⁷

Zimmiler, istedikleri takdirde terekelerini İslâm hukukuna göre taksîm ettirebiliyorlardı. Osmanlı Devleti'nde mülkiyet konusunda zimmiler arasında çıkan anlaşmazlıkların Müslümanlar arasında olduğu gibi mahkeme vasıtasıyla (ma'rifet-i şer') çözümlendiğini

⁸³ Bkz: s.157-BN:1.

⁸⁴ Bkz: s.215-BN:1.

⁸⁵ Bkz: s.176-177-BN:1.

⁸⁶ s.157-BN:1, s.166-BN:1, s.167-BN:2 vd.

⁸⁷ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.13-14.

görüyoruz. Ölen zimmilerin varisleri küçük çocuklar ise bunlara hısımlarından uygun olan bir kişi mahkemece vâsî tayin edilirdi. Yaşlılık, hastalık gibi sebeplerle kendi işlerini takip etmekte zorlanan kişiler de, isterlerse mahkeme vasıtasıyla kendilerine vekil tayin edebilirlerdi. 98/3 numaralı sicilde zimmilerin vâsî tayini ile ilgili belge bulunmamaktadır. Ancak Müslümanlarla ilgili olarak; Yahni mahallesinden Abdullah kızı el-Hacce Rukiye'nin varisi olmadığı için verasetinin Beytü'l Mal'a kaldığına ve Boyacı mahallesi sâkinlerinden Molla Hasan oğlu es-Seyyid İmam Hüseyin adlı kişinin, el-Hacce Rukiye'nin ölmeden on beş gün önce malını 4/3'ünü fakir insanlara dağıtmak için, kendini vâsî tayin ettiğini bildirdiğine dair belge bulunmaktadır.⁸⁸ Yine 98 numaralı sicilde Müslümanların vâsî tayini ile ilgili iki tane daha belge bulunmaktadır.⁸⁹

Ancak 98/3 numaralı sicilde zimmilerle ilgili bir tane tereke belgesi bulunmaktadır. Bu belge; Kürkçüyan mahallesinden ölen Karagöz oğlu Karaoğlan Serkiz'in verasetinin zevcesi Oraniş kızı Ağya ile öz büyük oğulları Karagöz ve Yakub'a ve öz büyük kızı Altun'a ait olduğuna dairdir.⁹⁰

3.3. MALİ HUKUK

Her şer'iyye sicili bulunduğu yerin iktisadi hayatına dair birinci elden orijinal tarih vesikalarıdır. XV. ila XX. asır aralarında Türk halkının ve özellikle de Anadolu halkının hayat ve geçim tarzı, memlekete dışarıdan giren ve yine memleketten dışarı çıkan yani ithalat ve ihracat konusu olan eşya, Anadolu halkının yetiştirdiği tarım ürünleri, imal ettiği sanayi mamulleri, Anadolu'da mevcut olan sanat ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsisatlar, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, para arzı ve çeşitleri, para enflasyon ve devalüasyonunun gerçek manada tarihi seyri ve kısaca hem makro hem de mikro iktisada dair bütün mevzular, doğru olarak ve yerli yerinde ancak şer'iyye sicillerindeki kaynaklardan öğrenilebilir.⁹¹

Bilindiği gibi devlet ve milletin korunması, varlığını devam ettirmesi ve ilerlemesinin sağlanması ve kısaca kamu hizmetlerinin ifası için bir kısım masraflar yapmak gerekmektedir. Bunları karşılamak, Müslümanların dini görevleri arasındadır. Bu görevi

⁸⁸ Bkz: s.176-177-BN:1.

⁸⁹ Bkz: s.195-BN:1, s.206-BN:2.

⁹⁰ Bkz: s.215-BN:1.

⁹¹ Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.15.

de vergi vererek yerine getirmektedirler. Bu vergiler ağnam, öşür, gümrük vergisi gibidir. Gayrimüslimler ise cizye ve haraç gibi vergiler ödemektedir.⁹² 98 numaralı sicilde gayrimüslimlerin vergileri ile ilgili olarak; 1156 senesinde Antep şehrinde, Müslüman olmayıp esnafılık yapan Ermeni, Acem halkına, ödemekle yükümlü oldukları borç senetlerinin, Kâsım adlı kişi tarafından gönderildiğine ve bu borcu ödemelerinin gerekli olduğunun bildirildiğine dair belge bulunmaktadır.⁹³

Yine 98/3 numaralı sicilde Gaziantep'in ekonomisi hakkında bilgi edineceğimiz birçok belge bulunmaktadır. Kefercebel adlı köy ahalisinden Habib oğlu Mehmed adlı kişinin birkaç ortakla beraber mülkleri olan bağlarını ve zeytin ağaçlarını es-Seyyid Halil adlı kişiye sattıklarını söylemeleri ekonomik hayatta bağıcılığın ve zeytin üretiminin etkili olduğunu göstermektedir.⁹⁴ Yine bağ satımlarıyla ilgili başka belgeler de bulunmaktadır.⁹⁵ Diğer bir belgede ise; Antep şehrinde Seng-i Tavail mahallesinde sâkin Mehmed Ağa adlı kişinin bostanını es-Seyyid Mehmed Ağa'ya sattığını bildirmesi Antep yöresinde bostancılıkla uğraşıldığını,⁹⁶ Kastel mahallesinde sâkin olan İmam Hüseyin oğlu Halil Beşe'nin kendine ait olan keçi derilerini, Kube mahallesinden Mustafa oğlu Hüseyin'in çaldığını söylemesi de, H.1155/M.1742/1743 yıllarında, Antep'te dericilikle uğraşıldığını göstermektedir.⁹⁷ Yukarıda da örnek olarak verdiğimiz gibi; 1156 senesinde Antep şehrinde, Müslüman olmayıp esnafılık yapan Ermeni, Acem halkına, ödemekle yükümlü oldukları borç senetlerinin, Kâsım adlı kişi tarafından gönderildiğine dair belge, Antep şehrinde bu tarihte Ermeni ve Acem halkının esnafılıkla uğraştığını göstermektedir.⁹⁸ Bunlardan başka 98/3 numaralı sicilde kasap dükkanı, tütüncü dükkanı, karye-i mezbûrede Höyük kurbünde armutluk⁹⁹, Abraham Şeh'de incirlik, Nikaz'da narlık, Tefkin'de vaki değirmende bir günlük hisse, Saray Altı'nda değirmenden rub' hisse¹⁰⁰, kuyumcu Ali, keçeci zimmi, deveci Hacı Kâsım¹⁰¹, bir katır, bir kısrak, yirmi beş arıkovanı¹⁰², Maraş seyisi¹⁰³, berber dükkanı, silah dükkanı, karye-i

⁹² Halil Cin; Ahmet Akgündüz; Türk Hukuk Tarihi, s.292-302.

⁹³ Bkz: s.230-BN:2. s.220-BN:1.

⁹⁴ s.169 BN:2.

⁹⁵ Bkz: s.220-221-BN:1, s.221-222-BN:1, s.224-BN:1.

⁹⁶ s.206-BN:1.

⁹⁷ s.212-BN:1.

⁹⁸ s.230-BN:2.

⁹⁹ Bkz: s.157.

¹⁰⁰ Bkz: s.158.

¹⁰¹ Bkz: s.161.

¹⁰² Bkz: s.163.

¹⁰³ Bkz: s.164.

Kızılhisar'da şeftalilik¹⁰⁴, bakkal es-Seyyid Mehmed, horuzcu es-Seyyid Ali¹⁰⁵, doru at¹⁰⁶, kilimci es-Seyyid¹⁰⁷, iki keçi, iki çebiş, bir oğlak¹⁰⁸, boyacı oğlu¹⁰⁹, beş öküz¹¹⁰ gibi tereke kayıtlarına ait ifadeler, Antep'te o zaman ki hayvancılık ve mesleki durumlar hakkında bilgi vermektedir.

Yine sicilde kuruş¹¹¹, akçe¹¹², sülüs¹¹³, sümün¹¹⁴ gibi para birimleri, teğek¹¹⁵, batman¹¹⁶ gibi ölçü birimlerine rastlamaktayız.

3.4. ADLİ HUKUK

Adli hukuk içindeki bir konu olarak şer'iyeye sicillerine özel hukuk açısından bakıldığında, şahsın hukuku ile ilgili kararlardan, Osmanlı hukukunda gerçek ve tüzel kişilerin (vakıflar) bilindiğini, ehliyet, gaiplik, şahsi haklar ve benzeri konulara dair şer'î hükümlerin aynen uygulandığını anlamaktayız.¹¹⁷

İktisadi gelişmeyi rayına oturtmak ve muhtemel tehlikeleri bertaraf etmek için İslâmiyet bütün şekilleriyle aldatmayı haram kılmıştır. Sonu belli olmayan ve aldanma ihtimali bulunan muameleler ile unsurlarından biri meçhul olan muameleleri, cehaleti ve ilerde çekişmelere ve anlaşmazlığa yol açacak her şeyi haram kılmıştır. Malın kıymetine denk bir bedel malike ödenmedikçe, helal kazanç neticesi, elde edilen mülkiyet hakkı kimsenin elinden alınamaz.¹¹⁸

98/3 numaralı sicilde bu durumla ilgili ve adli hukuk kurallarının uygulanmasını gerekli kılacak begelere bakacak olursak; Şehreküstü mahallesinden el-Hac Mehmed'in oğlu el-Hac Mehmed ve el-Hac Ahmed'in oğlu Hasan adlı kişilerin mecliste, es-Seyyid Şaban adlı kişinin huzurunda, kendilerine babalarından kalan mirasın bir miktarının, aynı mahallede bulunan el-Hacce Halime'nin zimmetinde kaldığını söylemeleri, durumun

¹⁰⁴ Bkz: s.173.

¹⁰⁵ Bkz: s.177.

¹⁰⁶ Bkz: s.185.

¹⁰⁷ Bkz: s.186.

¹⁰⁸ Bkz: s.189.

¹⁰⁹ Bkz: s.191.

¹¹⁰ Bkz: s.221.

¹¹¹ Bkz: s.157, 158, 159 vd.

¹¹² Bkz: s.166, s.175, s.176 vd.

¹¹³ Bkz: s.166, s.169-BN:2, s.174 vd.

¹¹⁴ Bkz: s.162, 166, s.185 vd.

¹¹⁵ Bkz: s.169-BN:2, s.205-BN:1, s.205-BN:2 vd.

¹¹⁶ Bkz: s.174, s.178-BN:1, s.228-229-BN:1 vd.

¹¹⁷ Ahmet Akgündüz; Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.13.

¹¹⁸ Ahmet Akgündüz; İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, s.114-116.

mahkeme tarafından doğruluğu kesinleşince de, meclisin el-Hace Halime'ye bu mirası ödemek için tenbihte bulunduğu dair belge bulunmaktadır.¹¹⁹ Yine buna benzer birçok belge bulunmaktadır.¹²⁰

Kamu mülkiyetinin dokunulmazlığı daha önemlidir ve kamu mülkiyetine tecavüzün cezası daha şiddetlidir. Zira kamu mülkiyetine tecavüz bütün toplumun hakkına tecavüzdür ve İslâm ümmetinin tamamına hıyanettir.¹²¹

3.5. BORÇLAR HUKUKU

Şer'iyye sicillerinde borçlar hukuku ile ilgili kararlar, 470 küsur yıllık tarihimizde akdin bütün çeşitlerinin bilindiğini, vakıf paralar dışında faiz muamelesine benzeyen muamelelerin bile kabul edilmediğini ve akidlerde karşılıklı rıza beyanının esas kabul edildiğini göstermektedir ve şer'î hükümler esas alınmaktadır.¹²²

98/3 numaralı sicilde bu konuyla ilgili olarak, Trabzon'da misafir iken vefat eden Arab Hacı'nın oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın devlet hazinesine borcunun tespit edildiğine ve bu borcu da vereselerin ödediğine dair belge bulunmaktadır.¹²³

Şahıslara ait borçlara örnek verecek olursak;

Bosna ahalisinden olup Halep şehrinde misafir olarak bulunan el-Hac Süleyman mecliste Halep ahalisinden Mehmed oğlu İbrahim oğlu Ahmed huzurunda, bundan önce Antep şehrinde vefat eden İbrahim Bölükbaşı'nın Halept'e, ölmeden önce mallarını korumak için kendini vâsî tayin ettiğini, İbrahim Bölükbaşı öldükten sonra ise İbrahim Bölükbaşı'nın vâsîsi olması nedeniyle, İbrahim Bölükbaşı'nın Ahmed'den alacağı olduğunu ve bu miktarı Ahmed'den talep ettiğini söylediğine ve el-Hac Süleyman'ın şahitleriyle de bu borç kesinleşince, Ahmed'in bu borcu ödemesi için meclisin tenbihte bulunduğu dair belge bulunmaktadır.¹²⁴ Yine borç ile ilgili başka belgeler de bulunmaktadır.¹²⁵

¹¹⁹ Bkz: s.170-BN:1.

¹²⁰ Bkz: s.170-171-BN:2, s.173-BN:1, s.177-BN:1 vd.

¹²¹ Ahmet Akgündüz; İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, s.114-116.

¹²² Ahmet Akgündüz; Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.14.

¹²³ Bkz: s.172-BN:1.

¹²⁴ Bkz: s.182-BN:1.

¹²⁵ Bkz: s.178-179-BN:2, s.200-BN:1.

3.6. EŞYA HUKUKU

Türk hukuk literatüründe “aynî haklar”, yahut bizim de tercih ettiğimiz “eşya hukuku” şeklinde ifade edilen hukuk dalı, şahısların eşya üzerinde doğrudan doğruya hâkimiyetlerinden doğan meseleleri düzenlemektedir ve kişiler bu mallarını istediği gibi tasarruf edebilirler.¹²⁶

3.6.1. Bey’ Akdi

Bir kişinin malını hem satması hem de satın alması anlamındadır. Türkçede kullanılan alış-veriş tabiri bey’in tam karşılığıdır.¹²⁷

3.6.2. Şirâ

Satın alma, satın alınma anlamındadır.¹²⁸

98/3 numaralı sicilde bey’ ve şirâ ile ilgili olarak belgelere baktığımızda; Amu mahallesinden Halil oğlu Osman adlı kişinin mecliste, malını aynı mahallede bulunan Şerife Halime’ye sattığını söylediğine dair belge bulunmaktadır.¹²⁹ Bu konuyla ilgili 98 numaralı belgede daha bir çok belge bulunmaktadır.¹³⁰

3.6.3. İcab ve Kabul (Akdi Rükünleri)

Akid, iki şahsın bir husus üzerinde anlaşmalarından ibaret olunca, söz konusu iki şahıstan elbette birer söz beklenecektir ve akid de bu iki sözün irtibatından meydana gelecektir. Bu iki sözden birisi diğer tarafa akid teklifi, diğeri de bu teklifin kabulü olacaktır. İşte bu iki sözden birincisi icab, ikincisi kabuldür. Yani icab ve kabul, tarafların birbirine karşı rızalarını açıklamalarıdır. Teamül gereği olarak ilk söylenen söz icab, ikinci söylenen söz kabul olur. “Satın aldım” ve “sattım” gibi. İcabda bulunan tarafa “mûcib” denir. Kabulde bulunan tarafa ise “kâbil” denir.¹³¹

¹²⁶ Hayreddin Karaman, Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku 2 Hususi Hukuk, Ensar Neşriyat, 3.Baskı, İstanbul 1990, s.237.

¹²⁷ Orhan Çeker, İslâm Hukukunda Akidler, A.H.İ.Yayıncılık, İstanbul 2006, s.176.

¹²⁸ Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Lûgat, s.999.

¹²⁹ Bkz: s.169-BN:1.

¹³⁰ Bkz: s.169-BN:2, s.176-177-BN:1, s.178-BN:1 vd.

¹³¹ Orhan Çeker, İslâm Hukukunda Akidler, s.49.

98/3 numaralı sicilde konuyla ilgili olarak, Amu mahallesinden Halil oğlu Osman'ın mecliste, kendine ait mülkünü, adı geçen mahallede bulunan Şerife Halime'ye sattığını bildirdiğine dair belgede akdin rükünleri olan icab ve kabul geçmektedir.¹³² Yine, icab ve kabul'ün geçtiği başka belgeler de bulunmaktadır.¹³³

3.6.4. Hibe Akdi

Karşılıksız vermek ve bağışlamak manalarına gelir. İstılahta ise kendisinden faydalanılan bir şeyi başkasına vermek (temlik) etmektir. Bu konuyla ilgili olarak “vâhib” hibe eden, “mevhub” hibe edilen şey, “mevhubun-leh” kendisine hibe edilen şahıs, “akdin mahalli” mevhub anlamındadır. Hibe dinimizde meşru kılınmış ve Müslümanların hediyeleşmeleri teşvik olunmuştur. Hibe tek taraflı olabileceği gibi çift taraflı da olabilir.¹³⁴ 98/3 numaralı sicilde hibe akdi ile ilgili olarak; Şehreküstü mahallesinden Arap el-Hac Ali'nin oğlu el-Hac Mustafa Ağa'nın verasetinin, zevcesi es-Seyyid Mehmed kızı Halime ile öz erkek kardeşleri el-Hac Ahmed, el-Hac Mehmed ve öz kız kardeşleri Emine ve Hüsna'ya ait olduğu ve adı geçen Hüsna ölüp verasetinin, oğulları es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Mehmed ve kızı Fatma'ya ait olduğu kesinleştikten sonra, el-Hace Halime'nin mahkemede, el-Hac Ahmed'in oğlu Hasan, el-Hac Mehmed'in oğlu el-Hac Mehmed, es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed huzurunda, babası Mehmed Efendi öldükten sonra ondan kendine intikal eden mülkünü babalığı Şuayb'in zevci Mustafa'ya verdiğini ve yine kendi öz babası es-Seyyid Mehmed Efendi'den kalan malı, eşi el-Hac Mustafa Ağa'nın aldığını ve el-Hac Mustafa Ağa'nın malını el-Hac Mustafa Ağa öldükten sonra, el-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'in aralarında paylaştıklarını, kendine ait bu malları bu kişilerden talep ettiğini söylediğine, El-Hac Ahmed ve el-Hac Mehmed'in ise cevaplarında, el-Hace Emine'nin zevci hayattayken, babası es-Seyyid Efendi'den kalan malını eşine satıp bedelini tamamen aldığını, babası Şuayb'ten kalan malı ise eşi el-Hac Mustafa'ya hayatta iken bağışladığını (hibe ettiğini) ve el-Hac Mustafa'nın da ölümü üzerine bu malların terekesine geçtiğini ve aralarında paylaştıklarını söylemelerine ve el-Hacce Halime'nin

¹³² Bkz: s.169-BN:1

¹³³ Bkz: s.169-BN:2, s.176-177-BN:1, s.186-BN:1 vd.

¹³⁴ Orhan Çeker, İslâm Hukukunda Akidler, s.272.

de durumun böyle olduğunu itiraf ettiğine dair hibe ile ilgili sadece bir tane belge bulunmaktadır.¹³⁵

3.7. CEZA HUKUKU

Ceza gören suçlar ile bu cezaların miktarını açıklayan hukuktur. Yasaklanmış bulunan ve işleyeni cemiyetin karşısına çıkararak, cezaya müstahak kılan fiiller bakımından, ferd ile devletin karşılıklı münasebetini tanzim eder.¹³⁶ Ceza hukuku alanındaki kararlarda Osmanlı Devleti İslâm hukukunun hükümlerini uygulamıştır. Bilindiği gibi İslâm hukukunda suç ve cezalar üç ana gruba ayrılmaktadır. Birincisi Kur'an ve Hadis'te açık olarak miktarı ve vasıfları tayin edilen had cezalarıdır. Bunlar iffete iftira, hırsızlık, yol kesme, zina ve içki içme suç ve cezalarıdır. 98/3 numaralı sicilde hırsızlık ile ilgili ve bu nedenle de ceza hukukunun uygulanmasını gerekli kılacak belgelere bakacak olursak; Mağarabaşı mahallesinden Ali oğlu Hüseyin adlı kişinin mecliste, Kürkcüyan mahallesinden Abdullah oğlu Süleyman, Hasan oğlu Yusuf, Satılmış oğlu Mehmed, Ebubekir oğlu Şaban, Ahmed oğlu es-Seyyid Mustafa ve Ahmed oğlu es-Seyyid Ömer adlı kişilerin huzurunda, bu belgenin yazılışından üç gün önce adı geçen mahalledeki evinde bulunan mallarını bu kişilerin çaldıklarını söylediğine ve bu malların değerini talep ettiğine, adı geçen kişilerin de suçlarını kabul etmesi üzerine malların değeri olan parayı vermeleri için meclisin tenbihte bulunduğu dair belge bulunmaktadır.¹³⁷ Yine hırsızlıkla ilgili 98/3 numaralı sicilde iki tane daha belge bulunmaktadır.¹³⁸

İkincisi şahsa karşı işlenen cürümlerdir. 98/3 numaralı sicilde şahsa karşı işlenen suçlara ve ceza hukukunun kurallarını uygulamayı gerektirecek belgelere bakacak olursak; Şefidin adlı köy ahalisinden Kâsım oğlu Mustafa'nın mecliste, aynı köyde bulunan Abdullah oğlu Ömer oğlu Ömer'in kendini tüfek ile yaraladığını söyleyip şikayetini bildirdiğine dair belge bulunmaktadır.¹³⁹ Yine bununla ilgili iki tane daha belge bulunmaktadır.¹⁴⁰

Üçüncüsü ise zikredilenlerin dışında kalan suçlar ve bunların cezalarıdır. İslâm ve Osmanlı hukukunda bunlara tazir ve siyaset cezaları denmektedir ve tazir ile siyaset

¹³⁵ Bkz: s.170-171-BN:2.

¹³⁶ Hayreddin Karaman, Mukayeseli İslâm Hukuku I, s.121.

¹³⁷ Bkz: s.178-BN:1.

¹³⁸ Bkz: s.195-BN:38, s.212-BN:1.

¹³⁹ Bkz: s.168-BN:1.

¹⁴⁰ Bkz: s.197-BN:1, s.222-BN:1.

cezalarının takdiri hakime ve zamanın sınırlı yetkili yasama organı Ülü'l-emr'e terkedilmiştir. İçki içme ve iffete iftira cezası dışında zikredilen cezaların gayrimüslimler hakkında da aynen tatbik edildiğini mevcut şer'iyeye sicilleri ifade etmektedir.¹⁴¹

3.8. HUKUKİ DURUMLAR

3.8.1. Şühûd, Udul ve Şühûdü'l-Hâl Kavramları

Şühûdü'l-Hâl kurumu tarihi seyir içerisinde bazen “şühûd”, bazen “udûl”, bazen “şühûd-ı kazâ” bazen de “şühûd-ı ‘udûl” terimleriyle ifade edilmiştir. Şühûd, şahid kelimesinin çoğuludur. Şahid ise kesin haber ve bilgiyi nakleden kimsedir. Bu durumda “şühûdü'l-hâl” durumun şahidleri anlamına gelir. Udûl kelimesi ise “’adl” master isminin çoğulu olup ortayol, doğruluk, hakkı gözetme, dürüstlük adalet gibi anlamlara gelir. Sıfat olarak kullanıldığında “âdil” kelimesi ile eş anlamlı olup adalet sahibi olanlar, haktan ayrılmayanlar ve şهادetlerine güvenilenler anlamına gelir. “Şühûd-ı ‘udûl” terkinde de sıfat olarak kullanılmış olup “adil şahitler” anlamını içermektedir.¹⁴²

Müşavirlik şühûdü'l- hâl'in en önemli görevlerinden biridir. Mahkemelerde hüküm verme yetkisine haiz olmamakla birlikte adaletli ve ehliyetli, ilmî liyakati olan kişilerin bulundurulması, yargıcın bunlarla danışmada bulunması, bu danışmalar sayesinde hükmünde isabeti sağlaması hem Kur'an ve Sünnet kaynaklarında, hem de ilk halife ve yargıçlardan itibaren birçok mahkemede uygulanmıştır.¹⁴³

98/3 numaralı sicilde belgelerin şühûdü'l- hâl kısımlarına bakacak olursak; 168. sayfanın 1 nolu belgesinin şühûd'ül-hâl kısmında, Sarı Ali Tâbî-i Dizdar Ağa, Abdusselam bin Mehmed Saraç, Cerrah Osman ibnü'l el-Hac Mustafa, İbrahim Efendi gibi isimler bulunmaktadır. Yine sicilde şühûd'ül-hâl'in geçtiği birçok belge bulunmaktadır.¹⁴⁴

¹⁴¹ Ahmet Akgündüz; Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.14-15.

¹⁴² Nasi Aslan, İslâm Yargılama Hukukunda “Şühûdü'l-hâl” Jüri Osmanlı Devri Uygulaması, Beyan Yayınları, İstanbul 1999, s.13.

¹⁴³ Adnan Koşum, İslâm Hukuk Doktrininde Yargı Hataları Önleyici Tedbirler ve Hatalardan Doğan Sorumluluk, Fakülte Kitabevi Yayınları, 1.Baskı, Isparta 2004, s.70.

¹⁴⁴ Bkz:s.169-BN:1, s.169-BN:2, s.170-BN:1 vd.

Şer'iyeye sicillerinde gayrimüslimlerin “şühudûl-hal” (şahitler) arasında fazla yer almadıklarını söyleyebiliriz. Nitekim 98/3 numaralı sicilde yer alan belgelerin şühudü'l-hal kısımlarında gayrimüslimlerin isimleri geçmemektedir. Ancak sicillerde alış-veriş, vâsîyet hüccetleri gibi belgelerin şühudü'l-hâli arasında gayrimüslim isimlerine de rastlıyoruz.¹⁴⁵

3.9. VAKIFLAR

Vakıflar sadece Allah rızasını kazanmak için, zengin kimseler tarafından kurulan ve menfaati tamamıyla ihtiyaç içinde bulunanlara tahsis edilen müesseselerdir. Böyle bir müesseseyi kuran kimse, daha önce sahibi bulunduğu mülkü tamamıyla elden çıkarıyor, onu Allah'ın mülkü hâline getiriyor demektir. Aynı şekilde vakıflarda devamlı olma şartı da bulunmaktadır.¹⁴⁶

Vakıf, gedik, narh ve benzeri sosyal ve iktisadi müesseselerin de aynı şekilde sicillerdeki kayıtlardan bütün ayrıntılarıyla öğrenilebileceğini ifade etmek gerekir.¹⁴⁷

98/3 numaralı sicilde; Kayser mahallesinden Merkebcî Mescid-i Şerifi'nin imamı Hüseyin Efendi'nin vekili Molla Mehmed'in mecliste, Amu mahallesinde iken vefat eden es-Seyyid Mehmed'in terekesine el koyan öz kardeşi es-Seyyid Osman huzurunda, es-Seyyid Mehmed'in ölmeden önce adı geçen mahallede bulunan malının icarını Merkebcî Mescidine bıraktığını söylediğine dair konuyla ilgili sadece bir tane belge bulunmaktadır.¹⁴⁸

3.10. SOSYAL DURUM

3.10.1. Kölelik

Kölelik kurumu, hemen hemen insanlığın tarihi kadar eski bir kurumdur. Eski Hind ve Çin hukukunda, Mısır, Mezapotamya, Yunan ve Roma Medeniyetlerinde görülen kölelik kurumu, İbranîlerde ve İslâm öncesi Arap dünyasında da vardır.

¹⁴⁵ Ali Aktan; “Osmanlı Belgelerine Göre Kayseri'deki Gayrimüslim Tebaanın Durumu”, III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (06-07 Nisan 2000), Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları no:4, Kayseri 2000, s.22.

¹⁴⁶ Ziya Kazıcı; İslâmî ve Sosyal Açından Vakıflar, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1985, s.28.

¹⁴⁷ Ahmet Akgündüz; Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.16.

¹⁴⁸ Bkz:s.179-BN:1.

Hiristiyanlığın kölelik konusundaki görüşü pek net değildir. Çünkü elde mevcut olan İncillerde kölelik aleyhinde açık bir yasa mevcut değildir.

İslâm dini, kendinden önceki bütün din ve medeniyetlerde görülen köleliğin kaldırılması konusunda emredici hükümler getirmedi. Buna karşılık bu kurumun ıslahı konusunda çeşitli tedbirler almaktan geri durmadı.¹⁴⁹

İslâm'a göre insanlar doğuştan hürdür. Aslolan hürriyettir; kölelik istisnaidir. Ayrıca kölelik İslâmın getirdiği ve düzenlediği bir müessese de değildir. İslâmiyet köleliği kaldırıcı ve insanların hürriyete kavuşmalarını sağlayıcı gayretleri teşvik etmiştir.¹⁵⁰ 98/3 numaralı sicilde kölelikle ilgili olarak; Şehreküstü mahallesinden Katırcı Mehmed Beşe adlı kişinin mecliste, aynı mahallede Şehla adlı kişi huzurunda, Şam-Şerif'e giderken kölesi Mehmed'e altınlarını bıraktığını ve eşine vermesini istediğini söylemesinden Gaziantep'te bu dönemde köleliğin bulunduğunu anlamaktayız.¹⁵¹ Yine bununla ilgili bir tane daha belge bulunmaktadır.¹⁵²

3.10.2. Gayrimüslimler İle İlişkiler

İslâm kamu hukukunda halk iki ana gruba ayrılır; vatandaşlık hak ve görevi olan Müslümanlar ile siyasi hakları ve tâbî oldukları hukuk kuralları açısından, onlardan farklı olan zimmîler.¹⁵³

Zimmiler şahsi hak ve hürriyetlerden tıpkı Müslümanlar gibi yararlanmışlardır. Bunlar içinde bazı cüz'î sınırlamalar dışında seyahat hürriyeti, şahsın dokunulmazlığı, ve mesken hürriyeti gibi hak ve hürriyetler vardır.¹⁵⁴ Osmanlı Devleti'nde zimmilerin, özellikle eğitim, ibadet ve aile hukuku konularında özerk olmalarını sağlayan bazı kanunî düzenlemeler yapılmıştır. Bu sayededir ki zimmiler, kendi kimliklerini koruyabilmişler ve İstanbul'un fethinden yaklaşık 400 sene sonra bile, eskisinden daha canlı bir şekilde kendilerine gelebilmişler ve bağımsızlık davasına kalkışabilmişlerdir. Osmanlılar fethettikleri yerlerde yaşayan gayrimüslimlere, eskiden bağlısı buldukları

¹⁴⁹ Ali Aktan; "XVII. Yüzyıl Kayseri Kadı Sicillerinde Bulunan Köle ve Cariyelerle İlgili Bazı Belgeler Üzerinde Bir Değerlendirme", I.Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (11-12 Nisan 1996), Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Yayınları no:1, Kayseri 1997, s.13.

¹⁵⁰ Servet Armağan; İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler, s.54.

¹⁵¹ Bkz: s.187-188-BN:2.

¹⁵² Bkz: s.219-220-BN:1.

¹⁵³ Ali Aktan; "Osmanlı Belgelerine Göre Kayseri'deki Gayrimüslim Tebaanın Durumu", s.7.

¹⁵⁴ Ahmet Akgündüz; İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, s.42-43.

devlete nazaran daha ileri, birtakım dini haklar verdikleri gibi, fazla bir görev de yüklememişlerdir.¹⁵⁵

3.10.2.1. Askeri Bilgiler

Belli şartları taşıyan şahıslardan alınan cizye vergisi karşılığında zimmiler, askerlikten muafırlar. Eğer gönüllü olarak askerlik yapacak olurlarsa alınan cizye kendilerine iade edilir. Ve kendilerine hizmet karşılığı uygun bir ücret de verilebilir. Ancak ganimetten hisse verilmez.¹⁵⁶

Cizye, askerlik çağına gelmiş zimmilerden alınan bir vergi olduğu için kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar, köleler, hastalar ve din adamları bu vergiyi ödemekten muaf tutulmuşlardır. Zimmilerin askere alınmamaları, bir mahrumiyetten ziyade onlar için bir ayrıcalık gibidir. Zira, Müslümanlar, yıllarca süren askerlik görevi yüzünden, sanat ve ticaretle uğraşamazken, zimmiler hem savaşlarda kırılmamışlar hem de zamanla ülkenin ticaretini ellerine geçirmişlerdir.

Cizyelerin toplanma şekli zamana göre değişiklik arz eder. Önceleri devlet memurları tarafından toplanırken, sonraları iltizama verilmiş ve başında kadı efendinin bulunduğu mahallî komisyonlar tarafından toplanmıştır.

Şer'iyeye sicilleri, harp tarihi ve askeri konularla ilgili olarak tafsilatlı kayıtlar ihtiva etmektedir. 470 küsur yıllık harp tarihimizi, bütün tafsilatıyla şer'iyeye sicillerinin genellikle son kısımlarında yer alan ve kadılarına hitaben yazılan yazılı emirlerde bulmak mümkündür.¹⁵⁷

98/3 numaralı sicilde gayrimüslimlerin cizye vergileri ile ilgili; 1156 (1743/1744) yılında Antep şehrinde, Müslüman olmayıp esnafılık yapan Ermeni, Acem halkına, ödemekle yükümlü oldukları borç senetlerinin, Kâsım adlı kişi tarafından gönderildiğine dair belgeden¹⁵⁸ bu yıllarda Osmanlı Devleti'nde zimmilerin vergi ödediklerine dair bilgi ediniyoruz.

¹⁵⁵ Ali Aktan; "Osmanlı Belgelerine Göre Kayseri'deki Gayrimüslim Tebaanın Durumu", s.7.

¹⁵⁶ Servet Armağan; İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler, s.50-52.

¹⁵⁷ Ahmet Akgündüz; Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, s.15.16.

¹⁵⁸ Bkz:s.230-BN:2.

3.10.3. 98/3 Numaralı Sicilde Geçen Unvan ve Lakaplar

3.10.3.1. Kişi Lakapları

Abacı	Akar oğlu	Aklaya oğlu
Arap	Arzıllıoğlu	Asur oğlu
Aşık oğlu	Ata oğlu	Avcı oğlu
Azab	Bahar oğlu	Bal
Barak oğlu	Bayadoğlu	Bayraktar oğlu
Bayram oğlu	Bostancı oğlu	Boz
Boyacı	Bostancı-zâde	Boyraz oğlu
Cayman oğlu	Cin	Çavuş oğlu
Çerkes-zâde	Çapur	Çörekçi oğlu
Derviş oğlu	Deveci	Dölekli-zâde
Dölek Baba oğlu	Eşki oğlu	Fatlacı
Feklek-zâde	Feriş oğlu	Haf oğlu
Halaç	Hams oğlu	Hancı oğlu
Hazaf	Hazır oğlu	Helvacı
Hindici oğlu	Horuzcu	Kabakulakoğlu
Kalender oğlu	Kalmuk-zâde	Kalya oğlu
Kambur oğlu	Kapumacı	Karpuzoğlu
Kara	Karakara oğlu	Karagöz oğlu
Karzıllıgan oğlu	Kovacı	Kazık oğlu
Kefir Bostanlı oğlu	Keşiş oğlu	Kethüda-zâde
Ketsek	Kılıçoğlu	Kör
Köse	Kunduz	Kurtoğlu
Küçük	Kürekçi	Kürtüncü-zâde

Kilimci	Manuk oğlu	Müezzin-zâde
Muhan-zâde	Muhsin-zâde	Musullu-zâde
Nakib-zâde	Palaz oğlu	Sağır oğlu
Sakalsız	Sandı-zâde	Sarı
Sarıbaş oğlu	Sofu oğlu	Siyaviş-zâde
Taşçı	Uncu	Yanık oğlu
Zolak oğlu	Zeynelci oğlu	

3.10.3.2. Aile Lakapları

Kayuk oğulları

Yılcıncı oğulları

Kişi lakaplarına bakıldığında boz, kambur oğlu, kör, köse, sarı gibi lakaplar, kişilerin fiziki yapısı hakkında; boyacı, Bostancı-zâde, hindici, horuzcu, kapumacı, kilimci, taşçı, uncu gibi lakaplar ise kişilerin meslekleri ve genel itibarıyla da Gaziantep'teki meslekler hakkında bilgi vermektedir.

3.10.3.3. Unvanlar

Unvan	Kişi Sayısı
Ağa	62
Beşe	33
Çavuş	7
Çelebi	32
Efendi	55
Hacı	59
Hatun	17
Hoca	1
Molla	103

Ağa¹⁵⁹, Osmanlı Devleti'nde ordu, saray memuru ve mensubları için kullanıldığı gibi, halkın ileri gelenlerine, esnaf kethuda ve yiğit başlarına, taşra a'yan ve eşrafına da denmekteydi. 98/3 numaralı sicilde 62 tane ağa ismine rastlanmıştır.

Beşe¹⁶⁰, paşa kelimesinin hafifletilmiş şekli olarak belirtilmektedir. 98 numaralı belgede 33 tane Beşe unvanına rastlanmıştır.

Çavuş¹⁶¹, Osmanlı Devleti'nde muhtelif hizmetlerde kullanılan bir cins memurdur. Tımarlı ve ulûfeli olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. 98/3 numaralı sicilde 7 tane çavuş unvanına rastlanmıştır.

Çelebi¹⁶², okuma bilen, okumuş, nazik, terbiyeli manalarına gelip, XVII. asra kadar hanedan mensublarının, yüksek dini erkanın (tarikât şeyhleri), meşhur müelliflerin vb. unvanı veya lakabı olarak kullanılmıştır. XVI. Asır Avrupalı müelliflerin verdiği malumatlara göre bu dönemde "Bey" manasında kullanılmıştır. XVI. yüzyılda bir defterdar için, memur için, hatta bir tacir için çelebi tabiri kullanılmıştır. Şair ve âlimlerin lakabı olarak kullanılan çelebi kelimesi yerine 17. yüzyıl ve daha sonraki dönemlerde efendi kelimesi kaim olmuştur. Çelebi, ilk kullanıldığı manasından çok şey kaybederek, muhtelif şekillerde kullanıla gelmiştir. 98/3 numaralı sicilde 32 tane çelebi tabirine rastlanılmıştır.

Efendi¹⁶³ tabiri ilmiye mensubları için kullanılmaktadır. Ağa, beğ gibi anonimdir. 98/3 numaralı sicilde 55 tane efendi tabirine rastlanılmıştır.

Hacı¹⁶⁴ veya el-Hac unvanları hac vazifesini ifa edenlere verilen bir sıfattır ve hacı olarak anılır. 98/3 numaralı sicilde 59 tane hacı tabirine rastlanılmıştır.¹⁶⁵

Hatun¹⁶⁶, kadın yerine kullanılır bir tabirdir.¹⁶⁷ 98/3 numaralı sicilde 17 adet hatun tabirine rastlanılmıştır.

Hoca¹⁶⁸, Hace şeklinde de telaffuz edilir bir tabirdir ve ticaretle uğraşan tüccar manasında kullanılmıştır. 98/3 numaralı sicilde bir tane hoca tabiri geçmektedir.¹⁶⁹

¹⁵⁹ Bkz: s.157, s.161, s.168-BN:1 vd.

¹⁶⁰ Bkz: s.159, s.161, s.167-BN:2 vd.

¹⁶¹ Bkz: s.158, s.187-188-BN:2, s. 225-BN:1 vd.

¹⁶² Bkz: s.157 BN:1, s.158, s.159.

¹⁶³ Bkz: s. 157, s.160, s.162 vd.

¹⁶⁴ Bkz: s. 157, s.158, s.159 vd.

¹⁶⁵ Said Öztürk, Askeri Kassam'a Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil), Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1995, s.121-123.

¹⁶⁶ Bkz: s.163, s.169-BN:1, s.187-188-BN:2 vd.

¹⁶⁷ Ferit Develioğlu, Osmanlıca-Türkçe Lûgat, s.343.

Molla¹⁷⁰, eskiden büyük kadı, büyük âlim anlamında, sonradan medrese talepesi anlamında kullanılmıştır. 98/3 numaralı sicilde 103 tane Molla tabirine rastlanılmıştır.

Bunlardan başka 98/3 numaralı sicilde debbağ¹⁷¹, derviş¹⁷², şeyh¹⁷³ gibi tabirlere de rastlanmaktadır. Debbağ; tabak, sepici, deri terbiye eden kimse; derviş; Allah için alçak gönüllülüğü ve fukaralığı kabul eden veya bir tarikata bağlı bulunan kimse, şeyh ise yaşlı adam, ihtiyar, bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse anlamında kullanılır bir tabirdir.

3.11. ANTEP'İN FİZİKİ YAPISI

3.11.1. XVIII. Yüzyıldan Önce Antep'te Yer Adları

3.11.1.1. Mahalleler

Ahmed Fakih Mescidi Mahallesi	Ermeniyan (Ermeni Mahallesi)
Akyün (Akbük) Mescidi	Eski Camii Mescidi Mahallesi
Ali Usta (Ustaoglu) Mescidi	Hacı Musa Camii (Yuvkacı)
Ballı Mescidi	Hacı Baba Zaviyesi
Başbüyük Mescidi Mahallesi	Hamza Fakih Mahallesi
Bekar Mescidi	Hasur veya Maktu' (Hasırcıoğlu Mahallesi)
Bostancı Mahallesi	Hoşkadem Mescidi Mahallesi
Camii Köhne Sofular Mescidi Mahallesi	İbn Amca
Cami'-i Ali Neccar (Dülger Ali)	İnal Mescidi ve Ahmed Beğ Camii
Çelebi Fakih Mescidi	İbn Şeker(Şekeroğlu) veya Tevbe
Daşlık Mescidi Mahallesi Ebu'l Hadi Mescidi	İbn Kayser (Kayseri Mahallesi)

¹⁶⁸ Bkz: s. 205-BN:2.

¹⁶⁹ Said Öztürk, Askeri Kassamsa Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil), s.123.

¹⁷⁰ Bkz:s. 157, s.158, s.159 vd.

¹⁷¹ Bkz:s.159.

¹⁷² Bkz: s.163, s.165, s.186 vd.

¹⁷³ Bkz: s.169-BN:2, s.175-BN:1, s.181 vd.

İbnTarih Mescidi Mahallesi	Nakkaş Mescidi Mahallesi
Kadı Mescidi	Nakkaş Mahallesi
Karasakal Mescidi Mahallesi	Sofular Mescidi Mahallesi
Kastel	Şarkıyan Mahallesi
Ketenci Mescidi veya Eblehan	Şeyh Kâsım Fakih Mescidi
Kızılca Mescid	Şehreküsdü Mahallesi
Kozluca Mescidi	Tahtalu Camii nd. İbn Şeker (Şekeroğlu)
Mağara Mescidi Mahallesi	Uzun Mescid ve Mahallesi
Mısri Şems Mescidi Mahallesi	

3.11.1.2. Köyler

Karye-i Ağaçuca	Karye-i Battal öyüğü
Karye-i Ağca-Burc	Karye-i Bayad
Karye-i Ağca-kend	Karye-i Bedirkendli
Karye-i Ağca-öyük	Karye-i Beğaver
Karye-i Akpınar	Karye-i Beğlerbeği
Karye-i Alaca	Karye-i Beküt
Karye-i Alayundlu	Karye-i Belam-Kendi
Karye-i Arabkin (Arabgin)	Karye-i Beyredin
Karye-i Arkık (Azık)	Karye-i Bostancık
Karye-i Atabeğ	Karye-i Börti (Burtu)
Karye-i Aziz Fevkani	Karye-i Burc-ı Resas
Karye-i Aynıfar	Karye-i Burhani
Karye-i Aziz-i Tahtani (Aşağı Aziz)	Karye-i Caberun
Karye-i Babilge	Karye-i Cagud
Karye-i Bademlüce	Karye-i Cartıl
Karye-i Bakude (Yakude)	Karye-i Cedidi
Karye-i Barna (Bayda)	Karye-i Ceğde
Karye-i Başkendi	Karye-i Cidad

Karye-i Dahne	Karye-i Hıyam
Karye-i Derbil	Karye-i Humanuş
Karye-i Deyr-i Küştem	Karye-i Humeysi
Karye-i Doğancı	Karye-i Hülüman
Karye-i Dülük	Karye-i Hüsamı
Karye-i Ede Nebi (Ak Nebi)	Karye-i İbrahimi
Karye-i Erbil(Eril)	Karye-i İki ahur
Karye-i Erkavin	Karye-i İkizce
Karye-i Ernebi	Karye-i İncesu
Karye-i Eyne maa mezra-i Karakuyu	Karye-i İsbatırım
Karye-i Eyücek	Karye-i Kabcuğaz
Karye-i Gelbulasın	Karye-i Kara burc
Karye-i Geneyik	Karye-i Karaca-viran (Karacaören)
Karye-i Gerceyim	Karye-i Karaçomak
Karye-i Girer (Kerer)	Karye-i Kantara(Kantura)
Karye-i Göğersin	Karye-i Kara Çomak
Karye-i Göksüncük (Köksüncek)	Karye-i Kara dinek (Karadiken)
Karye-i Gücüge (Göçüke-Küçüge)	Karye-i Karagöl
Karye-i Güdevir	Karye-i Karakuyu
Karye-i Güngörge (Güngürge)	Karye-i Karasakal
Karye-i Günisi	Karye-i Kara Viran
Karye-i Gür-Anuz	Karye-i Katırcuk
Karye-i Güverçi	Karye-i Kayacık
Karye-i Hamar	Karye-i Kaya-pınar
Karye-i Han-ı Kirman	Karye-i Kebe
Karye-i Harbuştıl	Karye-i Kefer-cebel
Karye-i Harnub	Karye-i Kefet-Bostan
Karye-i Hatuniye	Karye-i Kelbin
Karye-i Hezek	Karye-i Kemnun

Karye-i Kendavir	Karye-i Semaven-i Sinli
Karye-i Kenise (Güneysi)	Karye-i Serhan
Karye-i Keret (Ger-at) Nizip	Karye-i Sevindi
Karye-i Kertüşe	Karye-i Seyidin (Seyendin)
Karye-i Kılcan	Karye-i Seylan (Seydan)
Karye-i Kınnab	Karye-i Sibge
Karye-i Kıröğlü	Karye-i Sinain
Karye-i Kızılıcı kend	Karye-i Söğüdüce
Karye-i Kızılhisar	Karye-i Suboğaz
Karye-i Kızılhisar-ı Fevkani	Karye-i Şah Melik
Karye-i Killik	Karye-i Şekersün
Karye-i Kilisecik	Karye-i Şöhme (Şohma)
Karye-i Kovanluca	Karye-i Tahni
Karye-i Körgün(Gözügün)	Karye-i Taşkuncuk
Karye-i Kumbus	Karye-i Tel-far
Karye-i Kumru-viranı	Karye-i Tel-Halid
Karye-i Kurtulmuş	Karye-i Tel-Hams
Karye-i Kutani	Karye-i Tel Harnub
Karye-i Küçük-ma'sıra	Karye-i Tel-Sevad
Karye-i Küçük Kütsem	Karye-i Tertar
Karye-i Sam	Karye-i Til-kıvam
Karye-i Sarı Bugak	Karye-i Tufeyni
Karye-i Sarod (Sariod)	Karye-i Tuffah
Karye-i Sarud	Karye-i Tutluca
Karye-i Sarumiye	Karye-i Turnalık
Karye-i Sayluca	Karye-i Tümb
Karye-i Sazgun	Karye-i Tüzel (Düzel)
Karye-i Sazlı-kendi	Karye-i Uğırınca
Karye-i Segerban	Karye-i Ulu-ma'sıra
Karye-i Seğer	Karye-i Üçkilise
Karye-i Seksen-viran	Karye-i Vasıliye
Karye-i Selmaniye (Süleymaniye)	Karye-i Yaylacık
Karye-i Semaven	Karye-i Yadgöz

Karye-i Yalangoz (Yılankoz)	Karye-i Zayga
Karye-i Yaylacık	Karye-i Zehebiyye
Karye-i Yaylan	Karye-i Zemgin
Karye-i Yuna (Yona)	Karye-i Zenbur
Mezraa-i Yusuf der nezd-i Dahne	Karye-i Ziranbi-Zirami
Karye-i Yüregir	Karye-i Zülfikar

Köy adlarından; Beylerbeği, Atabeg, Çağırğan, Turnalık gibi kesin Türkçe isimlerin yanı sıra, Zülkadırlü, Şah Meliklü, Kızılcakend gibi isimler de Türkçeleşmiştir. Mervane, Caberun, Semaven, Tel Fahrüddin, Tel Hams gibi köy adları Arapça; Merdmenge, Feng, Deyr-i Küştem, Bagaver gibi adlar Farsça olduğu gibi menşei belli olmayan isimler de vardır.¹⁷⁴

¹⁷⁴ Ahmet Cebeci; "XVI.Yüzyılda Antep ve Yöresinde Yer Adları", Cumhuriyet'in 75.Yılına Armağan Gaziantep, Gaziantep Üniversitesi Vakfı Kültür Yayınları, Gaziantep 1999, s.155.164.

3.11.2. 98 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilinde Geçen Köy ve Mahalle Adları

3.11.2.1. Mahalleler

<p>Aliyü'n-Neccar: s.174-BN1, s.186-BN1, s.205-BN:1.</p> <p>Akyol: s.224-BN:1.</p> <p>Amu: s.169-BN:1, s.196-BN:39, s.226-BN:1.</p> <p>Beg</p> <p>Bostancı: s.167-BN:2.</p> <p>Boyacı: s.206-BN:2, s.218-BN:1.</p> <p>Çukur: s.166-BN:1, s.167-BN:1.</p> <p>Ehl-i Cefa: s.181-BN:1, s.182-BN:1, s.193-BN:2.</p> <p>Hayık Baba</p> <p>Hayık Müslüman</p> <p>Hızırçavuş:s.225-BN:1.</p> <p>Şarkıyan: s.184-BN: 1, s.187-BN:1.</p> <p>Şehreküstü: s.170-BN:1, s.170-171-BN:2, s.172-BN:1, s.173-BN:1, s.178-179-BN:2, s.187-188-BN:2, s.191-BN:1, s.193-BN:1, s.200-BN:1, s.202-BN:1, s.213-BN:1, s.220-221-BN:1, s.223-BN:2, s.225-226-BN:2.</p> <p>Tarla-i Atik: s.175-BN:1, s.209-210-BN:1, s.222-BN:1.</p>	<p>İbn Kör: s.186-BN:1.</p> <p>Zincirli: s.217-BN:2.</p> <p>Karasakal: s.213-BN:2.</p> <p>Kastel: s.212-BN:1.</p> <p>Kanalıcı: s.215-BN2.</p> <p>Kayser:s.157-BN:1, s.180-BN:1, s.190-BN:2.</p> <p>Kızılca Mescid: s.195: BN:2, s.203-BN:1.</p> <p>Kozanlı: s.217-BN:1.</p> <p>Kürkçüyan: s.176-BN:2, s.197-BN:1, s.198-BN:1, s.208-BN:1, s.215-BN1, s.219-220-BN:1.</p> <p>Mağarabaşı: s.178-BN:1.</p> <p>Seng-i Tavil: s.206-BN:1.</p> <p>Simavin</p> <p>Tarla-i Cedid: s.228-229-BN:1.</p> <p>Tel Sevad</p> <p>Taşlaki: s.195-BN:1, s.207-BN:1.</p> <p>Yahni: s.176-177-BN:1, s.177-BN:1, s.205-BN:2, s.212-BN:2.</p>
---	--

3.11.2.2. Köyler

Ağcahöyük: s.160.	Körkün: s.197-BN:2.
Alabaş: s.160.	Küllü: s.172, s.177-BN:1, s.178-179-BN:2, s.183, s.192, s.200-BN:1, s.205-BN:2, s.207-BN:1, s.225-BN1.
Arkık: s.159	Nurvana: s.172-BN:1, s.178-179-BN:2, s.186-BN:1, s.200-BN:1.
Babilge: s.158, s.172, s.200.	Orul: s.200-BN:1, s.202.
Beylerbeyi:s.168.	Öyük: s.209.
Çağırğan: s.200.	Pişdeli: s.191-BN:1.
Elbeğli: s.159	Sam: s.158, s.160, s.162, s.173, s.200-BN:1, s.207-BN:1, s.220-221-BN:1.
Gircikin: s.188-BN:1, s.189-BN:1, s.190-BN:1.	Seylan: s.157, s.158.
Görenez: s.158, s.209, s.221-222:1.	Suboğaz: s.209, s.219.
Hacer: s.158, s.159, s.161, s.172, s.200, s.214.	Şefidin: s.168-BN:1
Harar: s.158, s.162.	Tahti: s.223-BN:1.
Hıyam: s.159.	Zerabnu: s.210-BN:1, s.211-BN:1.
Humanez: s.200, s.219.	Zevkır: s.160, s.161.
Kelpin: s.158, s.162.	
Kefercebel: s.169-BN:2.	
Kilis: s.165.	

98/3 numaralı sicilde Oruç Bey pazarı,¹⁷⁵Köşker pazarı, Kendirci pazarı, Helvacı pazarı¹⁷⁶ gibi pazar isimleri de geçmektedir. Yine sicilde Turab ve Nizip kasabalarının isimleri geçmektedir.¹⁷⁷

¹⁷⁵ Bkz: s.157.

¹⁷⁶ Bkz: s.158.

¹⁷⁷ Bkz: s. 172.

3.11.3. Antep Kalesi

Orta Çağ şehirlerinin çekirdeğini kaleler oluşturmaktadır. Kaleler o zamanlar şehirlerin çevresini kuşatmakta idi. Antep şehrinde yerleşmenin kale ve çevresinde olduğu anlaşılmaktadır.¹⁷⁸

Gaziantep kalesi, Alleben deresinin güney kenarında, yaklaşık 25-30m. yükseklikteki, kuzeyi ve kısmen kuzey-doğusu tabii kayalık olan bir tepeliğin üzerinde tıpkı bir omphalos, hamam tasının göbeği gibi, yüksekçe tepeliklerin çevrelediği, hafif eğimli bir düzlüğün ortasında yer almaktadır.¹⁷⁹

O dönemin çağdaş kaynakları Antep kalesini çok muhkem ve zaptedilmesi oldukça güç bir kale olarak tarif etmektedirler. Nitekim Antep Kalesi hakkında oldukça geniş malumat veren Evliya Çelebi, kentin orta kısmında, kocaman bir kaya üzerine, yüksekçe bir yerde, dairesel bir planda kalenin oturtulduğundan ve çok sağlam olduğundan bahseder.

Evliya Çelebi, kaleyi çevreleyen hendeklerin 1300 adım, eninin 40, derinliğinin de 20 arşın olduğundan, buralara çok güzel kuleler oturtulduğundan bahseder. Kalenin batı kapısının yedi katlı demirden imal edildiğinden, bu kapıdan savaş araç gereçleri ile birlikte diğer malzemelerin de geçirildiğinden bahsetmektedir. Yine aynı şekilde kale içerisinde Mehmet Gazali'ye ait bir türbe, kırk ev, bir cami, bir hamam, birkaç buğday ambarından bahsedip, burada yetmiş parça top olduğunu da kaydetmiştir.

Bizans İmparatoru Justiniaus tarafından yaptırılan ve 36 kulesi olduğu bilinen Antep Kalesi, Memlûkler devrinde Sultan Kayıtbay ve Osmanlı Döneminde Kanuni Sultan Süleyman tarafından tamir ettirilmiştir.

1481 yılında Memlûk Sultanı Kayıtbay tarafından tamir ettirilen ve kale köprüsünden girilerek ulaşılan ana giriş portalinin üzerinde yer alan kitabede şu ifadeler bulunmaktadır; “Amera bi-emâretihî Es-Sultan El –Melik ül-Eşref Ebû Nasır Kayıtbay azze nasrehû sene sitte ve semâniye ve semâne mi'e mine'l hicretin nebeviyyeti ale'l-islâm”.¹⁸⁰

¹⁷⁸ İsmail Altınöz; “Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI.Yüzyıl)”, s.138.

¹⁷⁹ Rifat Ergeç; “Antep Kalesi ve Hamamı”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.269.

¹⁸⁰ İsmail Altınöz; “Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI.Yüzyıl)”, s.138-139.

Eskiden mevcut iken sonradan kaybolan, hendek kenarında iki kat demir kapının üstünde şu kitabe varmış. Şimdi yoktur. Bu kitabe Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde yazılıdır;

“Lâilâhe illâllah Muhammedin ihram. Ebubekir ve Ömer ve Osman ve Ali ve ammere hazel bab fi eyyami's-sultan Selim Han İbn Süleyman Han.

Tarihi fi şehri muharremü'l-haram. Senetü hamse ve sittîn ve tis'a mie.”

Türkçesi: “Hazret-i Muhammed'e selât ve selâm ve onun halifelerine selam.

Bu kapı Sultan Selim'in oğlu Süleyman Han tarafından muharrem ayının içinde, Hicrî 965/ Milâdî 1557 yılında yaptırıldı.”¹⁸¹

Kalenin güney kapısında yer alan diğer kitabede ise şunlara yer verilmektedir; “Lâilâhe illallah Muhammedü'r-resûlüllah el-Mansur es-Sultani'l-Muzaffer Süleyman Han İbn Selim Han”. Yine aynı şekilde güney kule üzerinde bulunan ve yıpranma dolayısıyla Şakir Sabri Yener tarafından okunabilen kısımda ise aynen şu ibareler yer almaktadır; “Hâzel kal-ati el-Mansures-Sultani'l-Muzaffer Süleyman Han İbn Selim Han İbn Sultan Bayezid Han İbn Muhammed Han İbn Murad.

Kentin, Halep Meliki ez-Zâhir Gıyaseddin döneminde (1186-1216) geliştiği, kale içerisinde köşkler, camiler yapıldığı, kalenin onarıldığı, sur dışında bağlar, bahçeler bulunduğu bildirilmektedir.

Tepelerle çevrili düz arazi üzerinde kurulu bulunan Antep şehrinin ilk çekirdeğini teşkil eden kale bugün Türktepe denilen yüksek bir tepe üzerinde yer almaktadır. Şehrin muhtemelen bu kale üzerinde gelişimini tamamladığı anlaşılmaktadır.¹⁸²

98/3 numaralı sicilde bir belgede Antep Kalesi¹⁸³ ve yine Gaziantep'te bulunan Rum Kale isimleri¹⁸⁴ geçmektedir.

3.11.4. Camiler

Özellikle Türk-İslâm şehircilik geleneğinin bir parçası olan mahallenin, bir mescid veya câmii etrafında şekillenmesi, şehrin kurulmasında ve gelişmesinde başlıca âmidir.

¹⁸¹ Mustafa Güzelhan; Ayıntap Tarihinden Notlar, s.50-51.

¹⁸² İsmail Altınöz; “Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI.Yüzyıl)”, s.139.140.

¹⁸³ Bkz: s.216-BN:1.

¹⁸⁴ Bkz: s.159.

Bugün Gaziantep'te Uzunçarşı'da yer alan ve halk arasında "Ali Dola" adıyla anılan Alâüddevle Câmii, Dulkadiroğlu Alâüddevle Bozkurt Bey tarafından yaptırılmıştır. Şu anda mimarisi dışında orjinalliğini kaybeden bu câmii, Evliya Çelebi Seyahatnâmesinde "Sultan Alaüddevle Camii" olarak kayıtlıdır.¹⁸⁵

Ömeriye Camii, Düğmeci Mahallesi'nde bulunmaktadır ve caminin yapım tarihi belli olmamakla birlikte, 1210 yılında onarım gördüğü kayıtlardan anlaşılmaktadır. Yapının taç kapısı ve mihrabı renkli taşlarla örülmüştür. Minare şerefesinin korkulukları da taş işçiliğinin güzel örneklerini yansıtmaktadır.

Boyacı Camii, Tabakhane Mahallesi'nde yer almaktadır ve caminin yapım tarihi belli olmamasına rağmen, Ali adında bir marangoz tarafından yaptırıldığı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Müezzin mahfiline çıkan merdiven üzerinde 1213 tarihi okunmaktadır. Yapının bu tarihte onarım gördüğü düşünülmektedir.

Şeyh Fetullah Camii, Kepenek Mahallesi'nde yer almaktadır ve cami, Aşağı Şeyh Camii diye de anılmaktadır. Yapının banisi olan Şeyh Fetullah'ın Hz. Ebubekir'in soyundan geldiği düşünülmektedir. Selçuklu mimarisinin özelliklerini gösteren eser özgün halini korumaktadır.

Kurtuluş Camii, Gaziantep'in Tepebaşı Mahallesinde yer alan yapıdır ve 1892 yılında kilise olarak inşaa edilmiştir. Kilise ve hapishane olarak kullanıldıktan sonra camiye çevrilmiştir. Özgün mimari özelliklerini koruyan eser Gaziantep'in en büyük camileri arasında yer almaktadır.¹⁸⁶

XVIII. yüzyılda Balıklı Mescidi, Ayşe Bacı (1722), Karagöz (1785), Ağa (1797) ve Nuri Mehmet Paşa (1785) camileri yapılmıştır. XIX. Yüzyılda ise Alaybey (1809) ve Hacı Nasır (1812) camilerini görmekteyiz. Camilerin mimarisinde Zengi ve Memluk devletlerinin etkisi görülür.¹⁸⁷ 98/3 numaralı sicilde Kadı Kemaleddin ve Boyacı Camii'leri geçmektedir.¹⁸⁸

¹⁸⁵ İsmail Altınöz; "Gaziantep Alâüddevle Câmii ve Vakfiyesi", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu" (22Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.317-319.

¹⁸⁶ www.gaziantepkulturturizm.gov.tr.

¹⁸⁷ Çiğdem Çiftçi; " XIX. Yüzyılda Gaziantep Kent Merkezinde Sosyal Donatımlar ve Bugünkü Durumu", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu" (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.301-302.

¹⁸⁸ Bkz: s.212-BN:1.

3.11.5. Hanlar

Gaziantep han mimarisi bakımından oldukça zengindir. Şehirde 1903 tarihli Halep Vilayet Salnâmesine göre, 31 han mevcutken, bunlardan sadece 18'i günümüze gelmiştir. Gaziantep'te bol sayıda han yapılmasının en önemli sebebi, bulunduğu bölgenin stratejik ve coğrafi konumundan kaynaklanmaktadır. Selçuklular döneminde Türklerin idaresine geçen şehir; Ön Asya, Ortadoğu ve Uzakdoğu'yu birbirine bağlayan tarihî "İpek Yolu" üzerinde bulunan ve ülkenin batı bölgeleri ile doğu ve güneydoğu komşu ülkelerini birleştiren önemli bir kavşak noktasındadır. Günümüzde de Güneydoğu Anadolu'nun en büyük ticaret ve endüstri merkezi olan Gaziantep, kervan yollarının kavşağında bulunduğu için, eski çağlardan beri önemli bir konaklama merkezi olmuştur.¹⁸⁹

Hanlar bir şehirden başka bir şehre seyahat esnasında, yolcuların ikamet etmesi amacıyla inşa edilmiştir. Kervanlar güvenliği sağlamakla birlikte, savaş esnasında orduların ikmal merkezleri olarak da kullanılmaktaydı. Antep'te bulunan hanların büyük çoğunluğunun XVIII. Yüzyılın ikinci yarısı ile XIX.yüzyılın sonları arasında bir zaman dilimi içerisinde yapıldığı anlaşılmaktadır.¹⁹⁰

Gaziantep'teki hanların en eskisi Mihaloğlu Yahşi Beg (XV. Yüzyılın başları) vakıflarından olan Han-ı Cedid (Yeni Han)'tir. Pürçekli Kervansarayı'nın 1462 öncesinde, Dulkadirli Alaüddevle Bozkurt Bey'in hanının ise XVI. yüzyılın başında inşa edildiği düşünülmektedir. Gaziantep şehir merkezinde mevcut en eski han Lala Mustafa Paşa'nın 1563 yılı civarında yaptırdığı Paşa (Hışva) Hanı'dır.¹⁹¹

¹⁸⁹ Mehmet Özkarcı; "Gaziantep'te Üç Han", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.243.

¹⁹⁰ İsmail Altınöz; "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI.Yüzyıl)", s.140.

¹⁹¹ Nusret Çam; "Gaziantep'te Türk Mimarisi", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.1.

SONUÇ

Gaziantep; kültürel, siyasal, ekonomik ve sosyal tarihi oldukça hareketli bir şehirdir. Tarihin en eski devirlerinden beri, coğrafi konumunun da gereği, dünyadaki çeşitli din, etnik ve kültüre mensup uygarlıkların geçiş yeri olduğu için, Gaziantep'in tarihinin aydınlatılması aynı zamanda, Osmanlı tarihinin, Şehir tarihinin, hatta Dünya tarihinin aydınlatılmasında da önemli rol oynayacaktır.

Osmanlı tarihini ve şehir tarihini aydınlatmak için şer'iyye sicilleri birinci derecede önemlidir. 98/3 numaralı (H.1155/M.1742-1743) Gaziantep şer'iyye sicilinin transkripsiyon ve değerlendirilmesinin yapılmasıyla özelde Gaziantep'in genelde ise Osmanlı Tarihi'nin iktisadi, hukuki ve sosyal yapısı hakkında bilgilere ulaşılmıştır.

Bu belgenin transkripsiyonuyla H.1155/M.1742/1743 yılında Gaziantep'te bulunan köy ve mahalle isimlerine, bu dönemde yaşayan insanların ekonomik durumlarına, yine o dönemde Osmanlı Devleti'nde yaşayan Acem ve Ermeni halklarının Osmanlı milletiyle beraber yaşadıklarına ve bunların devlete vergi verdiklerine dair bilgilere ulaşılmış bulunmaktayız.

Yine sicilde miras hukuku ve vâsî tayini ile ilgili bilgilere ulaşmaktayız. Tereke ile ilgili belgelerden ise o dönemdeki insanların mal varlıkları, ekonomik durumları hakkında bilgiler edinilmiştir. Yine belgelerde o dönemde yapılan alım satım işlerinden bahsedilmiş, halkın hayvancılıkla, bağcılıkla, dericilikle uğraştıklarına dair bilgilere yer verilmiştir.

Bu dönemdeki halk; alım-satım, medeni durumlar, yaralanma, mallarının zabt edilmesi, tereke taksîmi, vâsîlik, hırsızlık gibi durumlardan mahkemeye başvurmuştur.

98/3 numaralı sicilde zimmiler ile ilgili çok fazla belge yoktur. Sadece iki tane belgenin zimmiler ile ilgili olduğunu görüyoruz.

Ayrıca belgelerde kadınların da boşanma, alım-satım işleri ve hak talebi gibi nedenlerle mahkemeye müracaat etmiş olmaları, bu dönemde kadının haklarının da gözetildiğini göstermektedir.

Bunların dışında 98/3 numaralı sicilde kuruş, sülüs, sümün, akçe gibi para birimlerine; teğek, batman gibi ölçü birimlerine rastlamaktayız. Böylece o dönemdeki insanların ölçü ve para birimleri hakkında fikir edinmiş oluyoruz.

Sicilde kişilerin isimleri yazılırken kendi isimleri yazılmadan önce babalarının isimlerinin yazılması dikkat çekici bir durumdur. Yine bazı kişi isimlerinden önce o kişinin lakaplarına da yer verilmiştir. Bu lakaplardan insanların ekonomik, fiziki ve sağlık durumları hakkında genel bir bilgimiz oluşmaktadır.

98/3 numaralı sicilde birkaç belgede köle kavramının yer alması bu dönemde köleliğin var olduğunu da göstermektedir.

Transkripsiyon ve değerlendirmesini yaptığımız bu sicilde bütün belgelerin sonuna tarih atıldığını görüyoruz.

98/3 numaralı sicilin çevirisiyle bizim de Osmanlı tarihinin ve şehir tarihinin aydınlatılmasına az da olsa katkıda bulunmuş olduğumuzu ümit ediyoruz.

BİBLİYOGRAFYA

- Akgündüz, Ahmet; İslâm'da İnsan Hakları Beyannâmesi, Timaş Yayınları, İstanbul 1993.
- _____; Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, C.I, İstanbul 1988.
- _____; Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki tahlilleri, CI, İstanbul 1990.
- Aktan, Ali; "Kayseri Kadı Sicillerindeki Tereke Kayıtları Üzerinde Bazı Değerlendirmeler (1738-1749)", II. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 1998, s.47-68.
- _____; "XVII. Yüzyıl Kayseri Kadı Sicilleri Bulunan Köle ve Cariyelerle İlgili Bazı Belgeler Üzerinde Bir Değerlendirme", I. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 1997, s.13-21.
- _____; "Osmanlı Belgelerine Göre Kayseride'ki Gayrimüslim Tebaanın Durumu", III. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri 2000, s.7-34.
- _____; Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar, Osmanlılar İlim ve Arifan Vakfı Yayınları, İstanbul 1995.
- Altınöz, İsmail; "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)", Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan Gaziantep, Gaziantep 1999, s.95.
- _____; "Gaziantep Alâüddevle Câmii ve Vakfiyesi", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu" (22Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.317-319.
- Altunel, İbrahim; "Gaziantep ve Yöresi Halk kültüründe Mahallî Fıkra Tipleri ve Bu Tiplere Bağlı Fıkra Örnekleri", Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.337.

- Armağan, Servet; İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 4. baskı, Ankara 2001.
- Aslan, Nasi; İslâm Yargılama Hukukunda “Şühûdü’l-hâl” Jüri Osmanlı Devri Uygulaması, Beyan Yayınları, İstanbul 1999.
- Baltacı, Cahid; Şer’iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi, İstanbul 1985.
- _____; İslâm Paleografyası (Diplomatik Arşivcilik), Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Yayınları No:28. Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi; T.C. Başbakanlık Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, İkinci Baskı, İstanbul 2000.
- Bayraktar, Hilmi; “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antep’in İdari Yapısı ve İktisadi Durumu”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.86-91.
- Cebeci, Ahmet; “XVI.Yüzyılda Antep ve Yöresinde Yer Adları”, Cumhuriyet’in 75.Yılına Armağan Gaziantep, Gaziantep 1999, s.155.164.
- Ceyhan, Erdal; Gaziantep Tarihi, Kültür Yayınları 99/2, Gaziantep 1999.
- Cin, Halil; Ahmet, Akgündüz; Türk Hukuk Tarihi, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, Cilt I, İstanbul 1995.
- Cin, Halil; İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme, Selçuk Üniversitesi Yayını, Konya 1988.
- Çağatay, Neşet; “Osmanlı Arşivlerine Dış Dünyadaki ilgi”, Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.173.
- Çam, Nusret; “Gaziantep’te Türk Mimarisi”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.1.
- Çay, Abdülhaluk M.; Yaşar, Kalafat; Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Kuvay-ı Millîye Hareketleri, Tür Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1990.

- Çeker, Orhan; İslâm Hukukunda Akidler, A.H.İ.Yayıncılık, İstanbul 2006.
- Çetin, İsmet; “Gaziantep Aşıklık geleneği”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.348.
- Çiftçi, Çiğdem; “ XIX. Yüzyılda Gaziantep Kent Merkezinde Sosyal Donatımlar ve Bugünkü Durumu”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu” (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.301-302.
- Dalgın, Nihat; İslâm Hukukunda Boşama Yetkisi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 2001.
- Devellioğlu, Ferit; Osmanlıca Türkçe Lügat, Aydın Kitabevi Yayınları 22. Baskı, Ankara 2005.
- Ergeç, Rifat; “ Antep Kalesi ve Hamamı”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.269.
- Gökhan, İlyas; “Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.59.
- Göyünç, Nejat; “Gaziantep Tarihi İle İlgili Bazı Notlar”, Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.45.
- Güler, Muammer; “Gaziantep Muammer Güler’in Konuşması”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s. VIII.
- Güzelbey, Cemil Cahit; Hulûsi Yetkin; Gaziantep Şer’î Mahkeme Sicillerinden Örnekler, (Cilt: 81-141 milâdî 1729-1825), Gaziantep Kültür Derneği Kitap ve Büroşür Yayınları Sayı:55, Gaziantep 1970.
- Güzelhan, Mustafa; Ayıntap Tarihinden Notlar, Gaziantep Kültür Derneği Yayınları, Gaziantep 1959.

- Güzel, Hasan; “Başbakanlık Müsteşarı Sayın Hasan Güzel’in Konuşması”, Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Vakfı Yayınları:1, İstanbul 1985, s.17-18.
- Karaman, Hayreddin; Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku 2 Hususi Hukuk, Ensar Neşriyat, 3.baskı, İstanbul 1990.
- Kazıcı, Ziya; İslâmî ve Sosyal Açından Vakıflar, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1985.
- Keskin, Mustafa; “Güneydoğu Anadolu’da Türk Devletleri”, Erciyes Üniversitesi Türk Millî Bütünlüğü İçinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Sempozyumu, Kayseri 1990, s.122.
- Koşum, Adnan; İslâm Hukuk Doktrinde Yargı Hataları Önleyici Tedbirler ve Hatalardan Doğan Sorumluluk, Fakülte Kitabevi Yayınları, 1.Baskı, Isparta 2004.
- Özcan, Ruhi; İslâm Hukukunda Hısımlık Nafakası, Çağlayan Yayınları, İzmir 1996.
- Özdeğer, Hüseyin; “Gaziantep”, Türk Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi XIII, s.467.
- Özkarcı, Mehmet; “Gaziantep’te Üç Han”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, (22 Ekim 1999), Gaziantep 2000, s.243.
- Öztürk, Ayhan; Millî Mücadele’de Gaziantep, Geçit Yayınları, Kayseri 1994.
- Öztürk, Said; Askeri Kassama Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil), Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1995.
- Pakalın, M. Zeki; Osmanlı Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, Cilt I-II-III, M.E.B. Yayınları, İstanbul 1983.
- Sami, Şemseddin; Kâmûs-ı Türkî, Çağrı Yayınları, İstanbul 1996.

- Sertoğlu, Midhat; Osmanlı Tarih Lügatı, II.Baskı, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.
- Şıvgın, Hale; 19 Yüzyılda Gaziantep, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Ankara 1997.
- Turan, Osman; Selçuklular Zamanında Türkiye, Ötüken Neşriyat, birinci basım, İstanbul 1971.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı; Osmanlı Devleti'nde İlimiye Teşkilatı, T.T.K. Yayınları, Ankara 1988.
- Yalçın, Semih; Mustafa, Turan; Mustafa Ekincikli ve Diğerleri; Türk İnkılap Tarihi ve Atatürk İlkeleri, Siyasal Kitabevi, Ankara 2003.
- Yavuz, Nuri; "XVI. Yüzyılda Antep Vakıfları", Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan Gaziantep, Gaziantep 1999. s.165.166.

www.gaziantepkulturturizm.gov.tr

DİZİN

A

Abbasiler, 3
 Abraham Şeh, 47, 216
 Âcâm, 208
 Acem, 63
 Adana, 7
 Afşin, 3
 Ağa, 24, 25, 27, 28, 30, 34, 36, 40, 41, 46,
 53, 54, 71, 74, 75, 77, 86, 90, 91, 93, 94,
 95, 106, 108, 109, 110, 113, 120, 121,
 129, 133, 142, 144, 146, 154, 155, 172,
 188, 189, 190, 191, 193, 196, 197, 199,
 208, 216, 218, 220, 222, 227, 228, 238
 Ahi, 78, 170
 Akçe, 66, 86, 87, 88, 106, 107, 120, 125,
 127, 133, 134, 136, 148, 149, 150, 158,
 159, 160, 161, 169, 174, 175, 176, 180,
 182, 183, 184, 200, 201, 202, 203, 205,
 217, 241
 Akid, 14, 219
 Akyol, 42, 196, 234
 Alacak, 176
 Alâüddevle, 238, 242
 Alaybey, 238
 Alım-satım, 240
 Aliyü'n-Neccar, 193
 Alleben, 1, 236
 Alparslan, 3
 Amr, 147, 206
 Amuv, 28, 33, 43, 72, 94, 131, 193, 200,
 219, 220, 223, 234
 Anadolu, 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 215,
 239, 243, 245
 Antep, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 29, 30, 33, 34, 35,
 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 208, 211,
 216, 218, 225, 229, 233, 236, 237, 239,
 242, 243, 244, 246
 Antep Kalesi, 236
 Antik, 1
 Arab, 25, 27, 72, 74, 75, 77, 80, 93, 153,
 218
 Araban, 3
 Arasta, 77, 78
 Arifan, 14, 164, 183, 190, 197, 242
 Arkık, 230, 235
 Arşiv, 8, 10, 11, 12
 Asur, 1, 2, 50, 226
 At Meydanı, 11
 Atabek, 46
 Attar, 43, 52, 73, 90, 154, 194, 198

Avâriz, 5

Ayıntab, 2, 3, 38, 45, 61, 64, 66, 68, 71, 72,
 74, 75, 77, 79, 80, 84, 86, 89, 91, 92, 93,
 94, 96, 98, 99, 105, 106, 109, 110, 112,
 113, 116, 119, 120, 121, 125, 126, 129,
 130, 131, 133, 134, 136, 142, 144, 146,
 148, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 164,
 165, 166, 169, 170, 171, 172, 176, 178,
 181, 183, 184, 186, 189, 190, 191, 193,
 194, 196, 198, 199, 200, 205, 208

B

Bab, 142, 143, 237
 Bâb-ı Âlî, 11
 Babilge, 46, 78, 143, 230, 235
 Bağdatlı, 113, 190
 Balıklı Mescidi, 238
 Batman, 92, 205, 217, 241
 Beğlerbeği, 230
 Beşe, 23, 30, 33, 35, 38, 42, 50, 53, 68, 69,
 80, 90, 92, 109, 110, 112, 113, 130, 134,
 146, 169, 170, 171, 189, 190, 193, 196,
 197, 200, 207, 216, 224, 227, 228
 Bey, 5, 11, 46, 47, 55, 63, 91, 122, 133,
 155, 172, 193, 196, 208, 213, 219, 228,
 235, 238, 239
 Beytül-mâl, 212
 Binti, 45, 63, 64, 66, 70, 72, 74, 75, 77, 79,
 80, 84, 86, 89, 93, 96, 105, 110, 112,
 116, 118, 119, 121, 124, 125, 126, 129,
 131, 133, 136, 142, 146, 148, 152, 158,
 164, 165, 166, 168, 169, 171, 172, 176,
 178, 180, 181, 182, 183, 184, 186, 188,
 190, 194, 196, 197, 199, 200, 214
 Birecik, 145
 Bostancı Mahallesi, 23, 229
 Boyacı Camii, 238

C

Cartıl, 230
 Cem'an Yekûn, 62, 63, 65, 68, 70, 78, 79,
 83, 85, 86, 88, 89, 97, 104, 105, 106,
 108, 111, 112, 115, 116, 118, 124, 125,
 128, 129, 132, 135, 136, 141, 143, 144,
 145, 151, 157, 163, 165, 168, 176, 178,
 180, 182, 185, 188, 195, 204, 213, 214
 Cizye, 208, 216, 225

Ç

Çarpın şeyhi, 97, 133
 Çavuş, 49, 113, 190, 226, 227, 228
 Çelebi, 28, 43, 45, 47, 51, 53, 80, 90, 93,
 95, 99, 154, 165, 171, 194, 199, 200,
 227, 228, 229, 236, 237, 238
 Çukadar, 62, 65, 134, 214

D

Daşlık Mescidi, 229
 Debbag, 50, 229
 Delali, 204
 Deniz Müzesi Arşivi, 12
 Derviş, 56, 57, 111, 187, 226
 Divân-ı Hümâyûn, 11
 Dülük, 1, 2, 231

E

Efendi, 24, 25, 27, 28, 30, 33, 34, 35, 36,
 39, 41, 42, 43, 47, 52, 55, 71, 72, 74, 75,
 77, 78, 80, 90, 91, 93, 94, 95, 99, 119,
 131, 133, 134, 142, 146, 147, 152, 153,
 154, 164, 172, 176, 188, 190, 191, 193,
 194, 196, 197, 199, 200, 214, 220, 222,
 223, 227, 228
 Entab, 2
 Eramin, 208
 Erbil, 231
 Ermeni, 6, 7, 44, 216, 225, 229, 240
 Eyücek, 231

F

Fetullah Camii, 238
 Fırat Nehri, 1

G

Gayrimüslim, 223
 Gaziantep, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 18, 19, 20, 210,
 216, 224, 227, 233, 234, 236, 237, 238,
 239, 240, 242, 243, 244, 245, 246, 253
 Geneyik, 231
 Gircikin, 31, 113, 116, 119, 209, 235
 Girer, 231
 Göğersin, 231
 Görenez, 41, 47, 163, 191, 235

H

Hacce, 25, 26, 27, 28, 34, 74, 75, 77, 79,
 86, 91, 93, 142, 145, 146, 151, 215, 217,
 220
 Hacı, 22, 25, 28, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51,
 52, 53, 54, 55, 56, 57, 73, 75, 77, 78, 80,
 90, 94, 95, 98, 111, 122, 125, 128, 155,
 162, 183, 185, 197, 200, 203, 204, 207,
 213, 216, 218, 227, 228, 229, 238, 253
 Hakim, 2, 4, 7, 13, 16, 147, 155
 Halep, 1, 3, 4, 5, 6, 29, 61, 218, 237, 239
 Hamali, 204
 Hamtab, 2
 Hantab, 2
 Harnub, 231, 232
 Hayık Baba, 53, 234
 Hayik Müslüman, 43, 205
 Hazine-i Evrak, 11
 Hezek, 231
 Hızırçavuş, 43, 198, 234
 Hibe, 13, 76, 97, 180, 220
 Hicri, 18
 Hitit, 1, 2
 Hoşkadem, 169, 193, 229
 Höyük, 46, 216
 Hukuk, 10, 16, 19, 72, 73, 89, 109, 154,
 164, 191, 197, 199, 215, 217, 219, 224
 Humanez, 143, 187, 235
 Hücet, 14

İ

İ'lâm, 14, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 35, 38,
 41, 43, 44
 İcab, 72, 73, 89, 109, 152, 153, 154, 164,
 191, 199, 219, 220
 İddet, 183, 196
 İncirli, 47
 İpek Yolu, 5
 İskender, 2, 6
 İslâm, 236
 İstanbul Belediyesi Arşivi, 12
 İznik, 59, 160, 182, 187, 201

K

Kadı, 10, 12, 13, 15, 212, 225, 229
 Kahramanmaraş, 1
 Kanalcı, 36, 39, 90, 134, 153, 178, 234
 Karaçomaklı, 195
 Karasakal, 39, 172, 229, 231, 234

Karye, 37, 46, 49, 51, 52, 70, 71, 72, 78, 93, 104, 113, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 135, 143, 152, 153, 168, 169, 180, 185, 187, 190, 191, 216

Kâtib, 85

Kayser, 22, 28, 32, 41, 45, 94, 120, 190, 213, 214, 223, 229, 234

Kebir, 45, 74, 75, 79, 84, 93, 99, 105, 109, 110, 134, 136, 137, 142, 146, 152, 160, 176, 178, 184, 190, 194, 197

Kebire, 68, 74, 75, 89, 91, 99, 110, 121, 126, 134, 142, 146, 152, 156, 166, 176, 178, 181, 190

Kefaret, 63, 85, 165

Kefercebel, 23, 72, 216, 235

Kelpin, 47, 55, 235

Kethüda-zâde, 94, 190, 226

Kızılhisar, 46, 47, 48, 52, 77, 79, 143, 217, 231

Kilis, 63, 235

Kilisecik, 231

Kostantiniyye, 207

Köle, 30, 241

Körkün, 34, 134, 235

Kurtuluş Camii, 238

Kuruş, 25, 31, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 210, 211, 212, 213, 214, 217, 241

Küllü, 43, 78, 91, 93, 104, 123, 143, 153, 156, 198, 235

Kürkçıyan, 23, 26, 27, 37, 39, 41, 73, 89, 92, 133, 158, 176, 191, 215, 221, 234

L

Li-ebeveyn, 45, 74, 75, 77, 93, 94, 116, 119, 121, 126, 142, 146, 155, 158, 164, 178, 189, 190, 191

M

Mağarabaşı, 27, 90, 92, 221, 234

Mahruse, 207

Med, 2

Mehr, 209

Memluk, 238

Merkebcî Mescidi, 28

Milâdî, 237

Mirî, 15

Molla, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 72, 73, 75, 80, 83, 86, 88, 89, 90, 94, 96, 109, 110, 116, 120, 121, 122, 126, 129, 131, 134, 136, 147, 152, 153, 155, 158, 164, 169, 170, 183, 186, 191, 193, 197, 198, 200, 204, 205, 206, 207, 211, 214, 215, 223, 227, 229

Muharremü'l-haram, 177, 189, 196, 197, 198, 199, 208, 237

Muhzır, 17, 18, 208

Mübaşir, 17

Mühürdar, 196

Mürasele, 15

Müslüman, 10, 16, 44, 216, 225, 234

N

Nafaka, 63, 133, 169, 183, 196, 205, 211, 214

Nâib, 17

Nakkaş, 72, 229

Neolitik, 2

Nizâmiye, 16

Nizib, 78, 79, 143

Nurvana, 78, 94, 109, 143, 235

O

Orul, 78, 143, 147, 235

Osmanlı, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 209, 214, 217, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246

Ö

Ömeriye Camii, 238

Öyük, 162, 230

P

Pers, 2

R

Recebü'l-Ferd, 207
Resm-i kısmet, 17

S

Sacur Çayı, 1
Sadak, 209
Sağır, 36, 52, 64, 84, 111, 113, 116, 118,
119, 121, 122, 129, 131, 133, 136, 156,
157, 166, 172, 186, 188, 196, 199, 200,
201
Sağire, 45, 64, 76, 84, 116, 119, 121, 129,
136, 156, 166, 171, 186, 188, 196, 200
Sahhü'l-Bâkî, 63, 97, 104, 106, 108, 112,
116, 118, 124, 125, 133, 136, 141, 152,
158, 163, 166, 168, 176, 178, 180, 182,
185, 188, 195, 205, 214
Sam, 17
Semaven, 231, 232, 233
Seng-i Tavail, 36, 154, 206, 216, 234
Seraç, 126, 147, 188
Subaşı, 18
Sükkân, 45
Sülüs, 46, 68, 73, 81, 86, 88, 89, 94, 104,
110, 114, 115, 117, 118, 148, 151, 156,
158, 162, 175, 176, 217, 241
Sümün, 56, 66, 107, 110, 111, 114, 118,
125, 129, 141, 148, 149, 158, 159, 160,
161, 162, 173, 174, 175, 176, 178, 180,
184, 201, 202, 203, 217, 241

Ş

Şafidin, 23, 71, 221, 235
Şah, 3
Şah Melik, 90, 232
Şarkıyan, 27, 29, 30, 91, 105, 110, 234
Şer'i, 14, 18, 19, 244
Şer'iyye Sicili, 19
Şeyh, 42, 121, 122, 171, 199, 200, 229, 238
Şirâ, 219
Şühûdü'l-Hâl, 222

T

Tahrir, 10, 45, 64, 66, 69, 71, 76, 79, 80,
84, 86, 93, 96, 99, 105, 106, 110, 113,
116, 119, 121, 126, 131, 133, 134, 137,
142, 144, 145, 146, 148, 151, 155, 156,
158, 165, 166, 168, 170, 172, 177, 179,
181, 184, 186, 193, 194, 195, 200, 207

Tahtı, 7
Talak, 145
Tarla-i Atik, 26, 37, 84, 164, 234
Tarla-i Cedid, 43, 205, 234
Taşkuncuk, 232
Taşlaki, 33, 36, 129, 156, 234
Teçhiz, 83, 163, 168, 180, 182, 185, 188,
195, 204
Tefrik, 171
Teğek, 73, 152, 153, 190, 192, 198, 217,
241
Tekfin, 68, 70, 83, 85, 88, 97, 104, 105,
108, 115, 118, 124, 128, 132, 141, 151,
163, 168, 180, 182, 185, 188, 195, 204,
213
Tel-Sevad, 234
Tel-Hams, 232
Temessük, 15, 208
Tereke, 17, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 32,
33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 42, 43, 45, 79,
95, 106, 119, 142, 146, 189, 212, 213,
214, 215, 217, 240
Tesviye, 77, 116, 129, 133, 154, 188, 205
Tezkere, 15
Tokat, 5
Tomruk Dairesi, 11
Topkapı Sarayı, 11, 12
Trabzon, 7, 25, 27, 34, 40, 74, 75, 77, 93,
144, 146, 189, 218
Tuffah, 232
Turab, 50, 77, 235
Tümb, 232

U

Uğırca, 232
Uruş, 25

Ü

Üçkilise, 232

V

Vakıf, 5, 223
Vakıflar Genel Müdürlüğü, 12
Varis, 24, 26, 86, 106, 147
Verese, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 74, 76,
77, 80, 84, 86, 89, 94, 96, 97, 99, 104,
105, 106, 112, 116, 118, 121, 124, 125,
126, 129, 131, 133, 134, 136, 137, 141,
142, 144, 145, 146, 148, 152, 156, 158,

165, 166, 172, 176, 177, 178, 179, 181,
184, 185, 186, 194, 195, 200, 214

Y

Yadgöz, 232

Yahni, 26, 27, 36, 38, 86, 91, 153, 170, 215,
234

Yalangoz, 231

Yaylacık, 231, 232

Z

Zehebiyye, 231

Zemgin, 232

Zengi, 238

Zerabnu, 37, 165, 166, 235

Zevce, 24, 45, 63, 64, 68, 75, 80, 84, 86, 89,
93, 106, 116, 118, 121, 124, 125, 131,
133, 136, 141, 142, 146, 152, 158, 163,
166, 168, 178, 181, 182, 186, 188, 195,
200, 204, 205, 214

Zevkır, 52, 235

Zeyt, 23, 147, 165

Zimmi, 50, 53, 56, 63, 69, 216

Zimem, 45, 76

Zülfikar, 232

EKLER

MİLLÎ KÜTÜPHANE BAŞKANLIĞI

Ş.S.D.:

İLİ : G. ANTEP

No : 98

Poz No: 171

درود عقلیه او نعم ابوبکر ۱۰۰	درود قبه قولای او غنم ۱۵	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۱۲
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۱۳	درود قبه قولای او غنم محمد ۲۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۲۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۳۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۳۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۳۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۴۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۴۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۴۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۵۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۵۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۵۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۶۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۶۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۶۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۷۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۷۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۷۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۸۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۸۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۸۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۹۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۹۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۹۰
درود اینگله حاجی او غنم محمد ۱۰۰	درود قبه قولای او غنم محمد ۱۰۰	درود عقلیه او غنم ابوبکر ۱۰۰

درود تیره قره قندار او غنم ۱۸	درود کسکه اسام ۱۰	درود صالح مصطفی ۱۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۱۰
درود تیره قره قندار او غنم ۲۰	درود کسکه اسام ۲۰	درود صالح مصطفی ۲۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۲۰
درود تیره قره قندار او غنم ۳۰	درود کسکه اسام ۳۰	درود صالح مصطفی ۳۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۳۰
درود تیره قره قندار او غنم ۴۰	درود کسکه اسام ۴۰	درود صالح مصطفی ۴۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۴۰
درود تیره قره قندار او غنم ۵۰	درود کسکه اسام ۵۰	درود صالح مصطفی ۵۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۵۰
درود تیره قره قندار او غنم ۶۰	درود کسکه اسام ۶۰	درود صالح مصطفی ۶۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۶۰
درود تیره قره قندار او غنم ۷۰	درود کسکه اسام ۷۰	درود صالح مصطفی ۷۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۷۰
درود تیره قره قندار او غنم ۸۰	درود کسکه اسام ۸۰	درود صالح مصطفی ۸۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۸۰
درود تیره قره قندار او غنم ۹۰	درود کسکه اسام ۹۰	درود صالح مصطفی ۹۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۹۰
درود تیره قره قندار او غنم ۱۰۰	درود کسکه اسام ۱۰۰	درود صالح مصطفی ۱۰۰	درود اینگله حاجی او غنم محمد ۱۰۰

میزند عیناً بر این چنانکه در کتاب اولی و در آخر مقدم است اولاً در هر یک از اینها
در این کتاب در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها

۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰

کتابخانه

۱	۱	۱	۱
۲	۲	۲	۲
۳	۳	۳	۳
۴	۴	۴	۴
۵	۵	۵	۵
۶	۶	۶	۶
۷	۷	۷	۷
۸	۸	۸	۸
۹	۹	۹	۹
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰

میزند عیناً بر این چنانکه در کتاب اولی و در آخر مقدم است اولاً در هر یک از اینها
در این کتاب در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها

الاصول
مجلس
مجلس

میزند عیناً بر این چنانکه در کتاب اولی و در آخر مقدم است اولاً در هر یک از اینها
در این کتاب در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها

میزند عیناً بر این چنانکه در کتاب اولی و در آخر مقدم است اولاً در هر یک از اینها
در این کتاب در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها

میزند عیناً بر این چنانکه در کتاب اولی و در آخر مقدم است اولاً در هر یک از اینها
در این کتاب در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها در هر یک از اینها

صنعتیست به فرجه صبیحه... لام قرنی... اوله... و غیره...

Table with multiple columns and rows of handwritten text, including numbers and names. Includes a section labeled 'طعام' (Food) with a total of 120.

Table with multiple columns and rows of handwritten text, including numbers and names. Includes a section labeled 'طعام' (Food) with a total of 120.

حصصه از لام... حصصه از لام... 120

ÖZGEÇMİŞ

1984 Yılında Kayseri'nin Erkilet ilçesinde doğdu. İlk ve orta eğitimini General Emir Erkilet İlköğretim Okulu'nda, lise eğitimini Hacı Ahmet Arısoy Lisesi'nde tamamladı. 2003 yılında Gazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nü kazandı. 2006/2007 eğitim-öğretim yılında öğrenimini tamamladı. 2007/2008 yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Tarih Anabilim Dalı Orta Çağ Bilim Dalı'nda tezli yüksek lisansı kazandı. Haziran 2008'de " 89 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742/1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme" konulu tezi tez çalışması olarak aldı. Haziran 2009'da belirtilen tezi bitirdi.

Zemzem YÜCETÜRK

İletişim Adresi

Adres: General Emir Mh. M. Baykan cd. 13. sk.
No:4/3 Fatih Apartmanı Erkilet/KAYSERİ

E-mail: zemzem_yuceturk@hotmail.com

Ev: 0 (352) 344 00 26

Cep: 0 544 594 60 49